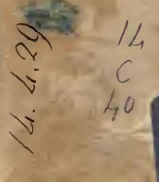

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
23 K
19 M

14. 4. 29
14
C
40

ΝΟΝΝΟΥ ΠΑΝΟΠΟΛΙΤΟΥ

ΜΕΤΑΒΟΛΗ
ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ
ἉΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ,
διὰ στίχων ἡρωϊκῶν

NONNI PANOPOLITANI

METAPHRASIS EVANGELII
SECVNDVM IOANNEM,
versibus heroicis:

Cum ms. cod. Pal. collata;
Verborum Indice aucta:
Breuibus Notis illustrata:
Rectius aliquot in locis versa:

OPERA FRID. SYLBVRGII VETER.

Ex Hier. Commelini typographio.
A. CH. MDXCVI.

SVIDAS:

Νόννος Πανοπολίτης ἐξ Αἰγύπτου, λογιώτατος· ὁ καὶ τὸν παρθένον θεολόγον παραφράσας δι' ἐπῶν. *id est, Nonnus Panopolitanus ex Ægypto, vir doctissimus: qui & virginis Theologi euangelium epico carmine reddidit.*

ἄδηλον εἰς τὸν αὐτόν.

Νόννος ἐγώ· Πανὸς μὲν ἐμὴ πόλις, ἐν Φαρίῃ δὲ
Ἔγχει φοινήεντι γονὰς ἤμησα Γιγάντων. *id est,*

Nonnus ego, Panos patria est, stirpemq; Gigantum
Niliaca in Pharia mihi martia messuit hasta.

ERASMO POSTIO
IOANNIS ARCHIATRI
PALATINI EL. FILIO,
optimæ spei adolescentulo,

FRIDERICVS SYLBVRGIVS S.

PAternas amicitias filiis tamquam hæreditarias esse, cum alii, tum Isocrates docet. Quamobrem cum etiam ego iam aliquot annos in patris tui amicitia sim, ERASME *suauissime, a me quoq; tibi aliquid deberi existimaui, quod in doctrinæ virtutisq; curriculo tibi & incitamento esset, & adiumento. In qua cogitatione cum diu multumque versarer, commodum accidit vt hospes meus Hieronymus Commelinus, qui & ipse in paternorum amicorum albo est haud postremus, Nonni hanc metaphrasin edendam susciperet. Ad cuius expolitionem cum a me nonnihil operæ consireretur, eam tibi rectissime dicari posse sentiebam. Nam si operis argumentum spectes, eum suo carmine Nonnus expressit euangelistam qui ceu aquila sublimi volatu arcanissima Christianæ religionis mysteria penetrauit, & vt intima familiaritate Seruatori iunctus, salutis viam liquidissime nobis patefecit. Si vero modum elocutionis intuearis, grande argumentum pari dictionis maiestate, summaq; vbertate atq; elegantia pertexuit. Vt enim defuncti amici, Gerardi Falkenburgii, viri doctrina & iudicio eximii, verbis vtar, quod antea vix fieri posse putabatur, vt tam sublimem materiam numerosa caperet oratio, id ita omnibus suis partibus perfectum expletumq; in illo carmine animaduertitur, vt sæpe vnum Nonni epitheton aliorum prolixa commentaria superet. In* Dionysiacis *sane*

inexhaustum nobis bonorum thesaurum idem exhibuit, ut, si vel centies studiose diligenterq; illum euolueris & excusseris, semper aliquid apportet noui, semper aliquid moneat quod nescieris, semper incredibili animum voluptate pascat. tantaq; in eo libro est orationis copia & dulcedo, tanta rerum varietas, tam bene decorum vbiq; seruatum, vt vix quidquam in eo desiderari possit. Æschylum accepimus dicere solitum, suas tragœdias esse τεμάχη τῶν μεγάλων Ὁμήρου δείπνων. sic huius poetæ ornamēta nihil esse aliud possumus dicere quā luculentam Homerici carminis paraphrasin. ita in vniuerso Homeri corpore nihil pulchri est, nihil magnopere vtile, quod hic noster non ingeniose fuerit æmulatus. vt nō abs re credideris, si Homerus amissus esset, nec vlla exstarēt de imitatione præcepta, ea omnia quæ in illo admirari solemus, ex hoc fonte hauriri ac restitui posse. Ac, si verum est quod vulgo dici solet, nos illorum mores atq; adeo animos induere, quibuscum familiariter versamur, quis hic non constituat quasi quandam μετεμψύχωσιν, & credat Nonnum Homeri animum, cuius poema numquam de manibus deposuit, assiduo lectionis vsu lucrifecisse? Sunt quidem in eo non pauca quæ Critici in dubium vocare queant, & contendere in Tragico quam Epico tolerabiliora esse. Quæ vt Sophistico sæculo ab illis condonari possunt, ita orationis æquabilitas & similitudo, admirabili sonantium verborum & sesquipedalium epithetorum elegantia & iucunditate perfusa, non immerito placere debet. Nam hæc grandis & elata Nonni compositio tam vbiq; sibi constat, tam dilucida tamq; suauis est, vt nullo labore conquisita, & sua sponte fusa videatur. Quod cum alii olim, qui illa ingenii dexteritate carebant, labore, diligentia & vigiliis assequi conarentur, accidit vt illorum in sublimi eloquendi genere scripta industriam magis & curam quam naturam redolerent, ideoq; in varias reprehensiones incurrerent. Ac

sunt

ſunt quidem etiam hic multa quæ prima fronte abſurda videantur, plura perperam detorta, plurima tamquam indigna poeſi reiicienda: tamen ea, ſi diligens habeatur inquiſitio, Nonno præcipuum a nobis amorem conciliabunt, eumq; excelſo atq; eminenti loco ſtatuent. Neq; vero hoc ſolum natura duce, comite doctrina Nonnus ſuit conſecutus, vt in hoc haud quaquam fucato eloquentiæ ſplendore excelluerit; verum etiam non mediocri ſignificantiſſimorum verborum & epithetorum numero linguam Græcam auxit: ne quid interim de illis verſibus dicam qui prouerbiorum vice iure optimo vſurpari poterunt. Sed mirari ſatis nequeo reperiri quoſdam qui negent Dionyſiaca & Euangelicam hanc paraphraſin eiuſdem eſſe Nonni. Quos quid moueat equidem ignoro. niſi exiſtiment vnum hominem in tam diſſimili argumento elaborare non potuiſſe. quod quam probabiliter dici poſſit ipſi viderint. Carminis ſane eadem eſt in paraphraſi ratio quæ in Dionyſiacis, epitheta eadem, filum orationis idem; vsq; adeo vt hemiſtichia & integri verſus ex illis in hanc deriuentur. Quod ſi non ſatis eſt, ſufficiat Suidæ auctoritas, qui diſertis verbis paraphraſim hanc tradit a Nonno Panopolita fuiſſe confectam. quem Dionyſiaca ſcripſiſſe teſtatur etiam Agathius, & vetus illud diſtichon, quod vel ab ipſo Nonno, vel ab alio ipſius perquam ſtudioſo, Dionyſiacis olim præfixum fuit. Neq; enim amplius audiendi ſunt qui aliam ex eo Gigantomachiam *commenti fuerunt; cum ipſe in Dionyſiacis Indos* Gigantes *appellet. Quando autem vixerit hic poeta, vix vtiq; aſſeuerare liceat, niſi forte is ſit Nonnus quem Nicephorus Calliſtus lib. 14, cap. 30, Eccleſiæ Edeſſenæ præfuiſſe ſcribit. vt idem videatur cuius filium Soſenam, iuuenem exigua admodum cum re, ſed eruditiſſimum, Anaſtaſio & Pylæmeni per epiſtolam commendauit Syneſius, qui Theodoſio rerum potiente floruit. Ea certe ætas pleroſque So-*

phistico dicendi genere claros tulit: inter quos primi & coryphæi sunt Heliodorus ille cuius exstat Æthiopica historia, & Synesius. Et Agathius, qui sub Iustiniano claruit, Belli Gothici libro 4, Nonni vt recentioris auctoritate vtitur. Patria vero ei fuit Panos, Ægypti oppidum: quam regionem Græcia olim ad percolenda omnibus bonis artibus ingenia magistram habuit. Neq; vero id silentio prætereundum videtur, quod Ægyptii quondam viros & virgines pietate ac vitæ sanctimonia insignes, Nonnos *&* Nonnas *appellauerint. ex quo non obscure aliquis diuinauerit nostro poetæ ob sanctissimos & innocentissimos mores id nomen a suis popularibus tributum, aut infanti adhuc a parentibus bene ominantibus tamquam stimulum quendam inditum. Talis ergo tantusq; cum sit Nonnus, merito ab Angelo Politiano, magni iudicii viro, in Miscellaneorum libris,* mirificus poeta *est appellatus, & a doctissimis quibusque maximo semper in pretio habitus. Quin & in bene constitutis scholis Christianæ iuuentuti hæc Euangelii metaphrasis passim prælegi solet; quippe ex qua, ceu limpidissima saluberrimaque scaturigine, simul & Græcæ linguæ & veræ beatitudinis cognitionem imbibere liceat. Quamobrem & nos in hac editione id nobis enitendum & elaborandum existimauimus, vt cum toties tamque varie a multis edita sit hæc metaphrasis, ad eam in hac editione aliquid noui nostra ope accederet. Itaq; primum melioris notæ editionem Stephaneam cum vetere libro ms. ex illustrissimi & clementiss. Principis nostri bibliotheca nobis communicato, contulimus: & quas in ea collatione vel emendationes vel discrepantias deprehendimus, seorsum annotauimus; additis nonnusquam & nostris alienisue coniecturis. Deinde verborum & phrasium notabiliorum Indicem alphabeticum ceu Lexicon quoddam attexuimus. In Latinam interpretis versionem etsi curiosius inquirere nec*

licuit nec libuit, tamen si qua in transcursu animaduerterentur euidentia errata ea pro nostra virili sublata & correcta sunt. Id nunc superest, ERASME *suauissime, vt tu tam excellens poema, nostra ope, quantum in præsens licuit, expolitum, ab amico, vt patris, ita tui quoque amantissimo, æquo animo accipias, & qui ex eo percipi fructus possunt ac debent, eos serio studio inde percipere satagas; nempe Græcæ linguæ notitiam, & vt poeseos eximiæ, ita sinceræ pietatis seriam imitationem. Vides quanto ardore pater tuus ad illustre illud gloriæ fastigium velut equis & remis contenderit. Vides vt in Philosophiæ ac Medicinæ studio, Poeticæ quoq; aliqua temporis particula impensa, clarum in vtrisq; nomen adeptus sit. Idem, cum litteræ absque moribus cassæ sint, cum eruditionis studio, etiam virtutis, atque inprimis veræ pietatis studium perpetuo coniunxit, atque ita se apud omnis ordinis homines, potentiores æque ac tenuiores, commendabilem reddidit, vt tam extra quam intra Germaniam carum æque ac clarum eius nomen sit. Cuius gloriæ facem cum in senium iam vergens tibi tradere incipiat, tuum est lampadem istam ita ex manibus eius accipere, vt pari, vel etiam maiori cum splendore oriturus olim ex vestra stirpe nepotibus eam tradas, & ad consimilem æmulationē calcar eis addas. Quod vt cum laude consequaris faxit is a quo vno & solo quidquid in hac vita boni est, ceu perenni atq; vberrimo fonte promanat. Vale. Heidelbergæ pridie salutiferi natalis Domini nostri, 1595.*

LECTORI S.

NOnni Metaphrasis Euangelii secundum Ioannem, sæpius, diuersis in locis, diuerso etiam modo, in lucem edita est, amice lector. Nam, vt Franciscus Nansius, vir eius poetæ studiosissimus, memoriæ prodidit, primum Venetiis anno 1501 ex Aldi Manutii officina id poema prodiit: deinde Haganoæ idipsum recudit Ioannes Secerius, anno 1527: post, Petrus Brubachius Francofurdi, anno 1541: & sequenti anno 1542 Parisiis Iacobus Bogardus, cum Christophori Hegendorfini versione Latina, parum accurata. Quatuordecim annis post, anno scilicet 1556, in eadem

phistico dicendi genere claros tulit: inter quos primi & coryphæi sunt Heliodorus ille cuius exstat Æthiopica historia, & Synesius. Et Agathius, qui sub Iustiniano claruit, Belli Gothici libro 4, Nonni vt recentioris auctoritate vtitur. Patria vero ei fuit Panos, Ægypti oppidum: quam regionem Græcia olim ad percolenda omnibus bonis artibus ingenia magistram habuit. Neq; vero id silentio prætereundum videtur, quod Ægyptii quondam viros & virgines pietate ac vitæ sanctimonia insignes, Nonnos & Nonnas *appellauerint. ex quo non obscure aliquis diuinauerit nostro poetæ ob sanctissimos & innocentissimos mores id nomen a suis popularibus tributum, aut infanti adhuc a parentibus bene ominantibus tamquam stimulum quendam inditum. Talis ergo tantusq; cum sit Nonnus, merito ab Angelo Politiano, magni iudicii viro, in Miscellaneorum libris,* mirificus poeta *est appellatus, & a doctissimis quibusque maximo semper in pretio habitus. Quin & in bene constitutis scholis Christianæ iuuentuti hæc Euangelii metaphrasis passim prælegi solet; quippe ex qua, ceu limpidissima saluberrimaque scaturigine, simul & Græca lingua & veræ beatitudinis cognitionem imbibere liceat. Quamobrem & nos in hac editione id nobis enitendum & elaborandum existimauimus, vt cum toties tamque varie a multis edita sit hæc metaphrasis, ad eam in hac editione aliquid noui nostra ope accederet. Itaq; primum melioris notæ editionem Stephaneam cum vetere libro ms. ex illustrissimi & clementiss. Principis nostri bibliotheca nobis communicato, contulimus: & quas in ea collatione vel emendationes vel discrepantias deprehendimus, seorsum annotauimus; additis nonnusquam & nostris alienisue coniecturis. Deinde verborum & phrasium notabiliorum Indicem alphabeticum ceu Lexicon quoddam attexuimus. In Latinam interpretis versionem etsi curiosius inquirere nec*

licuit

licuit nec libuit, tamen si qua in transcursu animaduerterentur euidentia errata ea pro nostra virili sublata & correcta sunt. Id nunc superest, ERASME *suauissime, vt tu tam excellens poema, nostra ope, quantum in præsens licuit, expolitum, ab amico, vt patris, ita tui quoque amantissimo, æquo animo accipias, & qui ex eo percipi fructus possunt ac debent, eos serio studio inde percipere satagas; nempe Græcæ linguæ notitiam, & vt poeseos eximiæ, ita sinceræ pietatis seriam imitationem. Vides quanto ardore pater tuus ad illustre illud gloriæ fastigium velut equis & remis contenderit. Vides vt in Philosophiæ ac Medicinæ studio, Poeticæ quoque aliqua temporis particula impensa, clarum in vtrisque nomen adeptus sit. Idem, cum literæ absque moribus cassæ sint, cum eruditionis studio, etiam virtutis, atque inprimis veræ pietatis studium perpetuo coniunxit, atque ita se apud omnis ordinis homines, potentiores æque ac tenuiores, commendabilem reddidit, vt tam extra quam intra Germaniam carum æque ac clarum eius nomen sit. Cuius gloriæ facem cum in senium iam vergens tibi tradere incipiat, tuum est lampadem istam ita ex manibus eius accipere, vt pari, vel etiam maiori cum splendore orituris olim ex vestra stirpe nepotibus eam tradas, & ad consimilem æmulationẽ calcar eis addas. Quod vt cum laude consequaris faxit is a quo vno & solo quidquid in hac vita boni est, ceu perenni atque vberrimo fonte promanat. Vale. Heidelbergæ pridie salutiferi natalis Domini nostri, 1595.*

LECTORI S.

NOnni Metaphrasis Euangelii secundum Ioannem, sæpius, diuersis in locis, diuerso etiam modo, in lucem edita est, amice lector. Nam, vt Franciscus Nansius, vir eius poetæ studiosissimus, memoriæ prodidit, primum Venetiis anno 1501 ex Aldi Manutii officina id poema prodiit: deinde Haganoæ idipsum recudit Ioannes Secerius, anno 1527: post, Petrus Brubachius Francofurdi, anno 1541: & sequenti anno 1542 Parisiis Iacobus Bogardus, cum Christophori Hegendorfini versione Latina, parum accurata. Quatuordecim annis post, anno scilicet 1556, in eadem

dem Parisiorum Lutetia, idem edidit Martinus Iuuenis, aliquot in locis correctius, in nonnullis tamen etiam corruptius. Quinto post anno, 1561, idem eadem in vrbe recudendum dedit Ioannes Bordatus, cum sua interpretatione Latina, verbum verbo exprimente. in qua editione idem ille Bordatus se ad octoginta versus operi manco ex manuscripto codice Iacobi Salomonis restituisse prodit. Si tamen accuratius summa computetur, pro lxxx tantum lxviii versus a Bordato adiecti comperientur. nam, vt Nansius notauit, sexto capiti vno eodemque in loco xxxviii versus ab eo sunt additi: septimo vnus, vltimus scilicet: duodecimo, decem: decimotertio, vnus: decimoquarto, sex: decimoquinto, quattuor: decimosexto, vnus: decimoseptimo, quattuor: decimooctauo, tres: reliquis nihil plane additum. Porro Bordati editionem Coloniæ anno 1566 expressit Maternus Colinus, sed absque Latina versione, & Græcis ita negligenter tractatis, vt etiam errata typographica quæ Bordatus in sua editione notauerat, inemendata reliquerit. At anno 1588, idem Colinus mutato consilio, missa Bordati editione, Parisiensem editionem anni 1556 secutus est, omissis, vsque ad xvi caput, omnibus illis versibus quos Bordatus suæ editioni addiderat. sextodecimo autem capiti vnicum illum a Bordato adiectum versum inseruit: decimoseptimo, quattuor: decimooctauo tres. Rursum anno 1571 & 1577, Petrus Perna Basileæ hanc ipsam Nonni metaphrasin cum Erhardi Heideneccii versione in publicum emisit: qui Bordati editionem maxima ex parte secutus, prætermisit tantum sexti capitis versus illos xxxviii, & capitis septimi duos, nempe sexagesimum tertium, & vltimum. Eam Heideneccii editionem anno 1578 expressit Henricus Stephanus, aliquot in locis (vt ipsius verbis vtar) paulo meliorem factam. Nouissime omnium Nansius, accurata istarum editionum collatione instituta, & multa illarum menda sustulit, & vltra lxviii versus a Bordato additos, ipse ccclxix adiecit, non e veteribus libris manuscriptis desumptos, sed ex Euangelistæ vulgatis editionibus a se contextos; suppletis videlicet omnibus iis quæ ipsi ad integrum Euangelistæ contextum exprimendum deesse videbantur. Eam tamen in ista interpolatione cautionem adhibuit, vt versus a se insertos vel minori charactere exarauerit, vel signo ( ) vtrimq; circumcluserit. Addidit quoq; interpretationem Latinam, non vbique verbis Græcis adstrictam, ideoq; magis perspicuam. Deniq; & Notas addidit, in quib. præter editionum variantem scripturam, suæ correctionis atq; interpolationis rationē reddidit. Nobis vero in hac editione propositum fuit non e Nansii laboribus quidquam decerpere; quod absque ipsius offensione & typographi detrimēto vix fieri potuisset; sed nouissimam Heideneccii editionem, vt a Perna & Stephano expressa est, quanta diligentia & fide fieri potuit, repræsentare. Quam ne plane asymbolō emitteremus, cum Palatinæ bibliothecæ libro ante cccc annos exarato diligenter contulimus, & quæ vel codex ille, vel nostræ alieuæve coniecturæ nobis in transcursu suggerebant, paucis annotauimus. Deinde verba & phrases notatu digniores in alphabeticū Indicem ceu Lexicon redegimus. Ad insititios versus quod attinet, pleriq; illorū quos Bordatus e ms. se interseruisse ait, Nonni stilum haud referūt, nec a Palatino ms. optimæ notæ codice agnoscūtur. vt coniectare liceat. exemplar quod in sua metaphrasi secutus est Nonnus, a nostri temporis editionibus aliquantū variasse. vix enim suspicari quis audeat Nonnum pro libito addendi, detrahendi, mutandiq; licentiā sibi vsurpare voluisse.

ΝΟΝΝΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

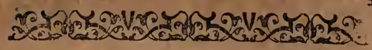
Πανοπολίτου μεταβολὴ τοῦ
κατὰ Ἰωάννην ἁγίου
εὐαγγελίου.

NONNI POETÆ

Panopolitani paraphrasis sancti
secundum Ioannem
Euangelij.

NONNI PARAPHRASIS.
Cap. I.

SIne tempore erat, incomprehensibile, in ineffabili Verbum principio,
Æquè existens patri coætaneo, filius sine matre:
Et verbum per se existentis Dei, lumē, ex lumine lumen:
A patre erat indiuisum, ęterna vna sedēs in sede:
Et Deus altigenitus erat Verbum, Hoc ab initio
Æterno simul splēdebat cum Deo opifice mūdi,
Antiquius mundo: & erant omnia per ipsum
Non spirātia & spirātia: & laborioso sine Verbo
Nihil natum est ꝙ quidē erat. & insita erat in ipso
Vita omnib. cara, & citò morientium lumen virorum.
Vita omniū altrix erat. in caliginoso verò mūdo
Cælestib. splēdebat radiis terrā illustrās fulgor,
Et caligo non eum apprendit. In silua autem ab apibus depasta
Erat quidam montiuagus desertæ ciuis petræ,
Præco primigeni baptismi: nomen verò ipsi
Diuinus Ioannes, populum seruans. hic surrexit
Nuncius firmiloquus, vt de lumine eloqueretur
Testimonium, vt omnes vnius præconis voce
Rectam fidem haberent, infinitam, matrem mundi.
Non tamē ille erat intelligēs lumē, sed vt solùm
Omnibus aperiret diuiniloquum mētum [i.os]
Et luminis præcursor non prædicati appareret,
Com-

ΝΟΝΝΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΗ.

Κεφ. α΄.

Ἄχρονος ἦν, ἀκίχητος, ἐν ἀῤῥήτῳ λόγος ἀρχῇ,
Ἰσοφυὴς γενετῆρος ὁμήλικος, ὑιὸς ἀμήτωρ,
Καὶ λόγος αὐτοφύτοιο θεοῦ, φῶς ἐκ φάεος φῶς.
Πατρὸς ἔην ἀμέριστος, ἀτέρμονι σύνθρονος ἕδρῃ·
Καὶ θεὸς ὑψιγένεθλος ἔην λόγος. οὗτος ἀπ᾽ ἀρχῆς
Ἀενάῳ συνέλαμπε θεῷ τεχνήμονι κόσμου,
Πρεσβύτερος κόσμοιο· καὶ ἔπλετο πάντα δι᾽ αὐτοῦ,
Ἄπνοα καὶ πνείοντα· καὶ ἐργοπόνου δίχα μύθου
Οὐδὲν ἔφυ τόπερ ἔσκε. καὶ ἔμφυτος ἦεν ἐν αὐτῷ
Ζωὴ πᾶσι μέλουσα, καὶ ὠκυμόρων φάος ἀνδρῶν.
Ζωὴ πάντροφος ἦεν. ἐν ἀχλυόεντι δὲ κόσμῳ
Οὐρανίαις σελάγιζε βολαῖς γαιήοχος αἴγλη,
Καὶ ζόφος οὔ μιν ἔμαρψε. μελισσοβότῳ δ᾽ ἐνὶ λόχμῃ
Ἔσκε τις οὐρεσίφοιτος ἐρημάδος ἀστὸς ἐρίπνης,
Κήρυξ ἀρχεγόνου βαπτίσματος· οὔνομα δ᾽ αὐτῷ
Θεῖος Ἰωάννης, λαοσσόος. οὗτος ἐπέστη
Ἄγγελος ἐμπεδόμυθος, ὅπως περὶ φωτὸς ἀνίψῃ
Μαρτυρίην, ἵνα πάντες ἑνὸς κήρυκος ἰωῇ
Ὀρθὴν πίστιν ἔχοιεν, ἀτέρμονα, μητέρα κόσμου.
Οὐ μὲν κεῖνος ἔην νοερὸν φάος, ἀλλ᾽ ἵνα μούνῳ
Πᾶσιν ἀναπλύξειε θεηγόρον ἀνθερεῶνα,
Καὶ φάεος προκέλευθος ἀκηρύκτοιο φανείη,

Ξυνὴν μαρτυρίην ἐνέπων θεοδέγμονι λαῷ.
Καὶ γὰρ ἐὸν μετὰ πατρὸς ἐτήτυμον ἀρχέγονον φῶς
Μουνογενὴς λόγος ἦεν, ὃς ἀνέρα πάντα καθαίρει,
Πνευματικαῖς ἀκτῖσι καταυγάζων φύσιν ἀνδρῶν
Ἐρχομένων ἐπὶ γαῖαν. ἔην δ' ἐν ἀπειθέι κόσμῳ
Ἀπροΐδης, καὶ κόσμος ἀπείριτος ἔσκε δι' αὐτοῦ.
Καὶ λόγον οὐ γίνωσκεν ἐπήλυδα κόσμος ἀλήτης.
Ἐγγὺς ἔην ἰδίων, ἴδιοι δέ μιν ἄφρονι λύσσῃ,
Ὡς ξένον, οὐκ ἐγέραιρον. ὅσοι δέ μιν ἔμφρονι θυμῷ
Ἀπλανέες δέξαντο, καὶ οὐ νόον εἶχον ἀλήτην,
Οὐρανίην πάντεσσι μίαν δωρήσατο τιμήν,
Τέκνα θεοῦ γενετῆρος ἀειζώοντος ἀκούειν,
Οὓς φύσις οὐκ ὤδινε λεχωΐας, οὐ βίος ἔγνω
Ἀνδρομέου βλάστημα θελήματος, οὐδὲ καὶ αὐτή
Σαρκὸς ἐρωτοτόκοιο γαμήλιος ἤροσεν εὐνή,
Ἀλλὰ θεοῦ γεγάασιν ἀνήροτα τέκνα τοκῆος.
Καὶ λόγος αὐτοτέλεστος ἐσαρκώθη θεὸς ἀνήρ,
Ὀψίγονος προγένεθλος, ἐν ἀρρήτῳ τινὶ δεσμῷ
Ξυνώσας ζαθέην βροτοειδέι σύζυγα μορφήν.
Καὶ θεὸς οἶκον ἔναιε σὺν ἀνδράσι, καὶ κλέος αὐτοῦ
Εἴδομεν ἀνδρομέοισιν ἐν ὄμμασιν, οἷά τε τιμὴν
Υἱοῦ μουνογόνοιο παρ' ὑψίστοιο τοκῆος·
Καὶ χάριτος πέπληθε, καὶ ἀτρεκίης γενετῆρος.
Ἀμφὶ δὲ σαρκοφόροιο λόγου πρωτάγγελος ἀνὴρ
Ἅγιος Ἰωάννης πιστώσατο μάρτυρα φωνήν·
Οὗτος ἔην ὃν ἔειπον ἀμωμήτῳ ἐνὶ μύθῳ,
Πρῶτος ἐμεῖο βέβηκεν, ὀπίστερος ὅστις ἱκάνει,
Ὅττι μευ ἦν πρώτιστος, ὅτι ξύμπαντες ἀπ' αὐτοῦ

Ηιεράμεθα

Cõmune teſtimoniũ dicẽs Deũ recipiẽti popu-
Etenim ſuo cũ patre verũ primitiuũ lumen (lo.
Vnigenitum Verbum erat, quod hominem o-
mnem mundat,
Spiritualibus radiis illuſtrans naturam hominũ
Venientiũ in terrã. Erat autẽ in incredulo mũdo
Improuiſus, & mundus infinitus erat per ipſum,
Et Verbũ non cognouit aduenam mund' errãs.
Propè erat apud ſuos; ſui verò ipſum inſipiente
rabie
Vt hoſpitem non honorabant. qui verò ipſum
prudenti animo (errantem,
Non errãtes ſuſceperũt, & non mentẽ habebãt
Cæleſtem omnibus vnum donauit honorem,
Filii Dei patris ſemper-viui vt dicerentur. (uit
Quos natura nõ peperit puerpa, nõ vita cogno-
Humanæ germen voluntatis: neque ipſum
Carnis amore geniti nuptiale arauit cubile,
Sed Dei nati ſunt non arati filii patris.
Et Verbũ per ſe exiſtẽs caro factũ eſt, De' homo,
Serò genitũ, pri' gẽitũ, ineffabili quodã vinculo
Conſocians diuinam mortali comparem formã.
Et Deus domum incoluit cum hominibus: &
gloriam eius
Vidimus humanis oculis, quaſi honorem
Filii vnigeniti ab altiſſimo patre.
Et gratia repletus eſt. & veritate patris.
De carnigero autem Verbo prænuncius vir
Caſtus Ioannes confirmauit teſtificantem vocẽ,
Hic eſt quem dixi irreprehenſibili ſermone,
Me anteceſſit, poſterior qui venit,
Quia me prior erat. nam omnes ab ipſo

Accepimus diuinæ plenitudinis feram aliam
Oppofitam priori gratiæ gratiam:quia legis
Librũ totius pater per Mofen præbuit populo,
Et gratia ex Chrifto,& veritas venit mundo.
Et Deũ per fe genitum contrà gradientib.oculis
Nunquam aliquis vidit:fuo enarrauit fermone
Ille diuino obferuatus confueto in finu,
Vnigenitus, fimul ambulans cum irreprehenfi-
bili patre.
Teftimonii verò hic eft fermo,quem immortali
quadam voce
Fidelis Ioannes veriloquus dixit præco,
Hebræorũ quando populus defertæ ad dorfum
Leuitas præmifit,& vigiles facerdotes, (filuæ
Vbi profugus hominum exul habitauit vir
Domiciliũ fuis radicib.extructũ montanę dom⁹.
Sacrifici verò interrogarunt congregati celeri
fermone,
Quis tu es?num Chriftus es? & refponfiua voce
Dixit,& non occultauit,& non negauit præco,
Chriftus rex nõ fum.& Hebręorũ cœtus virorũ
Miffus,diuinũ virũ iterum interrogauit verbo,
Dic quis igitur tu es.Thefbiticæ ciuis terræ
Elias apparuifti?& refpondit, Non peregrinus
Serus Elias reuerfus in terram venio.
Et audax cœtus dixit illotos pedes habentium
facerdotum,
Nũ tu mihi quẽ vocãt diuiniloqu⁹ es propheta,
Nũcius futurorũ?& refpondit duplici fermone,
Non fum Elias,non diuinus fum propheta.
Et rurs⁹ turba dixit diuinit⁹ vocatorũ facerdotũ,
Quis es,vt omnibus annunciemus euntes

Vi-

Ηι ῥά μεθα ζαθέου πληρώματος ὄψιμον ἄλλην
Αντίθετον προτέρης χάριτος χάριν· ὅττι θεμίστων
Βίβλον ὅλων γενέτης διὰ Μωσέος ὤπασε λαῷ,
Καὶ χάρις ἐκ Χριστοῖο, καὶ ἀτρεκίη πέλε κόσμῳ,
Καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἐν ἀντιπόροισιν ὀπωπαῖς
Οὔποτέ τις σκοπίαζεν· ἑῷ διεπέφραδε μύθῳ
Κεῖνος ὁ θεσπεσίῳ μεμελημένος ἠθάδι κόλπῳ
Μουνογενὴς, ὁμόφοιτος ἀμωμήτοιο τοκῆος.
Μαρτυρίης δ᾽ ὅδε μῦθος, ὃ καμβροσίῃ ἐνὶ φωνῇ
Πιστὸς Ιωάννης ἐτυμόθροος ἔννεπε κῆρυξ,
Ἑβραίων ὅτε λαὸς ἐρημάδος εἰς ῥάχιν ὕλης
Λευίτας προΐαλλε, καὶ ἀγρύπνους ἱερῆας,
Ἧχι φυγὰς μερόπων μελανάσης ᾤκεεν ἀνὴρ
Ἔνδιον αὐτόρριζον ὀρεσσαύλοιο μελάθρου.
Μυστιπόλοι δ᾽ ἐρέεινον ὁμήλυδες ὀξέϊ μύθῳ,
Τίς σὺ πέλεις; μὴ Χριστὸς ἔφυς; ὁ δ᾽ ἀμοιβάδι φωνῇ
Εἶπε, καὶ οὐκ ἔκρυψε, καὶ οὐκ ἠρνήσατο κῆρυξ·
Χριστὸς ἄναξ οὐκ εἰμί. καὶ Ἑβραίων χορὸς ἀνδρῶν
Πόμπιμος ἔνθεον ἄνδρα τὸ δεύτερον ἤρετο μύθῳ,
Εἰπὲ τίς οὖν σὺ πέλεις. Θεσβίτιδος ἀστὸς ἀρούρης
Ηλίας ἐφάνης; καὶ ἀνίαχεν, Οὐ μελανάσης
Οψιμος Ηλίας παλινόστιμος εἰς χθόνα βαίνω.
Καὶ θρασὺς ἑσμὸς ἔειπεν ἀνηπολόων ἱερήων,
Μή σύ μοι ὃν καλέουσι, θεηγόρος ἐστὶ προφήτης,
Ἄγγελος ἐσσομένων; καὶ ἀμείβετο δίζυγι μύθῳ,
Οὐ πέλω Ηλίας, οὐ θέσκελός εἰμι προφήτης.
Καὶ πάλιν ἑσμὸς ἔειπε θεοκλήτων ἱερήων,
Τίς πέλεθεις, ἵνα πᾶσιν ἀπαγγείλωμεν ἰόντες

Ἀνδράσι μυστιπόλοισιν ἀμοιβαίην σέο φωνήν,
Ἡμέας οἳ προέηκαν ἀελλήεντι πεδίλῳ
Δεῦρο μολεῖν. σὺ δὲ ποῖον ἔπος φιλοπευθέϊ λαῷ
Ἀμφὶ σέθεν λέξειας; ὁ δὲ, ζαθέης ἀπὸ βίβλου
Ἀνέρος ἀρχεγόνοιο, θεόσσυτον ἴαχε φωνήν,
Φωνὴ ἐγὼ βοόωντος ἐρημάδος ἔνδοθι πέτρης,
Οἶμον ὀφειλομένην ἰθύνατε παμβασιλῆος,
Καί οἱ ἑτοιμοτάτη πελέτω τρίβος, ὡς ἐνὶ βίβλῳ
Ἡσαΐας πολυΐδρις ἐνέγραφε θεσπιδὶ βίβλῳ.
Καὶ χορὸς ἄλλος ἄπιστος ἀμαρτινόων Φαρισαίων
Πέμπεν, καὶ σοφὸν ἄνδρα θεηγόρον ἤρετο μύθῳ,
Καὶ σὺ τί βαπτίζεις; πόθεν ὕδατι φῶτα καθαίρεις;
Εἰ μὴ Χριστὸς ἔφυς ὑψίζυγος, οὐδὲ σὺ δίφρου
Ἅρπαγος Ἠλίας ἐλατὴρ πυρὸς, οὐδὲ προφήτης
Πνεύματι παφλάζων, θεοδινέος ἔγκυος ὀμφῆς;
Καί σφισι πευθομένοις ἔπος ἴαχε θέσκελος ἀνήρ,
Ὑμέας αὐτὸς ἴκανον ἐγὼ καθαροῖο λοετροῦ
Ὕδατι βαπτίζων· καὶ ὀπίστερος ὅστις ἱκάνει,
Σήμερον ὑμείων μέσος ἵσταται, οὗ ποδὸς ἄκρου,
Ἀνδρομέην παλάμην οὐκ ἄξιός εἰμι πελάσσας,
Λῦσαι μοῦνον ἱμάντα θεοπνεύστοιο πεδίλου.
Βηθανίης πέλε ταῦτα θεουδέος ἐγγὺς ἀρούρης,
Χεύματος ἀντιπέρηθεν Ἰορδανίου ποταμοῖο.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δρόμον ἄλλον ἑκηβόλος ἤγαγεν ἠώς,
Ἁγνὸς Ἰωάννης ἀντώπιον ὄμμα τιταίνων,
Ἰησοῦν ἐνόησε· καὶ ἀγχικέλευθον ἰόντα,
Δάκτυλον ὀρθώσας, ἐπεδείκνυε μάρτυρι λαῷ,
Ἠνίδε παγγενέταο θεοῦ σχεδὸν ἀμνὸς ἐχέφρων.

Viris ſacrificis reſponſiuam tuam vocem,
Nos qui præmiſerunt veloci pede (pulo
Huc venire. tu verò quale verbum ſciſcitāti po-
De te dixeris? Ille verò diuino ex libro
Viri priſci a Deo impulſam ſonuit vocem,
Vox ego clamantis deſerta in petra,
Viam debitam dirigite omnium regis,
Et ei paratiſſima ſit ſemita: ſicut libro
Eſaias multiſcius ſcripſit in diuino.
Et cœtus alius incredulus mente errātium Pharisæorum
Mittebatur, & ſapientem virum theologum rogabat verbo,
Et tu cur baptizas? vnde aqua hominem mundificas?
Si non Chriſtus es altiiugus, neque tu currus
Rapidi Elias auriga ignis, neque propheta
Spiritu feruens, diuina repletus voce?
Et ipſis interrogantib. verbum ſonuit diuin' vir,
Ad vos ipſe veni ego puri lauacri
Aqua baptizans: ſed poſterior qui venit,
Hodie inter vos medi' ſtat; cuius ad ſummū pedē
Humanarū manum non dignus ſum admouens
Soluere tantùm corrigias diuini calcei.
Bethabaræ fiebant hæc diuinam prope terram,
Fluxus ex aduerſo Iordani fluminis.
Sed quum ſanè curſum alium procul iaculans adduxiſſet aurora,
Caſtus Ioannes oppoſitum oculum tendens,
Ieſum animaduertit, & vicinum vadentem,
Digitum dirigens, monſtrauit teſti populo,
Ecce omnium genitoris Dei prope agn' prudēs.

Hic eſt de quo dixi, Poſterior venit vir (gnoui
Qui ante me erat. ego verò ipſum non antea co-
Oculis: ſed vt omnibus habens incognitam faciẽ
Iſrael filiis non deſignatis manifeſtaretur,
Veni ego præcurſor non prædicatæ viæ,
Baptizãs indoctũ, incredulum populũ, errantẽ.
Et aperiens os diuinum, toti ſciſcitanti populo
Teſtimonium dixit ſua omnes demulcẽte voce:
Quòd ſcilicet à cæleſtib. deſcẽdentẽ vidit ſinib.
Spiritũ Dei, alarum delatũ prudenti vibratione,
Ad expreſſã imitationẽ liuiæ, donec ſuper ipſum
Venit, & ibi manſit. ego autem ipſum non antea cognoui,
Sed mihi ipſe dixit ſua ſignificatiua voce,
Qui me præmiſit, regeneratorũ corpus hominũ
Baptizare nõ ignitis & ſpiritu carentib. lauacris;
Super quem conſpexeris leuem deſcendentem
Spiritum Dei intelligentis, & ibi firmiter manentem,
Hic non illuminatis lucẽ hominibus præbebit,
Igne baptizans & ſpiritu. & ipſum oculis
Vidi ego, & dixi veram teſtificantem vocem,
Quòd Dei filius hic [eſt] ſemper-viuentis patris.
Sed quum ſanè lucem aliam recurrens adduxiſſet aurora,
Diuinus vir ſtetit, duo autem iuxta eum diſcipuli
Chriſti diuinæ ignari adhuc formæ:
Chriſtum videns incedentem ſuper meabilem terram pedeſtrem viatorem
Currus altigradi ſublimem aurigam
Caſtus Ioannes, rurſus ſonuit conſueta voce,
Hic cæleſtis Dei loquens agnus incedit.

Et

Οὗτος ἔην ὃν ἔειπον, Ὀπίστερος ἔρχεται ἀνὴρ,
Ὅς μευ ἔφυ προπάροιθεν. ἐγὼ δέ μιν οὐ πάρος ἔγνων
Ὄμμασιν, ἀλλ' ἵνα πᾶσιν ἔχων ἄγνωστον ὀπωπὴν
Ἰσραὴλ τεκέεσσιν ἀσημάντοισι φανείη,
Ἦλθον ἐγὼ προκέλευθος ἀκηρύκτοιο πορείης,
Βαπτίζων ἀδίδακτον ἀπ' εὐθέα λαὸν ἀλήτην.
Καὶ πετάσας στόμα θεῖον, ὅλῳ φιλοπευθέι λαῷ
Μαρτυρίην ἀγόρευεν ἐῇ πανθελγέι φωνῇ,
Ὅττι περ αἰθερίων καταβαινόμενον ἔδρακε κόλπων
Πνεῦμα θεοῦ, πτερύγων πεφορημένον ἔμφρονι παλ-
Ἀντίτυπον μίμημα πελειάδος, ἄχρις ἐπ' αὐτὸν [μῷ,
Ἦλθε, καὶ αὐτόθι μίμνεν. ἐγὼ δέ μιν οὐ πάρος ἔγνων,
Ἀλλά μοι αὐτὸς ἔειπεν ἐῇ σημάντορι φωνῇ,
Ὅστις ἐμὲ προέηκε παλιγγενέων δέμας ἀνδρῶν
Βαπτίζειν, ἀπύροισι καὶ ἀπνεύστοισι λοετροῖς,
Εἰς ὃν ἂν ἀθρήσειας ὑπηνέμιον καταβαῖνον
Πνεῦμα θεοῦ νοεροῖο, καὶ αὐτόθι ἔμπεδα μίμνει,
Οὗτος ἀφωτίστοισι φάος μερόπεσσιν ὀπάσσει,
Ἐν πυρὶ βαπτίζων καὶ πνεύματι. καί μιν ὀπωπῇ
Εἶδον ἐγὼ, καὶ ἔειπον ἀληθέα μάρτυρα φωνὴν,
Ὅττι θεοῦ γόνος οὗτος, ἀειζώοιο τοκῆος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ φάος ἄλλο παλίνδρομος ἤγαγεν ἠὼς,
Θεῖος ἀνὴρ ἔστηκε, δύω δέ οἱ ἄγχι μαθηταὶ
Χριστοῦ θεσπεσίης ἀδαήμονες εἰσέτι μορφῆς·
Χριστὸν ἰδὼν στείχοντα βατὴν χθόνα πεζὸν ὁδίτην,
Ἅρμαλος ὑψιπόροιο μετάρσιον ἡνιοχῆα
Ἁγνὸς Ἰωάννης, πάλιν ἴαχεν ἠθάδι φωνῇ,
Οὗτος ἐπουρανίοιο θεοῦ λάλος ἀμνὸς ὁδεύει.

Καὶ ζαθέην ἀΐοντες ἀληθέος ἀνδρὸς ἰωὴν
Ἀπλανέες δύο φῶτες, ὀπίστεροι ἦλθον ὁδίτῃ
Χριστοῦ νεισομένοιο. καὶ αὐτοδίδακτον ὀπωπὴν
Ἐντροπαλιζομένην διδύμους ἐπὶ φῶτας ἑλίξας,
Ἑσπομένων ἐρέεινε συνωρίδα δίζυγιν ἀνδρῶν,
Δεῦρο τί μαστεύοντες ἱκάνετε; καὶ μίαν ἄμφω
Πειθομένους βασιλῆος ὁμόθροον ἴαχον αὐδὴν,
Ῥαββὶν (ὃ καλέουσι διδάσκαλε) πῆ ποτε ναίεις;
Καὶ μίαν ἀμφοτέροισιν ἄναξ ζωώσατο φωνὴν,
Δεῦτε, καὶ ἀθρήσοιτε. καὶ ἤλυθον ἄχρι μελάθρου,
Καὶ μάθον ὁππόθι ναῖεν. ὑπωρόφιοι δὲ μαθηταὶ
Ἦμαρ ἐκεῖνο τέλεσσαν ἔσω Χριστοῖο μελάθρου,
Ἀγχίθεοι. δεκάτη δὲ ποδήνεμος ἔτρεχεν ὥρη,
Καί τις ἔην ὃς ἵκανεν ἔσω θεοδέγμονος αὐλῆς,
Ἀνδρέας, μερόπων ἁλιεὺς μετὰ πόντιον ἄγρην,
Ἰχθυβόλου Σίμωνος ἀδελφεός· εἷς δέ τις αὐτῶν,
Οὓς θεὸς ἐξείνισσεν· Ἰωάννου δὲ φωνῆς
Ξυνῆς εἰσαΐοντε συνέμποροι ἦεν ἑταίρω,
Ἀγχιφανής. ἄμφω δὲ μιῇ πειθήμονι βουλῇ
Χριστῷ ἐφωμάρτησαν· ὁ μὲν, πρώτιστον ὁδεύων,
Σύγγονον εὐώδινος ἐρευνητῆρα θαλάσσης
Εὗρεν ἑὸν, Σίμωνα, καὶ ἔννεπεν ὀξέι μύθῳ,
Σύγγονε, Μεσσίαν σοφὸν εὕρομεν, ὃς θεὸς ἀνὴρ,
Χριστὸς Ἰουδαίοισιν ἀκούεται Ἑλλάδι φωνῇ.
Ὣς εἰπὼν, ἐκόμισσεν ὁμόγνιον ὀξὺν ὁδίτην
Ἰησοῦς ὅθι ναῖε. γαληναίῳ δὲ προσώπῳ
Χριστὸς ἰδὼν Σίμωνα, σοφῷ μειλίξατο μύθῳ,
Υἱὸς Ἰωάννου σύ μοι πέλες· ἐσσὶ δὲ Σίμων,

Ἐργα-

Et diuinam audientes veracis viri vocem
Non errantes duo viri, posteriores venerũt viatores
Christo incedente. & per se doctum visum
Respectantem geminos ad viros voluens,
Sequentium interrogauit coniunctionem geminam virorum,
Huc quid quærentes venitis? & vnam ambo
Sciscitante rege concordem sonuerunt vocem,
Rabbi (quod vocant præceptor) vbinã habitas?
Et vnam ambobus rex communicauit vocem,
Venite, & videte. Et venerunt vsque ad domum.
Et didicerunt vbi habitaret. domestici verò discipuli
Diem illum transegerunt intra Christi domum,
Deo vicini. decima autem velox cucurrit horã,
Et quidã erat qui venit in Deũ recipientẽ aulã,
Andreas, hominũ piscator post marinã capturã,
Piscatoris Simonis frater: vnus autem ex illis
Quos Deus hospitio excepit. Ioannis autẽ vocẽ
Communem audienti comes erat socio,
Prope apparẽs. ambo autẽ vna credula volũtate
Christum sequebantur: ille quidẽ prius incedẽs
Fratrem fertilis inuestigatorem maris
Inuenit suum, Simonẽ: & dixit veloci sermone,
Frater, Messiam sapientem inuenimus, qui Deus vir
Christus Iudæis dicitur Græca voce.
Sic loquutus, perduxit fratrem celerem viatorẽ
Iesus vbi habitabat: amica autem facie
Christus vidẽs Simonẽ, sapienti demulsit verbo
Filius Ioannis tu mihi eras: es autem Simon,

Operarius maris.tu mihi voceris Cephas:
Secundum nomen accipe recentius,viri alii
Petrũ quod vocant.cognomen autẽ occultabit
Vetustius Simonis,præstantius nomen Petri,
Fidei firmæ signum. Sed quando vicina (rota;
In summo apparẽs roscidis radiis rubefecerat au-
Iesus post noctem obscuram volebat ire
Ad ciuitatem piscosam longos capillos haben-
tium Galilæorum: (eri
Et prope inuenit Philippũ. Rex autẽ illũ iussit fi-
Fidelem suum adiutorẽ, retrò euntem viatorẽ.
Sequere & tu Philippe.& adhuc recens audiens
Auribus sermonem suscepit, & vestigiis præue-
nit vocem:
Communem autem habebat Philippus suam
Bethsaida patriam (mon:
Andreas vbi habitabat, vbi audax habitabat Si-
Nathanaelẽ verò Philipp⁹ suo demulsit verbo,
Inueniẽs eum patula sub arbore, Quẽ sapiẽs vir
Moses priscus descripsit diuino in libro, (mone
Inuenim⁹,quẽ simul omnes cõcordi quodã ser-
Futurorum præcones confirmarunt prophetæ
Iesum,sancti vocatum filium Ioseph;
Nazareth habitatorẽ,Dei filiũ. Propinquo verò
Nathanael celeris consilii verbum communica-
uit Philippo,
Ex Nazareth potest bonũ esse? Interrogãti autẽ
Comes dixit Philippus malorum ignaro verbo,
Veni & vide. Et prope vadentem viatorem
Nathanaelem velocẽ rex monstrabat populo,
Israelis filius hic[est]verus,nulli struens
Vel dolũ mutabilẽ,vel curua consilia ostendens.
Na-

Ἐργατίνης πόντοιο. σύ μοι κικλήσκεο Κηφᾶς.
Δεύτερον οὔνομα δέξο νεώτερον, ἀνέρες ἄλλοι
Πέτρον ὅπερ καλέουσιν· ἐπωνυμίην δὲ καλύψει
Πρεσβυτέρην Σίμωνος, ὑπέρτερον οὔνομα Πέτρου,
Πιστὸς ἀρραγέος σημήϊον. Ἀλλ' ὅτε γείτων
Ἀκροφανὴς δροσερῇσι βολαῖς πορφύρεεν ἠώς,
Ἰησοῦς μετὰ νύκτα λιπόσκιον ἤθελε βαίνειν
Εἰς πόλιν εὐώδινα τανυπλοκάμων Γαλιλαίων.
Καὶ σχεδὸν εὗρε Φίλιππον. ἄναξ δέ μιν εἶπε γενέσθαι
Πιστὸν ἑὸν συνάεθλον, ὀπισθοκέλευθον ὁδίτην.
Ἕσπεο καὶ σὺ Φίλιππε. καὶ εἰσέτι θερμὸς ἀκούων
Οὔασι μῦθον ἔδεκτο, καὶ ἴχνεσιν ἔφθασε φωνήν.
Ξυνὴν δ' εἶχε Φίλιππος ἑὴν Βηθσαΐδα πάτρην,
Ἀνδρείας ὅθι ναῖεν, ὅπῃ θρασὺς ᾤκεε Σίμων.
Ναθαναὴλ δὲ Φίλιππος ἑῷ μειλίξατο μύθῳ,
Εὑρὼν ὑπὸ πετάλοιο κάτω δρυός, Ὃν σοφὸς ἀνὴρ
Μωσῆς ἀρχιγένεθλος ἐπέγραφε θεσπιδὶ βίβλῳ,
Εὕρομεν, ὃν σύμπαντες ὁμορρήτῳ τινὶ μύθῳ
Ἐσσομένων κήρυκες ἐπιστώσαντο προφῆται
Ἰησοῦν, ὁσίοιο βοώμενον υἱὸν Ἰωσήφ,
Ναζαρὲθ ναετῆρα, θεοῦ γόνον. ἀγχιπόρῳ δὲ
Ναθαναὴλ ταχύμητις ἔπος ξυνώσε Φιλίππῳ,
Ἐκ Ναζαρὲθ δύναται καλὸν ἔμμεναι; εἰρομένῳ δὲ
Σύνδρομος εἶπε Φίλιππος ἀπειροκάκῳ ἐνὶ μύθῳ,
Ἔρχεο καὶ σκοπίαζε. καὶ ἀγχικέλευθον ὁδίτην
Ναθαναὴλ ταχύγουνον ἄναξ ἐδείκνυε λαῷ·
Ἰσραὴλ γόνος οὗτος ἐτήτυμος, οὔτινι τεύχων [νων.
Ἢ δόλον ἀλλοπρόσαλλον, ἢ ἀγκύλα μήδεα φαί-
Ναθα-

Ναθαναὴλ δ' ἀΐων, ἐπεδείκνυε θαύματι φωνήν·
Πῶς φρεσὶ γιγνώσκεις με, τὸν οὐ πάρος εἶδες ὀπωπῇ;
Εἰπὲ πόθεν νοέεις με. Καὶ ἀνέρι θέσκελον αὐδὴν
Κοίρανος ὀμφήεντος ἀνήρυγεν αἰθερεῶνος,
Πρὶν καλέσαι σε Φίλιππον, ὑπὸ σκιοειδέϊ συκῇ
Ἔδρακον ὑψικόμοισι παρενδιάοντα κορύμβοις,
Ὄμμασι καὶ πραπίδεσσι τὸν οὐ παρεόντα δοκεύων.
Ναθαναὴλ δ' ὀλόλυξεν ἔχων ταχυπειθέα βουλὴν,
Θαύματι πιστὰ μέτωπα θεουδέϊ χειρὶ παλάξας,
Ῥαββὶν, ἐπουρανίων ἀδύτων ὑψίθρονε ποιμὴν,
Ἰσραὴλ σὺ πέλεις βασιλεύς· σὺ Χριστὸς ὑπάρχεις,
Υἱὸς ἀειζώοιο θεοῦ λόγος. ἀμφότερον γὰρ,
Ἰσραὴλ τεκέων σε θεὸν βασιλῆα καλέσσω,
Καί σε θεοῦ ζώοντος ἐτήτυμον υἱὸν ἐνίψω.
Καί μιν ἄναξ θάρσυνεν, ἐς ἐλπίδα φέρτερον ἕλκων.
Πίστιν ἔχεις, τινὰ μοῦνον ἀθαμβέα μῦθον ἀκούσας,
Ὅττι σε μοῦνον ἔειπον ἰδεῖν ὑπὸ πυθμένα συκῆς·
Ὄμμασι πιστοτέροισιν ὑπέρτερα θαύματα λεύσσεις.
Μάρτυρον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν σέβας ἔσω,
Οὐρανὸν ἀθρήσητε κεχηνότα θεσπιδὶ ῥιπῇ,
Πεπταμένων στεφανηδὸν ἀθήτων κενεώνων,
Ἀγγελικῆς τε φάλαγγος ἐΰπτερον ἑσμὸν ὁδίτην,
Αἰθερίης ὄψεσθε καταΐσσοντα κελεύθου
Οὐρανόθεν καλιόντα, παλιννόστῳ τε πορείῃ
Οὐρανὸν εἰσανιόντα, μετάρσιον, ἠεροφοίτην,
Υἱέος ἀνθρώποιο διάκτορον. Ἀλλ' ὅτε πέτρας K. B
Πορφυρέας τριτάτη θαλαμηπόλος ἔγραφεν ἠὼς,
Ἀμφὶ πέδον Κανανᾶιον ἀεξιφύτου Γαλιλαίης,

Παιδο-

Nathanael vero audiens,produxit cum admiratione vocem, (vidisti oculis?
Quomodo mente cognoscis me,quē non antea
Dic vnde nosti me.Et viro diuinam vocem
Dominus vocali eructauit ex mento [i.ore,]
Antequā vocaret te Philippus,sub vmbrosa ficū
Vidi alticomis commorantem sub ramis,
Oculis & mente non præsentem videns.
Nathanael autem vociferabatur, habēs credulā voluntatem, (tiens,
Præ admiratione fidelē frontē pia manu percu-
Rabbi, cælestium recessuum sublimis pastor,
Israel tu es rex,tu Christus es,
Filius semper viuentis Dei Verbū.vtrumq.autē,
Israel filiorum te Deum regem vocabo,
Et te Dei viui verum filium dicam.
Et ipsum rex confirmauit,in spē meliorē trahēs,
Fidem habes quoddam solum intrepidum verbum audiens,
Quod te solum dixi vidisse ad radicem ficus:
Oculis magis credulis supiora miracula videbis.
Testificans firmiloqua Amen Amen sanctio sit,
Cælum aspicietis apertum diuino impetu,
Volantib.in modū coronæ inuisibilib.spiritib',
Angelicæ & aciei alatum cœtum viatorem
Cælesti videbitis descendentem via,
Cælitus delatum: & reuersiua via
In cęlum iterum ascendētem,sublimem,in aere ambulantem
Filii hominis ministrū. Sed quādo petras *Cap.2.*
Purpureas tertia nuptialis signauerat aurora,
In campo Cananæo augentis plantas Galilææ

Nuptiæ erant, pueros producentis vitæ feminativuum principium. (uiuium
Et nuptiæ felices erant, quod terrestre apud cõ-
Christ' retrocrinitorũ hominũ epuláti populo
Vocat' erat cõuiua, simul accũbẽtes & discipuli
Omnes erãt ex ordine. ad cõuiuium vero & ipsa
Virgo Christi Dei genitrix venit mater,
Immaculata manu nuptialem attingẽs mensam,
Puerpera lectifuga, semper sectãs virginitatem.
Vino autem suaui fragrantes amphoræ
Omnes vacuæ erãt, crebro repetẽtibus poculis
Poto: tristes vero, mero gaudente in conuiuio,
Pincernæ ministri vino non rigatæ mensæ,
Siccis manibus frustra attingebant pocula.
Ad semiperfectam vero nuptiarum ebrietatem vinoque carentem mensam secundam
Christo etiã scienti simul accumbẽs dixit mater,
Indigent nuptiæ hæ malum pellente tua voce.
Non enim bene irrorantis habent humorem suauis vini.
Et ei Christ' dixit, Quid mihi mulier vel tibiipsi?
Nondũ mihi vltimæ curs' venit circularis horę.
Et Maria famulos vocauit vt hoc perficerent
Christus quodcunque dixisset. opposito autem in pariete
Reclinatæ ordine coniunctæ amphoræ
Sex erant, tres mensuras capientes lato sinu,
Vel duas: & qualibet Iudæis custodiens
Lapidosa cauitate lustralem scaturiebat aquam,
Puram aquam. & Christus ministros vrgens
Sitibundi conuiuii, viniferam sonuit vocem,
Recens fusa aqua refertas amphoras

Im-

Παιδοτόκου γάμος ἔσκε βίου πρωτόσπορος ἀρχή.
Καὶ γάμος ὄλβιος ἦεν, ὅτι χθονίῳ παρὰ παστῷ,
Χριστὸς ὀπισθοκόμων μερόπων θοινήτορι λαῷ
Κλητὸς ἔην σύνδορπος, ὁμοκλινέες τε μαθηταὶ
Πάντες ἔσαν στοιχηδόν. ἐς εἰλαπίνην δὲ καὶ αὐτὴ
Παρθενικὴ Χριστοῖο θεητόκος ἵκετο μήτηρ,
Ἀγραύτῳ παλάμῃ γαμίης ψαύουσα τραπέζης,
Παιδοτόκος φυγόδεμνος, ἀεὶ μεθέπουσα κορείην.
Οἴνου δ' ἡδυπότοιο θυώδεες ἀμφιφορῆες
Πάντες ἐγυμνώθησαν, ἐπασσυτέροισι κυπέλλοις
Πινομένου. συνεχὴς δὲ φιλακρήτῳ παρὰ παστῷ
Οἰνοχόοι δρηστῆρες ἀβακχεύτοιο τραπέζης,
Ἀβρέκτοις παλάμῃσι μάτην ἥπλοντο κυπέλλων.
Ἡμιτελῆ δὲ γάμοιο μέθην, καὶ ἄοινον ὀπώρην,
Χριστῷ καὶ δεδαῶτι, συνέστιος ἔννεπε μήτηρ,
Χρηΐζει γάμος οὗτος ἀλεξικάκου σέο φωνῆς.
Οὐ γὰρ ἐϋρραθάμιγγος ἔχει χύσιν ἡδέος οἴνου.
Καί οἱ Χριστὸς ἔειπε, Τί μοι γύναι ἠὲ σοὶ αὐτῆς
Οὔπω μοι πυμάτης δρόμος ἤλυθε κυκλάδος ὥρης.
Καὶ Μαρίη δμώεσσιν ἐκέκλετο τοῦτο τελέσσαι,
Χριστὸς ὅπερ λέξειεν. ἀμοιβαίῳ δ' ἐνὶ τοίχῳ
Κεκλιμένοι στοιχηδὸν ὁμόζυγες ἀμφιφορῆες
Ἓξ ἔσαν, τρία μέτρα κεχανδότες εὐρέϊ κόλπῳ.
Ἠὲ δύω· καὶ ἕκαστος Ἰουδαίοισι φυλάσσων
Λαϊνέῳ κενεῶνι καθάρσιον ἔβλυεν ὕδωρ,
Ἁγνὸν ὕδωρ. καὶ Χριστὸς ὑποδρηστῆρας ἐπείγων
Διψάδος εἰλαπίνης, οἰνοσσόον ἴαχε φωνήν,
Ἀρτιχύτων ὑδάτων ἐγκύμονας ἀμφιφορῆας

Πλήσατέ μοι. καὶ πάντες ἀμοιβαδὶς ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Νάματος ἔπλησαν διάκτοροι, εἰσόκεν αὐτῶν
Ἀκροφανὴς δ' ὕδρος ἐπέστεφε χεῖλος ἐέρση.
Ἄφνω δ' ἔπλετο θαῦμα, καὶ εἰς χύσιν αἴθοπος οἴνου
Χιονέην ἤμειψε χρόην ἑτερόχροον ὕδωρ
Χεύματι φοινίσσοντι, καὶ ὑδροδόκου διὰ κόλπου
Ὕδατος ἀκρήτοιο φιλεύιος ἔπλεεν αὔρη.
Οἰνώπῃ δ' ἐκέλευσεν ἄναξ σημάντορι φωνῇ·
Κρηναίης ἀρύοντες ὑπωροφίης ἀπὸ ληνοῦ,
Εἰλαπίνης μεδέοντι κομίσσατε νήδυμον ὕδωρ.
Οἱ δὲ, χύδην ἀρύοντο παλιννόστοισι κυπέλλοις.
Καὶ ταμίης ὅτε δαιτὸς ἐγεύσατο μάρτυρι λαιμῷ
Νάματος οἰνωθέντος ἐρευθιόωντι ῥεέθρῳ·
Οὐ μὲν ἀνὴρ πόθεν ἦεν ἐπίστατο· ὑδροφόρος δὲ
Ἤιδεε λάτρις ὅμιλος, ὃς ὑγροχύτων ἀπὸ κόλπων
Ἄγγεσι λαϊνέοις μεθυνάσιον ἤφυσεν ὕδωρ.
Εἰλαπίνης τότε ταμίης ἔσω μεγάροιο καλέσσας
Νυμφίον ἀρτιχόρευτον, ἑῷ προσεπτύξατο μύθῳ·
Πᾶς μὲν ἀνὴρ, πρώτιστον ἐΰχροον οἶνον ἀφύσσων,
Κρηνάμενος προτίθησι, βαρυνομένων δὲ καρήνων
Ἄνδρας ἰδὼν μεθύοντας, ἐλάσσονα δεύτερον οἶνον
Ὀψὲ φέρει· σὺ δὲ τοῦτον ὑπέρτερον ἔνδοθεν οἴκου
Οἶνον ἔχων ἐφύλαξας ἕως πέλε λοίσθιος ὥρη.
Πρωτοφανὲς τόδε θαῦμα φιλακρήτῳ παρὰ παστῷ
Ἰησοῦς ἐτέλεσσεν, ὅπῃ Καναναῖον ἀκούει
Ἔνδιον αἰπύδμητον ἀκερσεκόμων Γαλιλαίων.
Ἑβραίοις δ' ἀνέφηνεν ἑὴν ὑψαύχενα τιμήν
Διψαλέην παρὰ δαιτὶ διχοστασίην δὲ μενοινῆς

Ἤθεσιν

Implete mihi. Et omnes alternatim vnã poſt aliã
Aqua impleuerunt miniſtri, donec ipſarum
In ſum̃itate apparẽs aquoſ⁹ coronabat labra ros.
Subito autẽ erat miraculũ, & in fluorẽ nigri vini
Niueum mutauit colorem diuerſam aquam
Fluore rubicundo, & aquam capiẽtem per ſinũ
Aquę meræ lætificans natabat humor. (voce,
Conuiuii autẽ inſpectori iuſſit rex ſignificatiua
Fontano haurientes domeſtico ex lacu,
Conuiuii moderatori afferre ſuauem aquam.
Illi vero affatim hauriebãt redeuntibus poculis.
Et, diſpenſator quando conuiuii guſtaſſet teſtificante gutture
Aquam in vinum verſam rubicundo fluore,
Non ſane vir vndenam erat ſciuit: aquarius autẽ
Sciuit famulans cœtus, qui aquam fundentibus ex ſinibus
Vaſis lapideis alienam hauſit aquam.
Conuiuii tunc dux intra domum vocans
Sponſum nouiter ductum, ſuo affatus eſt verbo,
Omnis quidem vir primum boni coloris vinum promens,
Eligens apponit, grauatis vero capitibus
Viros videns ebrios, vilius aliud vinum
Sero fert: tu vero hoc præſtantius intra domum
Vinum habẽs, ſeruaſti donec eſſet vltima hora
Primum apparens hoc miraculum meri cupido in conuiuio
Ieſus perfecit, vbi Cananæum audit [i. dicitur]
Diuerſoriũ alte extructũ intõſorum Galilæorũ.
Hebręis autẽ manifeſtauit ſuũ glorioſũ honorẽ
Sitibundo in conuiuio: ambiguitatẽ autẽ mẽtis

Moribus firmis confirmarunt discipuli. (dicta
Non sane rex commorabatur in terra Cananæa
Sponsale post conuiuiũ vino carentiũ nuptiarũ,
Sed Capernaum maritimi ad mansiones vadẽs,
Rediens vestigium flexit, decliuem semitam incedens
Ipse, simul & fratres comites. per se genitũ vero
Virgo sequebatur Deipara filium mater.
Quibuscũ duodenarius comes habebat incedẽs
Diuinorum vnam viam posterior cœt⁹ sociorũ.
Neque sane ibi mansit per dies crebros frequentans:
Prope enim tunc erat Pascha: sacrorum tractationem vero honorans,
Sanctorum ascendit ad sedes Hierosolymorum
Cum prudentibus sociis. Diuino autem in tẽplo
Cornutos boues inuenit, & lanigerarum ordines ouium,
Et varias membris columbas: sedentem vero
Nummularium cœtum inuenit diuitis mensæ,
Et multũ cœtum vidit negotiãtem supra sedilia,
Venale negotium habẽtem:& in manib. voluẽs
Complexum ex funibus spurium fecit flagellũ;
Et bouinum gregem expulit, & ordines ouium,
Extra domum odoratam. crebrum autẽ voluẽs,
Præceps percutiebat euersam quæstuosam sedẽ
E sacro pauimento. præcipiti autem vibratione
Effudit in terrã pecuniam multum euersę mẽsæ:
Viro autem vendenti columbas sonuit vocem,
Hæc transferte lapidosum extra templum,
Neque lucri auidæ mentis grauati stimulo
Mercatus domum sanctam mei faciatis patris:

Pre-

Ἥθεσιν ἀκλινέεσσιν ἐπιστώσαντο μαθηταί.
Οὐ μὲν ἄναξ δήθυνε πέδον Καναναῖον ἀκούων
Νυμφιδίην μετὰ δαῖτα μεθυσφαλέων ὑμεναίων,
Ἀλλὰ Καφαρναοὺμ ἁλιγείτονος ἕδρανα βαίνων,
Νόστιμον ἴχνος ἔκαμψε, καταιβάτιν οἶμον ὁδεύων
Αὐτὸς, ὁμοῦ γνωτοί τε συνήλυδες. αὐτογόνῳ δὲ
Παρθένος ὡμάρτησε θεητόκος υἱέϊ μήτηρ·
Οἷσι δυωδεκάριθμος ὁμόστολος εἶχεν ὁδεύων
Ἀγχιθέων μίαν οἶμον ὀπίστερος ἑσμὸς ἑταίρων.
Οὐ δὲ μὲν αὐτόθι μίμνεν ἐς ἤματα πυκνὰ θαμίζων,
Ἐγγύθι γὰρ τότε πάσχα· θυηπολίην δὲ γεραίρων,
Εὐαγέων ἀνέβαινεν ἐς ἕδρανον Ἱροσολύμων,
Σὺν πινυτοῖς ἑτάροισι. θεοκλήτῳ δ' ἐνὶ νηῷ
Εὐκεράους βόας εὗρε, καὶ ἱεροπώκων στίχα μήλων,
Καὶ στικτὰς μελέεσσι πελειάδας. ἑζόμενον δὲ
Κερμοδότην χορὸν εὗρε φιλοπλούτοιο τραπέζης,
Καὶ πολὺν ἑσμὸν ὄπωπε φιλέμπορον ὑψόθι θώκων,
Ὤνιον ἔργον ἔχοντα. καὶ ἐν παλάμῃσιν ἑλίξας
Σύμπλοκον ἐκ σχοίνοιο νόθην ποίησεν ἱμάσθλην,
Καὶ βοέην ἀγέλην ἐξήλασε, καὶ στίχα μήλων,
Νόσφι δόμου θυόεντος. ἐπασσυτέρην δὲ κυλίνδων,
Κύμβαχον ἠκόντιζε μετάτροπον ἔμπορον ἕδρην
Ἐξ ἱεροῦ δαπέδοιο. κυβιστητῆρι δὲ παλμῷ
Ἐξέχεε χθονὶ κέρμα πολυστρέπτοιο τραπέζης.
Ἀνδρὶ δὲ πιπρήσκοντι πελειάδας ἴαχε φωνήν,
Ταῦτα μεταστήσασθε λιθώδεος ἔκποθι νηοῦ,
Μηδὲ φιλοκτεάνοιο νόου βεβαρηότες οἴστρῳ,
Ἐμπορίης δόμον ἁγνὸν ἐμοῦ τελέσητε τοκῆος.

Precationis enim hæc domus. Et recordati sunt
discipuli
Quod diuinitus inspirato signatum erat libro,
Zelus me diuinæ tuæ comedit domus.
Et ipsi minatricem eructauit populus vocem,
Qualia apud Hebræos varia signa ostendes
Quod tu hæc perfecisti? Cōtētioso autē populo
Admirandam incognitam rex eructauit vocem,
Soluite hanc domum, ego vero ipsam erigam
Diebus in tribus. Respondit autem populus,
Quam Solomon fecit lapidum vario ornatu,
In longum initium reuersam texens
Sex & quadraginta ędificationis cupidorum an-
norum, (res
Ædificiis posteriorib. rursus solutā domū erige-
Tantam post metam, post tertię cursum aurorę?
Ille tēplū dixit sui corporis, qđ quodā sermone
Horrido Christus erat post tertium diem resu-
scitaturus,
Sed quando sane post sinum irregradi barathri
Redux ex inferis rursus viuente quodam fato
Veterem reciprocum suum resumpsit honorem
Cælestem, tunc solum recordati sunt discipuli
Quod domum corp⁹ dixisset: deiloqui autē libri
Diuinum confirmarunt sermonem, & credide-
runt verbo (plo
Iesus quod dixit. Diuinitus autē ædificato in tē-
Vsque erat, & sedilia trāsiuit Hierosolymorum,
Celebrās adhuc Pascha: & agniuororū sacerdotū
Mysteria tractabat plausibilia solenne festum,
Multi[tum] rabiē incredulā commiserunt vētis,
Christi fidē habentes in nomē. Credentib. vero

Viris non confidit suum animũ.nõ enim audire
Alium loquentem spuria indigebat voce,
Vt disceret animum viri sine testimonio. opera autem virorum
Sciebat p se doctus,quæcunq.intra mentem vir
Habebat,non p̃dicato occultata tegmine silẽtii.
Erat autem quidam sacri generis *Cap. 3.*
luctiuagorum Pharisæorum,
Princeps Iudæorum,locuples, iustus vir: (tor
Nomẽ ei Nicodemus.expers testimonii hic via-
AdChristum noctu venit:cauto pede incedens,
Nocturnus in domum venit vbi lux [erat:]viro autem fideli
Iesus enarrans baptismi diuinum splendorem,
Noctu apparentẽ Nicodemũ suo illustrauit ver-
Et ipsi sermonem dixit Deo credulus vir, (bo,
Rabbi facunde,deiloque,scimus aspectu
Quod Dei ductu magister venisti mundi,
Humanæ vitæ adiutor.non potest enim (re,
Mortalis homo hæc omnia varia miracula face-
Quæ tu diuino perficis medicante verbo,
Nisi ei auxiliator mala depellens Deus fuerit.
Iesus autem dixit obscuro quodam verbo,
Nisi quis post stimulum fœtũ perficientis partus
Mortalis vir natus fuerit iterum,cæli aulæ
Nõ potest homo ille habere ęternũ principatũ.
Et miscens Nicodemus eructauit cum admiratione vocem, (nes,
Quomodo potest post senectã vir, post albos cri
Alium sero perfectũ habere partũ generationis?
Num potest sine patre fœtũ augentem per sinũ
Matris antiquæ grauidum ventrem subiens
Leges

Ἀνδράσιν οὐ πίστευεν ἑὸν νόον. οὐ γὰρ ἀκούειν
Ἄλλου φθεγγομένοιο νόθης ἐπεδεύετο φωνῆς,
Ὄφρα μάθῃ νόον ἀνδρὸς ἀμάρτυρον. ἔργα δὲ φωτὸς
Ἤιδεεν αὐτοδίδακτος, ὅσα φρενὸς ἔνδοθεν ἀνὴρ
Εἶχεν, ἀκηρύκτῳ κεκαλυμμένα φαρέϊ σιγῆς.
Ἦν δέ τις ἱερὸν αἷμα γεοπλανέων Φαρισαίων Κ. γ'.
Ἀρχὸς Ἰουδαίων, πολυλήιος, ἔννομος ἀνήρ.
Οὔνομά οἱ Νικόδημος. ἀμάρτυρος οὗτος ὁδίτης
Χριστῷ νυκτὸς ἵκανε· φυλασσομένῳ ποδὶ βαίνων,
Ἔννυχος εἰς δόμον ἦλθεν, ὅπῃ φάος. ἀνδρὶ δὲ πιστῷ
Ἰησοῦς ἐνέπων βαπτίσματος ἔνθεον αἴγλην,
Νυκτιφανῆ Νικόδημον ἑῷ φαιδρύνατο μύθῳ.
Καί οἱ μῦθον ἔλεξε θεῷ πεπιθήνιος ἀνήρ,
Ῥαββὶν ποικιλόμυθε, θεοφραδές, ἴδμεν ὀπωπῆς
Ὅττι θεοῦ πομπῇσι διδάσκαλος ἵκεο κόσμου,
Ἀνδρομέου βιότοιο βοηθόος. οὐ δύναται γὰρ
Θνητὸς ἀνὴρ τάδε πάντα πολύτροπα θαύματα τεύ-
Ὅσσα σὺ θεσπεσίῳ τελέεις πειθήμονι μύθῳ, *[χειν,
Εἰ μή οἱ συνάεθλος ἀλεξίκακος θεὸς εἴη.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἀσημάντῳ τινὶ μύθῳ,
Εἰ μή τις μετὰ κέντρα τελεσσιγόνοιο λοχείης
Θνητὸς ἀνὴρ τίκτοιτο τὸ δεύτερον, αἰθέρος αὐλῆς
Οὐ δύναται βροτὸς οὗτος ἔχειν αἰώνιον ἀρχήν.
Καὶ κεράσας Νικόδημος ἀνήρυγε θαύματι φωνήν,
Πῶς δύναται μετὰ γῆρας ἀνήρ, μετὰ λευκάδα χαίτην,
Ἄλλην ὀψιτέλεστον ἔχειν ὠδῖνα γενέθλης;
Μὴ δύναται δίχα πατρὸς, ἀεξιτόκου διὰ κόλπου
Μητέρος ἀρχαίης ἐγκύμονα γαστέρα δύειν,

Θεσμὸν

Leges videre genitrices reciproci partus?
Iesus vero respondit, magistrum virum docens,
Nisi quis puris corpus lauacris purgans
Spiritu ex sancto & aqua, in vna sanctione,
Recentius recipiat generatiuum non seminatũ principium,
Expressam imitationem muliebris partus,
Non potest homo hic futuri cognoscere
Cælestem seculi infiniti coætaneum honorem.
Etenim quod hominum terrestris protrusit venter,
Carne ab humana formatum, humana caro
Hoc est: diuinum autem illud quod ex puro lauacro
Spiritus per se geniti est puri lauacri;
Spiritus est vitalis, obstetrice carẽte quadã lege
Spontaneum germen regenerati partus.
Et non obstupescatis deiloquum ob sermonem,
Vos si dixi quod necesse sit percipere
Aqua natum aliud initium generationis.
Spiritus reuolutus inuisibili quadam vibratione
Nouit perflare vbi vult, prope apparẽtem vero
Vocis aereæ diuinitus motum sonitum audis
Auribus vestris delatum: sed scire
Non potes palpebris vnde veniat vel quo vadat
Sic omnis est typus viri ex igne humente
Cum spiritu procreati, & nõ vertigine pulueris.
Dixit: & Nicodemus respondit, Hæc fieri
Quomodo possunt? Et Christus eructauit diuinam vocem,
In Israel tu quidem es doctor, nescis autem?
Sed te hæc latent, meam vero non nosti mentẽ?

Testificans firmiloquum Amen Amē rursus sit,
Diuinæ quod scimus verum plenum vocis
Loquimur, seminātes in aures repugnātes virorū
Labiis non errantibus:& nostro patre
Quæcunq; ab altiregente meæ didicerūt aures,
Testimonii præcone docemus scienti voce:
Nostrum autem indocilis intractabilium mens virorum
Fidele testimoniū nō recipit.non errantiū vero
Si quendā sermonē dixi terrestriū gratia operū,
Et adeo vestræ tardæ ad credendum sunt aures:
Si exercitū volantē vel cæli opera prædicauero,
Magis inexpertis vnde credetis animis,
Cælestis audientes inuisibilis naturam materiæ?
Nunquā vero homo alius velocem pedē vibrās
Cælestiū calcauit inaccessum ambitū circulorū,
Nisi diuinus hic,qui immortalem suam formam
Cælitus descendit,inconsuetam carne copulās,
Hominis solus filius,qui stellata in domo
Patrium solum habens,æternus in cęlis habitat.
Et scopulosi iuxta regionē deserti sicuti Moses
Morsorum exaltauit serpentem corruptorem hominum,
Lignosæ habentem figuram effictam spinæ:
Sic membriuororum perficiens alleuamenta morborum,
Et filius hominis mortalibus exaltabitur,
Soluētis dolorē ad imitationē serpētinæ figurę:
Vt ipsum quicunq; receperit, mētis credula lege
Vitæ viros claros reddentem aspiciat tranquillitatem,
Donec latæ generationis voluitur firmum æuū.

Μάρτυρον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν πάλιν ἔσω,
Θεσπεσίης τόπερ ἴδμεν ἐτήτυμον ἔγκυον ὀμφῆς,
Φθεγγόμεθα, σπείροντες ἐς οὔατα δύσμαχα φωτῶν,
Χείλεσιν ἀπλανέεσσι, καὶ ἡμετέροιο τοκῆος,
Ὅσσα παρ᾽ ὑψιμέδοντος ἐμαὶ δεδάασιν ἀκουαὶ,
Μαρτυρίης κήρυκι διδάσκομεν ἴδμονι φωνῇ:
Ἡμετέρην δ᾽ ἀδίδακτος ἀκηλήτων νόος ἀνδρῶν
Πιστὴν μαρτυρίην οὐ δέχνυται. ἀπλανέων δὲ
Εἴ τινα μῦθον ἔειπον ἐπιχθονίων χάριν ἔργων,
Καὶ τόσον ὑμείων βαρυπειθέες εἰσὶν ἀκουαὶ,
Εἰ στρατιὴν πτερόεσσαν ἢ αἰθέρος ἔργα βοήσω,
Μᾶλλον ἀπειρήτοισι πόθεν πείθεσθε μενοιναῖς,
Οὐρανίης ἀΐοντες ἀθηήτου φύσιν ὕλης;
Οὔποτε γὰρ βροτὸς ἄλλος, ὑπηνέμιον πόδα πάλλων,
Οὐρανίων ἐπάτησεν ἀνέμβατον ἄντυγα κύκλων,
Εἰ μὴ θέσκελος οὗτος, ὃς ἀθανάτην ἕο μορφὴν
Οὐρανόθεν κατέβαινεν ἀηθέα σαρκὶ συνάπτων,
Ἀνθρώπου μόνος υἱὸς, ὃς ἀστερόεντι μελάθρῳ
Πάτριον οὖδας ἔχων, αἰώνιος αἰθέρα ναίει.
Καὶ σκοπιῆς παρὰ πέζαν ἐρημάδος οἷά τε Μωσῆς
Δακνομένων ὕψωσεν ὄφιν δηλήμονα φωτῶν,
Δουρατέης μεθέπων ζα τύπον ποιητὸν ἀκάνθης·
Οὕτω γηοβόρων τελέων ἀλκτήρια νούσων,
Καὶ πάϊς ἀνθρώποιο βροτοῖς ὑψούμενος ἔσται,
Λυσιπόνου μίμημα δρακοντείοιο προσώπου·
Ὄφρα μιν ὃς δέξαιτο νόου πειθήμονι θεσμῷ,
Ζωῆς κυδιάνειραν ἐσαθρήσειε γαλήνην,
Εἰς ὅσον εὐρυγένειος ἑλίσσεται ἔμπεδος αἰών.

Οὕτω

Οὕτω γὰρ πολύμορφον ἐφίλατο κόσμον ἀλήτην
Ὑψιμέδων σκηπτοῦχος, ὅτι χραισμήτορα φωτῶν
Μουνογενῆ λόγον υἷα πόρεν τετράζυγι κόσμῳ,
Ὄφρα μιν ὃς δέξοιτο, μετάτροπον ἦθος ἀμείψας,
Πίστιν ἐς ἀστυφέλικτον ἑκούσιον αὐχένα κάμπτων,
Ζωῆς οὐρανίης αἰώνιον εἰς χορὸν ἔλθῃ,
Ναίων ἄφθιτον οἶκον ἐν εὐδένδρῳ παραδείσῳ.
Οὐ γὰρ ἑὸν λόγον υἷα πατὴρ θεὸς ὤπασε κόσμῳ,
Κόσμον ἵνα κρίνειε περιώσιον, ἀλλὰ πεσοῦσαν
Ἀνδρομέην ἵνα πᾶσαν ἀναστήσειε γενέθλην.
Ὃς δέ μιν ἀπλανέος κραδίης μειλίξατο θεσμῷ
Ῥίψας ἠερίοισιν ἀπηθέα λύσσαν ἀήταις,
Ὀρθὴν πίστιν ἔχων, οὐ κρίνεται. εἰ δέ τις ἀνὴρ
Ἀνδρομέην ἐπὶ σάρκα νοοσφαλὲς ὄμμα πιτάινων,
Τολμήεις ἐπέτασσε θεημάχον αἰθερεῶνα,
Ἀνὴρ κέκριται οὗτος, ὅτι βραδυπειθέι θυμῷ
Οὔπω πίστιν ἔδεκτο, καὶ οὐ μελέθηκε μενοινὴν
Υἱέος ὑψίστοιο θεοῦ γενέταο πιθήσας,
Τηλυγέτου βασιλῆος ἐς οὔνομα. δυσσεβέος δὲ
Κόσμου σύγγονος ἥδε πέλει κρίσις. οὐρανόθεν γὰρ
Εἰς χθόνα φέγγος ἵκανε· καὶ ἀσαθέων γένος ἀνδρῶν
Φέγγεος ἀστράπτοντος ἐφίλατο μᾶλλον ὀμίχλην,
Καὶ φάος οὐ ποθέουσιν ὅσον ζόφον. ἔργα γὰρ αὐτῶν
Λοξὰ πέλει· καὶ πᾶς τις ἀνὴρ ἀθεμίστια ῥέζων,
Ἄξια νυκτὸς ἔχων, στυγέει φάος, οὔποτε βαίνει
Εἰς φάος ἀγχικέλευθος, ὅπως μὴ φέγγος ἐλέγξῃ
Ἔργα, τάπερ τελέει κρυφίῃ κεκαλυμμένα σιγῇ.
Ὃς δὲ θεουδείῃσιν ἐτήτυμα πάντα φυλάσσει,

Ἵξεται

Sic enim varium dilexit mundum errantem
Altiregés, ſceptritenés, quod adiutoré hominū
Vnigenitum Verbum filium dederit quadriiugo
mundo,
Vt ipſum q receperit, verſatiles mores imūtans,
Fidem ad firmam voluntariam ceruicem flectés,
Vitæ cæleſtis æternum in cœtum veniat,
Habitās incorruptam domum in arborib. conſito Paradiſo.
Non enim Verbum ſuum filium Deus pater de-
(dit mundo,
Mundum vt iudicet ante tempus, ſed lapſam
Humanam vt omnem reſuſcitet generationem.
Qui igitur ipſum firmi cordis placauerit lege,
Abiiciens aereis incredulam rabiem ventis,
Rectā fidem habés, nō iudicatur: ſi vero quis vir
Humanā in carnem mente captū oculū dirigés,
Audax aperuerit Deo repugnans os,
Vir iudicatus eſt hic: quia tarde credente animo
Nondum fidem ſuſcepit, & non tranſmutauit
ſententiam,
Filii altiſſimi Dei patris credens
Vnice dilecti regis in nomen. impii autem
Mūdi congenitum hoc eſt iudiciū. cælitus enim
In terrā lumé venit: & inſtabiliū genus hominū
Lumine fulgente dilexit magis caliginem,]
Et lumen non deſiderant quantum tenębras, o-
pera enim ipſorum
Curua erant: & quicunque vir nefaria faciens
Digna nocte habés, odit lumé, nec vnquā venit
In lucem vicinam, ne lumen redarguāt
Opera quæ facit occulto tecta ſilentio.
Qui vero pietate vera omnia cuſtodit,

Veniet ſponte vbi lumen, vt manifeſtentur
Opera quæ fecit Dei perfecta voluntate,
Dixit, & deinceps campo Galilæo relicto
Sanctum Iudæorum ſubiit ſinum terræ,
Et Deus ibi manſit cum diuinis diſcipulis,
Habitans alienum domicilium: propinquę vero
Terræ varias tribus ſapienti baptizabat fluxu,
Abſtergens ab humano corde ſordes. erat autem & ipſe
Diuinus Ioannes Deo credentē populū errantē
Aqua baptizans, profundi fluxus iuxta Salem.
Ibi enim vadoſi voluti fluminis
Fluxibus perpetuis fluctuabat larga aqua,
Sufficiens vna omnibus. circūdedit autē popul⁹
Pietatis vnicū virum, & ſero ſapiente pœnitētia
Errata lauantes purificabantur fluentis.
Nondum enim propter thalamum nuptiis priuantis regis
Domū ſemper cuſtoditam ſubiit ductricē exitii
Diuinus vir grauiter vinctus. Contentio vero quædam de purificatione
Erat ſacrificis Ioannis diſcipulis
Hebræis cum viris: concitato vero pede
Venerunt ad virum diuinum, demulſeruntque ſermone,
Tenui hirſuta indutum virum tunica,
Rabbi, ſalutarium aquarum primarie præco,
Qui erat tecum trans fluminis fluxus,
Quē tu ex Deo natū ſapienti confirmaſti verbo,
Hic habens imitationem tui puri lauacri,
Baptizabat multo magis, & concordi animo
Promiſcui nubis in modū omnes feſtinãt ciues,

Cupi-

Ἵξεται αὐτοκέλευστος ὅπῃ φάος, ὄφρα φανείη
Ἔργα, τάπερ ποίησε θεοῦ τετελεσμένα βουλῇ.
Ἔννεπε, καὶ μετέπειτα πέδον Γαλιλαῖον ἐάσας,
Ἁγνὸν Ἰουδαίων ὑπεδύσατο κόλπον ἀρούρης.
Καὶ θεὸς αὐτόθι μίμνε σὺν αὐτιθέοισι μαθηταῖς,
Ναιετάων ὀθνεῖον ἐναύλιον. ἀγχιπόρου δὲ
Γαίης αἰόλα φῦλα σοφῷ βάπτιζε ῥεέθρῳ,
Σμήχων ἀνδρομέης κραδίης ῥύπον. ἠδὲ καὶ αὐτὸς
Θεῖος Ἰωάννης θεοπειθέα λαὸν ἀλήτην
Ὕδατι βαπτίζων βαθυκύμονος ἔγγυθι Σαλήμ.
Κεῖθι γὰρ εὐρυπόροιο κυλινδομένου ποταμοῖο
Χεύμασιν ἀενάοις κυμαίνετο ἄφθονον ὕδωρ
Ἄρκιον εἰν ἑνὶ πᾶσιν. ἐκυκλώσαντο δὲ λαοὶ
Εὐσεβίης ἕνα φῶτα, καὶ ὀψινόῳ μετανοίῃ
Ἀμπλακίας νίπτοντες, ἐφαιδρύνοντο ῥεέθροις.
Οὔπω γὰρ διὰ λέκτρον ἀμερσιγάμου βασιλῆος
Οἶκον ἀειφρούρητον ἐδύσατο πομπὸν ὀλέθρου
Θεῖος ἀνὴρ βαρύδεσμος. Ἔρις δέ τις ἀμφὶ καθαρμοῦ
Ἔπλετο μυστιπόλοισιν Ἰωάνναο μαθηταῖς
Ἑβραίου μετὰ φωτός. ἐπειγομένῳ δὲ πεδίλῳ
Ἦλθον ἐς ἀνέρα θεῖον· ἐμειλίξαντο δὲ μύθῳ,
Λεπτοφυεῖ λασίῳ πεπυκασμένον ἄνδρα χιτῶνι,
Ῥαββίν, ἀλεξικάκων ὑδάτων πρωτόθροε κῆρυξ,
Ὅστις ἔην μετὰ σεῖο πέρην ποταμοῖο ῥοάων,
Ὃν σὺ θεοῦ γεραῶτα σοφῷ πιστώσαο μύθῳ,
Οὗτος ἔχων μίμημα τεοῦ καθαροῖο λοετροῦ,
Βαπτίζει πολὺ μᾶλλον. ὁμοζήλῳ δὲ μενοινῇ
Συμμιγέες νεφεληδὸν ὅλοι σπεύδουσι πολῖται.

Ἱέμενοι κείνοιο τυχεῖν θείοιο λοετροῦ.
Καί σφιν ἀμειβομένοισιν ἐτήτυμος ἔννεπεν ἀνήρ,
Οὐδὲν ἑλεῖν δύναταί τις ἐπουρανίων ἀπὸ κόλπων,
Εἰ μὴ τοῦτο γέρας θεόθεν κεχαρισμένον εἴη.
Ὑμεῖς μάρτυρές ἐστὲ δαήμονες, ὁππότε λαοῖς
Ἀμφαδίην ἀγόρευον ἐμὴν ἀψευδέα φωνήν,
Χριστὸς ἄναξ οὐκ εἰμὶ, βιοσσόος, ἀλλά με κείνου
Ὑψιμέδων προέηκε θεὸς πομπῆα κελεύθου.
Νύμφην ὅστις ἔχει, πέλε νυμφίος· ἀγχιφανὴς δὲ
Κείνου φθεγγομένοιο, καὶ ἱστάμενος; καὶ ἀκούων,
Οὔασι θελγομένοισι δεδεγμένος ἡδέα φωνήν,
Χάρματι πιστὸς ἑταῖρος ἀγάλλεται. ἡμετέρη δὲ
Τερπωλὴ τετέλεστο πολύλλιτος. ἀγχινεφῆ μὲν
Κεῖνον ἀεὶ χρέος ἐστὶν ἔχειν παλιναυξέα τιμήν,
Ὡς θεὸν, ἀθανάτων· ἐμὲ δὲ βροτὸν ἐστὶν ἀνάγκη
Ἥσσονα μέτρα φέρειν, ὅτι μείονος εἰμὶ γενέθλης.
Οὗτος ὃς ὑψόθεν ἦλθεν ἐπουρανίων ἀπὸ κόλπων,
Πάντων ὕψι βέβηκεν· ὁ δὲ χθονὸς αἷμα κομίζων,
Φθεγγόμενος χθονὸς ἔργα, πέλει γαιήιος ἀνήρ.
Ὃς δὲ δι' αἰθερίου θεοδέγμονος ἵκετο κόλπου,
Φθέγγεται οὐρανόθεν τόπερ ἔκλυεν, οὐδέ τις αὐτοῦ
Μαρτυρίην ζαθέην ἐπιδέχνυται· ὃς δέ οἱ ἀνὴρ
Μάρτυρα μῦθον ἔδεκτο θεηγόρου αἰθερέωνος,
Ἀψευδὴς βροτὸς οὗτος ἑῷ σφρηγίσατο μύθῳ
Ὅττι θεὸς πέλε μοῦνος ἐτήτυμος. οὐρανόθεν γὰρ
Οὗτος ὃν εἰς χθόνα πέμψε θεὸς χρησμήτορα κό-
Πατρῴης σοφίης αὐτόσυτον ὄμβρον ἰάλλει. [σμου,
Οὐ γὰρ μέτρα λόγοιο φέρει λόγος, ἀλλά οἱ αἰεὶ
Μοῦσα

Cupientes illius consequi diuinum lauacrum.
Et ipsis respondentibus verax dixit vir,
Nihil capere potest aliquis cælestibus e finibus
Nisi hoc munus diuinitus donatum fuerit.
Vos testes estis scientes, quando populo
Aperte dixi meam veram vocem,
Christus rex non sum, vitam seruãs: sed me illius
Altiregens præmisit Deus ducem viæ.
Spõsam qui habet, est spõsus: ꝓpe apparẽs vero
Ipso loquente, & stans & audiens,
Auribus oblectatis recipiens consuetam vocẽ,
Gaudio fidus amicus exultat. nostra vero
Delectatio perfecta est valde optanda. altũ enim
Illũ semp necesse est habere recrescentẽ gloriã
Tanquam Deum, immortalem: me autem hominem est necesse
Minores mensuras ferre, quia minoris sum generationis,
Hic qui ab alto venit cælestibus e finibus,
Supra omnes alte incessit: qui vero terrę sanguinem fert,
Loquens terræ opera, est terrestris vir:
Qui vero ab ęthereo Deũ recipiente venit sinu,
Loquitur cælitus quod audiuit, neq. aliquis ipsi
Testimonium diuinum recipit: qui vero vir
Testificãtem sermonem suscepit deiloqui oris,
Verax homo hic suo obsignauit verbo
Quod Deus est solus verus. cælitus enim
Hic quẽ in terrã misit Deus opitulatorẽ mundi,
Paternæ sapientiæ per se motum imbrẽ tribuit.
Non enim mensuram sapiẽtiæ fert Verbum, sed ei semper Soli

Soli ſpiritus dat perennis fluxum vocis.
Altiregens ſane ſuum filium Deus pater diligit,
Et ei omnia ferre manu dedit.quicũq.ergo fuerit
Moribus non errantibus firmam fidem augens,
Vitam videbit hic, habens ſublimem honorem
Coæuum ſeculo recreſcenti:qui vero vir
Filio Dei viui ſuperbiens non crediderit,
Venit altiſſimi Dei vltrix ira
Inſipientem crucians. Et quum do- *Cap.IIII.*
minus cognouit
Diuinitus inſpiratis vecordem de lauacris
Præfractũ cœtũ audiſſe inuidorum Phariſęorũ,
Ieſus quod viros errantes in lucem trahens
Aqua baptizaret, & plures haberet diſcipulos
Quam Ioannes,(& vera non erat fama:
Non enim Rex baptizabat aqua,ſed diſcipuli)
Reliquit alta habens fundamenta Iudæorũ ſo-
lum virorum,
Et rurſus in campũ venit beneuolorũ Galilęorũ,
Fugiẽs rabiem incredulam intractabilium Pha-
riſæorum,
Et ipſum inſuper neceſſitas cepit per aquoſam
Samariam,
Terræ mediæ conterminã regionem ambulare:
Et pedis diuini meridianum veſtigium vrgens,
In ciuitatem veterem Samaritanæ venit terræ,
Sichar in alte extructam:vbi plantator Iacob,
Vinetũ habebat,& filio dedit Ioſeph, (Iacob
Fons vbi profundi ſinus, vnde quõdam diuinus
Ruptis humidis fundamẽtis depreſſarũ cauitatũ
Putei limoſi eduxit profundam aquam.
Ibi vero a longinqua quieſcens via
Chri-

Λουομένῳ πνεῦμα δίδωσιν ἀειλιβέος ῥόον ὀμφῆς.
Ὑψιμέδων δ᾽ ἐὸν υἷα θεὸς γενέτης ἀγαπάζει,
Καί οἱ πάντα φέρειν παλάμῃ πόρεν. ὃς δέ κεν εἰς
Ἤθεσιν ἀπλανέεσσιν ἀκαμπέα πίστιν ἀέξων,
Ζωὴν ὄψεται ἔτος, ἔχων ὑψώροφα ἡμῖν,
Σύγχρονον αἰῶνος παλιναυξέος. ὃς δέ κεν ἀνὴρ
Παιδὶ θεοῦ ζώοντος ἀγηνορέων ἀπιθήσῃ,
Ἔρχεται ὑψίστοιο θεοῦ τιμήορος ὀργὴ,
Ἄφρονα μαστίζουσα. Καὶ ὁππότε κοίρανος ἔγνω Κ. δ.
Ὅττι θεοπνεύστων βαρυκάρδιος ἀμφὶ λοετρῶν
Δύσμαχος ἑσμὸς ἄκουσε βαρυζήλων Φαρισαίων,
Ἰησοῦς ὅτι φῶτας ἀλήμονας εἰς φάος ἕλκων,
Ὕδατι βαπτίζει, καὶ πλείονας ἔσχε μαθητὰς
Ἤπερ Ἰωάννης, (καὶ ἐτήτυμος οὐ πέλε φήμη·
Οὐ γὰρ ἄναξ βάπτιζεν ἐν ὕδασιν, ἀλλὰ μαθηταί)
Κάλλιπεν ὑψιθέμεθλον Ἰουδαίων πέδον ἀνδρῶν,
Καὶ πάλιν ἐς πέδον ἦλθε φιλοσόργων Γαλιλαίων,
Φεύγων λύσσαν ἄπιστον ἀκηλήτων Φαρισαίων.
Καί μιν ἔτι χρέος εἷλε διεύδρου Σαμαρείης,
Γαίης μεσσατίης ὁμοτέρμονα πέζαν ὁδεύειν·
Καὶ ποδὸς ἀμβροσίοιο μεσημβρινὸν ἴχνος ἐπείγων
Ἐς πόλιν ἀρχαίην Σαμαρείτιδος ἵκετο γαίης,
Σιχὰρ ἐς εὐπύδμητον, ὅπῃ φυτοεργὸς Ἰακὼβ
Ἀμπελόεν πέδον εἶχε, καὶ υἱέι δῶκεν Ἰωσὴφ,
Πηγὴ ὅπῃ βαθύκολπος, ὅθεν ποτὲ θεῖος Ἰακὼβ
Ῥήξας ὑγρὰ θέμεθλα πεδοσκαφέων κενεώνων,
Φρέατος ἰλυόεντος ἀνήγαγε νέρτερον ὕδωρ.
Κεῖθι δὲ, τηλεπόροιο πεπαυμένος ἀτραπιτοῖο

Χριστὸς ὁδοιπορίῃσι καμὼν, ἀμπαύσατο μόχθου,
Ἑζόμενος παρὰ πέζαν, ὅπῃ χθονίου διὰ κόλπου
Ὑγρὸν ὕδωρ ναέτης ἀγχίπτολις ἔβλυε πηγή.
Ἕκτη δὲ πτερόεσσα διέτρεχε δίψιος ὥρη·
Ἔνθα γυνὴ Σαμαρεῖτις ἀειρομένη διὰ κόλπου
Ἠθάδα κάλπιν ἔχουσα, μετήιε γείτονα πηγήν.
Καί μιν ἄναξ ὑδάτων ἀπὸ κάλπιδος ᾔτεεν ὕδωρ,
Δεῦρο γύναι Σαμαρεῖτι, τεῆς ἐπιβήτορι πάτρης,
Δός μοι διψαλέοντι πιεῖν ξεινήιον ὕδωρ.
Ἕζετο γὰρ τότε μοῦνος, ἐπεὶ μεσάτῃ παρὰ νύσσῃ
Οὐρανὸν ἱππεύουσαν ἰδὼν ἐπιδόρπιον ὥρην,
Εἰς πόλιν ἀγχικέλευθον ἀνήιεν ἑσμὸς ἑταίρων.
Εἰρομένη δ' ἀγόρευε γυνὴ φιλοπευθέι μύθῳ,
Πῶς παρὰ θηλυτέρης Σαμαρείτιδος ἴδμονι φωνῇ
Ἐκ παλάμης ἀφύλακτος ἀήθεος ᾔτεες ὕδωρ,
Πάτριον Ἑβραίων πεφυλαγμένον αἷμα κομίζων;
Ποῖον ξυνὸν ἔην Σαμαρείτιδι καὶ σέο φύτλῃ
Ὄφρα πίῃς παρ' ἐμεῖο; καὶ εἰ σέο θεσμὸς ἐρύκει,
Αἰδομένοις στομάτεσσιν Ἰουδαῖόν σε καλέσσω.
Οὐ γὰρ Ἰουδαῖοι μιγάδες ξυνήονι θεσμῷ
Ἐς βίον ἀλλήλοισιν ὁμίλεον ἢ Σαμαρεῖται.
Καί οἱ Χριστὸς ἔειπεν ἀσημάντῳ τινὶ μύθῳ,
Εἰ μάθες ὑψίστοιο θεοῦ χάριν, εἰ δόσιν ἔγνως,
Καὶ τίς ἔην ὃς ἔειπεν, Ἐπιχθονίης ἀπὸ πηγῆς
Δός μοι δίψαν ἔχοντι πιεῖν μινυώριον ὕδωρ,
Αὐτὴ προφρονέως αἰώνιον ᾔτεες αὐτὸν
Ζωὸν ὕδωρ, καὶ τοῦτο σοφὸν ποτὸν εἶχεν ὀπάσσαι.
Εἶπε δὲ μὴ νοέουσα γυνὴ φυσίζοον ὕδωρ,

Ὦ ἄνα,

Christus itineribus fessus, quieuit a labore,
Sedens iuxta regionem, vbi terrestrem per sinũ
Humidam aquam ciuibus vrbi vicinus scaturiebat fons,
Sexta vero velox percurrit sitibunda hora,
Vbi mulier Samaritana sublatam in sinu
Consuetam situlam habens, accessit vicinum fontem,
Et ab ipsa rex aquarum e situla petebat aquam,
Age mulier Samaritana, tuam qui adii patriam,
Da mihi sitienti bibere hospitalem aquam.
Sedebat enim tũc solus. nam meridianã ad lineã
Cælum circumgradiens videns cibandi tempus,
In ciuitatem vicinam ascendit cœtus sociorum.
Interrogans autẽ dixit mulier sciscitante verbo,
Quomodo a muliere Samaritana sciente voce
E manu incautus inconsueta postulasti aquam,
Patrium Hebræorum vitatum sanguinem ferẽs?
Quæ societas est Samaritanæ & tuo generi,
Vt bibas a me? &, si tua lex prohibet,
Celebrato ore Iudæum te vocabo.
Non enim Iudæi aliis mixti communi lege
In victu inuicem conuersabãtur & Samaritani.
Et ei Christus dixit obscuro quodam sermone,
Si nosses altissimi Dei gratiam, si donum scires,
Et quis esset qui dixit, Terrestri ex fonte
Da mihi sitienti bibere temporalem aquam,
Ipsa prompto animo æternam petiisses ab ipso
Viuam aquam, & hunc sapiẽtem potum posset præbere.
Dixit autem non intelligens mulier viuificantẽ aquam, O Rex

O Rex, ſtupor tenet me. tu enim rotũdo circulo
Non cadum hauſtrum fers, non funem tollis,
Vt in profundum demittas, ſubriguis e finibus
Manibus alternantibus ducens alienam aquam:
Et pute' eſt profundiſſim'. ex terreſtri autẽ ſinu
Hanc vnde vitalem hauriens peregrinam aquã,
Ipſe habes potum alium? num mares filios habente Iacob
Maior noſtro es diuino patre? (terræ
Qui puteum præbuit hunc munus Samaritanę
Et bibit ex ipſo in ſolo nutritam fœdere ſancitã aquam
Ipſe, ſimul & liberi & montanorum generatio,
Quadrupedumque greges? Excitatam autem mulierem
Ieſus docuit, ex caligine in lucem trahens,
Qui bibit terreſtrium cauitatum temporalem aquam
Scaturiginis, vel dulcem aquam humilis fluuii,
Sitiet rurſus: quam vero ei præbuero,
Nunquam ſitiet bibens cæleſtem aquam:
Sed ei in pręcordiis manebit fluxus prudẽti ſaltu
Saliens intelligẽtis profunditatis diuino impetu
Fontis intus latentis rurſus naſcens firma aqua,
Vitæ æternæ, & non terreſtris fluminis.
Ieſum autem rogauit mulier credula voce,
Da mihi domine hanc ad bibendũ vitalẽ aquam,
A ſcaturigine terreſtri diuerſam, vt bibens
Nunquam ſitiam, & non amplius huc veniam
Ex profundis cauitatibus haurire coactam aquã.
Dixit, & verſutam reſponſiuo quodam ſermone
Ieſus multos viros habentem tentauit mulierẽ,

Ὦ ἄνα, θάμβος ἔχει με. σὺ γὰρ τροχοειδέι κύκλῳ
Οὐ κάδον ἑλκυστῆρα φέρεις· οὐ σχοῖνον ἀείρεις,
Ὄφρα βυθῷ χαλαστὰς ὑποβρυχίων ἀπὸ κόλπων,
Χερσὶν ἀμοιβαίοισιν ἄγων μετανάστιον ὕδωρ·
Καὶ φρέαρ ἐστὶ βάθιστον· ἀπὸ χθονίοιο γὰρ κόλπου
Τοῦτο πόθεν ζείδωρον ἀρυόμενος ξένον ὕδωρ,
Αὐτὸς ἔχεις ποτὸν ἄλλο; μὴ ἀρσενόπαιδος Ἰακὼβ
Μείζων ἡμετέροιο πέλεις ζαθέοιο τοκῆος;
Ὃς φρέαρ ὤπασε τοῦτο γέρας Σαμαρεῖτιδι γαίῃ,
Καὶ πίεν ἐξ αὐτοῖο πεδοτρεφὲς ὄρκιον ὕδωρ,
Αὐτὸς ὁμοῦ καὶ παῖδες, ὀρεσσινόμων τε γενέθλη,
Τετραπόδων τε φάλαγγες; Ἀνερχομένην δὲ γυναῖκα
Ἰησοῦς ἐδίδαξεν, ἀπ᾽ ἀχλύος εἰς φάος ἕλκων,
Ὃς πίεται χθονίων λαγόνων μινυώρον ὕδωρ
Πίδακος, ἢ γλυκὺ νᾶμα χαμαιγενέος ποταμοῖο,
Διψήσει παλίνορσος· ὅπερ δέ οἱ ἐγγυαλίξω,
Οὔποτε διψήσει πιὼν αἰώνιον ὕδωρ,
Ἀλλά οἱ ἐν πραπίδεσσι μενεῖ ῥόος ἔμφρονι παλμῷ,
Ἁλλόμενον νοεροῖο βυθοῦ θεοδινέι ῥιπῇ
Πηγῆς ἐνδομύχοιο παλιμφυὲς ἔμπεδον ὕδωρ,
Ζωῆς ἀενάοιο, καὶ οὐ χθονίου ποταμοῖο.
Ἰησοῦ δ᾽ ἱκέτευε γυνὴ πειθήμονι φωνῇ,
Δός μοι κοίρανε τοῦτο πιεῖν βιοτήσιον ὕδωρ,
Πίδακος οὐδαίης ἀλλότριον, ὄφρα ποθοῦσα,
Μήποτε διψήσω, καὶ μηκέτι δεῦρο περήσω,
Ἐκ βυθίων λαγόνων ἀρύειν βεβιημένον ὕδωρ.
Εἶπε, καὶ ἀγκυλόμητιν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ
Ἰησοῦς πολύανδρον ἐπερρήτιζε γυναῖκα,

Ἔρχεο,

Ἔρχεο, καὶ κίκλησκε τεὸν πόσιν. ἐκ πόλιος δὲ
Σπεῦδε ποσὶν ταχινοῖσι τὸ δεύτερον ἐνθάδε βαίνειν.
Εἶπε· καὶ ἀγνώσσουσα πολυσπερέων περὶ λέκτρων,
Ψευδομένη Σαμαρεῖτις ἐτήτυμον ἴαχε φωνήν,
Ἢ πόσιν οὐ μεθέπουσα, πόθεν πόσιν εἰς σὲ καλέσσω;
Οὐ γὰρ ἔχω φίλον ἄνδρα. Θεὸς δ᾽ ἤλεγξε γυναῖκα,
Οἶδα γύναι μετὰ πέντε νόθον τεὸν ἕκτον ἀκοίτην.
Πέντε γὰρ ἔλλαχες ἄνδρας, ἀμοιβαδὸν ἄλλον ἐπ᾽ ἄλλῳ·
Καὶ νῦν ὃν μεθέπεις, οὐ γνήσιος ἐστὶν ἀκοίτης·
Τοῦτό μοι ἀτρεκέως μυθήσαο. Θαμβαλέη δὲ
Οὐτιδανὴ Σαμαρεῖτις ἀμείβετο θήλεϊ φωνῇ,
Κοίρανε, γινώσκω σε θεηγόρον ἄνδρα προφήτην.
Ἡμείων δ᾽ ἀνιόντες ἐς οὔρεα ταῦτα τοκῆες,
Αὐχένα δοχμώσαντο πολυκνίσσῳ παρὰ πέτρῃ,
Καὶ θεὸν διαγέεσιν ἐμειλίξαντο θυηλαῖς.
Ὑμεῖς δ᾽ ἐδέμενον ἄλλον ὑπὸ κλέτας Ἱροσολύμων
Χῶρον ἐμυθήσασθε, μεμηλότα θέσπιδι βουλῇ,
Ἧχι θεῷ χρέος ἐστὶ θεοδμήτῳ παρὰ βωμῷ
Μάρτυρον ἱκεσίης κυρτούμενον αὐχένα κάμπτειν,
Κύμβαχον ὀκλάζοντας. Ἄναξ δ᾽ ἠμείβετο μύθῳ,
Πείθεό μοι Σαμαρεῖτι γύναι νημερτέϊ μύθῳ,
Ὅττι νέου βιότοιο διάκτορος ἔρχεται ὥρη,
Εὐσεβίης ὀχετηγὸς, ὅτ᾽ οὐκέτι μύστιδι τέχνῃ
Οὔρεος ὑμετέροιο θεοκλήτῳ παρὰ βωμῷ,
Οὐδὲ πανυσκοπέλων ὑπὸ τέμπεσιν Ἱροσολύμων
Αἵματι πυρείῳ κεραελκέα ῥέξετε λοιβήν,
Ἱκέσιον κλίνοντες ἐρειδόμενον γόνυ πέτρῃ.
Ὑμεῖς μὲν κραδίης σφαλερῆς ἐπεραλκέϊ θεσμῷ,

Ον

Veni & voca tuum maritum: ex ciuitate autem
Festina pedibus celeribus huc venire.
Dixit, & ignorans multi feminis de thalamis
Mentiēs Samaritana veram sonuit vocē, (cabo?
Quę maritum non habeo, vnde maritū ad te vo-
Non enim habeo carū virum. Deus autē redar-
guit mulierem, (maritum,
Noui mulier post quinque spurium tuum sextū
Quinq. enim habuisti viros, alternatim vnū post
Et nūc quē habes, nō legitimus est marit⁹: (aliū:
Hoc mihi vere dixisti. Stupens vero
Vilis Samaritana respondit muliebri voce,
Domine, cognosco te deiloquū virū prophetā,
Nostri quidē ascendētes in montes hosce patres
Ceruicē flexerunt multum fumantē apud petrā,
Et Deum puris placarunt sacrificiis:
Vos vero congruentem aliū sub cacumine Hie-
rosolymorum
Locū dixistis, curæ existentem diuinę voluntati,
Vbi Deo necesse sit diuinitus extructā apud arā,
Testem supplicationis curuatā ceruicē flectere,
Prono capite procumbentes. Rex autē respon-
dit sermone,
Crede meo Samaritana mulier infallibili verbo,
Quod nouæ vitæ ministrans venit hora,
Pietatis deductrix, quādo nō ampli⁹ mystica arte
Montis vestri diuinam apud aram,
Neque latorum scopulorum sub tempe Hiero-
solymorum (tionem,
Sanguine taurino cornib⁹ tractam facietis liba-
Supplex inclinantes suffultum genu ad petram.
Vos quidem cordis errantis diuersa lege,
Quem

Quem mente non sciuistis, honoratis tantum auditione,
Imitatricem perficiéres veri imaginé sermonis;
Nos vero puris accendimus mysteria aris,
Sacrifica quod scimus ouantes voce,
Et Deū p se genitū celebram⁹ prudēti sermone,
Sed sapientibus festis sacrificans venit hora,
Et nunc prope accessit, veri quando mysteriorum periti
Sociam inclinabūt supplicantem ceruicē terræ,
Ceruicem flexam deorsum tracto capite
Omnes veritate & spiritu. sacrificos enim
Tales altiregens vult Deus, qui ipsi
Per summa fixa flectunt socia genua in terram,
Spiritu diuino, & veritatem testificante voce,
In pauimento deorsum fulcita facie.
Spirit⁹ [est] Deus verax, vnde tēpus viros trahit,
Veritatem & spiritum vno miscentes desiderio,
Æterni mundi Deum patrem vt honorent.
Dixit: & ignorans mulier, vatidica voce
Christo de Christo dixit: adiutorē autem mundi
Sero venturum dixit, quem prope habebat accedentem.
Domine, legiferorum patrum scimus auditione
Messias quod diuinus veniet, quem populus
Christum vocat: & quum ille venerit,
Nos ignaros vera omnia docebit.
Dixit mulier. Et Christus respondit testificante verbo,
Digitum vocalem muto naso adiungens,
Christus tibi loquens ipse sum: propinquū vero
Oculis intueris me quem auribus semper audis,
Chri-

᾽Ον φρεσὶν οὐκ ἐδάητε, γεραίρετε μοῦνον ἀκουῇ,
Μιμηλὴν πλέοντες ἀληθέος εἰκόνα μύθου·
Ἡμεῖς δ᾽ εὐαγέεσσιν ἀνάπτομεν ὄργια βωμοῖς,
Μυστιπόλῳ τίπερ ἴσμεν ἀυδάζοντες ἰωῇ,
Καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἀείδομεν ἔμφρονι μύθῳ.
Ἀλλὰ σοφαῖς τελετῇσι θεηπόλος ἔρχεται ὥρη,
Καὶ νῦν ἄγχι βέβηκεν, ἀληθέες ὁππότε μύσται
Ξυνὸν ὑποκλινέουσι λιτήσιον αὐχένα γαίῃ,
Αὐχένα δοχμωθέντα καθελκομένοιο καρήνου
Πάντες ἀληθείῃ καὶ πνεύματι. μυστιπόλους γὰρ
Τοίους ὑψιμέδων ἐθέλει θεός, οἵτινες αὐτῷ
Ἀκροπαγῆ κάμπτουσι συνήορα γούνατα γαίῃ,
Πνεύματι θεσπεσίῳ, καὶ ἀληθέϊ μάρτυρι φωνῇ,
Ἐν δαπέδῳ πελώνηδον ἐρειδομένοιο προσώπου.
Πνεῦμα θεὸς νημερτὲς, ὅθεν χρόνος αἰέρας ἕλκει,
Ἀτρεκίῃ καὶ πνεῦμα μιῇ κεράσαντας ἐρωῇ,
Ἀενάου κόσμοιο θεὸν γενετῆρα γεραίρειν.
Εἶπε· καὶ ἀγνώσσουσα γυνὴ, μαντώδεϊ φωνῇ
Χριστῷ Χριστὸν ἔλεξεν· ἀοσσητῆρα δὲ κόσμου
Ὀψὲ μολεῖν ἀγόρευε, τὸν ἐγγύθεν εἶχε μολόντα.
Κοίρανε, θεσμοφόρων πατέρων ἐδάημεν ἀκουῇ,
Μεσσίας ὅτι θεῖος ἐλεύσεται, ὅν ῥα λαοὶ
Χριστὸν ἐφημίξαντο· καὶ ὁππότε κεῖνος ἱκάνῃ,
Ἡμέας ἀγνώσσοντας ἐτήτυμα πάντα διδάξει.
Εἶπε γυνή· καὶ Χριστὸς ἀμείβετο μάρτυρι μύθῳ,
Δάκτυλον αὐτοβόητον ἀναυδέϊ ῥινὶ πελάσσας,
Χριστὸς ὁ σοὶ λαλέων αὐτὸς πέλω· ἀγχιφανῆ δὲ
Ὄμμασι παπταίνεις με, τὸν οὔασιν αἰὲν ἀκούεις,

Χριστὸς

Χειρὸς ἐγὼ γνώμην, οὐ δεύτερος ἄλλος ἱκάνει.
Οὐδέ μιν εἴρετο Πέτρος, ὅτι θρασύς· οὐδέ τις αὐτὸν
Τολμήσας ἐρέεινε, τί δίζεται; ἢ τί μετ' αὐτῆς
Φθέγγεται. Ὠκυπόρῳ δὲ διαστείχουσα πεδίλῳ,
Κάλπιν ἀποστρέψασα γυνὴ θεοδέγμονι πηγῇ,
Εἰς πόλιν ἴχνος ἔκαμψε, καὶ ἔννεπε πᾶσι πολίταις,
Δεῦτε καὶ ἀθρήσητε θεοπρεπὸν ἄνδρα προφήτην,
Ὅστις ἐμοὶ φάτο πάντα τάπερ κάμον. ἦ ῥά νυ Δα-
Οὗτος ἀριστογόνοιο βοώμενος υἱὸς ἱκάνει; [βὶδ
Ἀγγελίην δ' ἀΐοντες ὁμόζυγες Σαμαρεῖται,
Συμφερτὴν ταχύγουνον ἐπεσσεύοντο πορείην,
Ἐκ πόλιος στείχοντες ἐς ἀγχιθέου στόμα πηγῆς,
Εἰς θεὸν οἰστρηθέντες ἐνὶ φρενοθελγέϊ μύθῳ.
Ἔνθα χρόνου μεσσηγὺ, πρὶν ἄστεος ἔκποθι βαίνειν,
Στεινομένων νεφεληδὸν ἐπήτριμα κύματα λαῶν,
Χερσὶν ἐκυκλώσαντο, καὶ ἐφθέγξαντο μαθηταὶ,
Ῥαββὶν, δέχνυσο ταῦτα, καὶ ἔσθιε· κινυμένης δὲ
Χειρὸς ἀφωνήτοιο νοήμονι μάρτυρι σιγῇ;
Δαῖτα μινυνθαδίην ἀπεσείσατο, τοῦτα βοήσας,
Ἄλλην δαῖτα φέρω βιοτήσιον, ἣν ἐνὶ μύθῳ
Ὑμεῖς οὐκ ἐδάητε. Καὶ ἔννεπεν ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ,
Ἦ ῥά οἱ ἄλλος ὄπασσε φαγεῖν ἐπιδήμιος ἀνήρ;
Φιλοπάτωρ δ' ἀγόρευεν ἄναξ ἐπίφρονι μύθῳ,
Εἶδαρ ἐμὸν πέλε μῦθος· ἐμὸν ποτὸν, ἔργα τοκῆος·
Εἶδαρ ἐμὸν πέλε μοῦνον ὅπως ἄτρεπτον ἐέλδωρ
Πατρὸς ἐμοῦ τελέσειμι, καὶ ἔνθεον ἔργον ἀνύσσω.
Ὑμεῖς οὐ τόδε πάντες ἐνὶ ζώουσι μύθῳ
Ἴδμονες ὡράων, ὅτι λείπεται εἰσέτι μούνη

Μηνῶν

Christus ego sum, non secundus alius venit.
Neq. ipsum interrogauit Petrus, etsi audax, neq. quis ipsum
Ausus interrogauit, Quid quæris? aut cur cũ ipsa
Loquitur? celeri autem incedens pede
Situlã committẽs mulier Deum recipiẽti puteo
In ciuitatem vestigium flexit, & dixit omnibus ciuibus,
Venite & videte vatem virum prophetam
Qui mihi dixit omnia quæ feci. num Dauid
Hic optimæ prolis parentis vocatus filius venit?
Nuncium autem audientes cõpares Samaritani
Coniunctim velocem aggrediebantur viam,
Ex ciuitate incedentes ad diuini aditum fontis,
Ad Deum stimulo conciti, vno mentem demulcente sermone.
Tunc tempore intermedio, antequam extra ciuitatem venirent
Arctãtium nubium instar densi fluctus hominũ,
Christũ circũdederũt, & alloquuti sunt discipu-
Rabbi, sume hæc & comede. motæ autem (li,
Manus mutæ intelligente testificante silentio
Cibum temporalem remouit, hæc dicens,
Alium cibum fero vitalem, quem sermone
Vos nescitis. Et dixit alius ad alium,
Nũ ei aliud p̃buit ad comedendũ peregrinus vir?
Patris amator aũt dixit Rex aliter sentiẽte verbo,
Cibus meus est verbũ: meus potus, opera patris:
Cibus meus est solum vt immutabile desideriũ
Patris mei faciam, & diuinum opus perficiam:
Vos nõne hoc omnes vno cõmunicatis sermone
Periti temporum, quod deficit adhuc sola

Mensium quater circumuoluta velox via,
Et æstas splendidos fructus ferens veniet? ecce, omnes
Ad ciuitatem oppositam attollite circulũ visus,
Quomodo ciuitates albis phorrescunt segetib',
Et humana indigent eloquente messe,
Quomodo spicæ florẽt prudẽtes. si vero quis vir
Labiis, non manibus, tollens loquẽtem falcem,
Vicinæ resecuerit pias segetes terræ,
Mercedẽ habet: & Deo patri viuentẽ custodiẽs,
In tempus non cessans intelligentem fructum congregat:
Vt & qui seminat, & qui prata diuina secat,
Gaudeat simul, & fidelia sacrificia patri faciat,
Pietatis aratorem & messorem honorans.
Hinc est ille sermo verus, quod vir
Alius arat semen cereale in sulcos spargens,
Et spicam demetet coronam ferẽs alius messor.
Alii quidem laborarunt agricolę in sulcos vocis,
Fructũ donec seminarũt. mitto vero laborantiũ
Vos non laborantes alienum in laborẽ virorũ,
Demetere orib. paratissimorũ ordines fructuũ,
Campũ non seminantes, aut irrigantes segetes.
Multi quidem ciues credulum populũ errãtem
Fidei firmis munierunt fulciminibus,
Testimoniũ audiẽ es excitantis mentẽ mulieris:
Dicentis quod Omnia quæ feci dixit propheta.
Sed quum ad eum venissent consentientes Samaritani,
Christum supplices orabant beneuolo quodam sermone,
Ibi manere: & quieuit Rex apud vicinũ fontem,
Et

Μηνῶν τετραέλικτος ἀελλήεσσα πορείη,
Καὶ θέρος ἀγλαόκαρπον ἐλεύσεται; ἠνίδε πάντες
Εἰς πόλιν ἀντικέλευθον ἀείρατε κύκλον ὀπωπῆς,
Πῶς πόλιες λευκῇσι περιφρίσσουσιν ἀλωαῖς,
Καὶ βροτέου χατέουσιν εὐγλώσσοιο θερισμοῦ,
Πῶς στάχυες θαλέθουσιν ἐχέφρονες. εἰ δέ τις ἀνὴρ
Χείλεσιν, οὐ παλάμῃσιν, ἀερτάζων λάλον ἅρπην,
Γείτονος ἀμήσειε θεουδέα λήια γαίης.
Μισθὸν ἔχει· καὶ πατρὶ θεῷ ζώοντα φυλάσσων,
Εἰς χρόνον οὐ λήγοντα, νοήμονα καρπὸν ἀγείρει·
Ὄφρα κεν ὁ σπείρων, καὶ ὁ λήια θέσκελα κείρων,
Χαίρῃ ὁμοῦ, καὶ πιστὰ θαλύσια πατρὶ τελέσσω,
Εὐσεβίης ἀροτῆρα καὶ ἀμητῆρα γεραίρων.
Ἔνθεν ἔην ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, οὕνεκεν ἀνὴρ
Ἄλλος ἀροτρεύει σπόρον ὄμπνιον αὔλακι νείφων,
Καὶ στάχυν ἀμήσει στεφανηφόρος ἄλλος ἀλωεύς.
Ἄλλοι μὲν μογέεσκον ἀλωέες αὔλακι φωνῆς,
Καρπὸν ἕως ἔσπειραν· ἀποστέλλω δὲ καμόντων
Ὑμέας ἀκαμάτους ἀλλότριον εἰς πόνον ἀνδρῶν,
Ἀμῆσαι στομάτεσσιν ἑτοιμοτέρων στίχα καρπῶν,
Λήιον οὐ σπείραντας, ἢ ἀρδεύσαντας ἀλωήν.
Πολλοὶ μὲν ναέται ταχυπειθέα λαὸν ἀλήτην
Πίστιος ἀρραγέεσσιν ἐπυργώσαντο θεμέθλοις,
Μαρτυρίην ἀΐοντες ἐγερσινόοιο γυναικὸς [τῆς.
Φθεγγομένης ὅτι Πάντα τάπερ κάμον, εἶπε προφή-
Ἀλλ' ὅτε οἱ σχεδὸν ἦλθον ὁμοφραδέες Σαμαρεῖται
Χριστὸν ἐγουνάζοντο φιλοσπόρῳ ἤνι μύθῳ,
Αὖθι μένειν. ὃ δὲ παῦσεν ἄναξ παρὰ γείτονι πηγῇ,

Καὶ ταχὺς εἰς πτόλιν ἦλθεν ὁμόστολον οἶμον ὁδεύων.
Καὶ θεὸς αὐτόθι μίμνεν, ἕως δρόμος ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ
Ὀξείῃ στροφάλιγγι παρέστιχε δίζυγος ἠοῦς.
Καὶ μετὰ διπλόον ἦμαρ ἄναξ ἀρδεύοντι πεδίλῳ,
Οὔασι πειθομένοισι πεπηγότα μῦθον ἐάσας,
Κεῖθεν ἔβη παλίνορσος, ἀναινομένων ναετήρων,
Καὶ πάλιν εἰς πέδον ἦλθε φιλοξείνων Γαλιλαίων.
Μούνην δ' οὐκ ἐπάτησεν ἑὴν ζηλήμονα πάτρην.
Καὶ γὰρ ὁμογνήτων δεδαημένος ἤθεα φωτῶν
Μάρτυρα μῦθον ἔειπεν ἐτήτυμον, ὅττι προφήτης
Οὐ δύναται περίπυστον ἔχειν ἐνὶ πατρίδι τιμήν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Γαλιλαῖον ἐς ἕδρανον ἦλθεν Ἰησοῦς,
Δὴ τότε μιν προφανέντα παλιννόστοισι κελεύθοις
Ἄσμενος ἐσμὸς ἔδεκτο θεοσόργων Γαλιλαίων,
Πάντα τάπερ ποίησεν ἐν ἕρκεσιν Ἱεροσολύμων
Ὄμμασιν ἀθρήσας, ἱερῆς ὅτε κῶμον ἑορτῆς
Μητέρες εὐσεβίης θιασώδεες ἤγαγον ὧραι.
Καὶ γὰρ ἐς ἱερὸν ἦμαρ ἐπεστιχόωντο καὶ αὐτοί.
Ἰησοῦς μὲν ἵκανε, καὶ ᾤκεεν αὐτόθι μίμνων,
Ἤχι πέδον Καναναῖον, ὅπῃ πάρος εἰς χύσιν οἴνου
Ξανθὸν ὕδωρ ποίησε, φύσιν χιονωτὸν ἀμείψας.
Ἦν δέ τις ἰθύνων στρατιὴν βασιλήιος ἀνήρ,
Οὗ πάις ἀγχιάλοιο Καφαρναοὺμ ἐνὶ δήμῳ
Κέκλιτο, νωθρὰ φέρων πεπεδημένα γυῖα νόσῳ.
Καὶ γενέτης φιλότεκνος ἴσῳ μαστίζετο πυρσῷ
Παιδὸς ἱμασσομένοιο, τάχα πλέον. οὗτος ἀκούσας,
Ἔδραμεν εἰς Καναναῖον ἐδέθλιον· ἀγχιφανὴς δὲ
Ἰησοῦν ἐρέεινεν ὅπως νέον υἷα σαώσῃ,

Ἄστεος

Et velox in ciuitatē iuit comitem viam incedēs.
Et Deus ibi mansit, donec cursus alius post aliū
Celeri vertigine præterit biiugis auroræ.
Et post duplicem diem rex festinanti pede,
Auribus credentib. infixum sermonē relinquēs,
Inde abiit reuersus, renuentibus habitatoribus,
Et rursus in campum venit Christum amantium
Galilæorum:
Solam vero non adiit suam ęmulantem patriam.
Etenim popularium sciens mores virorum,
Testificantem sermonem dixit verum, quod
propheta
Nō potest illustrem habere in patria honorem.
Sed quando sane in Galilæum solum venit Iesus,
Tunc ipsum conspicuum reuersiua via
Auidus cœtus suscepit piorum Galilæorum:
Omnia quæ fecit intra septa Hierosolymorum
Oculis aspiciens, sacri quando celebrationē festi
Matres pietatis choragæ adduxissent horæ.
Etenim ad diem festum proficiscebantur & ipsi.
Iesus quidem venit, & habitauit ibi manens,
Vbi cāpus Cananæus est, vbi antea in fluorē vini
Flauam aquam mutarat, naturam niueam trans-
mutans.
Erat autē quidam regens exercitum regius vir,
Cuius filius maritimæ Capernaum in populo
Decūbebat, languida ferēs ligata genua morbo.
Et pater amans sobolis æquali torquebatur
flamma
Cū filio afflicto, forsan & plus. hic quū audisset,
Cucurrit in Cananęum solum: propinquus vero
Iesum rogauit vt iuuenem filium seruaret,

Ciuitatis vicinæ decliuem regionem incedens.
Et ipſum Rex alloquutus eſt ſuo reprehenſiuo ſermone,
Niſi meæ inſpexeritis varia miracula vocis,
Nunquam mihi creditis. Et ardenti febre
Lacrymis calidioribus irrigatus ſonuit vir,
Feſtina Rex, deſcende, campo Cananæo relicto,
Antequã moriatur meus filius tua indigẽs voce.
Et ipſum Rex confirmauit ſuo vitali verbo,
Vade, & viuentem & incolumem inuenies
Dilectũ tuum filium: apud veſtrã autem mẽſam
Libens conuiuare cum filio conuiua.
Dixit Rex: & feſtinans vir credidit ſermoni
Ieſus quem dixit: & incedebat ſpe perſuaſionis.
Et ipſi longa deſcendenti via,
Occurrerunt alacres miniſtri: neque vir
Seruos ſuos interrogauit geſtiẽtes, ex facie autẽ
Filium ſuum viuentem ſapiẽti cognouit ſilẽtio.
Et ei oẽs dixerũt ſimul venientes iucũdo verbo,
Viuit tuus, o amãs liberorũ, velox filius incedẽs,
Nunc quam antea ſanior. Sed ille gaudens
Famulos ſuos interrogauit ſalutari de hora
In qua alacriorem vitalem habuiſſet tranquillitatem.
Et vnam ſimul omnes famuli ſonuerũt vocem,
Filium tuum reliquit morbus, quando heſternã ad lineam
Septima veniens vitam ſeruans cucurrerat hora.
Cognouit autem per ſe doct⁹ vir mitigatoriam horam
In qua diuinus dixit Rex viuifica voce,
Vade tuam ad domum, tuus filius eſt incolumis.

Et pu-

Ἄστεος ἀγχιπόροιο κατήλυδα πέζαν ὁδάων.
Καί μιν ἄναξ ἐνένιπεν ἑῷ νεμεσήμονι μύθῳ,
Εἰ μὴ ἐμῆς ἐσίδητε πολύτροπα θαύματα φωνῆς,
Οὔποτέ μοι πείθεσθε. Καὶ αἰθομένου πυρετοῖο
Δάκρυσι θερμοτέροισι διάβροχος ἴαχεν ἀνήρ,
Σπεῦσον ἄναξ, κατάβηθι, πέδον Καναναῖον ἐάσας,
Πρὶν θανέειν ἐμὸν υἷα τεῆς ἐπιδευέα φωνῆς.
Καί μιν ἄναξ θάρσυνεν ἑῷ ζωαρκέϊ μύθῳ,
Ἔρχεο, καὶ ζώοντα καὶ ἀρτεμέοντα κιχήσεις
Τηλύγετον σέο παῖδα· παρ' ὑμετέρῃ δὲ τραπέζῃ
Ἄσμενος εἰλαπίναζε σὺν υἱέι δαιτυμονῆι.
Εἶπεν ἄναξ· καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἐπεπείθετο μύθῳ
Ἰησοῦς ὃν ἔειπε· καὶ ἔστιχεν ἐλπίδι πειθοῦς.
Καί οἱ τηλεπόροιο καταστείχοντι κελεύθου
Ἤντεον αὐχήεντες ὀπάονες· ὁ δὲ μὲν ἀνὴρ
Δμῶας ἑοὺς ἐρέεινε γεγηθότας, ἐκ δὲ προσώπου
Υἱὸν ἐὸν ζώοντα σοφῇ γίγνωσκε σιωπῇ.
Καί οἱ πάντες ἔλεξαν ὁμήλυδες ἡδέϊ μύθῳ,
Ζώει σός, φιλότεκνε, ποδήνεμος υἱὸς ὁδίτης,
Νῦν πλέον ἢ τοπάροιθε σαώτερος. Αὐτὰρ ὁ χαίρων
Δμῶας ἑοὺς ἐρέεινεν ἀλεξικάκου χάριν ὥρης,
Τῇ ἔνι φαιδροτέρην βιοτήσιον ἔσχε γαλήνην.
Καὶ μίαν εἶν ἑνὶ πάντες ὀπάονες ἴαχον αὐδήν,
Υἱέα σὸν λίπε νοῦσος ὅτε χθιζῇ περὶ νύσσῃ
Ἑβδομάτῃ στείχουσα βιοσσόος ἔτρεχεν ὥρη.
Ἔγνω δ' αὐτοδίδακτος ἀνὴρ ὁδυνήφατον ὥρην,
Τῇ ἔνι θέσκελον εἶπεν ἄναξ ζωαρκέϊ φωνῇ,
Ἔρχεο σὸν ποτὶ δῶμα, τεὸς πάϊς ἐστὶν ἀπήμων.

Καὶ καθαραῖς πραπίδεσσιν ἀκαμπέα δέξατο πειθὼ
Αὐτὸς, ὁμοῦ καὶ πάντες ὅσους τρέφε, μάρτυρι μύθῳ,
Πιστὸς ἀκλινέεσσιν ὑπεζεύγνυτο λεπάδναις·
Εὐσεβίης ἐς ὁδοὺς ὅλον οἶκον ἀμεμφέος ἕλκων.
Τοῦτο δὲ δεύτερον ἄλλο πάλιν ζωαρκέϊ φωνῇ,
Ἦχι πέδον Καναναῖον ἐν εὐπύργῳ Γαλιλαίῃ,
Ἰησοῦς κάμε θαῦμα, Ἰουδαίηθεν ὁδεύσας
Εἰς πόλιν ἀγλαόπαιδα πανυπλοκάμων Γαλιλαίων,
Πρεσβύτερον μετὰ θαῦμα φιλακρήτων ὑμεναίων,
Ὕδατος οἰνωθέντος ἐρευθιόωντι ῥεέθρῳ.
Ἰησοῦς δ' ἀνέβαινεν ὅπη δόμος αἰθέρι γείτων K.ε'.
Κιονέην ἀμάρυσσε λίθων ἑτερόχροον αἴγλην.
Ἦν δέ τις εὐπίητος ἐν εὐύδρῳ προβατικῇ,
Πέντε πανυπλεύροισιν ὑπ' αἰθούσῃσι μελάθροις,
Δαιδαλέων ζωσθεῖσα λίθων ὑψαύχενι μίτρῃ
Εὐρυτενὴς ἀσάμινθος· ὅπῃ κεκαϋμένος ἀνὴρ,
Ἅλμασιν αὐτομάτοισιν ἰδὼν ὀρχούμενον ὕδωρ,
Ὁππότε κυμαίνοντι δέμας φαίδρυνε λοετρῷ,
Θερμὰ πεπαινομένης ἀπεσείσατο κύματα νούσου,
Φέρτερον ἰητῆρος ἰδὼν ὀδυνήφατον ὕδωρ.
Ἦν δέ τις ἐμπεδόμοχθος ἀνὴρ παρὰ γείτονι πηγῇ,
Τρεῖς δεκάδας δασπλῆτι παρεμπαδίσας ἐνὶ νούσῳ,
Καὶ πάλιν ὄγδοα κύκλα κυλινδομένων ἐνιαυτῶν.
Τοῦτον ἰδὼν ἀτίνακτον ἐθήμονι κείμενον εὐνῇ
Ἰησοῦς, ἐνόησεν ὅτι χρονίων ἐπὶ λέκτρων
Εἶχε δυσαλθήτῳ πεπεδημένα γυιώματι νούσῳ.
Καί μιν ἄναξ ἐρέεινε, χέων οἰκτίρμονα φωνὴν,
Ἀσκηθὴς ἐθέλεις πάλιν ἔμμεναι; Αὐτὰρ ὁ κάμνων,

Ἐκ

Et puris præcordiis firmam ſuſcepit fidem
Ipſe,ſimul & omnes quoſcunq. aluit, teſtificante verbo,
Fidei firmis coniungebantur repagulis,
Pietatis in viam totam domũ inculpatę trahens.
Hoc autem ſecũdum aliud rurſum viuifica voce,
Vbi cãpus Cananæus eſt in bene turrita Galilęa,
Ieſus fecit miraculum,ex Iudæa ambulans,
In ciuitatem claros pueros habentem crinitorũ Galilæorum, (ptiarum,
Antiquius poſt miraculum meri cupidarum nũ-
Aquæ in vinum verſæ rubicundo fluxu.
Ieſus autem aſcendit vbi domus ætheri *Cap.V.* vicina (gorem.
Columnarem reſplendebat lapidum variũ ful-
Erat autẽ quædam elegãs ad aquoſam probaticã
Quinq; amplis ſub porticibus domus,
Artificioſorũ coniuncta lapidũ alte camerato o-
Lata piſcina:vbi æſtuans vir, (perculo
Saltibus ſpontaneis videns ſalientem aquam,
Quando fluctuante corpus purgaſſet lauacro,
Calidos concocti expuliſſet fluctus morbi,
Pręſtantiorem medico videns mitigatoriã aquã.
Erat autem quidam perpetuo laborans vir ad vicinum fontem,
Tres decades graui obequitans morbo,
Et rurſus octo circulos volutorum annorum.
Hunc vidẽs non agitatũ cõſueto iacentẽ in lecto
Ieſus,animaduertit quod diuturnis in lectis
Haberet incurabili ligata genua morbo. (vocẽ,
Et ipſum Rex interrogabat, fundẽs miſericordẽ
Incolumis vis rurſus eſſe?Sed laborans,

Ex

Ex præcordiis debilib. coactum anhelitũ trahẽs,
Tenui vix dixit vir tarde audita voce,
Domine, ægrorum curatore beneuolo indigeo.
Nõ enim habeo aliquẽ virum miniſtrũ, vt fontis
Turbati per ſe volutam videns eleuatam aquã,
In ſacram piſcinam leuans me demittat.
Quum enim infirmum meum pedem langui-
dum moueo,
Tunc me iunior celeri vibratione
Præueniens homo alius leuior deſcendit
In ſpumam ſublimem eructantis piſcinæ.
Et ipſum Rex confirmauit ſua viuifica voce,
Surge, lectum tolle, & vade leuis viator.
Valetudinarius autem ſaliit, & in ſolum veſtigiũ
firmans,
Stetit: & lectum ſumens impoſitum humeris
Incedebat per capaciſſimam domum, inconſue-
ta genua vibrans,
Et labore grauis ponderis humeralẽ lectũ tollẽs.
Et tunc ſabbatum erat: in lapidoſo vero templo
Virum videntes, quem antiquo ex morbo (bo,
Dolorifrago opere prõptus Rex ſanauerat ver-
Interrogabant, Quiſnã iuſſit ſua ſignificãte voce
Lectum attollentem te reuerſum ambulare?
Et inuidis reſpondit ſapienti Deo parẽte verbo,
Qui e lecto inſtaurauit lapſum,
Ille me iuſſit attollere & ambulare.
Et ipſum Iudæorum rurſus interrogauit popul⁹
ſuperbus,
Quis eſt qui te iuſſit intrepida quadam voce,
Vade, tuum lectum ſumens geſtatum humero?
Non ſane vir ſciuit ſui medicum morbi;

Ἐκ φρενὸς ἀδρανέος βεβιημένον ἆσθμα τιταίνων,
Λεπταλέῃ μόγις εἶπεν ἀνὴρ βραδυπειθέι φωνῇ,
Κοίρανε, νουσοκόμοιο φιλοστόργοιο χατίζω·
Οὐ γὰρ ἔχω τινὰ φῶτα διάκτορον, ὄφρα κε πηγῆς
Θυάδος αὐτέλικτον ἰδὼν κυρτούμενον ὕδωρ,
Εἰς ἱερὴν ἀσάμινθον ἐλαφρίζων με χαλάσσῃ.
Ὄφρα μὲν ἀστήρικτον ἐμὸν πόδα νωθρὸν ἐρείσω,
Τόφρα δὲ μᾶλλον ἐμεῖο νεώτερος ὀξέι παλμῷ
Προφθάμενος βροτὸς ἄλλος ἐλαφρότερος καταβαί-
Ἀφρὸν ἀερσιπότητον ἐρευγομένης ἀσαμίνθου. [νει
Καί μιν ἄναξ θάρσυνεν ἐῇ ζωαρκέι φωνῇ,
Ἔγρεο, λέκτρον ἄειρε, καὶ ἔρχεο κοῦφος ὁδίτης.
Νουσαλέος δ' ἀνέπαλτο, καὶ εἰς πέδον ἴχνος ἐρείσας,
Ἵστατο· καὶ κλιντῆρα λαβὼν ἐπικείμενον ὤμῳ,
Ἔστιχε πάνδοκον οἶκον, ἀήθεα γυιώματα πάλλων,
Καὶ καμάτῳ βαρύφορτον ἐπωμίδα λέκτρον ἀείρων.
Καὶ τότε σάββατον ἦεν. ἐν εὐλαΐγγι δὲ νηῷ
Ἀνέρα πιπλαίνοντες, ὃν ἀρχαίης ἀπὸ νούσου
Λυσιπόνῳ ταχυεργὸς ἄναξ ἰήσατο μύθῳ,
Εἴρεον, ὅτις ἄνωγεν ἐῇ σημάντορι φωνῇ
Λέκτρον ἀερτάζοντα παλινδίνητον ὁδεύειν.
Καὶ φθονεροῖς ἀπάμειπτο σοφῷ θεοπειθέι μύθῳ,
Ὅστις ἀπὸ κλιντῆρος ἀνεζώγρησε πεσόντα,
Αὐτὸς ἐμοὶ κατέλεξεν ἀερτάζειν καὶ ὁδεύειν.
Καί μιν Ἰουδαίων πάλιν εἴρετο λαὸς ἀγήνωρ,
Τίς πέλεν ὅς σε κέλευσεν ἀδημάντῳ τινὶ φωνῇ,
Ἔρχεο, σὸν κλιντῆρα λαβὼν πεφορημένον ὤμῳ;
Οὐ μὲν ἀνὴρ δεδάηκεν ἑῆς ἰητῆρα νούσου·

Καί

Καί μιν ἰδὼν στείχοντα λιθώδεος ἔνδοθι νηοῦ,
Ὕβριν ἀναμνήσας προτέρην, ποινήτορα νούσου,
Χεῖρας ἀνασείων ἐπετέλλετο μάρτυρι μύθῳ,
Ἤδη, νοῦσον ἔχων, σόος ἔπλεο· μηκέτι ῥέξῃς
Ἀμπλακίην ἑτέρην, μὴ κύντερον ἄλλο νοήσῃς.
Καὶ θρασὺς Ἑβραίοισι παλίνδρομος ἄγγελος ἔστη,
Μῦθον ἀναινομένῳ βοόων ζηλήμονι λαῷ,
Ὅττι μιν αὐτοκέλευστος ἀπήμονα θεσπιδὶ φωνῇ
Ἰησοῦς ἐκέλευσε, καὶ ὀψικέλευθον ὁδίτην
Νουσοκόμου κλιντῆρος ἀήθεα θῆκε φορῆα.
Οὗ χάριν Ἑβραῖοι μανιώδεες ἄφρονι θυμῷ
Ἰησοῦν ἐδίωκον, ὅτι ζαθέῳ παρὰ νηῷ
Ὁππότε σάββατον ἦεν, ἐπείγετο ταῦτα τελέσαι,
Μοῦνος ἐὼν ἀφύλακτος ὅτε βροτέων ἀπὸ μόχθων
Πάντες ἀεργηλοῖσιν ἐπέτρεπον ἔργον ἀκάνθαις.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε χέων ὑψαύχενα φωνήν,
Εἰσέτι νῦν γενέτης ἐργάζεται ἠθάδι κόσμῳ
Ἤθεσιν αὐτοτύποις, καὶ ἐγὼ πάϊς ἔργον ὑφαίνω.
Οὗ χάριν Ἑβραῖοι δολίῳ μάστευον ὀλέθρῳ
Χερσὶν ἀποκτενέειν, ὅτι μὴ μόνον ἤθελε λύειν
Ἔννομον ἀπρήκτοιο σέλας πεφυλαγμένον ἠοῦς,
Ἀλλ' ὅτι μυστιπόλοιο μετὰ δρόμον ἠεριγενείης,
Καὶ θεὸν αὐτογένεθλον ἑὸν κίκλησκε τοκῆα,
Ἰσάζων ἑὸν εὖχος ἐπουρανίῳ βασιλῆϊ.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν, Ἀμὴν ἐπιμάρτυρον ἔστω,
Οὐδὲν ἑῇ ἰότητι δυνήσεται υἱὸς ἀνύσαι,
Εἰ μὴ ἐσαθρήσειεν ἑὸν τελέοντα τοκῆα.
Ἔργα γὰρ ἂν ἐνὶ πάντα πατὴρ ἐμὸς ὁππόσα ῥέζει,

Ταῦτα

Et ipſum videns incedentem lapidoſo in tēplo,
Petulantiam in memoriam reuocans priorem,
vindicem morbi,
Christus coercens præcepit teſtificante verbo,
Ecce, morbum habens, ſanus factus es: ne amplius facias
Peccatum aliud, ne peius quid ſentias.
Et audax Hebræis recurrens nuncius ſtetit,
Sermonem renuenti clamans æmulāti populo,
Quod ipſum ſponte illæſum diuina voce
Ieſus iuſſiſſet, & ſerogradum viatorem
Morbum ferentis lecti inconſuetum feciſſet latorem.
Cuius gratia Hebræi furentes inſipienti animo
Ieſum perſequebātur, quod diuinū apud tēplū,
Quum ſabbatum eſſet, conaretur hoc perficere,
Solus nō obſeruans quando humanis a laborib.
Omnes otioſis commiſiſſent opus ſpinis.
Ieſus autem dixit fundens glorioſam vocem,
Adhuc iam pater operatur in conſueto mundo
Moribus expreſſis, & ego filius opus texo.
Propter quod Hebræi doloſo inquirebāt exitio
Chriſtū interficere, qđ non ſolū volebat ſoluere
Legitimū otioſæ ſplendorem obſeruatū aurorę,
Sed quod myſticæ poſt curſum auroræ,
Et Deum per ſe genitum ſuum vocaſſet parentē,
Æqualem faciens ſuam gloriam cæleſti Regi.
Ieſus autem dixit, Amen teſtificatum ſit,
Nihil ſua voluntate poterit filius perficere,
Niſi inſpexerit ſuum perficientem parentem.
Opera enim in vniuerſum omnia quæcunque
meus pater facit,

Hæc Deum parentem imitans filius perficit.
Filium enim diligit pater suũ: & quæcunq. facit,
Filio caro ostendit: & adhuc maiora ostendet,
Vt miremini perfectiorum gratiâ operum.
Sicut enim pater mortuos post fatum excitat,
Vegetãs retrogradum immobilium corpus hominum:
Sic quos vult & similis filius excitat,
Recreans corruptorum rursus congregata corpora virorum.
Neminem enim iudicauerit pater meus: humanum vero
Serum filio dedit omne iudicium, vt omnes
Filium honorent æqualem suo parenti,
Sicut & glorificant altiregentem patrem.
Si vero quis instabilem habet mentem, neque parentis
Glorificat Verbum filium, nec parentẽ honorat.
Testificans firmiloquum Amẽ Amen rursus sit,
Quicunque vir receperit mentis credula lege
Sermones nostros, & meo crediderit patri,
In iudicium venturum non venit, sed ad illam
Vitam immortalẽ, quam tẽpus nõ nouit pdere,
Veniet ex morte reuersus. improuisa enim (hora
Obstetrix renascẽtiũ hominũ mortuos suscitãs
Veniet sero perfecta, muti quando mortui
Rursus reuiuiscent reditus expertibus e finibus,
Omnes mortẽ pellentẽ meam audiẽtes vocem,
Filii vnice dilecti vitam ferentis patris.
Sicut enim pater habet matrem omniũ in mũdo
Vitam, a qua omnibus vitalem spiritum prębet,
Sic omnium rectori & filio dedit ferre

Ταῦτα θεὸν γενέτην μιμούμενος υἱὸς ἀνύσσει.
Υἱέα γὰρ φιλέει γενέτης ἑόν· ὅσσα δὲ τεύχει,
Παιδὶ φίλῳ δείκνυσι, καὶ εἰσέτι μείζονα δείξει,
Ὄφρα κε θαμβήσητε πελωριτέρων χάριν ἔργων.
Ὥσπερ γὰρ γενέτης νέκυας μετὰ πότμον ἐγείρει
Ζωγρήσας παλίνορσον ἀκινήτων δέμας ἀνδρῶν,
Οὕτως οὓς ἐθέλει καὶ ὁμοίιος υἱὸς ἐγείρει,
Ζωγρήσας φθιμένων παλινάγρετα σώματα φωτῶν.
Οὔτινα γὰρ κρίνεσκε πατὴρ ἐμός. ἀνδρομέην δὲ
Ὀψιμόην υἱεῖ δῶκεν ὅλην κρίσιν, ὄφρα κε πάντες
Υἱέα τιμήσωσιν ἰσόζυγον ὡς γενετῆρα,
Οἷά τε κυδαίνουσι καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα.
Εἰ δέ τις ἀλλοπρόσαλλον ἔχει νόον, οὐδὲ τοκῆος
Κυδαίνει λόγον υἷα, καὶ οὐ γενετῆρα γεραίρει.
Μάρτυρον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν πάλιν ἕψω,
Ὅστις ἀνὴρ δέξοιτο νόου πειθήμονι θεσμῷ
Μύθους ἡμετέρους, καὶ ἐμῷ πείθοιτο τοκῆϊ,
Εἰς κρίσιν ἐρχομένην οὐκ ἔρχεται, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐκείνην
Ζωὴν ἀμβροσίην, τὴν οὐ χρόνος οἶδεν ὀλέσσαι,
Ἵξεται ἐκ θανάτοιο μετάτροπος. ἀπροϊδὴς γὰρ
Μαῖα παλιγγενέων μερόπων νεκυοσσόος ὥρη
Ἵξεται ὀψιτέλεστος, ἀναυδέες ὁππότε νεκροὶ
Αὖτις ἀναζήσωσιν ἀνοσήτων ἀπὸ κόλπων,
Πάντες ἀλεξιμόροιο ἐμῆς ἀΐοντες ἰωῆς,
Παιδὸς τηλυγέτοιο φερεζώοιο τοκῆος.
Ὥσπερ γὰρ γενέτης μετὰ παμμήτορα κόσμου
Ζωήν, ἧς ἄπο πᾶσι βιοσσόον ἄσθμα πιπαίνει,
Οὕτω παμμεδέοντι καὶ υἱεῖ δῶκε κομίζειν

ζωήν,

Ζωὴν, καὶ ζαθέην ὑψίζυγον ὤπασε τιμὴν,
Καὶ κρίσιν ὧν ἐθέλει τελέειν ἰσόζυγι θεσμῷ,
Ὅττι περ ἀνθρώποιο φερέσβιος υἱὸς ἀκούει.
Καὶ μὴ θάμβος ἔχοιτε, καὶ εἰ τίνα θέσκελον ὀμφὴν
Ἔννεπον ἐσσομένην· ὅτι λοίσθιος ἔρχεται ὥρη,
Καὶ νῦν ἀμφιβέβηκεν, ἀολλέες ὁππότε νεκροὶ
Ζωοτόκων ἀΐοντες ἀνεγρήτων ἀπὸ τύμβων,
Χειρὸς φθεγγομένοιο δεδεγμένοι ἔνθεον ἠχῶ,
Πάντοθεν ἀΐξουσι, καὶ ὄψιμος ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ
Ἀρχαίῃ πελάσειε παλιγγενὲς ἴχνος ἐρίπῃ·
Οἱ μὲν ἀεθλεύσαντες ἀμεμφέα πιστὸν ἀγῶνα,
Ζωῆς ἀθανάτης ἐς ἀνάστασιν· οἱ δὲ καμόντες
Ἔργα πολυπλανέος βιοτῆς ἐπερόφρονι λύσσῃ,
Κρίσιος ἐσσομένης ἐς ἀνάστασιν. οὐρανίου μὲν
Οὐ δύναμαι γενετῆρος ἀπόπροθεν οὐδὲν ἀνύσσαι
Αὐτόματος, κρίνειν δὲ δυνήσομαι ὥσπερ ἀκούω.
Νημερτὴς δέ μοι ἐστὶν ἐμὴ κρίσις. οὐ γὰρ ἱκανῶ
Κῦδος ἐμὸν τελέειν διζήμενος, ἀλλὰ τοκῆος.
Τιμὴν ἡμετέρην οὐ φθέγγομαι. ἢν γὰρ ἐνίψω
Μαρτυρίην ἰδίην, οὐ πείθεται ἄλλος ἀκούων.
Οὐ γὰρ ἐμὸς πέλε μῦθος ἐτήτυμος, ἥνπερ ἐνίψω
Μαρτυρίην ἰδίην αὐτόθροον, ἀμφ' ἐμέθεν δὲ
Ἄλλος ἀνὴρ πέλε μάρτυς ἐπάρκιος. οἶδα δ' ἐκείνου
Πιστὴν μαρτυρίην καὶ ἐτήτυμον. Εἰρόμενοι δὲ
Ἁγνὸν Ἰωάννην θεοδέγμονος ἔγκυον ὀμφῆς
Ὑμεῖς οὐρεσίφοιτον ἐπέμψατε λαὸν ὁδίτην
Ἀνδρῶν μυστιπόλων· καὶ ἀμεμφέα θέσκελος ἀνὴρ
Μῦθον ἀληθείης ἀλύτῳ σφρηγίσατο μύθῳ,

Μάρτυ-

Vitam,& diuinam altiiugam dedit gloriam,
Et iudicium quorum vult perficere æquali lege,
Quia hominis vitam ferens filius dicitur.
Et ne miremini si aliquam diuinam vocem
Dixi venturam, quia extrema venit hora,
Et nunc prope accessit,cōgregati quādo mortui
Viuos parientibus audientes reditus expertibus e sepulcris
Christi loquentis recipientes diuinum sonum,
Vndique concitabuntur, & serus alius post aliū
Veteri adiunget renatum vestigium terræ:
Qui quidem certarunt irreprehensibile fidele certamen,
Vitæ immortalis ad resurrectionem: qui vero perfecerunt
Opera multū errantis vitæ aliter sentiēte rabie,
Iudicii futuri ad resurrectionem. cælesti enim
Non possum sine patre aliquid perficere
Sponte,iudicare vero potero sicut audio.
Infallibile autē meū est iudiciū.non enim venio
Gloriam meam perficere quærens,sed patris:
Honorē nostrū nō loquor.si enim loquutꝰ fuero
Testimonium proprium,nō credit alius audiēs.
Nō enim meus est sermo verus, si loquutꝰ fuero
Testimoniūpropriū de meipso dictū.de me autē
Alius vir est testis sufficiens.noui autem illius
Fidele testimoniū & verum. interrogantes autē
Castum Ioannem diuina repletum voce,
Vos montiuagum misistis populum viatorem
Virorum sacrificorum:& irreprehensibilem diuinus vir
Sermonē veritatis insolubili obsignauit verbo,

Teſtis firmiloquus.terreſtri autem a voce
Teſtimonium hominum non recipio,ſed docẽs
Hebræos,hæc omnia adduco,vt doctos
Vos in vniuerſum omnes meis verbis ſaluem.
Ille Ioannes ſapientes ſcintillas emittens,
Pietatis erat lucerna vera viris apparens:
Vos autem ad vertiginem vnius volubilis horæ,
Illius teſtimoniis lætati eſtis apparentis,
A quis coruſcantem geſtientes ad lucernam
A quis diuinis.Ioannis autem voce
Maius teſtimoniũ habeo,& pręſtantius oraculũ.
Opera enim quæcunque dedit pater meus vt perficiam,
Loquuntur per ſe clamantia loquente tuba ſilentii:
Hæc me prædicant & eructant firmam vocem.
Neque pater me reliquit non prædicato quodã ſilentio,
Qui me præmiſit e cælis: ſed & ipſe
Loquentibus oribus deiloquos per viros
Teſtimonium viuum reciproco dedit libro,
Qui me præmiſit: & diuinam nunquam formã
Patris vidiſtis,& non audiuiſtis vocem,
Neque ei nõ errantib.cuſtoditis verbum aurib⁹.
Quẽ enim meus pͤmiſit pater opitulatorẽ mũdo,
Non Deũ filium recipitis,nec mittentẽ patrem.
Scripta diuiniloquorũ inquirite oracula librorũ,
In quibus habere ſperatis, temporis recreſcente circulo,
Vitam non temporalem: in ſcripturis autem illa
Teſtimonium clamant meũ interpretãte verbo
Immortali tuba;& non feſtinatis diſcentes

Scri-

Μάρτυρος ἐμπεδόμυθος. ἐπιχθονίης δ᾽ ἀπὸ φωνῆς
Μαρτυρίην μερόπων οὐ δέχνυμαι, ἀλλὰ διδάσκων
Ἑβραίους, τάδε πάντα μετέρχομαι, ὄφρα μαθόντας
Ὑμέας ἐν ἑνὶ πάντας ἐμοῖς ἐπέεσσι σαώσω.
Κεῖνος Ἰωάννης νοεροὺς ἀπὸ στήθεος ἰάλλων,
Εὐσεβίης πέλε λύχνος ἐτήτυμος ἀνδράσι φαίνων·
Ὑμεῖς δ᾽ εἰς στροφάλιγγα μιῆς ταχυδινέος ὥρης,
Κείνου μαρτυρίῃσιν ἐφαιδρύνασθε φανέντος,
Ὕδασιν ἀστράπτοντος ἀγαλλόμενοι παρὰ λύχνου
Ὕδασι θεσπεσίοισιν· Ἰωάννου δὲ φωνῆς
Μείζονα μαρτυρίην μεθέπω, καὶ ὑπέρτερον ὀμφήν.
Ἔργα γὰρ ὁππόσα δῶκε πατὴρ ἐμὸς ὄφρα τελέσσω,
Φθέγγεται αὐτοβόητα λάλῳ σάλπιγγι σιωπῆς·
Ταῦτά με κηρύσσει, καὶ ἐρεύγεται ἔμπεδον αὐδήν.
Οὐδὲ πατήρ με λέλοιπεν ἀκηρύκτῳ τινὶ σιγῇ,
Ὅστις ἐμὲ προέηκεν ἀπ᾽ αἰθέρος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Φθεγγομένοις στομάτεσσι θεογλώσσων διὰ φωτῶν
Μαρτυρίην ζώουσαν ἀμοιβαίῃ πόρε δέλτῳ,
Ὅστις ἐμὲ προέηκε· καὶ ἔνθεον οὔποτε μορφὴν
Πατρὸς ἐθηήσασθε, καὶ οὐκ ἠκούσατε φωνῆς,
Οὐδέ οἱ ἀπλανέεσσι φυλάσσετε μῦθον ἀκουαῖς·
Οὐ γὰρ ἐμὸς προέηκε πατὴρ χραισμήτορα κόσμῳ,
Οὐ θεὸν ἦα δέχεσθε, καὶ οὐ πέμψαντα τοκῆα.
Γραπτὰ θεορρήτων μαστεύετε θέσφατα βίβλων,
Ἧισιν ἔχειν ἔλπεσθε, χρόνου παλιναυξέι κύκλῳ,
Ζωὴν οὐ μινύθουσαν. ἐνὶ γραφίδεσσι δὲ κεῖναι
Μαρτυρίην βοόωσιν ἐμὴν ὑποφήτορι μύθῳ
Ἀθανάτῳ σάλπιγγι· καὶ οὐ προσέρχεσθε μαθόντες

Γράμματα φωνήεντα, θελήμονες εἰς ἐμὲ βαίνειν.
Τιμὴν ἐκ μερόπων οὐ δέχνυμαι· ἀλλά που ἔγνων
Ὑμέας ἀστόργοισιν ἐν ἤθεσιν, οὐδὲ τοκῆος
Φίλτρον ἐπουρανίοιο φυλάσσετε παμβασιλῆος.
Ἦλθον ἐγὼ βοόων πατρώιον οὔνομα κόσμῳ,
Καὶ θεὸν οὔ με δέχεσθε, καὶ οὐ πείθεσθε τοκῆι·
Εἰ δέ τις ἄλλος ἵκοιτο νόθος ψευδώνυμος ἀνήρ,
Ἀντίθεος, τότε κεῖνον ἀνάρσιον ἠπεροπῆα
Αὐτίκα μειλίσσεσθε πεποιθότες· ὄφρα τις εἴπῃ,
Γνήσιον ἠρνήσαντο, νόθον δ᾽ ἐδέχοντο φανέντα.
Πῶς δέ με, πῶς δύνασθε θεοῦ λόγον ἶα γεραίρειν,
Κῦδος ἀπ᾽ ἀλλήλων πεδέγμενοι· οὐδὲ δαῆναι
Μούνου παγγενέταο θεοῦ μαστεύετε τιμήν;
Ἦ ῥα μάτην ἔλπεσθε, κατήγορα χείλεα λῦσαι
Ὑμείων ὅπι λύσσαν ἐμῷ γενετῆρι βοήσω.
Ὑμέας ἐν γραφίδεσσι κατήγορος ἄλλος ἐλέγχει,
Μωσῆς θεσμοθέτης, πρωτόθροος, ᾧ ἐπὶ μούνῳ
Ἐλπίδες ὑμείων θεοπειθέες. εἰ γὰρ ἐκείνου
Ἔμπεδον ἀπλανέεσσιν ἐθήκατε μῦθον ἀκουαῖς,
Καί κεν ἐμοὶ πείθεσθε πεποιθότες. ἀμφ᾽ ἐμέθεν γὰρ
Θεῖος ἀνὴρ ἔγραψεν ἐτήτυμος. εἰ δ᾽ ἄρα κείνου
Γράμμασιν οὐ πείθεσθε, τάπερ θεὸς ὤπασε κόσμῳ,
Μᾶλλον ἀκηλήτοισι πόθεν δέξοισθε μενοιναῖς
Ἄγραφον ἡμετέρων στομάτων ἀΐοντες ἰωήν;
Ἔννεπε· καὶ μετέπειτα πέρην Τιβεριάδος ἅλμης K.ϛ
Νηὶ πολυκλήιδι ταμὼν αὐτώπιον ὕδωρ,
Γείτονα γαῖαν ἔδυνε. συνεσσεύοντο δὲ λαοὶ
Θαύματα παπταίνοντες, ἅπερ κάμεν ἠθάδι μύθῳ,

Ῥυόμενος

Scripturas loquentes promptiad me venire.
Honorem ab hominib.non recipio:sed cognoui
Vos inhumanis moribus,neque patris
Amorem cælestis seruatis omnium regis.
Veni ego clamans paternum nomen mundo,
Et Deum non me recipitis,nec creditis patri:
Si vero quis alius venerit spurius falso nominatus vir,
Deo contrarius, tunc illum infestum deceptorẽ
Statim placabitis stupefacti: vt qs dicere possit,
Legitimum abnegarũt,spurium autem receperunt apparentem.
Quomodo autẽ me,quomodo potestis Dei Verbum filium honorare,
Gloriã abinuicẽ expectantes:neque cognoscere
Soli⁹ omnium genitoris Dei inquiritis honorẽ?
Sane frustra timetis,accusantia labia soluens
Vestrã quod rabiẽ meo parenti indicaturus sim.
Vos in scripturis accusator alius redarguit,
Moses legislator,primari⁹ propheta,in quo solo
Spes vestræ fideles.si enim illius
Firmũ nõ errantib. reposuissetis verbũ auribus,
Etiam mihi crederetis confidentes. de me enim
Diuinus vir scripsit verus. si vero illius
Scriptis non creditis,quæ Deus præbuit mũdo,
Magis intractabilib.quomodo reciperis mẽtib.
Non scriptam nostri oris audientes vocem?
Dixit:& deinceps trans Tiberiadis mare *Cap.VI.*
Naui multos clauos habẽte secãs oppositã aquã,
Vicinã terram subiit.simul cõcitabatur autẽ po-
Miracula vidẽs quę fecit cõsueto sermone (pul⁹,

Liberans grauiter ægrotans afflictorum corpus
virorum.
Et soli tumulosi deserti regionem peruadens,
In montem alticipitem ascendit. in medio autē
apparentem
Sedentē coronæ instar circumdederūt discipuli.
Et prope Hebręis orgiorum cupidum erat festū,
Pascha quod vocant. per densam autem siluam
Oculos sustulit, & infinitum alium post alium
Vidit vicinum aduenam populum viatorem:
Sedentē autem Philippū suo demulsit sermone,
Dic, vnde emem⁹ multorū seminū fluorē panū
Viris tot? Suam autem occultauit sententiam,
Et mentem ignorantis tentauit Philippi.
Ipse enim sciebat quid esset facturus. (cem,
Anxius vero Philipp⁹ miscebat admirationi vo-
Populum ęqualem arenis ducentorum quadam
mensura
Panes denariorum nō sufficiētes sunt saturare,
Vt exiguam quilibet habeat partem. Vn⁹ autem
ipsorum
Diuinorum sociorum lęti nuncii sonuit vocem,
Andreas, regi fundens prandii allatricem vocē,
In aquis versantis Simonis frater piscatoris:
Est quidam hic puer habens hordeaceos panes
Quinque, & vicini duos pisces maris,
Pisces assos duplices: sed quid facient
Hæc multiloquo diuisa coniuncto populo?
Iesus autem iussit promptissimis sociis
Inclinare cōuiuantiū mixtos ordines sup terrā.
Erat autem ibi gramen infinitum: copiosus vero
Complicatus cœtus erat conuictor super terrā.

Quin-

Ῥυόμενος βαρυήχων ἱμασσομένων δέμας ἀνδρῶν.
Καὶ δαπέδου λοφόεντος ἐρημάδα πέζαν ὁδεύων,
Εἰς ὄρος ὑψικάρηνον ἀνήιε. μεσσοφανὴς δὲ
Ἑζόμενον στεφανηδὸν ἐκυκλώσαντο μαθηταί.
Καὶ σχεδὸν Ἑβραίοισι φιλόργιος ἦεν ἑορτή,
Πάσχα τόπερ καλέουσι. δι᾽ εὐδένδροιο δὲ λόχμης
Ὀφθαλμοὺς ἀνάειρε, καὶ ἄσπετον ἄλλον ἐπ᾽ ἄλλῳ
Ἔδρακεν ἀγχικέλευθον ἐπήλυδα λαὸν ὁδίτην.
Ἑζόμενον δὲ Φίλιππον ἐῷ μειλίξατο μύθῳ,
Εἰπὲ, πόθεν πεισόμεσθα πολυσπερέων χύσιν ἄρτων
Ἀνδράσι τοσσατίοισιν; Ἑὴν δ᾽ ἔκρυπτε μενοινὴν,
Καὶ νόον ἀγνώσσοντος ἐπειρήτιζε Φιλίππου.
Αὐτὸς γὰρ δεδάηκε τόπερ ἤμελλε τελέσσαι.
Ἀσχολόων δὲ Φίλιππος ἐμίγνυε θαύματι φωνὴν,
Λαὸν ἴσον ψαμάθοισι διηκοσίων τινὶ μέτρῳ
Ἄρτοι δηναρίων, οὐκ ἄρκιοι εἰσὶ κορέσσαι,
Ὄφρα κε βαιὸν ἕκαστος ἔχῃ μέρος. εἷς δέ τις αὐτῶν
Ἀγχιθέων ἑτάρων εὐάγγελον ἴαχε φωνὴν,
Ἀνδρείας, βασιλῆϊ χέων φερέδειπνον ἰωὴν,
Ὑστεροπόρου Σίμωνος ἀδελφεὸς ἰχθυβολῆος·
Ἔστι τις ἐνθάδε κοῦρος, ἔχων κριθώδεας ἄρτους
Πέντε, καὶ ἀγχιπόρου διδυμάονας ἰχθύας ἅλμης,
Ἰχθύας ὀπταλέους διδυμάονας. ἀλλὰ τί ῥέξει
Ταῦτα πολυγλώσσῳ μεμερισμένα σύζυγι λαῷ;
Ἰησοῦς δ᾽ ἐκέλευσεν ἑτοιμοτάτοισιν ἑταίροις,
Κλίνατε δαιτυμόνων μιγάδας στίχας ὑψόθι γαίης.
Ἦν δέ τις αὐτόθι χόρτος ἀπείριτος· ἀμφιλαφὴς δὲ
Σύμπλοκος ἑσμὸς ἔην ὁμοδόρπιος ὑψόθι γαίης.

Πέντε δὲ χιλιάδες πολυειδέες ἦσαν ἀριθμῷ
Δαιτυμόνων, καὶ ἕκαστος ἐρείδετο γείτονι τοίχῳ,
Κεκλιμένοι στιχηδὸν ἐπ' ἀπεζάλοιο τραπέζης
Μηκεδανῆς. καὶ πέντε λαβὼν κριθώδεας ἄρτους
Χριστὸς, ἀεὶ ζώοντι χάριν γενετῆρι πιπαίνων, [μῷ,
Ἔκλασε συμπλεκέος παλάμης γαμψώνυχι παλ-
Καὶ πόρε δαιτυμόνεσσι, καὶ ὤρεγε πᾶσιν ἐδωδὴν,
Καὶ διδύμων νεπόδων ὅσον ἤθελον. ἀλλ' ὅτε λαῷ
Πειναλέῳ κόρος ἔσχε πολυφλοίσβοιο τραπέζης,
Ἰησοῦς ἐπέταξεν ὁμοζήλοισι μαθηταῖς,
Πάντα ταχυστροφάλιγγι μιῇ συλλέξατε ῥιπῇ
Κλάσματα πυκνωθέντα θεοσσεβόποιο τραπέζης,
Ὄφρα κε μηδὲν ὄλοιτο. Καὶ ἄστατος ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ
Φοιταλέος πεφόρητο διάκτορος ἑσμὸς ἑταίρων,
Ὄγκον ἐπασσυτέρων τελέων ὑψούμενον ἄρτων
Χερσὶ βαθυνομένῃσιν. ἀπὸ χλοεροῖο δὲ χόρτου
Ῥωγαλέης συνάγειρε πολύπλανα λείψανα φορβῆς
Ὅσσα περισσεύοντο· μιῆς δ' ἀπὸ πεντάδος ἄρτων
Μαστεύων ἑλικηδὸν, ἕως πολυχανδέι κόλπῳ
Συμμιγέων ἔπλησε δυώδεκα κύκλα κοφίνων.
Καὶ πολὺς ἄλλοθεν ἄλλος ἐνίαχε θαῦμα νοήσας
Χριστὸς ὅπερ ποίησεν ὅλῳ θοινήτορι λαῷ,
Ἄρτων αὐτομάτων παλιναυξέα δαῖτα γεραίρων.
Οὗτος ὃν ἀείδουσιν ἐτήτυμός ἐστι προφήτης,
Ὃν φάτις ἀενάοιο μολεῖν ἰθύντορα κόσμου.
Εἰδὼς δ' αὐτοδίδακτος ἄναξ ὑποκάρδιον ὀμφὴν,
Ὅττι μολεῖν ἤμελλον ὁμήλυδες αὐτόθι λαοὶ,
Καί μιν ἀφαρπάξαντες ἀναστήσειν βασιλῆα,

Οὔρεος

Quinq.autem millia variç speciei erant numero
Conuiuantium, & quilibet innitebatur proximo parieti,
Recumbentes ordine super virescentem mēsam
Longam.& quinque sumens hordeaceos panes
Christus, semper-viuenti gratias patri agens,
Fregit complicatæ manus vncungui motu,
Et dedit conuiuis,prębuitque omnibus cibum,
Et ex duobus piscibus quantum volebant. Sed quum populo
Esurienti satietas esset redundantis mensæ,
Iesus præcepit concordibus discipulis,
Omnia celeris vertiginis vno colligite impetu
Fragmenta solida redundantis mensæ,
Ne quid pereat.Et instabilis alius post alium
Impetuosus ferebatur ministrās cœtus sociorū,
Molem crebriorum perficiens altam panum
Manibus cauis.a viridi autem gramine
Fracti congregauit sparsas reliquias cibi
Quæcunq.supererant:vnoque a quinario panū
Inquirens orbiculatim,donec multū capaci sinu
Promiscuorum repleuit duodecim circulos cophinorum.
Et plurimi aliunde alii sonuerunt, miraculum intelligentes
Christus quod fecit toti conuictori populo,
Panū spontaneorū recrescēs conuiuium honorantes:
Hic quē celebrant verus est propheta,
Quem fama est ęterni venturum rectorē mundi.
Sciens vero p se doctus Rex cordis cogitationē,
Quod venturi essent congregati ibi homines,
Et ipsum rapturi vt constituerent regem,

Mon-

Montis siluosi desertam subiit petram. (ginis,
Et vmbrosus quando conus accurrit vicinę cali-
Mare ad propinquum impellebantur discipuli.
In nauem autem irruentes mariuagam, currum maris
Terram in oppositam traiiciebant discipuli,
Ad ciuitatẽ Capernaum appellẽtes: vicina vero
Terram totam texit atra caligo,
Et circa corpus varium dorsum habentem contrahens tunicam, (discipulis
Stellatum cælum splendebat. Cupientibus vero
Nondum Christus venit. instante autẽ procella,
Prope apparẽs incuruus intumescebat flux⁹ ma-
Et longis remiges aquã signabant remis, (ris,
Contrariis ventis impulsam: marinorum vero
Tres decades stadiorũ vel vigintiquinq. secãtes,
Christum viderunt incedentem super mare,
Siccum vestigium habentem, peruii maris celerem viatorem. (discipulos
Formidantes autẽ vociferabãtur: attonitos vero
Iesus alloquebatur, Sinite formidinem ventis:
Christus ego velox viator sum maris.
Et ipsum trahere volebant in nauim, & vis maris
Erat tũc, & erat port⁹: postquã diuina agitatione
Tamquam mens alata, sine ventis, sine remis,
Ad longinquũ portũ appulerat spõtanea nauis.
Sed quando rubefaciens Tiberiadem vicinam petram (liginem,
In summo apparẽs signasset vmbrosam aurora ca-
Populus pulchri litoris trans oppositum mare
Stans, circumspexit quod sacrum apud lacum
Humidum non essent agitatum prope litus
Ordi-

Οὔρεος ὑλήεντος ἐρημάδα δύσατο πέτρην.
Καὶ σκιόεις ὅτε κῶνος ἀνέδραμε γείτονος ὄρφνης,
Πόντον ἐς ἀγχικέλευθον ἐπερρώοντο μαθηταί.
Νῆα δ' ἐπαΐξαντες ἁλίδρομον ἕρμα θαλάσσης,
Γαῖαν ἐς ἀντιπέραιαν ἐπορθμεύοντο μαθηταί,
Ἄστυ Καφαρναοὺμ μετανεύμενοι. ἀντιφανὴς δὲ
Γαῖαν ὅλην ἐκάλυψε μελαγκρήδεμνος ὀμίχλη.
Καὶ χροῒ ποικιλόνωτον ἐπισφίγξασα χιτῶνα,
Ἀστερόεν σελάγιζεν. ἐελδομένοις δὲ μαθηταῖς
Οὔπω Χριστὸς ἵκανεν. ἐπειγομένης δὲ θυέλλης,
Ἀγχιφανὴς ἐπίκυρτος ἐπυργώθη ῥόος ἅλμης,
Καὶ δολιχοῖς ἐλατῆρες ὕδωρ ἐχάρασσον ἐρετμοῖς,
Ἀντιπόροις ἀνέμοις βεβιημένον. εἰναλίων δὲ
Τρεῖς δεκάδας σταδίων ἢ εἰκοσιπέντε ταμόντες,
Χριστὸν ἐθηήσαντο διαστείχοντα θαλάσσης,
Ἄβροχον ἴχνος ἔχοντα, βατῆς ἁλὸς ὀξὺν ὁδίτην.
Ταρβαλέοι δ' ἀλάλαζον. ἀτυζομένοις δὲ μαθηταῖς
Ἰησοῦς ἐθάρριζεν, Ἐάσατε τάρβος ἀήταις·
Χριστὸς ἐγὼ ταχύγουνος ὁδοιπόρος εἰμὶ θαλάσσης.
Καί μιν ἑλεῖν μενέαινον ἐς ὁλκάδα, καὶ μένος ἅλμης
Ἦν τότε, καὶ πέλεν ὅρμος· ἐπεὶ θεοδινέϊ παλμῷ
Οἷα νόος πτερόεις, ἀνέμων δίχα, νόσφιν ἐρετμῶν,
Τηλεπόροις λιμένεσσιν ὁμίλεεν αὐτομάτη νηῦς.
Ἀλλ' ὅτε πορφύρων Τιβερήτιδα γείτονα πέτρην
Ἀκροφανὴς ἐχάραξε λιπόσκιον ὄρθρος ὀμίχλην,
Λαὸς εὐκροκάλοιο πέρην ἀντώπιδος ἅλμης
Ἱστάμενος σκοπίαζεν ὅτι ζαθέῃ παρὰ λίμνῃ
Ἰκμαλέης οὐκ ἦσαν ἱμασσομένης πέλας ἀκτῆς

Σποι-

Στοιχάδες ἀλλήλῃσιν ὁμόζυγες ὁλκάδες ἄλλαι,
Εἰ μὴ νηῦς μία μοῦνον ἀνέμπλοος, ὅττι καὶ αὐτῆς
Οὔ ποτε ποντοπόροιο μιῆς ἐπὶ νηὸς Ἰησοῦς
Ἀγχιθέοις ἑτάροισι συνέπλεεν· ἀλλ᾽ ὅτι μοῦνος
Γαῖαν ἐς ἀντικέλευθον ἐναυτίλλοντο μαθηταί,
Ἄλλας νῆας ἑλόντες, ὅπῃ Τιβερήτιδες ἀκταὶ
Πόντον ἐπεσσεύοντο, καὶ ἤλυθον ἐγγύθι χώρου,
Λαὸς ὅπῃ νήριθμος ἐπ᾽ ἀχόρτοιο τραπέζης
Θέσκελον ἤσθιεν ἄρτον, ὃν ἔκλασεν ἀμβροσίη χεὶρ
Χριστοῦ, παμμεδέοντι χάριν γενετῆρι διδόντος.
Καὶ μὴ Χριστὸν ἄνακτα φερέσβιον, οὐδὲ μαθητὰς
Ἑσπομένους ὁρόωντες ἀμοιβαίων ἐπὶ νηῶν,
Πόντιον ἀφροκόμοισιν ὕδωρ λεύκαινον ἐρετμοῖς,
Ἄστυ Καφαρναοὺμ μετανεύμενοι. ἀγχιφανῆ δὲ
Ἀντιπέρην ὁρόωντες ἀσιγήτοιο θαλάσσης
Χριστὸν, ἐκυκλώσαντο, καὶ ἔννεπον ἡδέϊ μύθῳ,
Ῥαββὶν ἄναξ, πότε δεῦρο παρέπλεες; ἀργαλέης δὲ
Εἰλαπίνης μνηστῆρα μετήλυδα λαὸν ἐλέγχων
Ἰησοῦς ἀγόρευε, μινυνθαδίης ἀπὸ φορβῆς
Εἰς θαλίην ζείδωρον ἀλήμονας ἀνέρας ἕλκων,
Οἶδα τί μαστεύοντες ἱκάνετε. νουσαλέων γὰρ
Οὐ διὰ θαύματα κεῖνα τάπερ κάμον ἠθάδι μύθῳ,
Ὁππόσα θήσασθε· πόθος δέ τις ὑμέας ἕλκει
Ἄρτων θεσπεσίων παλινάγρετος, ὅττι φαγόντες
Εἰλαπίνην νήριθμον ἐμῆς κεκόρησθε τραπέζης.
Ἀλλὰ πολυπλανέεσσιν ἐάσατε σύνδρομον αὔραις
Δαῖτα ταχὺ φθιμένην, καὶ ἀνύσσατε μᾶλλον ἐκείνην
Εἰλαπίνην μίμνουσαν ἀειζώοιο τραπέζης,
Ἣν

Ordinatæ inuicem coniunctæ naues aliæ,
Nisi nauis vna sola non nauigans, quodque ipse
Non tunc pontigrada in naue Iesus
Diuinis cum sociis nauigaret: sed quod soli
Terram in oppositam nauigassent discipuli, (ra:
Alias naues accipiētes, vbi Tiberiadis [sunt] lito-
Mare concitarunt, & venerunt prope locum,
Popul⁹ vbi innumer⁹ super graminosam mēsam
Diuinum comedit panem, quem fregit immortalis manus
Christi, omnium rectori gratias patri agentis.
Nec Christū regē vitam ferentē, neq. discipulos
Sequentes inuenientes reciprocis in nauibus
Maritimam spumam ferentibus aquam dealbarunt remis,
Ad ciuitatem Capernaum appellentes. propinquum autem
Inuenientes trans inquietum mare (mone,
Christū, circundederunt, & dixerunt suaui ser-
Rabbi rex, quando huc nauigasti? rapidi autem
Conuiuii memorem aduenā populū redarguēs
Iesus dixit, temporali a cibo
Ad conuiuium viuificum errātes viros trahens,
Scio quid quærentes venistis. ægrotorum enim
Nō ꝓpter miracula illa quæ feci cōsueto verbo,
Quæ vidistis: desideriū autem aliquod vos trahit
Panum diuinorum rursus congregās, quod comedentes
In conuiuio infinito mea satiati sitis a mensa.
Sed multū errantib. committite comitem ventris
Cibum cito corruptibilē, & perficite magis illū
Cibum manentem semperuiuæ mensæ,

Quem

Quem solus hominis vitam ferens filius dabit;
Hũc quia obsignauit De⁹ pater. Interrogãs autẽ
Populus Iudæorum sciscitantem rupit vocem,
Dic, quid faciemus, vt Deo grato ritu
Opera Dei perficiamus? Rex vero respondit sermone,
Rectã fidem habentes, vt recipiatis apparentẽ,
Quem ille misit. Respondit autem populus,
Quale cupientibus signum nobis perficies,
Vt credamus, diuinum opus accipientes?
Quid facies prioribus simile? nostri enim
Cæli æternum cibum desertam apud petram
Manna valde celebratum spectarunt parentes,
Scriptor quod multiloquus immenso quondam pópulo
Cælitus præbuit panem copioso conuictori.
Iesus autem dixit, superbum populũ redarguẽs,
Moses non antea vobis, desertam apud petram,
Cælestem panem præbuit mellifluum ad comedendum:
Sed pater meus erat, qui adhuc præstantiorem vobis
Cælitus sapientem alium verũ panem præbebit.
Hic enim est panis qui cælitus descendens
Vitam omnibus caram toti donauit mundo.
Et rursus sic dixit Iudæorum cœtus virorum,
Vitæ, domine, hunc quem dixisti stabilem esse
Cælestem panem præbe verum comedere.
Iesus autem aperuit diuiniloquum os,
Et gratia repletam eructauit labiis vocem,
Vitæ æternus panis ego sum, nigra fame
Nunquam esuriet vir mortalis ad me veniens,
Et

Ἦν μόνος ἀνθρώποιο φερέσβιος υἱὸς ὀπάσσει,
Τοῦτον ὅτι σφρήγισσε πατὴρ θεός. Εἰρόμενος δὲ
Λαὸς Ἰουδαίων φιλοπευθέα ῥῆξατο φωνήν,
Εἰπὲ, τί κεν ῥέξωμεν, ὅπως θεοτερπέϊ θεσμῷ
Ἔργα θεοῦ τελέσοιμεν; Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Ὀρθὴν πίστιν ἔχοντες, ὅπως δέξησθε φανέντα
Ὅντινα κεῖνος ἔπεμπεν. Ἐπεφθέγξαντο δὲ λαοὶ,
Ποῖον ἐελδομένοις σημήϊον ἄμμι τελέσσεις,
Ὄφρα κε πειθοίμεθα, θεόσσυτον ἔργον ἑλόντες;
Τί πρήξεις προτέροισιν ὁμοίϊον; ἡμέτεροι γὰρ
Αἰθέρος ἄφθιτον εἶδαρ ἐρημάδος ἐγγύθι πέτρης
Μάννα πολυκλήϊστον ἐθήσαντο τοκῆες,
Γραπτὸς ὅπερ πολύμυθος ἀμετρήτῳ ποτὲ λαῷ
Οὐρανόθεν πόρεν ἄρτον ἀφειδέϊ δαιτυμονῆϊ.
Ἰησοῦς δ' ὀάριζεν, ἀγήνορα λαὸν ἐλέγχων,
Μωσῆς οὐ πάρος ὔμμιν, ἐρημαίῃ παρὰ πέτρῃ,
Αἰθέρος ἄρτον ὄπαζε μελίρρυτον εἰλαπινάζειν·
Ἀλλὰ πατὴρ ἐμὸς ἦεν, ὃς εἰσέτι φέρτερον ὔμμιν
Οὐρανόθεν σοφὸν ἄλλον ἐτήτυμον ἄρτον ὀπάσσει.
Οὗτος γὰρ πέλεν ἄρτος ὃς οὐρανόθεν καταβαίνων
Ζωὴν πᾶσι μέλλουσαν ὅλῳ δωρήσατο κόσμῳ.
Καὶ πάλιν ὧδ' ἀγόρευεν Ἰουδαίων χορὸς ἀνδρῶν,
Ζωῆς, κοίρανε, τοῦτον ὃν ἔννεπες ἔμπεδον εἶναι
Αἰθέρος ἄρτον ὄπασσον ἐτήτυμον εἰλαπινάζειν.
Ἰησοῦς δ' ἐπέτασσε θεηγόρον ἀνθερεῶνα,
Καὶ χάριτος πλήθουσαν ἀνήρυγε χείλεσι φωνήν,
Ζωῆς ἄφθιτος ἄρτος ἐγὼ πέλω· αἴθοπι λιμῷ
Οὔποτε πεινήσειεν ἀνὴρ βροτὸς εἰς ἐμὲ βαίνων.

Καὶ

Καὶ πᾶς ἡμετέρῳ ἀστεμφέα πίστιν ἀέξων,
Οὔποτε διψήσειεν, ἕως ἔτι καμπύλος ἕρπων
Αἰὼν δρυγδήνειος ἀτέρμονα νύσσαν ἀμείβει.
Ἀλλ' ὑμῖν ἀγόρευον ἐμῆς ὅτι θαύματα φωνῆς
Ὄμμασι θηήσασθε, καὶ οὐ πείθεσθε τοκῆϊ. [ψ{
Πᾶς βροτὸς ὅν μοι ὄπασσε πατὴρ ἐμὸς, εἰς ἐμὲ κάμ-
Ἴχνος ἐὸν, θεόθεν πεφορημένος. οὐδὲ καὶ αὐτὸς
Ἀνέρας ἐρχομένους νεοπηθέας ἐκτὸς ἐλάσσω,
Ἀλλὰ νόῳ χαίροντι δεδέξομαι. οὐ γὰρ ἔελδωρ
Ἤλυθον οὐρανόθεν τελέων ἐμὸν, ἀλλὰ τοκῆος.
Τοῦτο δ' ἐστὶ παμμεδέοντος ἐμοῦ πέλε πατρὸς ἔελδωρ,
Ὄφρα κεν ὧν γενέτης ἐμὸς ὤπασε μηδὲν ὀλέσσω,
Ἀλλά μιν ἀχλυόεντος ἀναστήσαιμι βερέθρου
Νόστιμον ἐκ νεκύων, ὅτε λοίσθιον ἦμαρ ἱκάνει.
Τοῦτο γὰρ αἰγλήεντος ἐμοῦ πέλε νεῦμα τοκῆος,
Ὄφρα κε πᾶς ὁρόων με, πανίλαον ὄμμα τιταίνων,
Ζωῆς ἐσσομένης αἰώνιον ἐς χορὸν ἔλθῃ·
Καί μιν ἀναστήσω παλινάγρετον, ὁππότε κείνης
Ὑστατίης ὅτε φέγγος ἐλεύσεται ἠριγενείης.
Ζωὴ γὰρ πέλεν ἐτήτυμον ἡμετέρη σάρξ,
Αἷμα δ' ἐμὸν νημερτὲς ἔφυ ποτόν. ὃς δέ κεν ἀνὴρ
Σαρκὸς ἐμῆς γεύσαιτο, καὶ αἵματος εἰν ἑνὶ θεσμῷ,
Οὗτος ἀνὴρ ἐν ἐμοὶ μενέει, καὶ ὁμόζυγος αὐτῷ
Ἔσσομαι, ἔμπεδος οἶκος, ἀειρόμενος καὶ ἀείρων.
Ὡς δὲ πατὴρ ζώων με βοηθόον ὤπασε κόσμῳ·
Ζώω δ' ὑψιμέδοντος ἐμοῦ διὰ νεῦμα τοκῆος
Αὐτὸς ἐγώ· καὶ ἐκεῖνος ἀνὴρ ἰσόζυγι θεσμῷ
Ἐξ ἐμέθεν ζήσειεν, ἐμὸν δέμας εἰλαπινάζων.

Ζωῆς

Et omnis nostram immotam fidem augens,
Nunquam sitiet, donec adhuc curuum repens
Æuũ latæ generationis infinitã metã permutat.
Sed vobis dixi meæ quod miracula vocis
Oculis vidistis, & non creditis patri.
Omnis homo quem mihi dedit pater meus, ad me flectet
Vestigium suum, a Deo adductus. neque ipse
Viros veniẽtes recens credẽtes foras expellam,
Sed mente gaudẽte suscipiã. non enim desideriũ
Veni cælitus perficiens meum, sed patris. (riũ,
Hoc autẽ omniũ rectoris mei est patris deside-
Vt eorum quos pater meus dedit, nullum perdã,
Sed ipsum caliginoso exsuscitem ex barathro,
Reducem ex mortuis, quãdo vltima hora venit.
Hæc enim clari mei est voluntas patris,
Vt omnis qui videt me, placidum oculũ tendẽs,
Vitæ futuræ æternum ad cœtum veniat:
Et ipsum exsuscitabo rursus congregatum, quã-do illius
Vltimæ lumen veniet auroræ.
Vita enim est vere nostra caro,
Et sanguis meus infallibilis est potus. quicũq. vir
Carnem meam gustauerit, & sanguinem vna sanctione,
Hic vir in me manet, & coniunctus cum ipso
Ero, firma domus. gestatus & gestans.
Sicut autem pater viuens me opitulatorem præbuit mundo,
Viuo autẽ altiregentis mei ob volũtatem patris
Ipse ego: & ille vir æquali lege
Ex me viuet, meum corpus comedens.

Vitæ Incorruptibilis panis verus hic dicitur:
Non qualiter antea desertam apud syluam
Vestri dulcem panem admirati sunt patres,
Et mortui sunt in scopulis montani exules.
Hunc vir terrestris verum panem comedens,
Vitam videbit hic, donec prolixi menti
Abundans canis comam dealbat seculum.
Hæc profundi fundamēti Capernaum in terra
Dixit, lapidoso in templo docens.
Multi autem audientes, cæca quadam rabie
In iram concitati, dixerunt discipuli,
Durus mihi sermo hic quem dixit, & quis audire
Ipsum loquentem poterit? Sua sponte autem
Cognoscens quod populus suspiciosus esset sociorum,
Occultam effrænem supprimentes vocem,
Christus mente errantibus verbum communicauit discipulis,
Vestram hic sermo incredulam mētem cruciat:
Quid vero si videritis simul fulgētem cum patre
Cælestium, vnde venit, suarum ascensorem sediū
Hominis rursus filium, quid facietis hoc intelligentes?
Spiritus est viuificās præstantior: alienigena autē
Carnis terrestris humana natura nihil proderit.
Sermonum vero nostrorum flux⁹ diuinus quos (dico,
Vita simul & spiritus est, & vera vox.
Sed quidam sunt increduli insipienti rabie.
Sciebat enim quinam essent qui mentem habebant errantem,
Fidem in mari errantibus committentes ventis,
Et quinam vir ipsum esset Iudæis proditurus,

Argen-

Ζωῆς ἄφθιτος ἄρτος ἐτήτυμος οὗτος ἀκούει·
Οὐχ οἷον τοπάροιθεν ἐρημαίῃ παρὰ λόχμῃ
Ὑμέτεροι γλυκὺν ἄρτον ἐθηήσαντο τοκῆες,
Καὶ θάνον ἐν σκοπέλοισιν ὀρειπλανέες μετανάσται.
Τοῦτον ἀνὴρ ἐπάρουρος ἐτήτυμον ἄρτον ἐρέπτων,
Ζωὴν ὄψεται οὗτος, ἕως δολιχοῖο γενείου
Ἀμφιλαφὴς πολιῇσι κόμην λευκαίνεται αἰών.
Ταῦτα βαθυκρήπιδι Καφαρναοὺμ ἐνὶ γαίῃ
Ἔννεπεν, εὐλάϊγγος ἔσω νηοῖο διδάσκων.
Πολλοὶ δ᾽ εἰσαΐοντες, ἀμερσινόῳ τινὶ λύσσῃ
Εἰς χόλον οἰστρηθέντες, ἐμυθήσαντο μαθηταί,
Σκληρὸς ἐμοὶ λόγος οὗτος ὃν ἔννεπε· καὶ τίς ἀκούει
Αὐτοῦ φθεγγομένοιο δυνήσεται; Αὐτόματος δὲ
Γινώσκων ὅτι λαὸς ὑποδρὴς ἔσχεν ἑταίρων,
Λαθριδίην ἀχάλινον ὑποκλέπτοντες ἰωήν,
Χερσὸς ἀμαρτινόοισιν ἔπος ξυώωσε μαθηταῖς,
Ὑμείων ὅδε μῦθος ἀπειθέα θυμὸν ἀμύσσει·
Εἰ δέ κεν ἀθρήσητε συναστράπτοντα τοκῆι
Αἰθερίων, ὅθεν ἦλθεν, ἑῶν ἐπιβήτορα θώκων
Ἀνθρώπου πάλιν υἷα, τί ῥέξετε τοῦτο μαθόντες;
Πνεῦμα πέλει ζωαρκὲς ὑπέρτερον· ἀλλογενὴς δὲ
Σαρκὸς ἐπιχθονίης βροτέη φύσις οὐδὲν ὀνήσει.
Μύθων δ᾽ ἡμετέρων ῥόος ἔνθεος οὓς ἀγορεύω,
Ζωὴ ὁμοῦ καὶ πνεῦμα πέλει, καὶ ἐτήτυμος ὀμφή·
Ἀλλά τινες γεγάασιν ἀπειθέες ἄφρονι λύσσῃ.
Ἤιδεε γὰρ τίνες ἦσαν ὅσοι νόον εἶχον ἀλήτην,
Πίστιν ἀλιπλανέεσσιν ἐπιτρέψαντες ἀέλλαις,
Καὶ τίς ἀνήρ μιν ἔμελλεν Ἰουδαίοις παραδώσειν,

Ἀργυρέης νούσοιο νόον δεδονημένος οἴστρῳ.
Καί σφιν ἄναξ ἀγόρευεν, Ὅθεν πάρος ἔννεπον ὑμῖν,
Οὐ δύναται μερόπων τις ἑκούσιος εἰς ἐμὲ βαίνειν,
Εἰ μὴ ἀφ' ἡμετέροιο θεῷ πεφιλημένος ἀνὴρ
Τοῦτο γέρας δέξαιτο χαριζομένοιο τοκῆος.
Οὗ χάριν ἀστήρικτος ὀπισθοπόρῳ ποδὶ βαίνων,
Χάζετο τηλεπόρων μεγανάστιος ἐσμὸς ἑταίρων·
Οὐκέτι δ' ὡς τὸ πάροιθε μετάτροπον ἦθος ἀμείψας,
Χριστῷ ἐφωμάρτησε τὸ δεύτερον. Εἰσορόων δὲ
Κοίρανος ἀστατέων ἑτερόφρονα λαὸν ἑταίρων
Ἂψ ἀνασειράζοντα μετήλυδα λαὸν ἀλήτην,
Ἔννεπε πιστοτέροισι δυώδεκα πᾶσι μαθηταῖς,
Ἦ ῥα καὶ ἀλλοδαποῖσι μολεῖν ἀπέρχεσθε καὶ αὐτοὶ
Γνήσιοι; ἦ ῥα νόθοισιν ὁμοίιοι εἰσὶ μαθηταί;
Καί οἱ Πέτρος ἔλεξε, βοώμενος οὔνομα Σίμων,
Πρὸς τίνα φέρτερον ἄλλον ἱκανόμεν; ἀμφιέπεις γὰρ
Ζωῆς ἀενάοιο μελίρρυτα χεύματα μύθων·
Καὶ προτέρων δεδαῶτες ἀσιγήτων ἀπὸ βίβλων.
Ἀπλανέες πειθόμεσθα μιῇ καὶ ὁμόφρονι βουλῇ,
Ὅττι θεοῦ σὺ μόνος ἅγιος πέλες. Ἡδυεπὴς δὲ
Ἀντίτυπον φάτο μῦθον ἄναξ πειθήμονι Πέτρῳ,
Ὑμέας οὐ φρένα πᾶσαν ἐγὼ δεδαημένος ἀνδρῶν
Ἐκ πολέων ἔκρινα; καὶ εἷς ἐναρίθμιος ὑμῖν
Δήιος, ἀλλοπρόσαλλος, ὁμέστιος ἐμοῖς μαθηταῖς,
Διάβολος νέος ἄλλος ἐν ὀψιγόνοισιν ἀκούων;
Ἔννεπε, σημαίνων ὁμοδόρπιον Ἰσκαριώτην,
Αἰνοτόκου Σίμωνος ἐπίκλοπον υἱὸν Ἰούδαν.
Αὐτὸς γάρ μιν ἔμελλε περᾶν ζωαρκέϊ πότμῳ

Χρυσ-

Argentei morbi mente agitatus stimulo.
Et ipsis Rex dixit, Ideo ante dixi vobis,
Non potest hominũ aliquis volẽs ad me venire,
Nisi e nostro carus Deo vir
Hoc munus receperit donante patre.
Cuius gratia infirmus retrogrado pede incedẽs,
Recessit procul venientium peregrinus cœtus
sociorum:
Non amplius autem vt antea mutabilem morẽ
varians,
Christum sequebatur iterum. Inspiciens autem
Dominus instabilium aliter sentientem populũ
sociorum
Rursus reuocantem aduenã populum errantẽ,
Dixit magis fidelib. duodecim omnib. discipulis,
Num cum extraneis ire festinatis & ipsi
Legitimi? num spuriis similes sunt discipuli?
Et ei Petrus dixit, vocatus nomine Simon,
Ad quem alium prçstantiorem veniemus? habes
enim
Vitæ æternæ mellifluos fluxus verborum:
Et prioribus scientes non silentibus ex libris
Nõ errãtes credimus vna & cõsentiẽte volũtate,
Quod Dei tu solus sanctus es. Suauiloquus vero
Expressum dixit sermonem Rex credulo Petro,
Vos nonne mentem omnem ego sciens virorũ
Ex multis selegi? & vnus annumeratus vobis
Hostilis, mutabilis, domesticus est discipulis,
Diabolus nouus apud posteros qui dicetur?
Dixit, significans conuictorem Iscariotam,
Miseri Simonis subdolum filium Iudam.
Hic enim ipsum traditurus erat vitali fato,

Auro insaniẽs, fraudulẽtę delatũ in rete capturę,
Vnus existens sociorum duodecim. *Cap.VII.*
Et tunc habitans
Dominus ibi mãsit, malorum tolerantib. pedib.
Terram ad mare fundatam peruadens Galilææ,
Non enim Iudęorum in solo volebat sancto ambulare,
Quia ipsum fallaci dolo volebant perdere
Filii Iudæorum, sancta gaudentes pernicie.
Erat autem Deo publicum anniuersarium prope festum,
A fixis tabernaculis dictum: propinqui autem
Fratres falsi quadruplices filii Ioseph,
Christũ incitantes, concordem sonuerunt vocẽ,
Hinc discede, &, quando celebratio festi[est,]
Festina Iudææ finitimam terram accedere,
Vt conuertentes incredulum populum errantẽ,
Veterem in te fidem recuperent discipuli,
Videntes tua opera sapienti perfecta verbo.
Non enim aliquis hominum occultum opus te
Opus inuisibili occultatum caligine silentii,
Aperte vero vult audax esse. si hæc facies
Varia miracula, ostẽde pspecta miracula mundo.
Talia frustra dicebant, increduli sicut & alii:
Christi omnium rectoris fratres licet existentes,
Fidei firmum morem abnegarunt & ipsi.
Et ipsis Rex dixit responsiuo quodam sermone,
Nondum opportunum venit meum tempus: vestrum autem
Volat semper promptũ, liberũ. nõ potest enim
Insaniẽs vnquã mundus cõsueta procella rabiei
Vos odisse: me autem odit & expellit
Audax,

Χρυσομανὴς, δολίης πεφορημένον ἐς λίνον ἄγρης,
Εἷς γεγαὼς ἑτάρων δυοκαίδεκα. Καὶ τότε ναίων Κ.ζ.
Κοίρανος αὐτόθι μίμνεν, ἀνεξικάκοισι πεδίλοις
Γαῖαν ἁλικρήπιδα διαστείχων Γαλιλαίης.
Οὐ γὰρ Ἰουδαίων πέδον ἤθελεν ἁγνὸν ὁδεύειν,
Ὅττι μιν ἠπεροπῆι δόλῳ μενέαινον ὀλέσσαι
Υἷες Ἰουδαίων, ὁσίῳ χαίροντες ὀλέθρῳ.
Ἦν δὲ θεῷ πάνδημος ἐτήσιος ἐγγὺς ἑορτὴ,
Πηγνυμέναις κλισίῃσιν ἐπώνυμος. ἀγχίμολοι δὲ
Γνωτοὶ ψευδαλέοι πετεάζυγες υἷες Ἰωσὴφ,
Χριστὸν ἐπισπέρχοντες, ὁμόθροον ἴαχον αὐδὴν,
Ἐντεῦθεν μετάβηθι, καὶ, ὁππότε κῶμος ἑορτῆς,
Σπεῦσον Ἰουδαίης ὁμοτέρμονα γαῖαν ὁδεύειν,
Ὄφρα μεταστρέψαντες ἀπηθέα λαὸν ἀλήτην
Ἀρχαίην σέο πίστιν ἀνακτήσονται μαθηταὶ,
Δερκόμενοι σέθεν ἔργα σοφῷ τετελεσμένα μύθῳ.
Οὐ γάρ τις μερόπων ὑποκόλπιον ἔργον ὑφαίνει,
Ἔργον ἀθηήτῳ κεκαλυμμένον ἀχλύι σιγῆς,
Ἀμφαδίην δ᾽ ἐθέλει θρασὺς ἔμμεναι. εἰ τάδε ῥέζεις
Ποικίλα θαύματα, δεῖξον, ὁρώμενα θαύματα κό-
Τοῖα μάτην ἀγόρευον, ἀπηθέες οἷάπερ ἄλλοι [σμῳ.
Χριστοῦ παμμεδέοντος ἀδελφειοί περ ἐόντες,
Πίστιος ἀπλανέος ἦθος ἀπηρνήσαντο καὶ αὐτοί.
Καί σφιν ἄναξ ἀγόρευεν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ,
Οὔπω καίριος ἦλθεν ἐμὸς χρόνος· ὑμέτερος δὲ
Πέπταται αἰὲν ἕτοιμος, ἐλεύθερος. οὐ δύναται γὰρ
Ζηλομανὴς ποτὲ κόσμος ἐθήμονι λαίλαπι λύσσης
Ὑμέας ἐχθαίρειν· ἐμὲ δὲ στυγέει καὶ ἐλαύνει

Θαρσήεις· ὅτι μοῦνος ἀφειδέϊ μάρτυρι φωνῇ
Ἠθάδος ἀμπλακίης ἐγκύμονα κόσμον ἐλέγχω,
Ἔργα τάπερ τελέει βοόων ἀλλότρια θεσμῶν.
Ὑμεῖς δ' εὐκελάδοιο μετέλθετε κῶμον ἑορτῆς·
Οὔπω ἐγὼ κλισίας νεοπηγέας ἔπι γεραίρων,
Εἰς τελετὴν ὁσίην ἐπιβήσομαι. ἡμετέρου γὰρ
Οὔπω μοι τετέλεστο χρόνου δρόμος. Ὣς ὁ μὲν εἰπὼν,
Ἔσχεν ἁγνὸν ἔδεθλον ἀκερσεκόμων Γαλιλαίων.
Γνωτοὶ δ' ὡς ἀνέβαινον ἐς ἱερὸν, ὀψὲ καὶ αὐτὸς
Ἔνθεον ἴχνος ἔκαμψεν ἐς ἀρτιχόρευτον ἑορτήν.
Καί μιν Ἰουδαῖοι φιλίῃ μάστευον ἀνάγκῃ,
Πῆ μοι ἔβη; ποῖ κεῖνος; Ὑποτρύζουσα δὲ λαῷ
Μυρίος ἔρρεε μῦθος ἀσιγήτων ἀπὸ λαιμῶν.
Καὶ πολέες φθέγξαντο θεουδέα μάρτυρα φωνὴν,
Ὅττι σοφὸς τελέθει, καὶ ὑπέρτερα θαύματα τεύχει.
Ἄλλοι δ' αἰπεράδαινον ὁμογλώσσων ἀπὸ λαιμῶν,
Οὐ σοφὸς, οὐ σοφὸς οὗτος ἐτήτυμον· ἀγρομένου δὲ
Λαοῦ, κλεψινόοισι παραπλάζει φρένα μύθοις.
Τοῖα μὲν ἀλλήλοισιν ὁμίλεον. ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτοῦ
Οὔ τότε τολμήσας τις ἀδειμάντῳ τινὶ φωνῇ
Ἀμφαδίην ὀάριζεν, ἐλεύθερα χείλεα λύσας,
Ταρβῶν Ἰουδαίων πεφυλαγμένος. ὀψιφανὴς δὲ,
Ἤδη μυστιπόλοιο μέσην περινύσσαν ἑορτῆς,
Ἰησοῦς ἀνέβαινεν· ἐν εὐλάϊγγι δὲ νηῷ
Ἀγρομένων ἐδίδαξεν ὁμοζυγέων στίχα φωτῶν.
Καί μιν Ἰουδαίων ἐπεθάμβεεν ἑσμὸς ἐχέφρων.
Ἀλλήλοις δ' ὀάριζον ἀμοιβαδὶς ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ,
Αὐτόματος πόθεν οὗτος ἐρεύγεται ἔγγραφον αὐδήν;

Γράμ-

Audax, quia ſolus nō parcente teſtificante voce
Conſueto peccato refertum mūdum redarguo,
Opera quæ facit clamans aliena a lege.
Vos ſonori accedite ad celebrationem feſti,
Nondum ego tentoria recens fixa iam honorās,
Ad feſtum ſacrum aſcendam, noſtri enim
Nondum mihi completus eſt temporis curſus.
Sic ille dicens
Peruaſit ſanctum ſolum intonſorum Galilæorū.
Fratres autem quum aſcendiſſent ad templū, ſe-
ro & ipſe (ſtum.
Diuinum veſtigiū flexit ad nuper celebratū fe-
Et ipſum Iudæi cara quærebant neceſſitate,
Quo iuit? vbi ille? Muſſitanti vero populo
Infinitus fluebat ſermo non tacentib. a gutturib.
Et multi dixerunt piam teſtificantem vocem,
Quod ſapiens eſt, & eximia miracula facit.
Alii autem contra contendebant conſentiente
ex gutture,
Non ſapiens, non ſapiens hic vere: collecti vero
Populi mentem fallētibus decipit animū verbis.
Talia quidem inter ſe conferebant: de eo autem
Non tunc audax aliquis intrepida quadam voce
Aperte loquutus eſt, libera labia ſoluens,
Terrorem Iudæorū cauens. ſero apparens autē,
Iam ſacrifici mediam circa metam feſti,
Ieſus aſcendit: in lapidoſo autem templo
Cōgregatos docuit coniugatorū ordines virorū.
Et ipſum Iudæorum admirabatur cœtus prudēs.
Inter ſe autem loquebantur alternatim alius ad
alium,
A ſeipſo vnde hic eructat ſcriptam vocem?

Litteras quomodo ſcit, quas non didicit ſciente arte?
Litteras quomodo non edoctus nouit? Interrogantibus autem
Piis oribus Rex eructauit vocem,
Non doctrina multiſcia mea eſt, ſed patris
Qui me præmiſit: vir vero aliquis, ſi voluerit,
Cognoſcet noſtræ doctrinæ gratiam, an parẽtis
Sit aliquod cęleſtis diuinum donum, an ego ipſe
Loquar ex propriis dicens ſponte excitatã vocẽ.
Omnis homo qui dixerit ſuũ glorioſum honorẽ,
Ex propria ſapientia teſtificans ipſe ſibiipſi,
Quærit homo hic ſuam gloriã: qui vero pfecerit
Voluntatem Dei mittentis, inſons hic incedit
Semitam veritatis, & pernicioſum nihil in ipſo.
Et ipſis Rex dixit viciſſim, Non antea vobis
Moſes legem dedit cædis vltricem virorum?
Et vnde altiſſimi Dei verbum rapuerunt venti?
Neque aliquis ex vobis facit legem, quia me ſolũ
Omnes interficere occulta inquiritis morte.
Et ei populus dixit, Tuã mentẽ ſtimulus impellit
Dæmonis aerei? quis cupit te domare?
Ieſus autem dixit ſapientem legem, propter quã populus
Sacrifica circulariter occulta facie
Summũ abſcindit prolifici munimentũ pudẽdi,
Vnum ſolum opus feci, & pium propter opus
Omnes me reprehenditis ſtupefacti: cuius gratia vobis
Moſes legiferi ſectionem tradidit ferri;
Non quod Moſis erat munus, ſed patrum
Veſtrorum donatio erat: & primæua quadã lege,

Se-

Γράμματα πῶς δεδάηκεν, ἃ μὴ μάθεν ἴδμονι τέχνῃ;
Γράμματα πῶς ἀδίδακτος ἐπίσταται; Εἰρομένοις δὲ
Θεσπεσίοις στομάτεσσιν ἄναξ ἠρεύγετο φωνήν,
Οὐ διδαχὴ πολύϊδρις ἐμὴ πέλεν, ἀλλὰ τοκῆος,
Ὅστις ἐμὲ προέηκεν. ἀνὴρ δέ τις, ἢν ἐθελήσῃ,
Γνώσεται ἡμετέρης διδαχῆς χάριν, εἰ γενετῆρος
Ἔστι τὶς οὐρανίη θεόθεν δόσις, ἢ ἐγὼ αὐτὸς
Φθέγγομαι ἐξ ἰδίων ὀάρων αὐτόσσυτον αὐδήν.
Πᾶς βροτὸς ὃς λέξειεν ἑὴν ὑψώροφα τιμήν,
Ἐξ ἰδίης σοφίης ἐπιμάρτυρος αὐτὸς ἑαυτῷ,
Μαστεύει βροτὸς οὗτος ἑὸν κλέος· ὃς δὲ τελέσσει
Νεῦμα θεοῦ πέμψαντος, ἀναίτιος οὗτος ὁδεύει
Οἶμον ἐτητυμίης, καὶ ἀτάσθαλον οὐδὲν ἐν αὐτῷ.
Καί σφιν ἄναξ ἀγόρευεν ἀμοιβαδίς, Οὐ πάρος ὑμῖν
Μωσῆς θεσμὸν ἔδωκε φόνου ποινήτορα φωτῶν;
Καὶ πόθεν ὑψίστοιο θεοῦ λόγον ἥρπασαν αὖραι;
Οὐδέ τις ὑμείων τελέει νόμον, ὅττι με μοῦνον
Πάντες ἀποκτείνειν κρυφίῳ μαστεύετε πότμῳ.
Καί οἱ λαὸς ἔλεξε, Τεὸν νόον οἶστρος ἐλαύνει
Δαίμονος ἠερίοιο· τίς ἱμείρει σε δαμάσσαι;
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε σοφὸν νόμον, ᾧ ἔπι λαοὶ
Μυστιπόλῳ στεφανηδὸν ὑποκλέπτοντι προσώπῳ
Ἄκρον ἀποτμήγουσι τελεσσιγόνου σκέπας αἰδοῦς.
Ἓν μόνον ἔργον ἔρεξα, καὶ εὐσεβέος χάριν ἔργου
Πάντες ἐμοὶ μέμφεσθε τεθηπότες. οὐ χάριν ὑμῖν
Μωσῆς θεσμοφόροιο τομὴν παρέδωκε σιδήρου·
Οὐχ ὅτι τοῦ Μωσῆος ἔην γέρας, ἀλλὰ τοκήων
Ὑμετέρων δόσις ἔσκε· καὶ ἀρχεγόνῳ τινὶ θεσμῷ,

Ἑβδο-

Ἑβδομάτης ὅτε φέγγος ἐθήμονος ἔρχεται ἠοῦς,
Ἀρτιγόνῳ λοχίῳ περιτέμνετε φῶτα σιδήρῳ,
Ἔννομα μὴ Μωσῆος ἀνέγγυα δεσμὰ λυθείη;
Εἰ δὲ τομὴν ὁσίην δέχεται βροτὸς ἤθαδι χαλκῷ,
Πάντες ἐμοὶ βαρύμηνιν ἐγείρετε κόμπον ἀπειλῆς,
Εἰ πάλιν ὔμμιν ὄπασσα σεσηπότα κυκλάδι νούσῳ,
Ὁππότε σάββατον ἦεν, ἐμῷ χραισμήτορι μύθῳ
Ζωγρήσας ὅλον ἄνδρα, καὶ οὐ τμητῆρι σιδήρῳ·
Κρίνατε μὴ βροτέῃσι χάριν τίνοντες ὀπωπαῖς,
Ἀλλὰ δίκην κρίνοντες ἀληθέϊ τάμνετε μύθῳ,
Ὄφρα θέμιν χρονίοιο περιμνήσητε προσώπου.
Καὶ ζαθέου τινὲς εἶπον ἀπ' ἄστεος Ἱεροσολύμων,
Ἀτρεκὲς οὐ πέλεν οὗτος ὃν ἰχνεύουσι δαμάσσαι
Συμμιγέες ναετῆρες ἀλοιητῆρι σιδήρῳ;
Ἠνίδε πῶς παλίνορσος ὅλῳ θηήτορι λαῷ
Ἀμφαδίην ἀδόνητος ἐρεύγεται ἤθαδα φωνήν,
Ἦ ῥα θεογλώσσων μερόπων ἀΐοντες ἰωήν,
Ἄστεος ἡγεμονῆες, ἐμοὶ δεδάασι πολῖται [νει,
Χριστὸς ὅπως πέλεν οὗτος; ἄναξ δ' ὅτε Χριστὸς ἱκά-
Οὔτις ἀνὴρ δεδάηκε πόθεν πέλει. ἴστε δὲ τοῦτον.
Ἰησοῦς δ' ἰάχησεν ἐν ἀργυροφεγγέϊ νηῷ,
Ἴστε περισσονόῳ καὶ ἐμὲ ξυνήονι μύθῳ,
Ἴστε καὶ ὁππόθεν εἰμί· καὶ εἰ τόδε κεύθετε σιγῇ.
Οὐδὲ γὰρ αὐτοκέλευστος ἐς ὑμέας ἐνθάδε βαίνω,
Ἀλλὰ πατήρ ἐμός ἐστιν ἀληθινὸς εἵνεκα πομπῆς.
Αὐτὰρ ἐγὼ μάλα τοῦτον ἐπίσταμαι, ὅττι παρ' αὐτοῦ
Αὐτὸς ἔβην, καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ προέηκεν ἱκάνειν.
Καί τινες οἰστρηθέντες ἐπεσσεύοντο πιέζειν

Ἰησοῦν

Septimæ quando lumen conſuetæ venit auroræ,
Recens genitum natalitio circumciditis virum ferro, (tur?
Legitima ne Moſis ſine ſpõſione vincula ſoluã-
Si vero ſectionem ſanctam recipit homo cõſueto ferro,
Omnes mihi infeſtum excitatis ſtrepitũ minarũ,
Si rurſ' vobis p̃bui putrefactũ circulari morbo,
Quum ſabbatum eſſet, meo opitulante verbo
Vegetans totum hominẽ, & non ſecante ferro?
Iudicate nõ mortalibus gratiam tradẽtes oculis,
Sed iuſtitiam iudicantes, vero ſecate verbo,
Vt iuſtitiam antiqua pluris æſtimetis facie.
Et diuina quidam dixerunt a ciuitate Hieroſolymorum,
Vere non eſt hic quem quærunt domare
Promiſcui ciues pernicioſo ferro?
Ecce quomodo reciprocus toti ſpectãti populo
Apertam imperterritus eructat cõſuetam vocẽ.
Num deiloquorum hominum audiẽtes vocem,
Ciuitatis principes nouerunt ciues
Chriſtus quod eſt hic? Rex autem quando Chriſtus venit,
Nullus vir nouit vnde ſit: ſcitis autem hunc.
Ieſus autem ſonuit in argento ſplendente tẽplo,
Scitis ſolertes & me ſocio ſermone,
Scitis & vnde ſim, etſi hoc occultetis ſilentio.
Non enim a meipſo ad vos hũc venio,
Sed pater meus eſt verus propter legationem:
Sed ego valde hunc ſcio, quia ab ipſo
Ego veni, & ille me præmiſit venire.
Et quidam ſtimulati concitabantur capere

Ieſum

Iesum manibus non parcentibus: neque quis ipsorum
Manus suas graues iniecit, quia ei
Nondum a patre venerat volenti cruenta hora.
Et multi crediderunt congregato ex populo:
Iesum vero honorabāt cōsono quodā sermone,
Num Christus Rex populum seruans siquando venerit,
Operib. quæ fecit hic, pſtantiora miracula faciet
Dolorifrago ore? verbosum vero populum
Querulam, effrænam mussitantem vocem,
Audiuit populus incredulus mente errantium Pharisæorum.
Et inuidi præmiserunt ministros pontifices,
Iesum incōprehēsibilē crudeli manu vt caperēt.
Et ipsis Rex dixit, obscuro quodam sermone
Vaticinās celeris fati suam voluntariam horam,
Vestrā adhuc parum super terrā prope maneo,
Et celer veniā rursus ad meū mittentem patrem,
Et me retrogradi quæretis. cupientes autem
Non inuenietis: & non potestis transire
Vos vestigium ducentes in viam quam ego ibo.
Inter se autem loquebatur gregatim ibi popul',
Quo vult post pusillum discedens hic abire?
Num festinat vagus ad ciuitates vicinas ire,
Vbi gentilium sparsæ acies? vt & ipsam
Legem suæ sapientiæ Græcorum filios doceat?
Quis vero est sermo hic quem dixit testificanti populo?
Multū me quæreris reuersum sero cognoscere,
Nec inuenietis: & non fas est quo vado
Vos desiderantes inaccessam viam ambulare.

Ἰησοῦ παλάμῃσιν ἀφειδέσιν· οὐδέ τις αὐτῷ
Χεῖρας ἑὰς δασπλῆτας ἐπήγαγεν, ὅττι οἱ αὐτὴ
Οὔπω πατρόθεν ἦλθε θελήμονι φοίνιος ὥρη.
Καὶ πλέες πίστευον ἀγρομένων ἀπὸ λαῶν.
Ἰησοῦ δ' ἐγέραιρον ὁμοφθόγγῳ τινὶ μύθῳ,
Μὴ γὰρ Χριστὸς ἄναξ λαοσσόος εἴποθεν ἔλθοι
Ἔργων ὧν κάμεν οὗτος ὑπέρτερα θαύματα ῥέξει
Λυσιπόνοις σωμάτεσσι; πολυγλώσσοιο δὲ λαοῦ
Μεμφομένην ἀχάλινον ὑποτρύζοντος ἰωὴν,
Ἔκλυε λαὸς ἄπιστος ἀμαρτινόων Φαρισαίων.
Καὶ φθονεροὶ προΐαλλον ὀπάονας ἀρχιερῆες,
Ἰησοῦ ἀκίχητον ἀφειδέϊ χειρὶ πιέζειν.
Καί σφιν ἄναξ ἀγόρευεν, ἀσημάντῳ τινὶ μύθῳ
Θεσπίζων τυχύποτμον ἑὴν αὐτάγρετον ὥρην,
Ὑμείων ἔτι βαιὸν ἐπὶ χθονὸς ἐγγύθι μίμνω,
Καὶ ταχὺς ἵξομαι αὖθις ἐμῷ πέμψαντι τοκῆϊ·
Καί με παλιμπετέες μαστεύσετε. μαιόμενοι δὲ
Οὐκ ἂν ἐφευρήσοιτε, καὶ οὐ σθένος ἐστὶ περῆσαι
Ὑμέας ἴχνος ἄγοντας ἐς ἀτραπὸν ἥνπερ ὁδεύσω.
Ἀλλήλοις δ' ὀάριζον ὁμιλαδὸν αὐτόθι λαοὶ,
Πῆ μέλλει μετὰ βαιὸν ἀπόσσυτος οὗτος ἱκάνειν;
Μὴ σποράδην δὲ περίφοιτος ἐς ἄστεα γείτονα βαίνειν,
Ἧχι πανελλήνων σποράδες στίχες, ὄφρα καὶ αὐτὸν
Θεσμὸν ἑῆς σοφίης Ἑλλήνια τέκνα διδάξῃ;
Τίς δὲ πέλει λόγος οὗτος ὃν ἔννεπε μάρτυρι λαῷ;
Πολλά με μαστεύσητε παλίνδρομον ὀψὲ νοῆσαι,
Κοὐδὲν ἐφευρήσητε· καὶ οὐ θέμις ὁππόθι βαίνω
Ὑμέας ἱμείροντας ἀνέμβατον οἶμον ὁδεύειν.

Ἀλλ' ὅτε λοίσθιον ἦλθε χοροστάδος ἦμαρ ἑορτῆς,
Χριστὸς ἄναξ ἕστηκε λιθώδεος ἐγγύθι νηοῦ.
Ἑβραίοις δ' ἰάχησε χέων πανθελγέα φωνὴν,
Εἴ τις δίψαν ἔχει θυμοφθόρον, εἰς ἐμὲ βαίνων
Πηγῆς ἡμετέρης πιέτω ψυχοσσόον ὕδωρ·
Πᾶς γὰρ ὁ πίστιν ἔχων σόος ἔσσεται. ἀρχεγόνου γὰρ
Οἷα θεοῦ φάτο μῦθος, ἀεὶ διὰ γαστρὸς ἐκείνου
Ἔμφρονες αὐτοχύτῳ ποταμοὶ ζείοντι ῥεέθρῳ,
Ἑβδόμυχον βλύσσουσι παλιμφυὲς ἔνθεον ὕδωρ.
Εἶπε προθεσπίζων ἐπιδήμιον ὄψιμον αἴγλην
Πνεύματος, οὗπερ ἔμελλε τυχεῖν θεοδέγμονι θυμῷ
Πᾶσα πολυσπερέων μερόπων πιθεῖσα γενέθλη.
Οὔπω γὰρ βροτέῃσιν ἐνερρίζωτο μενοιναῖς
Χριστὸς ἄναξ γενέταο φανεὶς ἀγχίθρονος ἕδρης.
Πολλοὶ δ' εἰσαΐοντες ὁμοφραδέων τότε λαῶν,
Χείλεσι πιστοτάτοισι πολύστομον ἔβρεμον ἠχὼ,
Οὗτος ὃν ἔγραφε μῦθος, ἐτήτυμός ἐστι προφήτης.
Οἱ δὲ, διχοστασίης ἀδαήμονες, εἶχον ἀοιδὴν,
Χριστὸς ἄναξ πέλεν οὗτος. Ἀμιλλητῆρι δὲ μύθῳ,
Ἄλλοι θεσμοφόρων στομάτων πετάσαντες ὀχῆας,
Θέσφατα μυθήσαντο σοφῇ κεχαραγμένα βίβλῳ,
Μὴ γὰρ ἁλικρήπιδος ἐλεύσεται ἐκ Γαλιλαίης
Χριστὸς ἄναξ; οὐ τοῦτο θεηγόρος ἔννεπεν ὀμφή·
Δαβὶδ δ' αὐχεγόνου βασιλήϊον αἷμα κομίζων
Χριστὸς Ἰουδαίοισι φανήσεται αὐτὸς ἀκούων,
Πατρίδος ὁππόθι δῶμα λυροκτύπος ᾤκεε Δαβίδ,
Βηθλεὲμ μηλοβότοιο. Μεριζομένοιο δὲ λαοῦ
Ἀμφιλαφὴς διχόμηνις ἔην ἔρις. ἀπειθέες δὲ
Ἀφρα-

Sed quando vltima venit choreas instaurantis dies festi,
Christus rex stetit lapidoso in templo.
Hebræis vero sonuit fundens omnes mulcenté vocem,
Siquis sitim habet animicidam,ad me veniens
Fontis nostri bibat animam seruantem aquam.
Omnis enim fidem habēs saluus erit. prisc᷒ vero
Sicut Dei dixit sermo,semper per ventrem illius
Prudentia per se fuso flumina viuente fluxu
Abditam fundent rursus natam diuinam aquā.
Dixit vaticinans aduenientem serum splendoré
Spiritus,quem acceptura erat Deum recipiente animo
Omnis variorum hominum credula generatio.
Nondum enim humanis stabilitus erat mentib.
Christ᷒ rex patris visus propinqu᷒ sedēs in sede.
Multi vero audientes consentientis tūc populi,
Labiis credulis multiplicem fremuerunt sonū,
Hic quem descripsit lex verus est propheta.
Alii vero,cōtrouersiæ inscii, habebāt præconiū,
Christ᷒ rex est hic. Cōtentioso autem sermone,
Alii legiferorum orum soluentes repagula,
Oracula dixerunt sapienti signata libro,
Num maritima veniet ex Galilæa
Christus rex?non hoc deiloquus dixit sermo:
Dauid sed prisci regium sanguinem ferens
Christus Iudæis apparebit ipse vocatus,
Patriæ vbi domum citharœdus habitauit Dauid
Bethlehem oues pascentis. Diuisi vero populi
Continua diuersi consilii erat contētio. Improuidi autem

Imprudentes quidam viri tentarunt capere
Iesum, iniusto instinctu seniorum:
Sed ipsum nullus comprehēdit. nam vltima ipsi
Nondum committenti adstitit mortifera hora.
Et prudentes reuersi sunt ad Deo-contrarios sacerdotes
Stupētes ministri. dixerunt autem illi, [sermone
Cur ipsum non adduxistis? Et dixerunt prudenti
Non errantes grauis ministri necessitatis,
Non sic homo alius æqualem loquutus est vocē.
Et audax dixit cœtus intractabilium Pharisæorū,
Num errante mente seducti estis & vos,
Credentes illius sententiis? num aliquis in eum
Principum credit, vel perspicacium Pharisæorū?
Nisi popularis hic improbus cœtus errans,
Qui legē ignorans insanit, plenus execrationib'.
Abundanti autem agmini fundens obiurgatricem vocem
Vicinus Nicodemus respōdit, omnes redarguēs,
Num vero Iudæorum lex diuina celeri animo
Nouit condemnare, nisi antea virum audiens
Loquentem iudicauerit iudex sciente voce,
Opera quę pficit cognoscēs testificāte sermone?
Et cœtus respondit legisperitorum Pharisæorū,
Reprehendens Nicodemum irreprehensibilē,
Num & tu ipse
Sanguinem fers Galilæum? alternū librū voluēs
Sede inquirens, & cognosces quod propheta
Nunquam disertus excitatur. ex Galilæa.
Iesus autem dixit, fundens populos seruantem vocem, *Cap. VIII.*
Sum lux mundi obscuri: quicunque me vir
Fide-

Ἀφραδέες τινὲς ἄνδρες ἐπῃρήσαντο πιέζειν
Ἰησοῦν, ἀδίκῳ ὑπὸ πνεύματι δημογερόντων·
Ἀλλά μιν οὔτις ἔμαρψεν· ἐπεὶ πυμάτη πάλιν αὐτοῦ
Οὔπω ἐπιστρέψασα παρίστατο λοίγιος ὥρη.
Καὶ πινυτῇ νόησαν ἐς αὐτοθέους ἱερῆας
Θαμβαλέοι θεράποντες· ἐμυθήσαντο δ' ἐκεῖνοι,
Τίπτε μιν οὐ κομίσασθε; Καὶ ἔννεπον ἔμφρονι μύθῳ
Ἀπλανέες δασπλῆτος ὑποδρησῆρες ἀνάγκης,
Οὐχ οὕτω βροτὸς ἄλλος ἴσην ἐφθέγξατο φωνήν.
Καὶ θρασὺς εἶπεν ὅμιλος ἀκηλήτων Φαρισαίων,
Μὴ σφαλεραῖς πραπίδεσσι παρεσπλάγχθητε καὶ ὑμεῖς
Πειθόμενοι κείνοιο νοήμασι; μή τις ἐς αὐτὸν
Ἡγεμόνων πίστευσεν, ἢ ἀγχινόων Φαρισαίων;
Εἰ μὴ δῆμος οὗτος ἀπάθαλος ἑσμὸς ἀλήτης,
Ὃς νόμον ἀγνώσσων βακχεύεται, ἔμπλεος ἀρῆς.
Ἀφνειῇ δὲ φάλαγγι χέων νεμεσήμονα φωνὴν
Ἀγχιφανὴς Νικόδημος ἀμείβετο, πάντας ἐλέγχων·
Μὴ γὰρ Ἰουδαίων νόμος ἔνθεος ὀξέϊ θυμῷ
Οἶδε κατακρίνειν, εἰ μὴ πάρος ἀνδρὸς ἀκούων
Φθεγγομένου κρίνειε δικασπόλος ἴδμονα φωνήν,
Ἔργα τάπερ τελέει νοέων ὑπὸ μάρτυρι μύθῳ;
Καὶ χορὸς ἀντιάχησε θεμιστοπόλων Φαρισαίων,
Μεμφόμενοι Νικόδημον ἀμεμφέα, Μὴ σὺ καὶ αὐτὸς
Αἷμα φέρεις Γαλιλαῖον; ἀμοιβάδα βίβλον ἑλίσσων
Ἔξεο μαστεύων, καὶ γνώσεαι ὅττι προφήτης
Οὔπω ποικιλόμυθος ἐγείρεται ἐκ Γαλιλαίης.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε, χέων λαοσσόον αὐδήν, K.η.
Εἰμὶ φάος κόσμοιο λιπαυγέος· ὅς δέ μοι ἀνὴρ

Πιστὸν ὁμαρτήσειεν ἔχων νόον, οὔποτε βαίνει
Ποσσὶν ἀλωομένοισι σκιοειδέα κῶνον ὀμίχλης,
Ἀλλὰ καταυγάζειεν, ἔχων ὁμόφοιτον ἐν αὐτῷ
Ζωῆς ἀπλανέος φάος ἔμπεδον. Ἀπιστήσας δὲ
Λαὸς Ἰουδαίων ἐπεβόμβεε θυάδι φωνῇ,
Μαρτυρίην ἰδίην ἐνέπεις ὑψαύχενι μύθῳ.
Μάρτυρος οὐ σέο μῦθος ἐτήτυμος. Εἶπε καὶ αὐτὸς,
Γλώσσης ἀενάοιο θεόρρυτον ὄμβρον ἰάλλων,
Εἰ καὶ μαρτυρίῃσιν ἐμὸν κλέος αὐτὸς ἀέξω,
Ἀψευδὴς πέλε μάρτυς ἐμὸς λόγος. ἀμφότερον δὲ
Μοῦνος ἐγὼ νοέω πόθεν ἤλυθον, ἢ πόθι βαίνω·
Ὑμεῖς δ' οὐκ ἐδάητε πόθεν γενόμην, πόθεν ἔστην.
Ὑμεῖς εἰσορόωντες ἐμὴν βροτοειδέα μορφὴν,
Ἀνδρομέην καὶ σάρκα δικάζετε νήϊδι μύθῳ.
Οὔτινα μὲν κρίνοιμι θεμιστοπόλον στόμα λύσας·
Εἰ δ' ἄρα καὶ κρίνοιμι, δίκην ἰθεῖαν ὀρίζων,
Νημερτὴς καὶ ἄμεμπτος ἐμὴ κρίσις. οὐ γὰρ ἐλέγχων
Εἰμὶ μόνος, μεθέπω δὲ καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα,
Ξυνὸν ἐμὸν συνάεθλον. ἐν ὑμετέροισι δὲ θεσμοῖς
Ἔστι θεογλώσσῳ κεχαραγμένον ἔμφρονι βίβλῳ·
Μαρτυρίη διδύμων ἐτερόθροος ἔπλετο φωτῶν.
Πιστὸς ἐγὼ γενόμην ἐπιμάρτυρος αὐτὸς ἐμαυτοῦ,
Ξυνὴν μαρτυρίην καὶ ἐμὸς γενέτης ἀγορεύει.
Ἑβραῖοι δ' ἐρέεινον ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ,
Τίς πέλεν ὅς σ' ἐφύτευσε πατὴρ τεός; Εἶπε καὶ αὐτὸς,
Ἀμφοτέρους οὐκ ἴστε μιῇ δυσπειθέι βουλῇ,
Οὔτ' ἐμὲ παῖδα μολόντα, καὶ οὐ πέμψαντα τοκῆα.
Εἰ δ' ἐμὲ γινώσκοντες ἐπιστώσαισθε μενοινὴν,

Καί

Fidelem ſequutus fue.it habens mentem,nunquam incedit
Pedibus errantibus vmbroſum per conum caliginis,
Sed ſplendebit,habens comitem in ipſo
Vitæ non errantis lucem firmã. Maledicus autẽ
Populus Iudæorum obſtrepebat furente voce,
Teſtimoniũ proprium dicis iactabundo verbo.
Teſtificãs tu' ſermo nõ eſt verus. Dixit autẽ ille,
Lingua ab ęterna a Deo fluentem imbrẽ mittẽs,
Etſi teſtimoniis meam gloriam ipſe auxero,
Verus eſt teſtificans meus ſermo. vtrunque vero
Solus ego noui,vnde veni & quo vado:
Vos autem neſcitis vnde ſim,vnde venerim.
Vos aſpicientes meam humanam formam,
Humanã iuxta carnem iudicatis inſcio ſermone.
Neminem quidẽ iudico legis peritum os ſoluẽs:
Si vero & iudicarem,iuſtitiã rectam diſcernens,
Infallibile & inculpatum meum eſt iudicium. non enim redarguens
Sum ſolus, habeo vero & altiregentem patrem,
Communẽ meũ adiutorem.in veſtra autem lege
Eſt ſacro ſignatum prudenti in libro,
Teſtimonium duorum aliter ſonans eſt virorũ.
Verax ego ſum teſtis ipſe mihi ipſi,
Commune teſtimonium & meus pater dicit.
Hebræi vero interrogarunt reſponſiuo quodã ſermone,
Quis eſt qui te plantauit pater tuus?Dixit & ipſe,
Vtrunque neſcitis vno incredulo propoſito,
Nec me filium venientem, nec mittẽtem patrẽ.
Si vero me cognoſcentes infixiſſetis animo,

Etiam cognouiſſetis noſtrum parentem.
Dominus loquutus eſt hæc documenta diuina
populo
Gazophylacium vbi locus dicitur: vbi multi
Varia dona ferentes incedebant ciues.
Neque aliquis ipſum comprehẽdit. nam morti-
ferum ipſi
Nondum vltimum venit diuinum ſignum horę.
Ex ipſis Rex dixit, Meam viam ipſe ibo,
Vos vero inſipiẽtibus moribus omnes errones,
Horrentem poſt ſenectutem inſpicietis finem,
Peccato habentes cõtemporaneos albos crines.
Quo autem multum flexum mei pedis veſtigiũ
incito,
Vos non poteſtis venire quærente pede.
Et audax Hebręorũ turbabatur populus audiẽs,
Inſipientem contumelioſo fundens fluxum ore,
Nũ mori vult laquei morte? vel gladiũ ſtringẽs,
Propria cæde per ventrem incidet in mortem?
Ieſus vero aperuit diuiniloquum os,
Sermonẽ aduerſariũ fundẽs cõuiciatori populo,
Vos infimi deſcenſores eſtis barathri,
Eſtis ex imis:& ex alto ego ſum.eſtis autem huius
Vos vilis natiuæ noxæ mundi,
Ex terra ſanguinem ferentes:ego autẽ in æterno
honore (trem.
Peregrinus ſum in mũdo,nec mortalem noui pa
Peregrinus ego in mundo,& cæli ſum ciuis:
Sed vobis dixi quod præoccupante quodã fato
Adhuc inſanientes incidetis in barathrum,
Peccatum habentes coæuum. Vere enim
Niſi me cognoueritis,quis vel cuius ſim patris,
Morie-

Καί κεν αὖ ἐφράσσασθε καὶ ἡμέτερον γενετῆρα.
Κοίρανος ἔννεπε ταῦτα διδάγματα θέσκελα λαῷ,
Γαζοφύλαξ ὅθι χῶρος ἀκούεται· ὁππόθι πολλοὶ
Ποικίλα δῶρα φέροντες ἐπεστείχοντο πολῖται.
Οὐδέ τις αὐτὸν ἔμαρψεν, ἐπεὶ θανατηφόρον αὐτοῦ
Οὔπω λοίσθιον ἦλθε θεόσσυτον ἴχνιον ὥρης.
Καί σφιν ἄναξ ἀγόρευεν, Ἐμὴν ὁδὸν αὐτὸς ὁδεύσω.
Ὑμεῖς δ᾽ ἀφραδέεσσιν ἐν ἤθεσι πάντες ἀλῆται,
Ῥιγεδανὴν μετὰ γῆρας ἐσαθρήσητε τελευτὴν,
Ἀμπλακίῃ μεθέποντες ὁμήλικα λευκάδα χαίτην.
Ἧχι δὲ πουλυέλικτον ἐμοῦ ποδὸς ἴχνος ἐπείγω,
Ὑμέας οὐ σθένος ἐστὶ μολεῖν διζήμονι ταρσῷ.
Καὶ θρασὺς Ἑβραίων κυμαίνετο λαὸς ἀκούων,
Ἄφρονα λωβητῆρα χέων ῥόον αἰθερεῶνι,
Ἦ ῥα θανεῖν ἐθέλει βρόχιον μόρον; ἢ ξίφος ἕλκων,
Αὐτοφόνῳ διὰ γαστρὸς ὁμιλήσειεν ὀλέθρῳ;
Ἰησοῦς δ᾽ ἐπέτασσε θεηγόρον αἰθερεῶνα,
Μῦθον ἀμιλλητῆρα χέων λωβήτορι λαῷ,
Ὑμεῖς νερτερίοιο κατήλυδες ἐστὲ βερέθρου·
Ἐστὲ κάτω· καὶ ἄνωθεν ἐγὼ πέλον. ἐστὲ δὲ τούτου
Ὑμεῖς οὐτιδανοῖο γενέθλια πήματα κόσμου,
Ἐκ χθονὸς αἷμα φέροντες· ἐγὼ δ᾽ ἐν ἀπέρμονι τιμῇ
Ξεῖνος ἔφυν κόσμοιο, καὶ οὐ βροτὸν οἶδα τοκῆα·
Ξεῖνος ἐγὼ κόσμοιο, καὶ αἰθέρος εἰμὶ πολίτης.
Ἀλλ᾽ ὑμῖν ἀγόρευον ὅτι φθαμένῳ τινὶ πότμῳ
Εἰσέτι μαργαίνοντες ὁμιλήσητε βερέθρῳ,
Ἀμπλακίην μεθέποντες ὁμόχρονον. ἀτρεκέως δὲ
Εἰ μὴ ἐμὲ γνώσεσθε, τίς ἢ τίνος εἰμὶ τοκῆος,

Θνήσκετε δυσσεβίης ἐγκύμονες. Ὑψινόων δὲ
Λαὸς Ἰουδαίων φιλοπευθέα ῥήξατο φωνήν,
Τίς σὺ πέλεις; Καὶ Χριστὸς ἀνίαχεν, Ὅττιπερ ὑμῖν
Ἐξ ἀρχῆς ἀόριζον, ἔχων νήριθμα δικάζειν
Καὶ λαλέειν. ἀλλ' ἔστιν ἐτήτυμος ὅς με γενέθλῃ
Ἀνδρομέῃ προέηκε· καὶ ἀτρεκὲς ὅσσάπερ αὐτοῦ
Ἔκλυον, ἔμπεδα πάντα διέρχομαι ἄφρονι κόσμῳ.
Λαοὶ δ' οὐκ ἐνόησαν ὅτι σφίσιν εἶπε τοκῆα.
Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο, θεηγόρα χείλεα λύσας,
Ὁππόταν δ' ἀγέεσσιν ἀνυψώσητε μενοιναῖς
Ἀνθρώπου σοφὸν υἷα, τότε γνώσεσθε καὶ αὐτοὶ
Ὅττι θεοῦ γενετῆρος ἀπόπροθεν οὐδὲν ὑφαίνω·
Ἀλλά μοι ὡς ἐπέτελλε πατὴρ ἐμὸς, εἰσέτι ῥέζω·
Ὅττι καὶ ὑψιμέδων γενέτης μετ' ἐμεῖο φαείνει.
Οὐδέ με μοῦνον ἔλειπεν, ἐπεὶ πεφυλαγμένα ῥέζω
Εἰς χρόνον ἐμπεδόκυκλον ἑαδότα πάντα τοκῆι.
Ταῦτα δέ οἱ βοόωντι, πολυσπερέων στίχες ἀνδρῶν
Πίστιος ἀρρήκτοισιν ὑπεκλίνοντο λεπάδνοις.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἔπος νεοπειθέϊ λαῷ,
Αἴκεν ἐμοὶ πείθησθε, κυβερνητῆρι δὲ μύθῳ
Ἡμετέρῳ μίμνητε, τότε γνώσεσθε καὶ αὐτοὶ
Οἶμον ἀληθείης θεοτερπέος· ἀτρεκίη δὲ
Ὑμῖν πειθομένοισιν ἐλεύθερον ἦμαρ ὀπάσσει.
Ἑβραῖοι δ' ἰάχησαν ὁμογλώσσῳ τινὶ μύθῳ.
Ἀβραὰμ ἀρχεγόνοιο ῥυηφενέος γενετῆρος
Ἡμεῖς αἷμα φέροντες ἀδέσποτον, οὔτινος ἀνδρῶν
Αὐχένα δοχμώσαντες ἐδουλώθημεν ἱμάσθλῃ·
Καὶ πόθεν ἄμμιν ἔειπας, Ἐλεύθεροι ἔσσεσθε θανόντες,

Ἀτρεκίης

Moriemini impietate pleni. Superbus autem
Populus Iudæorum sciscitantem rupit vocem,
Quis tu es? Et Christus respondit, Quod vobis
Ab initio dixi, habens infinita iudicare
Et loqui: sed verus qui me generationi
Humanæ præmisit: & vere quæcunque ab ipso
Audiui, firma omnia enarro insipienti mundo.
Populus vero non intellexit quod ipsis dixisset
patrem.
Iesus autem respondit, diuina labia soluens,
Quando puris exaltaueritis animis
Hominis sapienté filium, tūc cognoscetis & ipsi
Quod sine Deo patre nihil texo:
Sed mihi sicut pręcepit pater meus, adhuc facio:
Quia & altiregens pater męcum illucescit:
Neque me solum reliquit, postquam obseruata
facio
In tempus firmi circuli beneplacita omnia parenti,
Hæc vere eo clamante, varia agmina virorum
Fidei firmis innitebantur vinculis.
Iesus autē dixit verbum nauiter credēti populo,
Si mihi credideritis, & gubernante in verbo
Nostro manseritis, tunc cognoscetis & ipsi
Viam veritatis Deum delectantis: veritas autem
Vobis credentibus liberum diem præbebit.
Hebręi autem sonuerunt concordi quodam sermone,
Abraham prisci diuitis patris
Nos sanguinem ferētes liberum, nullius virorū
Ceruicem curuantes serui fuimus scuticæ:
Et vnde nobis dixisti, Liberi eritis mortui,

Veri-

Veritatis & liberam aſpicietis tranquillitatem.
Ieſus autem docuit ſuperbũ cœtum redarguẽs,
Omnis homo peccatũ faciens inſipienti animo,
Peccati eſt ſeruus:in æterna autem domo
Seruus iniquitatis æternus nunquam manet
Habitans:manet autem vitam ferẽs filius incul-
patus,
Habitans in patria domo, donec temporalem
apud metam (ſeculum.
Tranſiens incomprehenſibile voluitur firmum
Si vero veſtram expellens ſeruilem neceſſitatem
Filius liberis comam coronauerit foliis, (riorũ,
Peccati abiicietis rurſus ſolubilia vincula colla-
Diem libertatis omnino verum ſero ſortiti.
Abraham eſtis ſoboles prudentis:(ſcio & ipſe)
Sed me occulto interficere quæritis fato.
Nõ enim meus vnquã ſermo veſtrã mentẽ ſubit.
Hebræi vero ſonuerũt reſpõſiuo quodã verbo,
Noſter pater eſt progenitor Abraham.
Ieſus autem reſpondit, fundens contra ſonantẽ
vocem,
Vos ſi ſapiẽtes liberos plãtator araſſet Abraham,
Etiam faceretis pii opera patris,
Abrahã hoſpitalis.Deo repugnãs eſtis generatio.
Si homicidiales doloſo polluitis manus exitio,
Operibus expreſſis confirmaſtis generationem.
Abraham non cupiebat inſontem virũ domare:
Abraham non fecit hoc Deo exoſum:ſed vos
Opera doloſi cogitatis patris texere.
Et audax Iudæorum rurſus dixit populus audiẽs,
Nos non geniti ſumus ſpurio ex meretricis con-
cubitu,

Ἀτρεκίης τ' ἀχάλινον ἐσαθρήσητε γαλήνην.
Ἰησοῦς δ' ἐδίδαξεν ὑπέρβιον ἐσμὸν ἐλέγχων,
Πᾶς βροτὸς ἀμπλακίην τελέων ἀεσίφρονι θυμῷ,
Ἀμπλακίης πέλε δοῦλος· ἐν ἀθανάτῳ δὲ μελάθρῳ
Δοῦλος ἀλιτροσύνης αἰώνιος οὔποτε μίμνει
Ναιετάων· μίμνει δὲ φερέσβιος υἱὸς ἀμύμων,
Ναίων πάτριον οἶκον, ἕως χρονίη περὶ νύσσῃ
Ἱππεύων ἀκίχητος ἑλίσσεται ἔμπεδος αἰών.
Εἰ δέ κεν ὑμείων ἐλάσας δούλειον ἀνάγκην
Υἱὸς ἐλευθερίοισι κόμην στέψειε πετήλοις,
Ἀμπλακίης ῥίψητε παλίλλυτα δεσμὰ λεπάδνων,
Ἦμαρ ἐλευθερίης πανετήτυμον ὀψὲ λαχόντες.
Ἀβραὰμ ἐστὲ γενέθλα σαόφρονος· (οἶδα καὶ αὐτὸς)
Ἀλλά με λαθριδίῳ κτανέειν μαστεύετε πότμῳ.
Οὐ γὰρ ἐμός ποτε μῦθος ἐς ὑμετέρην φρένα δύνει.
Ἑβραῖοι δ' ἰάχησαν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ,
Ἡμείων γενέτης τελέθει πρωτόσπορος Ἀβραάμ.
Ἰησοῦς δ' ἀπαμείβετο, χέων ἀντίκτυπον ὀμφήν,
Ὑμέας εἰ σοφὰ τέκνα φυτοσπόρος ἤροσεν Ἀβραάμ,
Καί κεν ἐποιήσασθε θεουδέος ἔργα τοκῆος,
Ἀβραὰμ ξεινοδόκοιο. θεημάχος ἐστὲ γενέθλη.
Εἰ φονίας δολόεντι μιαίνετε χεῖρας ὀλέθρῳ,
Ἔργοις ἀντιτύποισιν ἐπισώσασθε γενέθλην.
Ἀβραὰμ οὐ μενέαινεν ἀναίτιον ἄνδρα δαμάσσαι·
Ἀβραὰμ οὐ κάμε τοῦτο θεοστυγές· ἀλλά που ὑμεῖς
Ἔργα δολορραφέος μενεαίνετε πατρὸς ὑφαίνειν.
Καὶ θρασὺς Ἑβραίων πάλιν ἔννεπε λαὸς ἀκούων,
Ἡμεῖς οὐ γενόμεσθα νόθης ἀπὸ μαχλάδος εὐνῆς.

Ἀλλὰ

Ἀλλὰ θεὸν μόνον ἴδμεν ἕνα ζώοντα τοκῆα.
Ἰησοῦς δ' ἀΐοντι πάλιν μυθήσατο λαῷ,
Εἰ θεὸς ὑμείων γενέτης πέλεν αἰθέρα ναίων,
Καί κεν ἐμὲ ξύμπαντες ἑνὸς γεγαῶτα τοκῆος
Ἀρραγέος φιλίης ἀλύτῳ ξυνώσατε θεσμῷ.
Καὶ γὰρ ἐγὼ θεόθεν πεφορημένος ἐνθάδε βαίνω,
Καὶ πόθεν οὐ θεόμητιν ἐμὴν γινώσκετε φωνήν;
Ὑμέας οὐ σθένος ἐστὶν ἐμόν ποτε μῦθον ἀκούειν·
Ὑμεῖς δήϊα τέκνα δυσαντέος ἐστὲ τοκῆος,
Δαίμονος ἀντιπάλοιο, παθοβλήτους τε μερίμνας
Πατρὸς ἀερσινόου μενεαίνετε πάντες ἀνύσσαι.
Αἰεὶ κεῖνος ἔην ἀνδροκτόνος, ἐξότε κόσμου
Ἐξ ἀρχῆς τετέλεστο θεμείλιον. οὐδ' ἐνὶ θεσμῷ
Μίμνεν ἀληθείης θεοπειθέος. οὐ γὰρ ἐν αὐτῷ
Ἦεν ἐτητυμίη. καὶ ὅτε σκολιόφρονι βουλῇ
Αἱμύλα κωτίλλων ἀπατήλιον μῦθον ἰάλλει,
Φθέγγεται ἐξ ἰδίων, ὅτι λοίγιον ἦθος ἀέξων
Ψεύδεος αὐτὸς ἔφυ, ψευδήμονος ἐκ γενετῆρος.
Ὑμῖν αὐτὸς ἔλεξα, καὶ οὐ πιστεύετε μύθῳ.
Τίς βροτὸς ὑμείων με δυνήσεται αὐτὸς ἐλέγξαι
Ἀμπλακίης ἐπίηρα; καὶ εἰ νημερτὲς ἐνίψω,
Τίπτε μοι οὐ πείθεσθε σαόφρονι; πᾶς σοφὸς ἀνὴρ
Εἰς θεὸν αὐτογένεθλον ἔχων νόον, ἤδεϊ θυμῷ
Μύθους οὐρανίοιο θεοῦ ζώοντος ἀκούει.
Ὑμεῖς δ' εἰσαΐειν οὐ σθένετε θέσκελον ὀμφήν,
Ὅττιπερ οὐ νέα τέκνα βιαρκέος ἐστὲ τοκῆος.
Καὶ θρασὺς Ἑβραίων ἐπεπάφλασε λαὸς ἀκούων,
Ἄφρονα λωβητῆρι χέων ἔπε' αἰθερεῶνι,

Οὔ σε

Sed Deum solum scimus vnum viuentem patrẽ.
Iesus autem audiẽti rursus loquutus est populo,
Si Deus vester pater est cælos habitans,
Etiam me omnes ab vno natum patre
Firmæ amicitiæ insolubili cõiungeretis vinculo.
Etenim ego a Deo procedens huc venio,
Et quomodo nõ diuinam sapientem meam cognoscitis vocem?
Vos non potestis meum sermonem audire:
Vos hostiles filii auersandi estis patris,
Dæmonis aduersatii, & amabiles concupiscẽtias
Patris superbi cupitis omnes perficere.
Semper ille erat homicida, ex quo mundi
Ab initio perfectum est fundamentum: neque in lege
Mansit veritatis Deo credentis. nõ enim in ipso
Erat veritas: & quando iniqui animi voluntate
Blanda garriens deceptoriũ sermonem emittit,
Loquitur ex propriis, quia perniciosos mores habens
Mendax ipse est, mendace ex patre:
Vobis ipse dixi, & non creditis sermoni.
Quis homo inter vos me poterit ipse reprehendere
Peccati affectatorem? &, si verum dixero,
Cur mihi non creditis prudenti? quilibet sapiens vir
In Deum æternum habẽs mentem, suaui animo
Sermones cælestis Dei viuentis audit.
Vos vero audire non festinatis diuinam vocem,
Quia non noui liberi vitalis estis parentis.
Et audax Hebræorũ exæstuabat populus audiẽs,
Insipientes conuiciante fundens sermones ore,

Non te male iudicantes reprehendimus sciente sententia,
Quod Deus factus creuisti Samaritanis,
Dæmonis habens furentem impetum scuticæ.
Iesus autem dixit rursus incredulo populo,
Dæmonis non habeo atri sonum scuticæ,
Sed Deũ vitæ datorem meum genitorẽ honoro
Honoribus puris. ignominia vero me multa
Vos insipientes culpatis stimulanti verbo:
Honorẽ vero nostrum nõ quæro. sublimis enim
Est quærens, & meam gloriam semper augens,
Et iudicans nunc magis. Amen Amen dico,
Quicunque meorum receperit diuiniloquorũ agmina verborum,
Et inuiolato in pectore custodierit,
Nunquã amarum exitiũ inspiciet donec mãserit
Seculum volubile. Respondit autem populus,
Nunc amplius scimus vere quod te rabiei
Dæmonis aereus exitiosi stimulus impellit.
Abrahã vidit fatũ tam magnus, neq; prophetæ
Potuerunt immutabilis fugere dolores mortis:
Tu vero tuis profundẽs iactabundũ fastũ minis,
Audax dixisti quod vir si custodierit
Sermones nostros, non gustabit ipse exitium?
Abraham num tu es, qui Deo credidit, ipse præstantior,
Nostro patre? qui immutabili mortuus est fato;
Et mortem omnes experti sunt prophetæ. (ces?
Dic, cui ex priorib. teipsum omnino similem di-
Iesus autem dixit, a Deo impulsa labia soluens,
Si laudauero me, & præstantem sermonem loquutus fuero,

Attol-

Οὔ σε κακῶς κρίνοντες ἐλέγχομεν ἴδμονι βουλῇ,
Ὅττι θεὸς ποιητὸς ἀεξήθης Σαμαρείτης,
Δαίμονος ἀμφιέπων μανιώδεα ῥοῖζον ἱμάσθλης.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε πάλιν δυσπειθέι λαῷ,
Δαίμονος οὐ μεθέπω μελανόφρονος ἦχος ἱμάσθλης,
Ἀλλὰ θεὸν ζείδωρον ἐμὸν γενετῆρα γεραίρω
Τιμῆς ἀγέεσσιν. ἀτιμίῃ δέ με πολλῇ
Ὑμεῖς ἀφραδέοντες ἐλέγχετε κέντορι μύθῳ.
Τιμὴν δ' ἡμετέρην οὐ δίζομαι. ὑψινεφὴς γὰρ
Ἔστιν ὁ μαστεύων, καὶ ἐμὸν κλέος αἰὲν ἀέξων,
Καὶ κρίνων τότε μᾶλλον. Ἀμὴν δ' ἀμὴν ἀγορεύω,
Ὅστις ἐμῶν δέξοιτο θεοφραδέων στίχα μύθων,
Καί κεν ἀσυλήτοισιν ὑπὸ πραπίδεσσι φυλάξοι,
Οὔποτε πικρὸν ὄλεθρον ἐσόψεται εἰσόκε μίμνῃ
Αἰὼν πουλυέλικτος. Ἐπεφθέγξαντο δὲ λαοί,
Νῦν ἔτι νῦν ἐδάημεν ἐτήτυμον ὅττι σε λύσσης
Δαίμονος ἠερόφοιτος ἀλάστορος οἶστρος ἐλαύνει.
Ἀβραὰμ ἔδρακε πότμον ὁ τηλίκος, οὐδὲ προφῆται
Ἔσθενον ἀτρέπτοιο φυγεῖν ὠδῖνας ὀλέθρου.
Καὶ σὺ τεῇ προχέων ὑψαύχενα κόμπον ἀπειλῇ,
Τολμήσας ἀγόρευες ὅτι βροτὸς αἴκε φυλάξῃ
Μύθους ἡμετέρους, οὐ γεύσεται αὐτὸς ὀλέθρου;
Ἀβραὰμ μὴ σὺ πέλεις θεοπειθέος αὐτὸς ἀρείων,
Ἡμετέρου γενετῆρος; ὃς ἀτρέπτῳ θάνε πότμῳ,
Καὶ θανάτου ξύμπαντες ἐπειρήσαντο προφῆται.
Εἰπέ, τίνι προτέρων σε πανείκελον αὐτὸν ἐνίψῃς;
Ἰησοῦς δ' ὀάριζε, θεόσσυτα χείλεα λύσας,
Αἴκεν ἐπαινήσω, καὶ ἀγήνορα μῦθον ἐνίψω,

Ὑψώσαι

Ὑψώσας ἐμὸν εὖχος, ἐμὸς λόγος οὐδὲν ὀνήσει.
Ἔστιν ὁ κυδαίνων με πατὴρ ἐμός, ὅς με γενέθλῃ
Ἀνδρομέῃ προέηκε μολεῖν ἰθύντορα κόσμου,
Ὃν θεὸν ὑμείων ἀδίκῳ κικλήσκετε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐγὼ μάλα τοῦτον ἐπίσταμαι. ἢν γὰρ ἐνίψω
Ὅττι μιν οὐ δεδάηκα, φανήσομαι ἔμπη καὶ αὐτὸς
Ὑμῖν ψευδομένοις ἀπατήλιος ἶσος ἀκούων.
Ἀλλά μιν ἀλλά μιν οἶδα· καὶ ὡς ἐπέτελλε τελέσσαι,
Οὕτως ἀκλινέεσσιν ἐν ἤθεσιν ἔμπεδα ῥέζω.
Ὑμείων γενέτης πρωτόσπορος ἔνθεος Ἀβραὰμ
Ἦμαρ ἐμὸν πολύδεικτον ἰδεῖν ἠγάλλετο θυμῷ·
Εἶδε, καὶ εὐφροσύνης ἐπεβήσατο. Θαμβαλέος δὲ
Λαὸς Ἰουδαίων ἀντίθροον ἔβρεμεν ἠχώ·
Μήπω ἑλισσομένοιο χρόνου πολυκαμπέι νύσσῃ
Ἄντυγα πεντήκοντα διαπλήσας ἐνιαυτῶν,
Ἀβραὰμ πολυέτηρον ἑώρακες; Εἶπε καὶ αὐτός,
Ἀβραὰμ πρὶν γένος ἔσχεν, ἐγὼ πέλον. Αἰνομανὴς δὲ
Λᾶας ἔχων δαπλῆτας ἐπέρρεε λαὸς ἀγήνωρ,
Εἰσέτι μιν λαλέοντα καταχρύψαι μενεαίνων
Τρηχαλέῃ γλωχῖνι λιθοβλήτοιο νιφετοῖο.
Ἰησοῦς δ' ἀκίχητος ὑπὸ πτύχα κεύθετο νηοῦ·
Σιγαλέοις δὲ πόδεσσι διερπύζων μέσος αὐτῶν,
Ἀπροϊδὴς πεφόρητο, λιθοσσόον ἐσμὸν ἐάσας.
Οὕτω μὲν προέμιμνε. Παραστείχων δὲ κελεύθου Κ.θ
Ἥμενον ἄνδρ' ἐνόησε, τὸν ἐκ κόλποιο τεκούσης
Τυφλὸν ἔτι σπαίροντα λεχωΐδος ἔδρακεν ὥρης·
Ὅς τις ἔξω περίφοιτος, ἀφωτίστοιο προσώπου
Συμφερτὴν ἀμέριστον ἔχων ἀχάρακτον ὀπωπήν,

Ἦν

Attollens meā gloriā meus sermo nihil iuuabit:
Est glorificans me pater meus, qui me generi
Humano præmisit venire rectorem mundi,
Quem Deum vestrum iniusto vocatis sermonē.
Sed ego valde hunc noui.si enim dixero (ipse
Quod ipsum non nouerim, apparebo modo &
Vobis mendacibus deceptor æqualis vocatus.
Sed ipsum,inquā,noui:& sicut præcepit pficere,
Sic constantibus moribus firma facio.
Vester pater progenitor diuin⁹ Abrahā (animo:
Diē meum multum desideratū videre gestiebat
Vidit, & ad lætitiam ascendit. Stupefactus autē
Populus Iudæorum,aduersum fremebat sonum,
Nondum voluti temporis flexuosa meta
Ambitum quinquaginta qui impleuisti annorū,
Abrahamum annosum vidisti? Dixit & ipse,
Abraham antequam genus haberet, ego eram.
Insaniens autem
Lapides habēs graues affluebat popul⁹ superb⁹.
Adhuc ipsum loquentem occultare cogitans
Aspero cuspide lapidibus iactæ niuis.
Iesus autem incomprehēsibilis sub plicis occultabatur templi.
Tacitis autem pedibus gradiens per mediū ipsorum,
Improuisus ferebatur, lapidatorem cœtum relinquens.
Sic quidem euasit. Præteriens autem, *Cap. IX.*
ad viam
Sedentē virum animaduertit, quē e sinu matris
Cæcū adhuc palpitantē puerperæ viderūt horæ:
Qui erat circumambulans,lucis expertis faciei
Confertū,indiuisum habēs, non signatū visum,

Quē natura non expressit:& oculos non habentis circuli
Turgidū alienū oculum natalis habebat caligo:
Et infantem nunquam talem sine oculis coætaneo mundo
Ductor vitæ parens produxit seculum.
Iesum autem interrogauit comes cœt' sociorū,
Rabbi,interrogātib.quis peccauit dic discipulis:
Hicne peccans Deum molestauit, vel parentes?
Quod ipsum graues obstetricatæ sunt puerperę
Matris ex ventre obscuræ coæuum caligini.
Iesus autem docuit vera testificante voce,
Hic scelerate agens nō peccauit,neque parētes:
Sed sortitus est hoc damnū diuinit', vt per ipsum
Opera Dei patris malum pellentis manifestētur.
Nos altissimi est necesse opera perficere,
Opera Dei viuētis,donec adhuc apparet aurora:
Nox cáliginosa post pusillū veniet:venientē autē
Nullus vir per noctem poterit opus texere.
Faciā autem donec dies augetur: sum autē mūdi
Lumen ego caliginosi,donec in mūdo ambulo.
Dixit Rex, & diuino ex ore in sitibundam terrā,
Morbum soluentem omnino albam expuit spumam dentium:
Et terrestri puluere mixtam spumam voluens,
Sputo lutum fecit luciferum. humidum autem
Viri inungens cæcis lutum oculis,
Viri formauit oculos, quos non natura potuit præbere,
Viri formauit oculos, & oculorū expertis faciei
Signās duplices orbes,medium impressit visum,
Oculos perficiens recens factos consueto luto,

Ἣν φύσις οὐκ ἐτύπωσε· λιποβλεφάροιο δὲ κύκλου
Οἰδαλέον ξένον ὄμμα γενεθλιὰς εἶχεν ὀμίχλη·
Καὶ βρέφος οὔποτε τοῖον ἀνόμματον ἥλικι κόσμῳ
Ἡνίοχος βιότοιο φυτοσπόρος ἤγαγεν αἰών.
Ἰησοῦν δ' ἐρέεινεν ὁμόστολος ἑσμὸς ἑταίρων,
Ῥαββὶν, ἀνειρομένοισι τίς ἤλιτεν εἰπὲ μαθηταῖς·
Οὗτος ἀλιτραίνων θεὸν ἤκαχεν, ἠὲ τοκῆες;
Εἰσόκε μιν δασπλῆτες ἐμαιώσαντο λοχεῖαι
Μητέρος ἐκ λαγόνων, ἀλαώπιδι σύγχρονον ὄρφνῃ.
Ἰησοῦς δ' ἐδίδαξεν ἀληθέι μάρτυρι φωνῇ,
Οὗτος ἀτασθαλέων οὐκ ἤλιτεν, οὐδὲ τοκῆες·
Ἀλλὰ λάχεν τόδε πῆμα θεήλατον, ὄφρα δι' αὐτοῦ
Ἔργα θεοῦ γενετῆρος ἀλεξικάκοιο φανείη.
Ἡμέας ὑψίστοιο πέλει χρέος ἔργα τελέσσαι,
Ἔργα θεοῦ ζώοντος, ἕως ἔτι φαίνεται ἠώς.
Νὺξ δνοφερὴ μετὰ βαιὸν ἐλεύσεται· ἐρχομένην δὲ
Οὔτις ἀνὴρ κατὰ νύκτα δυνήσεται ἔργον ὑφαίνειν.
Ῥέζω δ' εἰσόκεν ἦμαρ ἀέξεται. εἰμὶ δὲ κόσμου
Φέγγος ἐγὼ ζοφόεντος, ἕως ὅτε κόσμον ὁδεύω.
Εἶπεν ἄναξ, καὶ θεῖον ἀπὸ στόμα διψάδι γαίῃ
Λυσίπονον πάλλευκον ἀπέπτυεν ἀφρὸν ὀδόντων.
Καὶ χθονίῳ κενεῶνι πεφυρμένον ἀφρὸν ἑλίσσων,
Πτύσμασι πηλὸν ἔτευξε φαεσφόρον. ἰκμαλέον δὲ
Ἀνδρὸς ἐπιχρίσας λιποφεγγέι πηλὸν ὀπωπῇ,
Ἀνέρος ἔπλασεν ὄμμα, τὸ μὴ φύσις εὗρε νοῆσαι,
Ἀνέρος ἔπλασεν ὄμμα, καὶ ἀγλήεντος προσώπου
Γράψας δίπτυχα κύκλα, μέσην ἐχάραξεν ὀπωπήν,
Ὀφθαλμοὺς τελέων νεοτευχέας ἠθάδι πηλῷ [πήν,

Ἐκ χοὸς ἀνδρογόνοιο· καὶ ἔννεπε θέσπιδι φωνῇ,
Ἔρχεό μοι, καὶ νίπτε τεὸν ῥέθος ἧχι Σιλωὰμ
Πηγῆς ἀγχιπόροιο ῥέει πανδήμιον ὕδωρ,
Ὕδωρ στελλομένοιο προώνυμον ἐκ σέο πομπῆς.
Χριστὸς ἔφη· καὶ τυφλὸς ἐπείγετο, καὶ παρὰ πηγῇ
Χερσὶ βαθυνομένῃσι φαεσφόρον ἤφυσεν ὕδωρ,
Ὕδασι πηγαίοισι λιπόσκια φάεα νίπτων.
Σμήξας δ' ἀρτιτύπου τροχοειδέα κύκλον ὀπωπῆς,
Ἐξαπίνης φάος ἔσχε, τὸ μὴ φύσις οἶδεν ὀπάσσαι,
Ἀθρήσας φαέθοντος ἀήθεος ὄψιμον αἴγλην.
Νίψατο· καὶ πάλιν ἦλθε, καὶ ἵστατο πάντα δοκεύων.
Καί μιν ἐσαθρήσαντες ἐπήλυδες ἄνδρες ὁδῖται
Μαρμαρυγὴν πέμποντα νεογλήνοιο προσώπου,
Γείτονες ἐφθέγγοντο καὶ ἀνέρες ἴδμονι λαῷ,
Οὐ πέλεν οὗτος ἐκεῖνος ἐν ἄστεϊ τυφλὸς ὁδίτης,
Ὃς πάρος αἰτίζεσκεν, ἐθήμονα χεῖρα πιταίνων
Δεξιτερὴν προβλῆτα παρερχομένοισιν ὁδίταις;
Ἄλλοι δ' ἀντιάχησαν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ,
Οὐ πέλεν, οὐ πέλεν οὗτος, ἔοικε δὲ μοῦνον ἐκείνῳ.
Κεῖνος ἀνὴρ ἀγόρευεν, Ἐγὼ πέλω. Εἰσαΐων δὲ
Λαὸς Ἰουδαίων, φιλοπευθέα ῥῆξατο φωνήν,
Πῶς δὲ τεαὶ προβλῆτες ἀνῴχθησαν ὀπωπαί;
Ἑβραίοις δ' ἀγόρευε θεῷ πεφιλημένος ἀνήρ,
Κεῖνος ἀνὴρ ὃς Χριστὸς ἀκούεται, ὅντινα λαοὶ
Ἰησοῦν καλέουσιν, ἐμὰς ὤϊξεν ὀπωπάς.
Χείλεσι γὰρ σοφὸν ἀφρὸν ἀνήρυγεν· ἐν δαπέδῳ δὲ
Ἀκροτάτοις ὀνύχεσσι πολύστροφον ἰκμάδα πάλλων,
Πτύσματι πηλὸν ἔτευξεν, ἐμὰς δ' ἔχρισεν ὀπωπάς,

Καί

Ex humo vnde homo formatus est: & dixit diuina voce,
Vade,& laua tuam faciem vbi Siloam
Fontis vicini fluit communis aqua,
Aqua missi prænominata ex tua deductione.
Christus dixit: & cæcus festinabat, & apud fontē
Manibus cauis luciferam hausit aquam,
Aquis fontanis cæca lumina lauans.
Abstergens autem nouiter expressi rotundum ambitum oculi, [præbere,
Statim lucem habebat, quā natura non nouerat
Aspiciens solis inconsueti serum splendorem.
Lauit:& rursus venit,& stetit omnia videns.
Et ipsum aspicientes aduenæ viri viatores
Splendorem emittentem a recēs visum recuperante facie,
Vicini dixerunt & viri scienti populo,
Nonne est hic ille in ciuitate cæcus viator,
Qui anteà petebat,consuetam manum extendēs
Dextram prominētem prætereuntib. viatorib⁹?
Alii autem contra sonuerunt responsiuo quodā sermone,
Non est,non est hic: similis est tantum illi.
Ille vir dixit,Ego sum. Audiens autem
Populus Iudæorum, sciscitabundam rupit vocē,
Quomodo vero tui ꝓminētes aperti sunt oculi?
Iudæis autem dixit Deo carus vir,
Ille vir qui Christus dicitur,quem populus
Iesum vocat, meos aperuit oculos. (mento autē
Labiis enim sapientem spumam expuit. in pauiSummis vnguibus versatilē humorem quatiēs,
Sputo lutum fecit,& meos vnxit oculos.

Et me ire iussit vbi fluxus est Siloam. [lente fluxu
Ad fontem autem prope veni, malumque pel-
Lauans vmbrosi orbiculatam oculi materiam,
Statim lumẽ vidi, quod nõ antea habebãt oculi.
Hebræi autem interrogarunt impudentes insi-
pienti verbo, (mone,
Vbi est, vbi est ille? Ille autem sonuit prudẽti ser-
Ignoro vbi ille sit. Concitabatur autem popul',
Eum qui prius cæcus erat ducẽs ad Deo contra-
rios sacerdotes.
Septima vero otiosa erat tunc diuina aurora,
In qua lutum fecit, & formauit lucem oculis
Christus, a palpebris expellens cæcam caliginẽ.
Et ipsum interrogauit cœtus incredulorũ Pha-
risæorum, (nuit vir,
Vt oculorũ nactus esset lucẽ: ille vero audax so-
Diuinum meis imposuit lutum oculis,
Oculos & signauit: ego autem ad vicinũ fontem
A qua lutum ablui, & sto nunc videns. (sæorum,
Et inuidi quidam dixerunt impudentium Phari-
Nõ ex Deo est hic, qui sacram legem conculcãs,
Non cursum otiosæ seruat septimum auroræ.
Alii autẽ cõtra sonuerũt cõsentiente a gutture,
Quomodo potest hæc omnia varia miracula fa-
cere
Mortalis vir & peccator? Cõtentiosi autẽ populi
Bifariam diuisi, duplex strepebat sonus: [cæco
Et multus controuersus erat tumultus. viro autẽ
Omnes dixerunt, Tu autem mente de ipso
Qualẽ sententiam habes? quod iudiciũ proferes?
Recẽs vidẽs autẽ incõcussus vir credẽti sermone
Dixit audax, quod Diuinus est propheta.

Popu-

Καί με μολεῖν ἐκέλευσεν ὅπη ῥόος ἐστὶ Σιλωάμ.
Πηγῆς δ' ἐγγὺς ἵκανον· ἀλεξικάκῳ δὲ ῥεέθρῳ
Νιψάμενος σκιεροῖο περίτροχον ὄμματος ὕλην,
Ἐξαπίνης φάος εἶδον, ὃ μὴ πάρος εἶχον ὀπωπαί.
Ἑβραῖοι δ' ἐρέεινον ἀναιδέες ἄφρονι μύθῳ,
Πῆ πέλε πῆ πέλε κεῖνος; ὁ δ' ἴαχεν ἔμφρονι μύ-
Ἀγνώσσω πόθι κεῖνος. ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί, [θῳ,
Τὸν ποτὲ τυφλὸν ἄγοντες ἐς ἀντιθέους ἱερῆας.
Ἑβδομάτη δ' ἀπρήκτος ἔην τότε θέσκελος ἠώς,
Τῇ ἔνι πηλὸν ἔτευξε, καὶ ἔπλασε φέγγος ὀπωπαῖς
Χριστός, ἀπὸ βλεφάρων ἐλάσας ἀλαωπὸν ὁμίχλην.
Καί μιν ἀνείρετο λαὸς ἀπιστοτάτων Φαρισαίων, [νήρ,
Πῶς βλεφάρων λάχε φέγγος· ὁ δὲ θρασὺς ἴαχεν ἀ-
Θέσκελον ἡμετέραις ἐπέθηκατο πηλὸν ὀπωπαῖς,
Ὀφθαλμοὺς δ' ἐχάραξεν· ἐγὼ δ' ὑπὸ γείτονι πηγῇ
Ὕδατι πηλὸν ἔνιψα, καὶ ἵσταμαι ἄρτι δοκεύων.
Καὶ φθονεροί τινες εἶπον ἀσιγήτων Φαρισαίων,
Οὐ θεόθεν πέλεν οὗτος, ὃς ἱερὰ θεσμὰ πατήσας,
Οὐ δρόμον ἀπρήκτοιο φυλάσσεται ἕβδομον ἠοῦς.
Ἄλλοι δ' ἀντιάχησαν ὁμοφθόγγων ἀπὸ λαιμῶν,
Πῶς δύναται τάδε πάντα πολύτροπα θαύματα τεύ-
Θνητὸς ἀνὴρ καὶ ἀλιτρός; ἁμιλλητῆρι δὲ λαῷ [χειν
Διχθὰ μεριζομένῳ διδυμόθροος ἔβρεμεν ἠχώ·
Καὶ πολὺς ἀμφήριστος ἔην κλόνος. ἀνδρὶ δὲ τυφλῷ
Πάντες ἐμυθήσαντο, Σὺ δὲ φρεσὶν εἵνεκα κείνου
Ποίην μῆτιν ἔχεις; τίνα μοι τίνα μῆτιν ἐνίψεις;
Ἀρτιφαὴς δ' ἀδόνητος ἀνὴρ πειθήμονι μύθῳ
Ἔννεπε τολμήεις, ὅτι Θέσκελός ἐστι προφήτης.

Λαοὶ δ' οὐκ ἐπίθησαν ἀληθέϊ φωτὸς ἰωῇ
Ὅς ποτε τυφλὸς ἐών, καὶ ἐδέξατο φέγγος ὀπωπῆς.
Εἰ μὴ πρῶτα κάλεσσαν ἀπειθέες ἀρχιερῆες
Ἀνδρὸς ἀναβλέψαντος ἐπισταμένους γενετῆρας.
Ἀμφοτέρους δ' ἔροντο βαρυζήλῳ τινὶ μύθῳ,
Ὑμείων παῖς οὗτος, ὃν ἐφθέγξαντο πολῖται
Ἐκ λαγόνων ὅτι τυφλὸς ἀνεβλάστησε τεκούσης;
Καὶ πόθεν ὀψιτέλεστον ἐδέξατο φέγγος ὀπωπῆς;
Καὶ φόβον ὠδίνοντες ἐχέφρονες ἠπεροπῆες
Μῦθον ὑποκλέπτοντες ἐμυθήσαντο τοκῆες,
Ἴδμεν ὅτι βροτὸς οὗτος ὃς ἔλλαχεν ὄμματος αἴγλην
Ἡμείων πέλε κοῦρος ἐτήτυμος· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἴδμεν ἑῆς ἀπὸ μητρὸς ὅτι βρέφος εἰς φάος ἕρπων
Τυφλὸς ἔην, ἀγάλακτος, ἔτι πνείων τοκετοῖο·
Πῶς δέ οἱ ἀμφιτρῆτες ἀνωΐχθησαν ὀπωπαί,
Καί τις ἀφωτίστων βλεφάρων ἐκέδασσεν ὀμίχλην,
Ἡμεῖς οὐκ ἐδάημεν ἀμεμφέες. ἀγχιφανῆ δὲ
Ἴδμονα κοῦρον ἔρεσθε τὰ μὴ δεδάασι τοκῆες·
Οὐ πέλε νήπιος οὗτος, ἔχων παιδήϊον ἥβην·
Οὐ φθογγῆς ἑτέρης ἐπιδεύεται. ἀμφὶ ἕθεν γὰρ
Ἀρτιθαλὴς νέος οὗτος ἀληθέα μῦθον ἐνίψει,
Πιστῆς μέτρα τέλεια φέρων παλιναυξέος ἥβης.
Τοῖα φόβῳ δολόεντες ἐπεφθέγξαντο τοκῆες,
Ταρβοσύνῃ Ἰουδαίων πεφυλαγμένοι. αἰνομανεῖς γὰρ
Χριστοῦ ζῆλον ἔχοντες ἀμιμήτων χάριν ἔργων,
Συνθεσίην κήρυξαν ὅλῳ πειθήμονι λαῷ,
Ὄφρα μιν ὃς δέξαιτο νόῳ καὶ Χριστὸν ἐνίψῃ,
Μὴ ζαθέου ψαύσειε θεοκλήτοιο μελάθρου.

Populus autem non credidit veræ viri voci
Qui quondam cæcus erat,& recepit lucẽ oculis,
Nisi prius vocassent increduli pontifices
Viri qui visum recepit scientes parentes.
Vtrosque autem interrogabant inuido quodam sermone,
Vesterne filius hic est,quem dixerunt ciues
Ex vtero quod cæcus regerminauit parientis?
Et vnde sero perfectam recepit lucẽ oculis? [res,
Et metũ parturiẽtes mentẽ reprimẽtes decepto-
Sermonem occultantes dixerunt parentes,
Scim⁹ quod homo hic qui recepit oculorũ splẽ-
Noster est filius verus: sed & ipsi (dorem
Scimus sua a matre quod infans in lucem repens
Cæcus erat, lac nondum gustans, adhuc spirans partum: (oculi,
Quomodo autẽ ei vtrinque perforati aperti sint
Et quis obscurorũ oculorũ dissipauerit caliginẽ
Nos nescimus inculpati:propinquũ autẽ (rẽtes.
Scientẽ filium interrogate de his quę nesciũt pa-
Non est infans hic habens puerilem pubertatẽ;
Non voce alia opus habet.de se enim
Recens florens iuuenis hic verũ sermonẽ dicet,
Fidei mẽsuras perfectas ferẽs recrescẽtis puber-
Talia metu dolosi dixerunt parentes, (tatis.
Timorem Iudæorum vitantes.insanientes enim
Contra Christum, zelum habentes inimitabilia propter opera,
Fœdus pronunciarunt toti credulo populo,
Vt ipsum qui receperit mente & Christũ dixerit,
Nõ diuinam attingat in qua Deus inuocatur domum,

Vnde

Vnde Iudæis dixerunt parentes,
Scientẽ filium interrogate,& non opus eſt parẽ- [tibus.
Vobis vero interrogantibus poterit hic dicere,
Perfectas menſuras ferentem habens prægrandem pubertatem.
Et pater cæci miſcuit admirationi vocem
Lingua occultante,ne hoſtilis cœtus audiret,
Filii videns nouum viſum pulchris oculis præditæ faciei.
Virum autem qui vagus erat cæcus viator,
Inuidi vocantes alloquuti ſunt pontifices,
Age fili altiregenti Deo gratias,qui te ſeruans
Oculorũ dedit lucẽ:ille autẽ vir quẽ tu honoras,
Hic peccatis eſt deditus vir.
Hebręis autem dixit vir audax,Non quidem cognoui
An ſit hic peccator vere: ſcio autem animo
Hoc ſolũ vere, natalis quod coalumnus auroræ
Cæcus ego germinaui,& ſto iam videns.
Et cœtus Hebræorum ſciſcitantem rupit vocẽ,
Dic,quid tibi fecit ſuo artificioſo luto?
Quomodo autem tuam atram deleuit caliginẽ?
Et ipſis vir immobilis liberam ſonuit vocem,
Alias ſermonem dixi,& non audiuiſtis vocem,
Cur retrogradi cupitis hunc audire?
Num Deus veſtram agitat mentem,vt & ipſi
Chriſti diuini ſpurii fiatis diſcipuli?
Illi autem ipſum oppoſitis conuiciabantur ſtatim verbis,
Ipſe legifragi ſis illius diſcipulus.
Nos enim prioris pii ſumus ſocii,
Legiferi Moſis ſerui vocis:

Hunc

Οὗ χάριν Ἑβραίοισιν ἐμυθήσαντο τοκῆες,
Ἴδμονα κοῦρον ἔρεσθε, καὶ οὐ χρέος ἐστὶ τοκήων·
Ὑμῖν δ' εἰρομένοισι δυνήσεται οὗτος ἐνίψαι,
Ἄρτια μέτρα φέρουσαν ἔχων περιμήκετον ἥβην·
Καὶ γενέτης ἀλαοῖο κεράσσατο θαύματι φωνὴν
Γλώσσῃ κρυπταδίῃ, μὴ δήϊος ἑσμὸς ἀκούσῃ,
Παιδὸς ἰδὼν νέον ὄμμα βοογλαύκοιο προσώπου.
Ἀνέρα δ' ὃς προΐφοιτος ἔην ἀλαωπὸς ὁδίτης
Ζηλομανεῖς καλέσαντες ἐπέφραδον ἀρχιερῆες,
Δὸς τέκος ὑψιμέδοντι θεῷ χάριν, ὅς σε σαώσας
Ὀφθαλμῶν πόρε φέγγος· ὁ δὲ βροτὸς ὃν σὺ γεραίρεις,
Οὗτος ἀλιτροσύνῃσι πέλει μεμελημένος ἀνήρ.
Ἑβραίοις δ' ἀγόρευεν ἀνὴρ θρασύς, Οὐ μὲν ἀνέγνων
Εἰ πέλεν οὗτος ἀλιτρὸς ἐτήτυμον· οἶδα δὲ θυμῷ
Ἓν μόνον ἀτρεκέως, λοχίης ὅτι σύντροφος ἠοῦς
Τυφλὸς ἐγὼ βλάστησα, καὶ ἵσταμαι ἄρτι δοκεύων.
Καὶ χορὸς Ἑβραίων φιλοπευθέα ῥήξατο φωνήν,
Εἰπέ, τί σοι ποίησεν ἑῷ τεχνήμονι πηλῷ;
Πῶς δὲ τεὴν ζοφόεσσαν ἀπημάλδυνεν ὁμίχλην;
Καί σφιν ἀνὴρ ἀδόνητος ἐλεύθερον ἴαχε φωνήν,
Ἄλλοτε μῦθον ἔλεξα, καὶ οὐκ ἠκούσατε φωνῆς,
Τίπτε παλιμπετέες μενεαίνετε τοῦτον ἀκοῦσαι;
Μὴ θεὸς ὑμείων δονέει νόον ὄφρα καὶ αὐτοὶ
Χριστοῦ θεσπεσίοιο νόθοι γίγνησθε μαθηταί;
Οἱ δέ μιν ἀντιπόροισιν ἐνείκεον αὐτίκα μύθοις,
Αὐτὸς λυσινόμοιο πέλεις κείνοιο μαθητής.
Ἡμεῖς γὰρ προτέροιο θεουδέος ἐσμὲν ἑταῖροι,
Θεσμοτόκου Μωσῆος ὑποδρηστῆρες ἰωῆς·

Τούτου

Τοῦτον δ' οὐκ ἐδάημεν. Ἀνὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ θαῦμα πολὺ πλέον, ὅττιπερ ὑμῖν
Οὗτος ἔην ἄγνωστος, ἐμὰς δ' ὤϊξεν ὀπωπάς.
Ἴδμεν ὅτι ξύμπαντα πατὴρ θεὸς ἡνιοχεύων,
Ἀνδρὸς ἀλιτρονόοιο βοὴν οὐκ οἶδεν ἀκούειν·
Εἰ δὲ θεουδείῃσιν ἀνὴρ μεμελημένος εἴη,
Καὶ καθαραῖς πραπίδεσσι θεοῦ τελέσειεν ἐφετμάς,
Τούτου λισσομένοιο θεὸς ταχυεργὸς ἀκούει.
Ἐξότε ποικιλόμορφος ἀέξετο πάντροφος αἰών,
Τηλίκος οὔποτε μῦθος ἀκούεται, ὅττι λαχόντι
Ὄμμα πολυκλήϊστον ἀφωτίστοιο προσώπου
Ἀνέρι τὶς πόρε φέγγος, ὃν ἐξ ἐπιτόκου διὰ κόλπου
Εἰσέτι τυφλὸν ἐόντα μογοστόκος ἔδρακεν ἠώς.
Εἰ μὴ ἔην βροτὸς οὗτος ἐπουρανίου βασιλῆος,
Τηλίκον οὔποτε θαῦμα δυνήσατο μοῦνος ἀνύσσαι.
Καί μιν μυστιπόλοι φθονερῇ συνέλιξαν ἰωῇ,
Σύγγονος ἀμπλακίῃσιν ἐμαιώθης ὅλος ἀνήρ,
Καὶ σὺ σοφοὺς ἱερῆας ἐπεσβόλε ταῦτα διδάσκεις;
Καί μιν ὁμοκλήσαντες ἀπήλασαν ἔκτοθι νηοῦ.
Ἰησοῦς δ' ἀΐεσκε δαήμονι τυφλὸν ἀκουῇ,
Ὅττι μιν ἐκτὸς ἔλασσαν ἀγήνορες ἀρχιερῆες·
Εὗρε δέ μιν καὶ ἔειπε, Σὺ πείθεαι υἷα γεραίρων
Οὐρανίου βασιλῆος; Ἀνὴρ δ' ἠρεύγετο φωνήν,
Κοίρανε, τίς πέλεν οὗτος ὃν ἐννέπες, ὄφρα γεραίρω;
Ἰησοῦς δ' ἀπαμείβετο, Καὶ ἔδρακες αὐτὸν ὀπωπῇ,
Καί σοι νῦν λαλέων αὐτὸς πέλεν. Εἶπε καὶ αὐτός,
Κοίρανε, πιστεύω· κεφαλὴν δ' ἐπὶ γαῖαν ἐρείσας,
Καὶ ποσὶν ἀμβροσίοις κυρτούμενον αὐχένα κάμψας,

Φαιδρὰ

Hũc vero nescimus. Vir autẽ respõdit sermone,
Hoc quidẽ est miraculum maximũ, quod vobis
Hic est incognitus, meos autem aperuit oculos.
Scimus quod omnia Deus pater gubernans,
Viri peccatoris vocem non nouit audire:
Si vero pietate vir gratus fuerit,
Et puris præcordiis Dei perfecerit præcepta,
Hunc orantem Deus promptus audit.
Ex quo multiforme augetꝰ omnia nutriẽs seculũ,
Talis nunquam sermo auditus est, quod sortito
Oculos multum clausos non illuminatæ faciei
Viro aliquis dedit lucem, quem nuper-pariẽtem per sinum
Adhuc cæcum in partu laboriosa vidit aurora.
Nisi esset homo hic cælestis regis,
Tam magnum nunquam miraculum potuisset solus perficere.
Et ipsum sacrifici inuida insectabantur voce,
Congenitus peccatis ab obstetrice tractatus es totus vir,
Et tu sapiẽtes sacerdotes conuiciator hæc doces?
Et ipsum vociferantes expulerunt extra templũ.
Iesus autem audiuit sciente de cæco fama,
Quod ipsum eiecissent superbi pontifices,
Inuenit autem ipsum, & dixit, Tu credis filiũ honorans
Cælestis regis? Vir autem eructauit vocem,
Domine, quis est ille quem dixisti, vt honorem?
Iesus autem respondit, Et vidisti ipsum oculis,
Et tecum nunc loquens ipse est. Dixit & ipse,
Domine, credo. caputque terræ admouens,
Et pedib. immortalib. curuatã ceruicẽ flectens

Nitidum multum consutorum amplex⁹ est tarsum calceorum.
Iesus autem respondit, sapientē sermonē audiēs,
In iudicium veni in hunc insipientem mundum errantem:
In iudicium duplex veni dissimile: vt & ipsi
Antea non videntes inuisibilis lucem auroræ,
Cæci visum recipiant inspicientes oculis;
Acute autē vidētes fiant cæci. Propinquorū autē
Christo populus dixit sequentium Pharisæorū,
Num errantibus oculis cæci sumus & nos?
Iesus autem dixit, incredulum populū obiurgās,
Si caligo vestri ambiisset lucem visus,
Vos peccati inscientes dixissem esse:
Nunc vero lucem videntes, errantes estis & vos:
Cæci autem estis mente quam oculis plus. quib. enim viris
Peccata manent, frustra cernunt oculis.
Testificans immotus Amen Amen sermo sit, *Cap. X.*
Qui irrepserit per ostium bene muniti ouilis
Abditarum ouium, & superior aliunde repit,
Per curuum obscurum aditum ascendens,
Prædo est hic vir prædatorio pede: (ctus venit,
Qui vero accedens non curuatus in caulam ere-
Pastor hic est oues pascens. venienti autem
Apertum stabuli ostium ostiarius aperit.
Oues autem cognoscentes saliunt circa pastorē,
Vocem audientes. ad vestibulum autem pastor
Greges pascere euocat consueta voce.
Extra ouile autē gestiētes oues ducit, (nē gregis,
Educēs autē quando omnē congregauerit ordi-
Ad

Φαιδρὰ πολυρράφέων περιπτύξαντο ταρσὰ πεδί-
Ἰησοῦς δ᾽ ἀπάμειπτο σαόφρονα μῦθον ἀκούων, [λων.
Εἰς κρίμα τοῦτον ἱκάνον ἐς ἄφρονα κόσμον ἀλήτην·
Εἰς κρίμα δισσὸν ἔβην ἐπιπρότερον, ὄφρα καὶ αὐτοὶ
Οἱ πάρος οὐχ ὁρόωντες ἀθήητα φάος ἠοῦς,
Τυφλοὶ ἀναβλέψωσιν ἐσαθρήσαντες ὀπωπαῖς·
Ὀξυφαεῖς δὲ γένωνται λιπαυγέες. Ἀγχιπόρων δὲ
Χριστῷ λαὸς ἔειπεν ἐφεσπομένων Φαρισαίων,
Μὴ σφαλεροῖς βλεφάροις ἀλαοὶ γενόμεσθα καὶ ἡ-
Ἰησοῦς δ᾽ ὀάριζεν, ἀπειθέα λαὸν ἐνίπτων, [μεῖς;
Εἰ ζόφος ὑμετέρης περιδέδρομε φέγγος ὀπωπῆς·
Ὑμέας ἀμπλακίης ἀδαήμονας ἔννεπον εἶναι·
Νῦν δὲ φόως ὁρόωντες, ἀλήμονές ἐστε καὶ ὑμεῖς·
Τυφλοὶ δ᾽ ἐστὲ νόῳ βλεφάρων πλέον. οἷσι γὰρ ἀνδρῶν
Ἀμπλακίαι μίμνουσι, μάτην ὁρόωσιν ὀπωπαῖς.
Μάρτυρος ἀσυφέλικτος ἀμὴν ἀμὴν λόγος ἔστω,
Ὅς κε παραΐξειε θύρην εὐερκέος αὐλῆς [K. ι'.
Ἐνδομύχων προβάτων, καὶ ὑπέρτερος ἄλλοθεν ἔρπει,
Εἰς σκολιὴν ἄϊδηλον ἐπηλυσίην ἀναβαίνων,
Ληϊστὴρ πέλει οὗτος ἀνὴρ ληΐστορι ταρσῷ.
Ὃς δὲ μολὼν ἄγναμπτος ἐς αὔλιον ὀρθὸς ἱκάνει,
Ποιμὴν οὗτος ἔφυ μηλοτρόφος. ἐρχομένῳ δὲ
Ἀμφαδίην σταθμοῖο θύρην πυλαωρὸς ἀνοίγει.
Μῆλα δὲ γινώσκοντα περισκαίρουσι νομῆα,
Φθογγῆς εἰσαΐοντα. παρὰ προθύροισι δὲ ποιμὴν
Πώεα ποιμαίνει προσκαλίζεται ἤθεϊ φωνῇ.
Ἔκτοθι δὲ σταθμοῖο γεγηθότα μῆλα κομίζει.
Ἐξαγαγὼν δ᾽ ὅτε πᾶσαν ἀολλίσσῃ στίχα ποίμνης,

Εἰς νομὸν ἐρχομένων οἴων προκέλευθος ὁδεύει·
Ποίμνη δ' αἰολόμορφος ὀπισθοπόρῳ ποδὶ βαίνει,
Εἰς δροσερὺς λειμῶνας ὅπῃ ὁδεύουσα νομῆϊ.
Ξείνου δ' οὐκ ἀΐουσι, καὶ οὐ δεδάασιν ἀκούειν,
Ἀλλοτρίου καλέοντος ἀήθεα ποιμένος αὐδήν,
Ἀλλὰ παραΐσσοντα νόθον φεύγουσι νομῆα.
Τοῖον ἔπος κατέλεξε παραίτροπον. ἀμφὶ δὲ μύθῳ
Λαὸς ἀμηχανέεσκε, καὶ οὐ μάθεν ἐγγὺς ἀκούων
Χειρὸς ἀσημάντῳ τάπερ ἔννεπε θέσπιδι φωνῇ.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἀριζήλῳ τινὶ μύθῳ,
Πάνδοκος εἰμὶ θύρη προβάτων πολυχανδέος αὐλῆς.
Πάντες ὅσοι πάρος ἦλθον ὑποκλέπτοντι πεδίλῳ,
Φῶρες ἔσαν δολόεντες· ὅθεν ληΐστορι φωνῇ
Αὐτῶν φθεγγομένων οὐκ ἔκλυε πώεα ποίμνης.
Πάνδοκος εἰμὶ θύρη μηλοσσόος· ἡμετέρης δὲ
Ὅς κεν ἰὼν διὰ ἐμεῖο θύρην ὑποδύσεται αὐλῆς,
Οὗτος ἔσω στείχει, καὶ ὑπότροπος αὖτις ὁδεύει,
Καὶ νομὸν εὑρήσει, καὶ ἀεισσόος ἔσσεται ἀνήρ·
Ληϊστὴρ δ' ἀΐδηλος ἐς αὔλιον οὔποτε βαίνει,
Εἰ μὴ ἵνα κλέψειεν ἀμάρτυρος, ἢ καὶ ὀλέσσῃ
Ἠὲ διατμήξειεν ἀφειδέϊ μῆλα μαχαίρῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ παρὰ πατρὸς, ὅπως ἐμὰ μῆλα σαώσω,
Ἤλυθον· ὄφρα λάχοιεν ἀλωφήτῳ τινὶ τιμῇ
Ζωὴν ἐσσομένην, τὴν οὐ χρόνος οἶδεν ὀλέσσαι,
Ἠὲ περισσὸν ἔχοιεν ὑπέρτερον. εἰμὶ δὲ ποιμὴν
Καλὸς ἐγώ· ποιμὴν δὲ καλὸς περὶ μῆλα φυλάσσων,
Καὶ ψυχῆς ἰδίης οὐ φείδεται, ἀλλά ἑ θήσει
Λύτρον ἑῶν οἴων. ὁ δὲ μίσθιος οὐ πέλε ποιμὴν·

Ad paſcua venientium ouium præcurſor vadit:
Grex autẽ multiformis retrogrado pede incedit,
Ad roſcida prata ſequens paſtorem.
Peregrinum autem non audiunt, & non noue-
runt audire
Alieni vocantis inconſuetam paſtoris vocem,
Sed prætereuntem ſpurium fugiunt paſtorem.
Tale verbũ recitauit prouerbiale. circa ſermo-
nem autem
Populus hæſitabat, & non didicit prope audiẽs
Chriſtus obſcura quæ dixit diuina voce.
Ieſus autem dixit illuſtri quodam ſermone,
Hoſpitale ſum oſtium ouium capaciſſimi ouilis:
Omnes quotquot antea venerũt occultãte pede,
Fures erant doloſi, vnde prædatitia voce
Ipſos loquentes non audiuerunt greges.
Omnes recipiens ſum oſtium, oues ſeruans: no-
ſtræ autem
Quicunq; vadens per me oſtium ſubierit ouilis,
Hic intrat, & reuerſus iterum incedit,
Et paſcua inueniet, & ſemper viuens erit vir.
Prædo autem nocuus in ouile nunquam ſcãdit,
Niſi vt furetur ſine teſte[i. clam,]vel perdat,
Vel diſcerpat non parcente oues gladio.
Sed ego a patre, vt meas oues ſeruem,
Veni, vt acquirant indeſinente quadam gloria
Vitam futuram, quam tempus neſcit perdere,
Et abundantius habeant magis. ſum autẽ paſtor
Bonus ego: paſtor autem bonus oues cuſtodiẽs,
Et vitæ propriæ non parcit, ſed ipſam ponet
Pretium redemptionis pro ſuis ouibus. merce-
narius autem non eſt paſtor:

I Hoſti-

Hostilem propinquum vidēs lupū raptorē ouiū.
Occultus fugiens subducit se, celer relinquens
Pascentium non custoditos multū errantes greges ouium.
Occultus fugiens subducit se:non curat autem
Oues alienas,quia mercenarius ipse dicitur.
Et lupus versutus aggreditur rapaci gutture
Oues dissipans,pastore non præsente.
Pastor bonus sum,& greges bonos pasco.
Cognosco autē meas oues, & consuetū opilionē
Illę me cognoscunt æquali duplici lege:
Sicut pater nouit me,& sicut noui patrem.
Vitam autem nostram pro ouibus statim ponā.
Sunt vero & alii varii greges,
Ex hoc non orti vno Deum recipiente ouili,
Alienigenæ: & hos est necesse vt congregem
Vocem nostram acute audientes.& vnus grex
Erit vtrinque vnius existens pastoris.
Propter hoc diligit me pater meus,quod ponam
Vitam nostram pro ouibus,vt ipsam accipiam
Ad me redeuntem rursus collectam:neque vlla ipsam
Lex aufert natalis,non tempus repens,
Omnia domans,indomitum, vel solidi consilii necessitas:
Sed ipsam spōte iussus volens volentē prębebo,
Vt recipiam post pusillum, habens per se collectam potestatem.
Hoc altiregente habeo a patre præceptum,
Ponere,& iterum accipere duplici lege.
Et rursus Hebręorum diuisus est populus audiēs,
Et multi dixerunt sonoro quodam sermone,
Lo-

Δήιον ἀγχικέλευθον ἰδὼν λύκον ἅρπαγα μήλων,
Κρυπτὸς ἀλυσκάζων ὑποδύεται, ὀξὺς ἐάσας
Βοσκομένων ἀφύλακτα πολύπλανα πώεα μήλων·
Κρυπτὸς ἀλυσκάζων ὑποδύεται· οὐκ ἀλέγιζεται
Μήλων ἀλλοτρίων, ὅτι μίσθιος αὐτὸς ἀκούει.
Καὶ λύκος ἀγκυλόμητις ἐπέρχεται ἅρπαγι λαιμῷ
Μῆλα διασκεδάζας, σημάντορος οὐ παρεόντος.
Ποιμὴν καλὸς ἔφυν, καὶ πώεα καλὰ νομεύω.
Γινώσκω δ' ἐμὰ μῆλα, καὶ ἠθάδα μηλοβοτῆρα
Ταῦτά με γινώσκουσιν ἴσῳ διδυμάονι θεσμῷ·
Ὡς γενέτης νοέει με, καὶ ὡς νοέω γενετῆρα.
Ψυχὴν δ' ἡμετέρην οἴων ὕπερ αὐτίκα θήσω.
Ἔστι μὲν ἔστι καὶ ἄλλα πολύτροπα πώεα ποίμνης,
Ταύτης οὐ γεγαῶτα μιῆς θεοδέγμονος αὐλῆς,
Ἀλλογενῆ· καὶ ταῦτα πέλει χρέος ὥς κεν ἀγείρω
Φθογγῆς ἡμετέρης ἀϊήκοα· καὶ μία ποίμνη
Ἔσσεται ἀμφοτέρωθεν ἑιὸς τελέθουσα νομῆος.
Τοῦ δ' ἕνεκεν φιλέει με πατὴρ ἐμὸς, οὕνεκα θήσω
Ψυχὴν ἡμετέρην οἴων ὕπερ, ὄφρα μιν αἴρω
Εἰς ἐμὲ νεισομένην παλινάγρετον· οὐδέ τις αὐτὴν
Θεσμὸς ἀφαιρεῖταί με γενέθλιος, οὐ χρόνος ἕρπων,
Πανδαμάτωρ, ἀδάμαστος, ἢ ἐμπεδόμητις ἀνάγκη·
Ἀλλά μιν αὐτοκέλευστος ἑκὼν ἐθέλουσαν ὀπάσσω·
Ὄφρα λάβω μετὰ βαιὸν, ἔχων αὐτάγρετον ἀλκήν.
Ταύτην ὑψιμέδοντος ἔχω παρὰ πατρὸς ἐφετμὴν,
Θεῖναι, καὶ παλίνορσον ἑλεῖν διδυμάονι θεσμῷ.
Καὶ πάλιν Ἑβραίων ἐμερίζετο λαὸς ἀκούων·
Καὶ πλέες φθέγξαντο πολυφλοίσβῳ τινὶ μύθῳ,

Φθεγγόμενον βαλίῃσιν ἐάσατε τοῦτον ἀέλλαις·
Δαιμόνιον μεθέπει, καὶ μαίνεται· ἄφρονα τοῦτον
Λείπετε· μαινομένου τί ποθεῖτε μῦθον ἀκούειν;
Ἄλλοι δ' ἀντιάχησαν ὁμοζήλων ἀπὸ λαιμῶν,
Οὐ τάδε μαινομένοιο σαόφρονα χεύματα μύθων·
Ἄφρονος οὐ πέλε ταῦτα. μὴ ἀχλυόεις ποτὲ δαίμων
Ὀφθαλμοὺς ἀλαοῖο δυνήσεται αὐτὸς ἀνοῖξαι;
Καὶ πάλιν ἦμαρ ἔην πανδήμιον, ᾧ ἔνι λαοὶ
Μνημοσύνην τελέεσκον ἐτήσιον, ἐξ ὅτι νηοῦ
Ἕδρανα δωμήσαις Σολομῶν εὐκίονι τέχνῃ
Θεσπεσίης ἀρχαῖον ἐκαίνισε θεσμὸν ἑορτῆς·
Καὶ τότε παχνήεσσα παρίστατο χείματος ὥρη·
Ἰησοῦς δ' ἱεροῖο διέστιχεν ἔνδοθι νηοῦ,
Θέσκελον αἰθούσης πολυδαίδαλον οὖδας ὁδεύων,
Ἀρχεγόνου Σολομῶντος ἐπώνυμον. αὐτομανεῖς δὲ
Ἑβραῖοι στεφανηδὸν ὁμόζυγες εἰν ἑνὶ χώρῳ
Χριστὸν ἐκυκλώσαντο, καὶ ἔννεπον ἄφρονι μύθῳ,
Ἡμείων τέο μέχρις ἀποκλέπτεις φρένα μύθοις;
Εἰ σὺ Χριστὸς ἵκανες ἐτήτυμος, ἀμφαδὸν ἡμῖν
Ἀγρομένοις ἀγόρευε· τίη τεὸν οὔνομα κεύθεις;
Ἰησοῦς δ' ἅμα πᾶσιν ἀνίαχε, Πολλάκις ὑμῖν
Πολλάκις αὐτὸς ἔλεξα, καὶ οὐ πιστεύετε μύθῳ.
Ἔργα τάπερ τελέω καλέων πατρώϊον ἀλκήν,
Μάρτυρα ταῦτα πέλει, καὶ φθέγγεται ἔμφρονι σιγῇ
Θνητὸν μερόπεσσι λάλον τύπον· ἀλλά που ὑμεῖς
Ἐν βλεφάροις δέρκεσθε, καὶ οὐ πείθεσθε μενοιναῖς.
Οὐ γὰρ ἐμῶν οἴων ταχυπειθέος ἐστὲ γενέθλης·
Οὔασι θελγομένοισιν ἐμῆς ὄπι πώεα ποίμνης

Γῆρυν

Loquentem velocibus finite hunc ventis:
Dæmonem habet,& insanit.insipientem hunc
Relinquite:insani cur festinatis sermonē audire?
Alii autē contra sonuerunt concordi a gutture,
Non hi insanientis sapientes fluxus verborum;
Insipientis non sunt hęc.num caliginosus vnquā dæmon
Oculos cæci poterit ipse aperire?
Et rursus dies erat publicus, in quo populus
Memoriā celebrabat anniuersariā, ex quo tēpli
Fulcimenta ædificans Solomon pulchras columnas faciente arte
Diuini veterem renouauit legem festi:
Et tunc pruinosum affuit hyemis tempus:
Iesus autem sacro incedebat in templo,
Diuinū portic⁹ artificiosum pauimentū pꝛadēs,
A prisco Solomone dictum.inuidi autem
Hebræi circulariter coniuncti in vno loco
Christum circumdederunt, & dixerunt insipiēti verbo,
Nostram quousque fallis mentem sermonibus?
Si tu Christus venisti verus, aperte nobis
Congregatis dic,cur tuum nomen occultas?
Iesus autē simul omnibus respōdit, Sæpi⁹ vobis
Sæpius ipse dixi,& non creditis sermoni.
Opera quæ facio inuocans paternum robur,
Testificantia hæc sunt,& loquuntur prudenti silentio
Visibile hominibus loquens exemplar: sed vos
Oculis videtis,& non creditis animis. (ratione:
Non enim mearum ouium ex credula estis gene-
Auribus oblectatis mearum quia ouium greges

Vocem meam audiunt,& ſequuntur ducem.
Cognoſco autẽ meas oues,&ſimul omnib.dabo
Vitam venturam æternam.nunquam gregis
Nunquam oues hæ pereunt,donec manſerit
Spõtaneis arcuatis volutionib.circumiẽs ſeculũ.
Neque aliquis rapiet meum prudẽtem gregem
Manu ex noſtra, pater meus quia ad paſcendum
Qui mihi greges dedit, ſuperior eſt omnibus.
Ipſe ego,& regẽs pater meus,vnum gen'ſumus,
Inſitum, per ſe radicatum, vnde plantæ infinitæ mundi.
Dixit Rex: popul' autẽ confluxit,& ex pauimẽto
Lapides ſuſtulit,vt lapidum arreptorum rabie
Chriſtũ iacularet ex loco cõfragoſo lectis iaculis.
Ieſus autem reſpondit,fundens expoſtulatricem vocem,
Noſtro bona multa ab altiſſimo patre
Vos opera docui quæ didici: pro quo autem
Opere diuino homicidialem perſoluentes retributionem,
In me lapidoſis exarmati eſtis iaculis?
Populus autẽ reſpõdit viciſſim, Non ꝓpter opus
Bonum rabiem habentes congregati ſunt ciues,
Vt te lapidoſa occultent tunica:
Sed maledicum tuum propter os,
Quod terrenæ habens germen generationis,
Mortalis exiſtẽs,dicis te Deũ eſſe. Oppoſito autẽ
Chriſtus indubitatum ſermonem dixit populo,
Nonne lex veſtra ſignata hæc profert,
Dixi ego,Dii eſtis?&, ſi terreſtribus quoſdam ex viris,
Ad quos tũc ſolũ venit Dei verbũ ſimile ſomnio,

Γηρέων ἐμὴν αἰεί, καὶ ἐφέσπεται ἡγεμονῆι.
Γινώσκω δ᾽ ἐμὰ μῆλα, καὶ εἰν ἑνὶ πᾶσιν ὀπάσσω
Ζωὴν ἐσσομένην αἰώνιον. οὔποτε ποίμνης
Οὔποτε πώεα ταῦτα διόλλυται, εἰσόκε μίμνῃ
Αὐτομάταις ἀψῖσιν ἕλιξι κυκλούμενος αἰών.
Οὐδέ τις ἁρπάξειεν ἐμὴν πιστόφρονα ποίμνην
Χειρὸς ἀφ᾽ ἡμετέρης, γενέτης ἐμὸς ὅττι νομεύειν
Ὅς μοι πώεα δῶκεν, ὑπέρτερος ἔπλετο πάντων.
Αὐτὸς ἐγώ, μεδέων τε πατὴρ ἐμός, ἓν γένος ἐσμέν,
Ἔμφυτον, αὐτόπρεμνον, ὅθεν φυτὰ μυρία κόσμου.
Εἶπεν ἄναξ· λαοὶ δὲ συνέρρεον. ἐκ δαπέδου δὲ
Λᾶας ἀνηέρταζον, ὅπως ὑπὸ χερμάδι λύσσῃ
Χριστὸν ὀιστεύσωσι χαραδραίοισι βελέμνοις.
Ἰησοῦς δ᾽ ἀπάμειπτο χέων πολυμεμφέα φωνήν,
Ἡμετέρου καλὰ πολλὰ πάρ᾽ ὑψίστοιο τοκῆος.
Ὑμέας ἔργα δίδαξα τάπερ μάθον· ἀντὶ τίνος δὲ
Ἔργου θεσπεσίου φονίην τίνοντες ἀμοιβήν,
Εἰς ἐμὲ λαϊνέοισιν ἐθωρήχθητε βελέμνοις;
Λαοὶ δ᾽ ἀντιάχησαν ἀμοιβαδίς, Οὐ χάριν ἔργου
Καλοῦ λύσσαν ἔχοντες ἀολλίζοντο πολῖται
Ὄφρα σε πετρήεντι καλυψαντος κρύψωσι χιτῶνι·
Ἀλλὰ βαρυγλώσσοιο τεοῦ χάριν αἰθερεῶνος,
Ὅττι χαμαιγενέος μεθέπων βλάσφημα γενέθλης,
Θνητὸς ἐὼν ἐνέπεις θεὸς ἔμμεναι. Ἀντιπόρῳ δὲ
Χριστὸς ἀναμφήριστον ἔπος μυθήσατο λαῷ,
Οὐ νόμος ὑμείων κεχαραγμένα ταῦτα κομίζει,
Εἶπον ἐγώ, Θεοί ἐστε; καὶ εἰ χθονίων τινὰς ἀνδρῶν,
Οἷς τότε μοῦνον ἵκανε θεοῦ λόγος ἶσος ὀνείρῳ,

Ὑμετέρου θεσμοῖο θεοὺς ἐκάλεσσεν ἀοιδή,
Καὶ γραφικῆς βίβλοιο παλίλλυτος ἔμμεναι ὀμφὴ
Οὐ δύναται· λόγον αὐτὸν ὃν ὑψιμέδων πόρε κόσμῳ,
Καὶ καθαρῆς παλάμης ἁγίῳ σφρηγίσατο θεσμῷ,
Ὑμεῖς ἀφροσύνῃ μῦθον ἐπεφθέγξασθε μανέντες,
Ὅττι θεοῦ ζώοντος ἐγὼ πάις. ἡμετέρου δὲ
Εἰ μὴ ἐγὼ τελέω ζωαρκέος ἔργα τοκῆος,
Μή ποτε μοι πείθεσθε· καὶ εἰ βιοδώτορι μύθῳ
Ἡμετέρου γενετῆρος ἀτέρμονος ἄξια ῥέζω
Ἔργοις ἡμετέροις, τάπερ ἔδρακε μάρτυς ὀπωπή,
Ὄφρα κε γινώσκοιτε θεοπνεύστῳ τινὶ μύθῳ,
Ὡς ἐν ἐμοὶ τελέθει γενέτης ἐμός· ὅττι καὶ αὐτὸς
Ἀγχιφανής, ἀμέριστος, ὁμόζυγος εἰμὶ τοκῆος.
Ἰησοῦν δ' ἀκίχητον ἐπειρήσαντο πιέζειν
Ἀφραδέες τινὲς ἄνδρες· ὁ δὲ φθαμένῳ ποδὶ βαίνων
Δυσσεβέων ἀπὸ χειρός, Ἰορδανίοιο ῥεέθρου
Πέζαν ἐς ἀντιπέραιαν ἐχάζετο· καί οἱ ἰόντι
Ἄσπετος ὡμάρτησεν ὁμοστιχέων χορὸς ἀνδρῶν.
Ἄλλῳ δ' ἄλλος ἔλεξε χέων πειθήμονα βουλήν,
Θαῦμα μὲν ἐμπεδόμυθος ἰδεῖν θνητοῖσι λαῷ
Οὐδὲν Ἰωάννης ἐπεδείκνυεν· ἀμφὶ δὲ τούτου
Ὄμμασιν ἀπλανέεσσιν ἐτήτυμα πάντα δοκεύω
Ὁππόσα κεῖνος ἔλεξε. Καὶ ἀνέρες αὐτόθι πολλοὶ
Παιδὶ θεοῦ πίστευον, ἀμιμήτων χάριν ἔργων.

Ἦν δέ τις ἀδρανέων νοσερῷ πυρὶ Λάζαρος ἀνὴρ
Βηθανίης ἔντοσθεν ἀειδομένης, ἀπὸ κώμης [K. ια.
Μάρθης καὶ Μαρίης. Μαρίη δὲ φατίζετο κείνη
Χρυσοῦ καλλιέθειρα θεηδόκος, ἢ πόδας αὐτοῦ

Ἀμφο-

Vestræ legis Deos vocauit cantus,
Et scripti libri rescissa esse diuina vox
Nō potest:de Verbo quod altiregēs dedit mūdo,
Et puræ manus sancta obsignauit lege,
Vos insipientē sermonē loquuti estis insaniētes,
Quia Dei viui ego sum filius.nostri autem
Si non ego perficio vitalis opera patris,
Nunquam mihi creditis: etsi vitæ datore verbo
Nostro patre æterno digna facio
Operibus nostris, quæ vidit testificans visus:
Vt cognoscatis a Deo inspirato quodā sermone,
Quod in me est pater meus;quod & ipse
Prope apparens,indiuisus,compar sum patri.
Iesum autē incomprehēsibilem tentarūt capere
Imprudentes quidam viri;ille autem celeri pede
euadens
Impiorum e manibus,Iordani fluuii
Regionē in oppositam discessit; & ipsum euntē
Infinitus sequebatur simul vadentium cœtus vi-
rorum.
Alii autē alius dixit,fundens credulā sententiam,
Miraculum quidem firmiloquus ad videndum
inspicienti populo
Nullum Ioannes monstrauit:de hoc autem
Oculis non errantibus vera omnia video
Quæcunque ille dixit.Et viri ibi multi
Filio Dei credebant inimitabilia propter opera.
Erat autem quidam infirmus mor- *Cap.XI.*
boso igne Lazarus vir
Intra Bethaniam celebrem, castellum
Marthæ & Mariæ.Maria autem dicebatur illa
Christi pulchricoma Dei susceptrix:q̄ pedes ipsi⁹
Vtros

Vtrosque vnxit vnguenti fragrantis rore,
Et capillis absterſit:& diuinis a pedibus
Per ſumma nitens rigauit madefactum humore
capillum,
Christi pulchricoma Dei ſuſceptrix, cuius tunc
calido
Morboſo grauia habens genua torquebatur fra-
ter æſtu.
Sorores autē infirmi fratrem quū vidiſſent ambę
Membriuora plaga tabefactum, vicinum morti,
Cōmune verbū pręmiſerāt malū depellēti Regi,
Lazarus quem diligis torquetur nigro morbo;
Quem diligis viſita. Et ſonuit vocem audiens
Christus rex, Non viri ad æternam mortem
Morboſam hanc noxā feruidę adduxerunt horę;
Sed Dei hæc gloria ſublimis, vt per ipſum
Hominis carus filius Rex exaltetur
Honorib. im̄ortalibus. Hoſpitales autē fœminas
Ieſus dilexit amica quadam lege
Martham & Mariam & Lazarum. In loco autem
Quū audiſſet nunciū qđ Lazar' ad mortē vergēs
Iacebat, morboſo ligatus membris vinculo,
Duplicem præteriit mortiferæ curſum auroræ.
Et poſt duplicem diem ſuis dixit diſcipulis,
Eamus ad clarū ſolum Iudæorum rurſus virorū.
Et ipſum reprimentes alloquuti ſunt diſcipuli,
Magiſter, Iudææ furentes modo ciuęs
Lapidoſis quærebant iaculari te ſagittis,
Et tu venire vis vbi hoſtiles ſunt ciues?
Ieſus autem reſpōdit, conſolans quodā ſermone
Communem domeſticorum querulum animū
ſociorum:

Diei

Ἀμφοτέρους ἤλειψε μύρῳ θυόεντος ἐέρσῃ,
Καὶ πλοκάμοις ἀπέμαξε, καὶ ἀμβροσίων ἀπὸ ταρ- [σῶν
Ἀκροφανὴς ἐδίηνε διάβροχον ἰκμάδι χαίτην,
Χριστοῦ καλλιέθειρα θεηδόκος. ἧς τότε θερμῷ
Νουσαλέῳ βαρύγουνος ἱμάσσετο σύγγονος ἀτμῷ.
Γνωτὴ δ' ἀδρανέοντος ὁμόγνιον ὡς ἴδον ἄμφω
Γυιοβόρῳ μάστιγι τετηκότα, γείτονα πότμου,
Ξυνὸν ἔπος προέηκαν ἀλεξικάκῳ βασιλῆϊ,
Λάζαρος ὃν φιλέεις ἐλελίζεται αἴθοπι νούσῳ·
Ὃν φιλέεις σκοπίαζε. Καὶ ἴαχε μῦθον ἀκούσας
Χριστὸς ἄναξ, Οὐ φωτὸς ἐπ' ἀενάῳ τινὶ πότμῳ
Νουσαλέον τόδε πῆμα πυρώπιδες ἤγαγον ὧραι·
Ἀλλὰ θεοῦ τόδε κῦδος ὑπέρτερον, ὄφρα δι' αὐτοῦ
Ἀνθρώπου φίλος υἱὸς ἄναξ ὑψούμενος εἴη
Τιμαῖς ἀθανάτῃσι. Φιλοξείνους δὲ γυναῖκας
Ἰησοῦς ἀγάπαζε φιλοστόργῳ τινὶ θεσμῷ,
Μάρθην, καὶ Μαρίην, καὶ Λάζαρον. ἐν δ' ἄρα χώρῳ
Ὡς κλύεν ἀγγελίην ὅτι Λάζαρος ἄιδι γείτων
Κέκλιται, νουσαλέῳ πεπεδημένος ἄψεα δεσμῷ,
Διχθαδίης παράμειβε τελεσσιμόρου δρόμον ἠοῦς.
Καὶ μετὰ δίζυγον ἦμαρ ἑοῖς ἀγόρευε μαθηταῖς,
Ἴομεν ἐς κλυτὸν οὖδας Ἰουδαίων πάλιν ἀνδρῶν.
Καί μιν ἀναστέλλοντες ἐπεφθέγξαντο μαθηταί,
Ῥαββίν, Ἰουδαίης μανιώδεες ἄρτι πολῖται
Λαϊνέοις μάστευον ὀϊστεύειν σε βελέμνοις·
Καὶ σὺ μολεῖν ἐθέλεις ὅθι δήϊοι εἰσὶ πολῖται;
Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο, παρηγορέων τινὶ μύθῳ
Ξυνὸν ὁμωροφίων νεμεσήμονα θυμὸν ἑταίρων·

Ἧμαρ

Ἤματος οὐ γεγάασι δυώδεκα κυκλάδες ὧραι;
Ἤματος ἀντέλλοντος ὁδοιπόρος οὔποτε κάμπτει
Ταρσὸν ὀλισθηροῖσι παραπταίοντα πεδίλοις·
Ὃς δὲ διαστείχει λιποφεγγέι σύνδρομος ὄρφνῃ
Ποσσὶ χαραζομένοις, σφαλερὴν ὁδὸν οὔτις ὁδεύει.
Ὣς φάτο· καὶ μετὰ τοῦτο παλίσυτος εἶπε μαθηταῖς,
Ὕπνον ἀναγκαῖον καὶ ἀμεμφέα Λάζαρος εὕδει,
Φίλτατος ἡμείων ξεινοδόκος· ἀλλὰ περήσω
Ὄφρα μιν ἐξ ὕπνοιο παλινδίνητον ἐγείρω.
Καὶ λόγον ἀγνώσσοντες ἐμυθήσαντο μαθηταί,
Λάζαρος εἰ κνώσσει, σόος ἔσεται. ἀρτιθανῆ μὲν
Ἰησοῦς ἀγόρευε, καὶ φιλοθρήνῳ παρὰ τύμβῳ
Εὕδειν, νεκρὸν, ἄναυδον, ἀνήγρετον ὕπνον ὀλέθρου.
Οἱ δὲ μάτην ἔλποντο φίλον νέκυν ἔνδοθεν οἴκου
Ἥδυμον ὑπὲρ λεχέων παλινάγρετον ὕπνον ἰαύειν.
Ἀμφαδίην δ' ἀγόρευεν ἄναξ οἰκτίρμονι μύθῳ,
Λάζαρον εὔνασε πότμος ὁμοίιος, ἄγριον ἄλλον
Ὕπνον ἄγων· χαίρω δὲ δι' ὑμέας, ὡς ἐνὶ χώρῳ
Οὐ γνώμην ὅτε κεῖνος ὁμίλεε γείτονι πότμῳ·
Ὄφρα κε πίστιν ἔχοιτε, νέκυν μετὰ πότμον ὁδίτην
Δερκόμενοι ζώοντα, πάλιν ψαύοντα τραπέζης
Ξεινοδόκου Χριστοῖο τὸ δεύτερον. ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν
Ἴομεν. Εἰσαΐων δὲ διώνυμος ἔννεπε Θωμᾶς,
Ὃν Δίδυμον καλέουσι· συναγρομένοις δὲ μαθηταῖς
Δάκρυον ὠδίνουσαν ἀνήρυγε πενθάδα φωνὴν,
Ἴομεν ὁππόθι κεῖνος ἀνὴρ γλυκὺς, ὄφρα σὺν αὐτῷ
Εἰν ἀγάπῃ θνήσκοιμεν ἑνὶ ξυνήονι πότμῳ.
Ἐλθὼν δ' ὀψικέλευθος ἄναξ ἐς ἐρήμονα κώμην,

Λάζαρον

Diei non ſunt duodecim circulares horæ?
Die exoriente viator non flectit
Pedem lubricis offendentem calceis:
Qui vero incedit cæcæ comes caliginis
Pedib.indulgentibus, erroneam viã hic incedit.
Sic dixit:& deinde reuerſus dixit diſcipulis,
Somnũ neceſſariũ & inculpatũ Lazarus dormit,
Cariſſimus noſter hoſpes: ſed tranſibo
Vt ipſum e ſomno reciprocum excitem.
Et ſermonem ignorantes dixerunt diſcipuli,
Lazarus ſi dormit,ſanus erit.recẽs mortuũ enim
Ieſus dixit flebili in ſepulcro
Dormire,mortuum, mutum,irreuocabilem ſomnum exitii:
Illi vero fruſtra ſperabãt carũ mortuum in domo
Suauem in lecto mutabilem ſomnum dormire.
Aperte autem dixit Rex miſericordi ſermone,
Lazarum conſopiuit mors omnib⁹ æqualis, immitem alium
Somnum ferens:gaudeo autẽ propter vos,quod in loco
Non fuerim quando ille conuerſabatur cum vicina morte:
Vt fidem habeatis, mortuum poſt fatum viatorẽ
Videntes viuentem,rurſus tangentem menſam
Hoſpitem Chriſti ſecundarió.ſed ad ipſum
Eamus.Audiens autẽ binominis dixit Thomas,
Quem Didymum vocãt:collectis autẽ diſcipulis
Lacrymantẽ dolentẽ eructauit luctuoſam vocẽ,
Eamus vbi ille vir amabilis,vt cum ipſo
In dilectione moriamur vno communi fato.
Veniens autem ſero Rex in conſuetum caſtellũ,
Laza-

Lazarũ mortuũ inuenit ſepulcrali ſtratũ puluere,
Quartum diem habentem lugubri in ſepulcro.
Bethania autẽ diſtabat a ciuitate Hieroſolymorũ
Quaſi triũ ſtadiorũ & duodecim. & mult⁹ repẽs
Populus Iudæorum, ſubiit vicinum caſtellum,
Ibique hoſpitalis acceſſit domum Marthæ
Et Mariæ, fratris ad dormitorium mortis,
Cõiunctim [eas] cõſolãs: ꝙ cõſueto ſępi⁹ verbo
Horridos concoctæ excuſſit ſtimulos curæ,
Luctum vigilem ſoluendo. audiens autem
Famam vulgatam quod Dominus veniſſet, [autẽ
Martha, pedib⁹ prçuenientib. occurrit: in domo
Abdita Maria affligebatur luctuoſo ſilentio.
Ad Chriſtum autem accedens valde gemens dixit Martha, (bo,
O beate, ſi adfuiſſes quãdo Lazar⁹ vrebatur mor-
Non ſane meus mortuus fuiſſet frater: ſcio autẽ animo
Et nunc quod ſimul omnia pater tuus præbebit
Quæcunque ab ipſo poſtulaueris. Rex autem reſpondit ſermone,
Frater tuus rurſus excitabitur. Immortalẽ autẽ
Vocem audiens, iterum dixit Martha,
Noui, nec me latet reſurrectio, quod in illa
Excitabitur ſero perfectus, quando curſus vltimus auroræ.
Et ei Chriſtus dixit ſeruator vitæ diuinam vocẽ,
Vita ego ſum & reſurrectio. quicunque vir
In me crediderit, etiãſi mortu⁹ ſine ſpiritu fuerit,
Rurſus reuiuiſcet: & qui mente fidem ſeruat,
Non moritur homo hic, donec lucet ſeculum.
Credis quod hic ſermo ſit verus? Dixit & ipſa,
Domi-

Λάζαρον ἄπνοον εὗρε χυτῇ στρωθέντα κονίῃ,
Τέτρατον ἦμαρ ἔχοντα γοήμονος ἔνδοθι τύμβου.
Βηθανίη δ' ἑκὰς ἦεν ἀπ' ἄστεος Ἱεροσολύμων
Ὡς τριστῶν σταδίων καὶ δώδεκα. καὶ πολὺς ἕρπων
Λαὸς Ἰουδαίων ὑπεδύσατο γείτονα κώμην,
Κεῖθι φιλοξείνοιο μετήιε δώματα Μάρθης
Καὶ Μαρίης, γνωτοῖο κατευνασήρια πότμου,
Ξυνὰ παρηγορέων, τάπερ ἠθάδι πολλάκι μύθῳ
Φρικτὰ πεπαινομένης ἀπεσείσατο κέντρα μερίμνης,
Πένθεος ἀγρύπνοιο λυτήρια. πευθομένη δὲ
Φήμης σπειρομένης ὅτι κοίρανος εἰσαφικάνει
Μάρθα, ποσὶ φθαμένοισι συνήντεεν. ἐν δὲ μελάθρῳ
Ἐνδόμυχος Μαρίη μαστίζετο πενθάδι σιγῇ.
Χριστοῦ δ' ἐγγὺς ἰοῦσα βαρύστονος ἔννεπε Μάρθα,
Ὦ μάκαρ, εἴπερ ἔης ὅτε Λάζαρος ἄχθετο νούσῳ,
Οὐκ ἂν ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεός· οἶδα δὲ θυμῷ
Καὶ νῦν ὡς ἅμα πάντα πατὴρ τεὸς ἐγγυαλίξει
Ὅσσα μιν αἰτήσειας. Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Γνωτὸς σὸς παλίνορσος ἐγείρεται. Ἀμβροσίης δὲ
Φωνῆς εἰσαΐουσα, τὸ δεύτερον ἔννεπε Μάρθα,
Οἶδα, καὶ οὔ με λέληθεν ἀνάστασις, ὡς ἐν ἐκείνῃ
Ἔρχεται ὀψιτέλεστος, ὅτε δρόμος ἔσχατος ἠοῦς.
Καί οἱ Χριστὸς ἔλεξε βιοσσόος ἔνθεον ὀμφήν,
Ζωὴ ἐγὼ γενόμην καὶ ἀνάστασις· ὃς δέ κεν ἀνὴρ
Εἰς ἐμὲ πιστεύσῃ, καὶ εἰ νέκυς ἄπνοος εἴη,
Αὖτις ἀναζήσει· καὶ ὃς φρεσὶ πίστιν ἀέξει,
Οὐ θνήσκει βροτὸς οὗτος, ἕως ἔτι φαίνεται αἰών.
Πείθεαι ὡς ὅδε μῦθος ἐτήτυμος; Εἶπε καὶ αὐτή,

Κοίρανε,

Κοίρανε, γινώσκω, καὶ πείθομαι ὅττι σὺ κόσμῳ
Χριστὸς ἀλεξικάκοιο θεοῦ λόγος υἱὸς ἱκάνεις.
Τοῖον ἔπος λέξασα παρέστιχεν ὀξέι ταρσῷ,
Καὶ Μαρίην ἐκάλεσεν ὁμόγνιον· οὔασι δ' αὐτῆς
Λάθριον ἐψιθύριζε, Διδάσκαλος ὅττι σαωτὴρ
Ἵκετο, καὶ καλέει σε. καὶ ὠκυτέρη πέλε μύθου
Κείνη ὅπως ἤκουσε. θοῷ δ' ἀνεπάλλετο ταρσῷ,
Πένθεϊ λυομένη καὶ χάρματι· φοιταλέη δὲ
Χριστὸν ἐς ἀγχικέλευθον ἀελλόπον εἶχε πορείην.
Λαοὶ δ' οἵτινες ἦσαν ἔσω κινυροῖο μελάθρου,
Καί μιν ἐλαφρίζεσκον ἀκεσσιπόνῳ τινὶ μύθῳ,
Πένθεος ἀγρύπνοιο παρήγοροι, ὡς ἴδον ἄφνω
Ὡς Μαρίη ταχύγουνος ἀνέγρετο φοιτάδι σιγῇ,
Πάντες ἐφωμάρτησαν ὁμοστόργοισι πεδίλοις,
Ἐλπόμενοι Μαρίην φιλοδάκρυον ὅττι θοροῦσα
Ἐξαπίνης ἤμελλεν ἐς ἠθάδα τύμβον ὁδεύειν,
Ὄφρα πάλιν κλαύσειε πολυθρήνῳ περὶ νεκρῷ.
Οὔπω δ' εὐρυάλωος ἄναξ ἐπεβήσατο κώμης,
Ἀλλὰ μένων ἀτίνακτος ἔτι ζαθέῳ παρὰ χώρῳ
Εἶχε ποδὸς στατὸν ἴχνος, ὅπῃ πάρος ἤντετο Μάρθῃ.
Καὶ Μαρίη βαρύδακρυς ὅτε σχεδὸν ἵκετο χώρου
Ἧχι μένων ποδὸς ἴχνος ἀκαμπέος εἶχεν Ἰησοῦς,
Αὐτὸν ὅπως ἐνόησεν, ἱμασσομένη φρένα κέντρῳ,
Πρηνὴς αὐτοκύλιστος ὑπὲρ δαπέδοιο πεσοῦσα,
Παρ ποσὶν ἀμβροσίοις ἐπεκέκλιτο. μυρομένη δὲ
Ἰκμάδι πενθαλέῃ ζαθέους ἐδίηνατο ταρσούς,
Μῦθον ἐρευγομένη βεβιημένον. ἐκ φάρυγος δὲ
Δάκρυσι νικηθεῖσα μόλις προὐμόλπετο φωνή,
Ὦ μά-

Domine, cognoſco, & credo quod tu mundo
Chriſtus malum pellẽtis Dei Verbũ filius venis.
Tale verbum loquuta, inceſſit celeri pede,
Et Mariã vocauit ſororem: in aures autem ipſius
Clanculum ſuſurrauit, Magiſter ſaluator
Venit, & vocat te. Et celerior erat verbo
Illa quum audiuiſſet: celeri autẽ palpitabat pede,
Luctu ſoluta & gaudio. impetuoſa autem
Chriſtum ad vicinum velocem habuit viam.
Homines autem qui erant intra flebilem domũ,
Et ipſam cõſolabantur doloricido quodã verbo,
Luctus vigilis cõſolatores, quum viderẽt ſubito
Quod Maria velox excitaretur vago ſilentio,
Omnes ſequebantur retrogradis pedibus,
Putantes Mariam lacrymantem, quod curreret
Subito, velle ad conſuetum tumulum ire,
Vt rurſus ploraret flebilem apud mortuum.
Nondum enim amplæ regionis Rex ingreſſus
erat caſtellum,
Sed manẽs immotus adhuc diuino in loco
Habebat pedis ſtabile veſtigiũ, vbi antea occurrebat Martha.
Et Maria lacrymans quũ prope veniſſet ad locũ
Vbi manẽs pedis veſtigium nõ flexi habebat Ieſ⁹,
Ipſum quum animaduertiſſet, verberata mente
ſtimulo,
Prona per ſe voluta in pauimentum cadens,
Iuxta pedes immortales inclinabatur. lugens
autem
Humore lugubri diuinos madefecit pedes,
Sermonem eructans coactum. e faucibus autem
Lacrymis victa vix egrediebatur vox,

O beate, si adfuisses, non Lazarus cessisset fato.
Et Mariam gementem videns, & comites eius
Filios Iudæorum recens lugentes, quorũ multo
Imbre lacrymoso circumspergebantur genæ,
Spiritu paterno agitatus sonuit vocem,
Ostẽdite mihi quo ipsum posuistis. & dixerũt ipsi,
Veni & vide. & ingemuit ipse Iesus,
Oculis non lacrymãtibus inconsuetas lacrymas
stillans.
Et quidam aspiciẽtes dixerunt statim ex populo,
Ecce quomodo diligebat & Lazarũ nõ prę̨sentẽ.
Alii autem contra sonuerunt, Malum depellẽte
quodam luto
Oculos hominum cæcos hic qui aperuit,
Opus æquale perficere non potuit, vt & ipse
Non letali mortuus hic congrederetur exitio?
Talia quidem dixit quilibet. incitato autẽ pede
Dolentibus cum fremitu ex præcordiis commi-
serationem trahens
Iesus ferebatur, & iuerat prope tumulum:
Et terrestris spelunca erat intra cauatam domũ,
Et lapis expressi ferens imitationem ostii,
Solidus, æquam mensuram habẽs nitebatur vo-
ragini tumuli.
Iesus vero iussit rex credenti populo,
Lapidem a domestico remouete sepulcro.
Martha autem mortui soror sonuit vocem,
Iacẽtem qui vicę ostii est sine lapidẽ. aperto enim
Hiatu terrestri, grauiter fœtens venit odor,
Quia quatriduanus est mortuus in sepulcro.
Iesus autem respondit & dixit lugenti Marthæ,
Nonne tibi hoc antea dixi? si custodieris
La-

Ὦ μάκαρ, εἰ παρέῃς, οὐ Λάζαρος εἴκαθε πότμῳ.
Καὶ Μαρίην στενάχουσαν ἰδών, καὶ ὁμήλυδας αὐτῆς
Υἷας Ἰουδαίων νεοπενθέας, ὧν ὑπὸ πολλῷ
Ὄμβρῳ δακρυόεντι περιρραίνοντο παρειαί,
Πνεύματι πατρῴῳ δεδονημένος, ἴαχε φωνήν,
Δείξατέ μοι πόθι κεῖνον ἐθήκατε. καὶ φάσαν αὐτῷ,
Ἔρχεο καὶ σκοπίαζε. καὶ ἔστενεν αὐτὸς Ἰησοῦς,
Ὄμμασιν ἀκλαύτοισιν ἀήθεα δάκρυα λείβων.
Καί τινες ἀθρήσαντες ἐνίαχον αὐτίκα λαοί,
Ἠνίδε πῶς φιλέει καὶ Λάζαρον οὐ παρεόντα.
Ἄλλοι δ' ἀντιάχησαν, Ἀλεξικάκῳ τινὶ πηλῷ
Ὀφθαλμοὺς μερόπων λιποφεγγέας οὗτος ἀνοίξας,
Ἔργον ἴσον τελέειν οὐκ ἔσθενεν, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Μὴ φονίῳ νέκυς οὗτος ὁμιλήσειεν ὀλέθρῳ;
Τοῖα μὲν εἶπεν ἕκαστος· ἐπιγνομένῳ δὲ πεδίλῳ
Ἀχνυμένης βρομηδὸν ἀπὸ φρενὸς οἶκτον ἀνέλκων
Ἰησοῦς πεφόρητο, καὶ ἤιεν ἐγγύθι τύμβου.
Καὶ χθόνιον σπέος ἦεν ἔσω γλαφυροῖο μελάθρου,
Καὶ λίθος ἀντιτύποιο φέρων μίμημα θυρέτρου,
Ἀμφιπαγής, ἰσόμετρος ἐρείδετο χάσματι τύμβου.
Ἰησοῦς δ' ἐκέλευσεν ἄναξ πλήθμονι λαῷ,
Λᾶαν ὑποτροφίοιο μεταστήσασθε μελάθρου.
Μάρθα δὲ τεθνειῶτος ὁμόγνιος ἴαχε φωνήν,
Κείμενον ἀντιθύρετρον ἔα λίθον. οἰγομένου γὰρ
Χάσματος οὐδαίοιο, δυσήνεμος ἔρχεται ὀδμή,
Ὅττι τεταρταῖος πέλεται νέκυς ἔνδοθι τύμβου.
Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο καὶ ἔννεπε πενθάδι Μάρθῃ,
Οὐ σοὶ τοῦτο πάρος διεπέφραδον; αἴκε φυλάξῃς

Χείλεσιν ὑμετέροισι σοφὴν σφρηγῖδα σιωπῆς,
Ὀρθὴν πίστιν ἔχουσα, καὶ οὐ διχόμηνις ἐοῦσα,
Ὄψεαι οὐρανίοιο θεοῦ ζωαρκέα τιμήν.
Οἱ μὲν λᾶαν ἄειραν· ἄναξ δ' αὐτώπιος ἄστρων
Ὀφθαλμοὺς ἀνάειρεν, ἑῷ δ' ἐβόησε τοκῆϊ,
Σοὶ χάρις, ὡς ἐμέθεν πάτερ ἔκλυες. οἶδα δὲ θυμῷ,
Ὡς ἐμέθεν βοόωντος ἀεὶ σέο παιδὸς ἀκούεις.
Ἀλλὰ χάριν λαοῖο παρεσσυμένοιο πιφαύσκω,
Ὄφρα κε πίστιν ἔχοιεν ἀρείονα μᾶλλον ἀκούειν
Ὅττι σύ με προέηκας, ἐσαθρήσαντες ὀπωπαῖς
Νεκρὸν ἀελλήεντα διασείχοντα βερέθρου,
Ἰλλόμενον δεσμοῖσι, καὶ οὐ πίπτοντα κονίῃ.
Εἶπε· καὶ ἐσμαράγησε διαπρυσίῃ τινὶ φωνῇ,
Ἔξιθι Λάζαρε δεῦρο. λιποφθόγγοιο δὲ νεκροῦ
Ἄπνοον ἐψύχωσε δέμας νεκυοσσόος ἠχώ.
Ἄπνοον ἄνδρα κάλεσσε, καὶ ἔτρεχε νεκρὸς ὁδίτης,
Στείχων αὐτοκέλευθος ὁμοπλέκτῳ χθόνα ταρσῷ·
Ἄπνοον ἄνδρα κάλεσσε, καὶ ἐν φθιμένοισιν ἀκούσας,
Ἐξ ἄϊδος νόστησε φυγὰς νέκυς, ὄψιμον ἄλλην
Ἀθρήσας μετὰ τέρμα βίου παλινάγρετον ἀρχὴν
Θαμβαλέην. Ἀΐδης δὲ μάτην παρὰ γείτονι Λήθῃ
Πανδαμάτωρ ἀδάμαστον ἐδίζετο νεκρὸν ἀλήτην.
Καὶ ποδὸς ὀρθωθέντος ἀκαμπέα γούνατα σύρων,
Τυφλὴν ἰθυκέλευθον ἔχων αὐτώπιον ὁρμήν,
Αὐδήεις νέκυς ἔσκε, καὶ ἐκ ποδὸς ἄχρι καρήνου
Σφιγγόμενον πλεκτῇσιν ὅλον δέμας εἶχε κερείαις,
Θερμὸν ἔχων ἱδρῶτα καλυπτομένοιο προσώπου·
Καὶ λινέῳ πεπύκαστο καλύμματι κυκλάδα κόρσην,

Σουδά-

Labiis tuis ſapiens ſigillum ſilentii, (exiſtens,
Rectam fidem habens, & non duplicis conſilii
Videbis cæleſtis Dei viuificum honorem.
Illi quidem lapidem abſtulerunt: Rex vero contra intuens aſtra
Oculos ſuſtulit, & ad ſuũ clamauit patrẽ, (nimo
Tibi gratiæ quod me pater audiuiſti: ſcio vero a-
Quod me clamantem ſemper tuum filiũ audis:
Sed propter populum circumſtantem loquor,
Vt fidem habeant meliorẽ magis ad audiendum
Quod tu me præmiſiſti, inſpicientes oculis
Mortuum velocem egredientem e ſepulcro,
Cinctum vinculis, & non cadentem puluere.
Dixit: & reſonuit penetrabili quadam voce,
Exi Lazare foras. muti autem mortui (ſonus.
Spiritu carens animauit corpus mortuos ſuſcitãs
Exanimẽ virũ vocauit, & cucurrit mortuꝰ viator,
Incedens ſpõte ſimul complicato ad terrã pede:
Nõ ſpirãtẽ virũ vocauit; & inter mortuos audiẽs,
Ex inferis rediit profugus mortuus, ſerum aliud
Aſpiciens poſt metam vitæ rurſus congregatũm principium (Lethen
Admirandum. Pluto vero fruſtra apud vicinam
Omnia domans, indomitum quærebat mortuũ errantem.
Et pede directo inflexibilia genua trahens,
Cæcum rectigradum habẽs oppoſitum impetũ,
Vocalis mortuus erat, & a pede vſque ad caput
Conſtrictum complicatis totum corpus habebat faſciis ſepulcralibus,
Calidum habens ſudorem tectæ faciei: (caput,
Et lineo munitus erat velamine circa orbiculatũ

Sudarium quod vocat Syrorum os. attonito autē
Aſtanti nubis inſtar Rex præcepit populo,
Soluite mihi & leuem ſinite mortuū ambulare.
Sic loquente Rege, compares ſtatim homines
Et mixtarum ruperunt rurſus ſolubilia vincula
faſciarum,
Et membrorum grauis vinculi nudarunt tegmē:
Et mortuus in domū venit iterū conſueto pede,
Lucem videns quintanam. Iudæorum ſane multi
Marthæ & Mariæ ad luctuoſam domum euntes
Filio Dei crediderunt, aſpicientes oculis
Dominus opus incredibile quod fecit, mortuū
ſuſcitans
Lazarum, a caliginoſo exilientem barathro, [rū
Reuerſum ex mortuis celeri pede. Et quidā illo-
In ciuitatem veſtigium flexerunt ad eximios ſa-
cerdotes,
Multitudini prædicātes incredulorū Phariſæorū
Opera Dei Chriſti. & imprudentes pontifices
In forū congregabantur multiſonū, vbi ſeniorū
In vnum congregatorum primariæ ſedis conſe-
debat conſilium. [enim
Alii autē alius dixit, Quid faciemus? aduerſarius
Varie apparētia homo hic ſublimia ſigna oſtēdit,
Si vero ipſum reliquerimus ſimilia ſigna facere,
Nos non amplius populus ſequetur; ſed vni ſoli
Viro credentes adhærebunt ciues;
Omnes eum ſequentur: & viri Romani
Noſtram totam gentem auferent venientes,
Gentē ſimul & locum. Vir autem erat inter ipſos
Caiaphas, nefarius, verſutus, qui tunc illius
Pontifex anni erat, ductor feſti.

Hic

Σουδάριον τόπερ εἶπε Σύρων στόμα. θαμβαλέῳ δὲ
Ἱσταμένῳ νεφεληδὸν ἄναξ ἐπετέλλετο λαῷ,
Λύσατέ μοι καὶ κοῦφον ἐάσατε νεκρὸν ὁδεύειν.
Ὣς φαμένου βασιλῆος, ὁμόζυγες αὐτίκα λαοὶ
Καὶ μιτώδος ῥῆξαντο παλίλλυτα δεσμὰ κερείης,
Καὶ μελέων βαρύδεσμον ἐγυμνώσαντο καλύπτρην.
Καὶ νέκυς εἰς δόμον ἦλθε ποδώτερον ἠθάδι ταρσῷ,
Φέγγος ἰδὼν πεμπταῖον. Ἰουδαίων δ᾽ ἄρα πολλοὶ
Μάρθης καὶ Μαρίης ἐπὶ πένθιμον οἶκον ἰόντες
Παιδὶ θεοῦ πίστευον, ἐσαθρήσαντες ὀπωπῆς
Κοίρανος ἔργον ἄπιστον ὅπερ κάμε, νεκρὸν ἐγείρας
Λάζαρον ἀχλυόεντος ἀναθρώσκοντα βερέθρου,
Νόστιμον ἐκ νεκύων ταχινῷ ποδί. Καί τινες αὐτῶν
Εἰς πόλιν ἴχνος ἔκαμψαν ἐς ἀντιθέους ἱερῆας,
Πληθύϊ κηρύσσοντες ἀπιστοτάτων Φαρισαίων
Ἔργα θεοῦ Χριστοῖο. καὶ ἄφρονες ἀρχιερῆες
Εἰς ἀγορὴν ἀγέροντο πολύθροον, ἧχι γερόντων
Εἰς ἓν ἀγειρομένων πρωτόθρονος ἕζετο βουλή.
Ἄλλῳ δ᾽ ἄλλος ἔειπε, Τί ῥέξομεν; αἰτίπαλος γὰρ
Ἀλλοφανὴ βροτὸς οὗτος ὑπέρτερα σήματα φαίνει.
Εἰ δὲ ἐκαλλείψοιμεν ὁμοίϊα σήματα ῥέζειν,
Ἡμῖν οὐκέτι λαὸς ἐφέσσεται, ἀλλ᾽ ἑνὶ μούνῳ
Ἀνέρι πιστεύοντες ὁμαρτήσουσι πολῖται·
Πάντες ὁμαρτήσουσι· καὶ ἀνέρες Αὐσονιῆες
Ἡμείων ὅλον ἔθνος ἀφαρπάξουσι μολόντες,
Ἔθνος ὁμοῦ καὶ χῶρον. Ἀνὴρ δέ τις ἦεν ἐν αὐτοῖς
Καϊάφας, ἀθέμιστος, ἐπίκλοπος, ὃς τότε κείνου
Ἀρχιερεὺς λυκάβαντος ἔην, ὀχετηγὸς ἑορτῆς.

Οὗτος Ἰουδαίοισι δολοπλόκον ἴαχε φωνήν,
Οὐδὲν ἀπορρήτῳ πεπνυμένον ἴστε μενοινῇ,
Οὐδὲ νόῳ φράζεσθε τί φέρτερον· ὅττι πολίτην
Καλὸν ὑπὲρ λαοῖο θανεῖν ἕνα, μὴ χάριν αὐτοῦ
Ἡμείων ὅλον ἔθνος ὀλισθήσειεν ὀλέθρῳ·
Ἀνδρὸς ἑνὸς θνήσκοντος ὅλη πόλις εὔδιός ἐστι.
Αὐτόματος δ' οὐ τοῦτο θεοπρόπος ἔννεπεν ἀνήρ,
Ἀλλὰ θυηπολίῃ μεμελημένος, εἷά τε κείνου
Ἀρητὴρ λυκάβαντος ἀληθεῖ θέσπισε φωνῇ,
Ὅττι θανεῖν ἤμελλεν ἑκὼν ζωαρκέι πότμῳ
Χριστὸς Ἰουδαίων ὑπὲρ ἔθνεος· οὐ περὶ μούνου
Ἔθνεος, ἀλλ' ἵνα τέκνα θεοῦ κεκεδασμένα κόσμῳ
Εἰς ἓν ἀολλίσσειεν. ἀπ' ἀρχεκάκοιο δὲ κείνης
Ὥρης μῆτιν ὕφαινον ἀναιδέες ἀρχιερῆες,
Καὶ χορὸς ἀγκυλόμητις ἀπιστοτάτων Φαρισαίων,
Ἰησοῦν ἵνα πάντες ἐνὶ κτείνωσιν ὀλέθρῳ.
Οὐκέτι δ' ἀμφαδίην λαοσσόος εἶχε πορείην
Χριστὸς ἐν Ἑβραίοισιν· ἀδουπήτῳ δὲ πεδίλῳ
Ἀγχὸν Ἰουδαίης παρεμέτρεε κόλπον ἐρήμης·
Χώρης ἐγγὺς ἵκανεν ὀρειάδος ἐγγὺς ἐρήμου,
Εἰς πόλιν· ὁππόθι μίμνε σὺν ἀντιθέοισι μαθηταῖς,
Ἐφραὶμ τὴν καλέουσι. καὶ ἐγγύθεν ἦεν ἑορτὴ
Πάσχα πολυκλήιστον· ἀπ' εὐρυάλοιο δὲ γαίης
Πολλοὶ Ἰουδαίων ὁμοτέρμονες ἄνδρες ἐρήμου
Μυστιπόλων ἀνέβαινον ἐς ἕδρανον Ἱροσολύμων,
Ὄφρα προφοιβάσσωσι δέμας ζαθέοισι καθαρμοῖς,
Πρίν περ ἀσιγήτοιο φανήμεναι ἦμαρ ἑορτῆς.
Καὶ πολέες δίζοντο θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ

Ἰησοῦν

Hic Iudæis nec idolum sonuit sermonem,
Nihil inexperta prudens scitis mente,
Neque animo consideratis quid conducibilius: quia ciuem
Bonũ est pro populo mori vnũ, ne ꝓpter ipsum
Nostra tota gens cadat exitio:
Viro vno moriente tota ciuitas tranquilla erit.
A seipso autem non hoc vaticinans dixit vir;
Sed sacrificio destinatus, tanquam illius
Sacerdos anni inconsueta vaticinatus est voce,
Quod moriturus erat volens vitã ferente morte
Christus Iudæorum pro gente: & non pro sola
Gente, sed vt filios Dei dissipatos in mundo
In vnũ congregaret. a malorum autore autẽ illa
Hora consilium texuerũt impudẽtes pontifices,
Et cœtus versutus incredulorum Pharisæorum,
Iesum vt omnes vno interficerent exitio.
Non amplius vero apertum saluans populũ habebat iter
Christus inter Hebræos: tacito vero pede
Sanctum Iudææ transmisit eundo sinum terræ:
Ad locum vicinum venit montanum prope desertum,
In ciuitatem, vbi mansit cum diuinis discipulis,
Quam Ephraim vocant. & prope erat festum
Pascha multum celebratum: ab ampla autẽ terra
Multi Iudæorum vicini viri deserto
Sacra tractantium ascendebãt ad sedilia Hierosolymorum,
Vt ante purificarẽt corpus diuinis purificationibus,
Priusquam celebris appareret dies festi.
Et multi quærebant odorato in templo
Iesum

Iesum absentem, diuiniloquum: stantes vero
Inter se loquebantur. dixit autem populus,
Vobis considerantib. quid videtur, quod trāsire
Non potest homo hic ad recens celebratū festū?
Et habitatorib. præceperunt increduli pōtifices,
Et cœtus versutus superborum Pharisæorum,
Vt ipsum quicūq. viderit p ciuitatē, vel audierit,
Multitudini indicet. dolosorum Pharisæorum,
Vt ipsum hostilis cœtus interficiat capiens.

Regionis autem amplæ desertam terram relinquens *Cap. XII.*
Iesus incōprehensibilis, consuetū subiit castellū,
Subiit Bethaniam, vbi Lazarum prope tumulū
Ex mortuis suscitauit, fundens animam mittentem sonum:
Subiit Bethaniam, quando vicini habebant festi
Sex adhuc dies solos relictos horæ.
Et ei conuiuium instruebant: amico autē animo
Martha administrationē capacis habebat mēsæ.
Vnus autem erat conuictorum & Lazarus, similis somnio
Omnibus apparens. Maria autem vnguenti fragrantis sumens
Pistica tres mensuras nominati a nardo,
Marmoreum portabat repletum vas rore
Pulchricoma Maria: & conuiuantis Regis
Diuinos vnxit vnguento pedes. extensa autem
Humorem pinguem absterfit molli capillo.
Natās autē impleuit totam domū diuinus odor.
Et inuido ore nectidolus dixit Iudas,
Qui impuris ipsum erat Iudæis proditurus,
Cur trecentis non venditur, vel aliqua mensura

Ἰησοῦ ἀπεόντα, θεηγόρον. εἰσορόωντες δὲ
Ἀλλήλοις ὀάριζον. ἐπεφθέγγοντο δὲ λαοί,
Ὑμῖν φραζομένοισι τί φαίνεται; ὅττι περῆσαι
Οὐ δύναται βροτὸς οὗτος ἐς εὐχορόεντον ἑορτήν.
Καὶ ναέταις ἐπέτελλον ἀπηθέες ἀρχιερῆες,
Καὶ χορὸς ἀγκυλόμητις ὑπερφιάλων Φαρισαίων,
Ὄφρα μιν ὅστις ἴδοιτο κατὰ πτόλιν, ἢ καὶ ἀκούσοι,
Πληθύϊ κηρύξειε δολορραφέων Φαρισαίων,
Ὄφρα μιν ἐχθρὸς ὅμιλος ἀποκτείνειε πέτρας.
Χώρης δ᾽ εὐρυάλωος ἐρημάδα πέζαν ἐάσας Κ. ιβ
Ἰησοῦς ἀκίχητος ἐθήμονα δύσατο κώμην,
Δύσατο Βηθανίην, ὅθι Λάζαρον ἐγγύθι τύμβου
Ἐκ νεκύων ἤγειρε, χέων ψυχοστόλον ἠχώ·
Δύσατο Βηθανίην, ὅτε γείτονος εἶχον ἑορτῆς
Ἓξ πάρος ἤματα μοῦνα λελειμμένα κυκλάδες ὧ-
Καί οἱ δόρπον ἔθεντο· φιλοσόργῳ δὲ μενοινῇ [ραι.
Μάρθα διακτορίην πολυχανδέος εἶχε τραπέζης.
Εἷς δ᾽ ἦν δαιτυμόνων ἔτι Λάζαρος, ἶσος ὀνείρῳ
Πασιφανής. Μαρίη δὲ μύρου θυόεντος ἑλοῦσα
Πιστικῆς τρία μέτρα φαιζομένης ἀπὸ νάρδου,
Μάρμαρον ἥρπαζε βεβυσμένον ἄγγος ἐέρσης
Εὔκομος Μαρίη· καὶ δαινυμένου βασιλῆος,
Θεσπεσίους ἤλειψε μύρῳ πόδας· ἐκταδίῃ δὲ
Ἰκμάδα παλείην ἀπεμάξατο μαχλάδι χαίτῃ.
Νηχομένη δ᾽ ἐμέθυσεν ὅλον δόμον ἔνθεος ὀδμή.
Καὶ φθονεροῖς στομάτεσσι δολοπλόκος εἶπεν Ἰούδας,
Ὃς μιαροῖς μιν ἔμελλεν Ἰουδαίοισι προδώσειν,
Τίπτε τριηκοσίων οὐ πέρναται, ἤ τινι μέτρῳ

Πλείονι

Πλείονι δηναρίων τόδε που μύρον, ὄφρα δοθείη
Πτωχοῖς δευομένοισι, καὶ οὐ στροφάλιγγι κονίης;
Τοῦτο δ' ἐκεῖνος ἔλεξε δολοπλόκος, οὐχ ὅτι φωτῶν
Ακτεάνων ἀλέγιζεν ἀμείλιχος, ἀλλ' ὅτι μοῦνον
Κλέπτης ἦν, κτεάνων νικώμενος· εἶχε δὲ κίστην
Τῇ ἔνι χαλκὸς ἔκειτο· καὶ ὁππόσα βάλλετο χηλῷ
Αὐτὸς ἀνηέρταζε φύλαξ κακός· ἀλλὰ ἐμύθῳ
Ιησοῦς ἀνέκοψεν, ἑῷ δ' ἀγόρευε φονῆϊ,
Θηλυτέρης λίπε δῶρον ἀμεμφέος, ὄφρα φυλάξῃ
Σώματος ἡμετέρου κειμήλιον, εἰσόκεν ἔλθῃ
Φοίνιος ἡμετέρων κτερέων ἐπιτύμβιος ὥρη.
Πτωχοὶ γὰρ παρέασιν ἀπείρονες αἰὲν ἑτοῖμοι
Ὑμῖν διζομένοισιν· ἐπειγόμενοι δέ με λεύσσειν,
Οὐκ αἰεὶ παρεόντα κιχήσετε. Πιστότατος δὲ
Λαὸς Ιουδαίων ἀγχίπολις ἔκλυε φήμης
Οὔασι τερπομένοις, ὅτι νόστιμος ἦλθεν Ιησοῦς
Ἔνθεον ἴχνος ἔχων ἐπιδήμιον ἠθάδι κώμῃ,
Μάρθης ὁππόθι δῶμα. καὶ ἔτρεχεν ἑσμὸς ὁδίτης
Ἄσπετος, ἄλλοθεν ἄλλος ὁμόστολος, οὐχ ἵνα μοῦνον
Ιησοῦν ἐσίδοιτο βιοσσόον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν
Λάζαρον, ὃν παλίνορσον ἀναστήσας ἀπὸ νεκρῶν
Ἔμπνοον ἐψύχωσε, χέων φυσίζοον ἠχώ.
Καὶ φθονεροὶ μενέαινον ἀναιδέες ἀρχιερῆες,
Καὶ ζαμενὴς φαρισαῖος ὅλος χορὸς, ὄφρα καὶ αὐτὸν
Λάζαρον ἀχλυόεντι πάλιν πέμψωσι βερέθρῳ,
Νόστιμον ἐκ νεκύων, ἑτέρῳ κτείνοντες ὀλέθρῳ,
Πότμον ἔτι πνείοντα παλαίτερον· ὄφρά τις εἴπῃ,
Λάζαρος οἶτον ἄλυξε, καὶ οὐ φύγεν ἀρχιερῆας.

Maiore denariorum hoc vnguentum,vt detur
Pauperib.indigētibus,& non vertigini pulueris?
Hoc vero ille dixit nec̄idolus,nō quod hominū
Pauperum curā haberet,immitis; ſed ſolū quod
Fur erat,a poſſeſſionibus ſuperatus:habebat autē
marſupium [culo
In quo pecunia iacebat:& quæcunq.volebat lo-
Ipſe extulit cuſtos malus. ſed ipſum ſermone
Ieſus repreſſit,ſuoque dixit homicidæ,
Fœminæ ſine donum inculpatæ,vt ſeru te
Corporis noſtri monimentum,donec veniat
Letalis noſtræ ſepulturæ funeſta hora.
Pauperes enim adſunt infiniti ſemper prompti
Vobis quærentibus: incitati autē ad me videndū
Nō ſemper pſentē deprehēdetis. Credulus autē
Populus Iudæorum vrbi vicinus audiuit famam
Auribus voluptate affectis, quod reuerſus veniſ-
ſet Ieſus
Diuinum veſtigium habens peregrinum in con-
ſueto caſtello,
Marthæ vbi domus. & cucurrit cœtus viator
Infinitus,aliunde alius comes, non vt ſolum
Ieſum videret vitam ſeruantem,ſed & ipſum
Lazarum,quem reducem exſuſcitās ex mortuis
Viuentem animauit,fundens viuificantem ſonū.
Et inuidi cupiebant impudentes pontifices,
Et furibūdus Phariſæorū tot' cœtus, vt & ipſum
Lazarum ad caliginoſum rurſum mitterent ba-
rathrum,
Reducem ex mortuis,altero interficiētes exitio,
Mortem adhuc ſpirātem priorē: vt quis diceret,
Lazarus mortem euaſit & non effugit pōtifices.
Hunc

Hunc interficere cogitabant insonté, quod propter ipsum
Populus Iudæorum tendens ad mœnia castelli,
Filio Dei credebat, malum depellenti regi.
Per summá nitens autem quum noctem tenebrosam diuisisset aurora,
Populus qui vicini accessit solennia festi,
Famam audiens quod diuino e castello
Iesus ad solum venturus esset Hierosolymorum,
Venit occurrés: ab arboribus consito auté horto
Summicomas palmas nudauit corymbis:
Et virides ramos in aerem populus circũagens,
Bene precante ore clangebat consonam vocem;
Celebrationibus rex Israel laudatus sit,
Immortalis in nomine principis veniens.
Et multum hinc & hinc ramiferæ viæ
Duplicem ductorem habens & posteriorem cœtum viatorem
Iesus, ferebatur medium dimetiens virorum,
Regens effrænem asinum, laboriosum viatoré,
Sedens super dorsum inexperti baiuli,
Esaias quod dixit vt impleretur,
Matris sublimis filia ne timeas Sion:
Iam varia dona præbens rex tuus ad te transibit,
Pullum habens velocem insequentem matrem.
Et hæc quidem nõ ante considerarunt discipuli:
Sed quando omnium rectricem suam iterum assumpsit formam
Christus rex, tũc omnes recordati sunt discipuli
Quod sapienti hæc omnia essent signata libro,
Et ipsi hæc fecissent. erat autem testificans vox
Populi commixti, quando Lazarum e sepulcro
Iesus

Τοῦτον ἑλεῖν μενέαινον ἀναίτιον, ὅττι δι' αὐτὸν
Λαὸς Ἰουδαίων μετανισόμενος ἔνδια κώμης,
Παιδὶ θεοῦ πίστευον, ἀλεξιμόρῳ βασιλῆϊ.
Ἀκροφανὴς δ' ὅτε νύκτα λιπόσκιον ἔσχισεν ἠώς,
Λαὸς ὃς ἀγχιπόροιο μετήιε κῶμον ἑορτῆς,
Φήμης εἰσαΐοντες ὅτι ζαθέης ἀπὸ κώμης
Ἰησοῦς ἐς ἔδεθλον ἐλεύσεται Ἱεροσολύμων,
Ἤλυθον ἀντιόωντες· ἀπ' εὐδένδροιο δὲ κήπου
Ἀκροκόμους φοίνικας ἐγυμνώσαντο κορύμβων·
Καὶ χλοεροὺς ὅρπηκας ἐς ἠέρα λαὸς ἑλίσσων,
Εὐφήμοις στομάτεσσιν ἀνέκλαγε σύνθροον ἠχώ,
Εὐλογίησιν ἄναξ Ἰσραὴλ αἰνετὸς ἔσω,
Ἀθανάτου ὁ ἐν οὐνόματι κοσμήτορος ἥκων.
Καὶ πολὺ ἔνθα καὶ ἔνθα κορυμβοφόροιο κελεύθου
Δίζυγα πομπὸν ἔχων καὶ ὀπίστερον ἐσμὸν ὁδίτην
Ἰησοῦς, πεφόρητο μέσον μετεσσύμενος ἀνδρῶν,
Ἰθύνων ἀχάλινον ὄνον, παλαιεργὸν ὁδίτην,
Ἑζόμενος νώτοισιν ἀπειρήτοιο φορῆος,
Ἡσαΐας τόπερ εἶπεν ὅπως πληρούμενον εἴη,
Μητέρος ὑψιλόφου θύγατερ μὴ δείδιθι Σιών·
Ἤδη ποικιλόδωρος ἄναξ τεὸς εἰς σὲ περήσει,
Πῶλον ἔχων ταχύγουνον ὀπηδεύοντα τεκούσῃ.
Καὶ τὰ μὲν οὐ τοπρόσθεν ἐπεφράσσαντο μαθηταί·
Ἀλλ' ὅτε παμμεδέουσαν ἑὴν ἀνεδύσατο μορφὴν
Χριστὸς ἄναξ, τότε πάντες ἀνεμνήσαντο μαθηταὶ
Ὅττι σοφῇ τάδε πάντα πέλει κεχαραγμένα βίβλῳ.
Καὶ οἱ ταῦτα τέλεσσαν ἑὴν δ' ἄρα μάρτυς ἰωὴν
Λαῶν συμμιγέων, ὅτε Λάζαρον ἔκτοθι τύμβου

Ἰησοῦς ἐκάλεσσε, τεταρταῖον ἢ θανόντα
Ἐκ νεκύων ἤγειρε, χέων ψυχοσσόον ἠχώ.
Οὗ χάριν ἀντιόων πολὺς ἔρρεεν ἑσμὸς ὁδίτης,
Χριστὸν ἀνευάζων νεκυοσσόον, υἱέα Δαβίδ.
Ἀλλήλοις δ' ὀάριζον ὁμοφραδέες Φαρισαῖοι,
Ἡμῖν ποῖον ὄνειαρ ἀέξεται; ἀμφιλαφὴς γὰρ
Κόσμος ὅλος πολύμορφος ἑνὸς κατόπισθεν ὁδεύει,
Καὶ δόλος ἡμείων θανατηφόρος οὐδὲν ὀνήσει.
Καί τινες Ἑλλήνων ἔσαν ἀνέρες, οἳ τότε πολλοὶ
Θεσπεσίης ἀνέβαινον ὀπιπευτῆρες ἑορτῆς.
Ἰησοῦ δ' ἀΐοντες ἀειδομένης ἀπὸ φήμης,
Ἀγχιμόλῳ προσιόντες ἐπεφθέγξαντο Φιλίππῳ,
Χριστὸν ἰδεῖν ἐθέλοντες ἱκάνομεν. ἐσσύμενος δὲ
Ἀνδρέᾳ εἶπε Φίλιππος ὁμόπτολις· ἡδυεπὴς δὲ
Ἀνδρείας ὁμόφοιτος ἐπειγομένοιο Φιλίππου
Χριστῷ μῦθον ἔλεξεν. ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Ὥρη νῦν μόγις ἦλθεν ὅτε σχεδὸν ἵσταται ἀκμὴ
Ἀνθρώπου σοφὸς υἱὸς ὅπως ὑψούμενος εἴη.
Μάρτυς ἐτητυμίης ἀμὴν ἀμὴν λόγος ἔστω·
Κόκκος ἐπὴν σίτοιο πεσὼν ἐπὶ διψάδι γαίῃ,
Μή τι θάνῃ, τότε μοῦνος ἐτώσιος αὐτόθι μίμνει,
Ἄσπορος ἀχρήϊστος, ἀνήροτος, ἄμμορος δρέπης·
Ἢν δὲ θάνῃ, ζείδωρον ἀφειδέα καρπὸν ἀέξει.
Ψυχὴν δ' ὃς φιλέει μινυώριον, οὗτος ὀλέσσει,
Τερψινόου μεθέπων ἀπατήλιον ἐλπίδα κόσμου.
Ψυχὴν δ' ὃς στυγέει, πανακήρατον ἔμπεδον αὐτὴν
Εἰς βιοτὴν αἰῶνος ἀλωφήτοιο φυλάσσει.
Ὅστις ἐμοὶ πείθοιτο διάκτορον ἔργον ὑφαίνων,

Τοῦτον

Iesus vocauit,quatriduanumque mortuum [nũ.
Ex mortuis excitauit,fundẽs animas reducẽtẽ ſo
Cuius gratia occurrens multus confluxit cœtus
viator,
Chriſtũ celebrãs mortuos ſaluantẽ,filiũ Dauid.
Inter ſe autem muſſitabant cõſultantes Phariſęi,
Nobis quale emolumẽtũ creſcet?copioſus enim
Mundus totus varius poſt vnum vadit,
Et dolus noſter mortifer nihil iuuabit.
Et quidam Græci erant viri,qui tunc plurimi
Diuini aſcenderunt ſpectatores feſti.
De Ieſu autem audientes celebrata ex fama,
Propinquo accedentes dixerunt Philippo,
Chriſtum videre volentes venimus.concitatus
autem
Andreæ dixit Philippus conterraneus: ſuauilo-
quus autem
Andreas comes impulſi Philippi
Chriſto ſermonem dixit. Rex autem reſpondit
ſermone,
Hora nunc tandẽ venit quum prope inſtet vigor
Hominis ſapiens filius vt exaltetur.
Teſtis veritatis Amen Amen ſermo ſit:
Granum frumenti cadens in ſitibundam terrã,
Niſi moriatur,tunc ſolum vanum ibi manet,
Non ſeminatum,inutile,non aratũ,expers falcis:
Si vero moriatur,vitalẽ plurimum fructũ auget.
Vitam enim qui diligit temporalem, hic perdet,
Męntem delectãtis habens fallacem ſpẽ mundi:
Animã vero qui odit, immortalem,firmã ipſam
Ad vitam æui indeſinentis cuſtodit.
Qui mihi crediderit miniſtrum opus texens,

Hunc meus pater in alto sedēs nouit honorare:
Qui subministrauerit, meis legibus credens,
Hic sequetur me, & comes erit,
Vt maneat mecum minister vbi maneo:
Nunc autem meum cor habeo agitatū: sed quid dicam?
Anima mea turbat me. pater, mētē agitāte hora
Ex hac me salua immutabili. séd ad hoc
Horridam non coactus volens veni in horam:
Filium tuum glorifica. Et cælitus facta est vox,
Et te ante glorificaui, & vicissim nunc honoro.
Et multus hinc & hinc astans & audiens
Cælestem tremulis in auribus procellam vocis
Populus instrepebat quod diuinis e finibus
Tonitrualis grauiter sonans strepitum edidit æthereus sonus.
Alii autem contra sonuerunt, quod prope angelus cum ipso
Cælestis loquutus est sapienti mugitu vocis.
Iesus autem dixit toti admiranti populo,
Nō propter me strepitus hic pulsat: cælitus autē,
Similis tonitruo propter vos venit vox.
Nunc diuini mundi est iudicium: modo & ipse
Princeps peccante expellitur ex mundo.
Et quidem postquam exaltatus fuero a terra late patente,
Vos ad me omnes in cælum amplum traham.
Dixit, significans quasi viuifica morte
Iesus esset moriturus populos seruans. ipsi
Populus autē contra sonuit concordi quodā ser-
Audiuimus ex scriptis signis sæpius nos [mone,
Christus omnium rector æternus quòd maneat:
Et vnde

Τοῦτον ἐμὸς γενέτης ὑψίθρονος οἶδε γεραίρειν·
Ὅστις ὑποδρήσσειν ἐμοῖς θεσμοῖσι πιθήσας,
Οὗτος ὁμαρτήσειεν ἐμοὶ καὶ ὁμόστολος ἔσται,
Ὄφρα μένοι μετ' ἐμεῖο διάκτορος ὁππόθι μίμνω·
Νῦν δ' ἐμὸν ἦτορ ἔχω δεδονημένον· ἀλλὰ τί λέξω;
Ψυχὴ ἐμὴ κλονέει με. πάτερ, φρενοδινέος ὥρης
Ἐκ ταύτης με σάωσον ἀκαμπέος. ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ
Ῥιγεδανὴν ἀβίαστος ἑκούσιος ἤλυθον ὥρην·
Υἷα τεὸν κύδαινε. Καὶ οὐρανόθεν πέλε φωνή,
Καί σε πάρος κύδηνα, καὶ ἔμπαλιν ἄρτι γεραίρω.
Καὶ πολὺς ἔνθα καὶ ἔνθα παριστάμενος καὶ ἀκούων
Αἰθερίην τρομεροῖσιν ἐν οὔασι λαίλαπα φωνῆς
Λαὸς ἐπεσμαράγησεν, ὅτι ζαθέων ἀπὸ κόλπων
Βρονταίη βαρύδουπος ἐπέκτυπεν αἴθριος ἠχώ.
Ἄλλοι δ' ἀντιάχησαν, ὅτι σχεδὸν ἄγγελος αὐτῷ
Οὐρανίης ὀάριζε σοφῷ μυκήματι φωνῆς.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ὅλῳ πολυθαμβέϊ λαῷ,
Οὐ δι' ἐμὲ κτύπος οὗτος ἀεράσσεται· οὐρανόθεν δὲ
Ἀντίτυπος βροντῇσι δι' ὑμέας ἵκετο φωνή.
Νῦν ζαθέου κόσμοιο πέλει κρίσις· ἄρτι καὶ αὐτὸς
Ἀρχὸς ἀλιτρονόοιο διώκεται ἔκτοθι κόσμου.
[Καί κεν ἐπὴν ὑψωθῶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Ὑμέας εἰς ἐμὲ πάντας ἐς οὐρανὸν εὐρὺν ἐρύσσω.
Ἔννεπε, σημαίνων ποίῳ ζωαρκέϊ πότμῳ
Ἰησοῦς ἤμελλε θανεῖν λαοσσόος. αὐτοῦ]
Λαοὶ δ' ἀντιάχησαν ὁμογλώσσῳ τινὶ μύθῳ,
Ἐκλύομεν γραφικοῖσι χαράγμασι πολλάκις ἡμεῖς,
Χριστὸς ὅλων μεδέων αἰώνιος οὕνεκα μίμνει·

Καὶ πόθεν ἄμμιν ἔειπες ἀσημάντῳ σέο μύθῳ,
Ἐκ χθονίων λαγόνων ὑψούμενος εἰς πόλον ἐλθών,
Ὑμέας εἰς ἐμὲ πάντας ἀπὸ χθονὸς αὐτὸς ἐρύσσω,
Ἀνθρώπου κλυτὸς υἱὸς ἐπὴν ὑψούμενος εἴη;
Εἰπὲ δὲ, τίς πέλεν οὗτος ὃν ἀγνώστῳ τινὶ θεσμῷ
Ἀνθρώπου σφὸν υἷα τεῇ μυθήσαο φωνῇ;
Ἰησοῦς δ' ἅμα πᾶσιν ἀνίαχε, Βαιὸν ἐν ὑμῖν
Ἔσσεται εἰσέτι μοῦνον ἐπὶ χρόνον αἰθέριον φῶς.
Ἀπλανέες δ' ἐνὶ φωτὶ δι' ἰθυπόροιο κελεύθου
Στείχετε θαρσήεντες, ἕως φάος εἰσέτι λάμπει,
Πρὶν ζοφερῇ στροφάλιγγι κιχήμεναι ὑμέας ὄρφνην.
Ὃς δὲ διαστείχει σφαλερῷ ποδὶ νυκτὸς ὁδίτης,
Πλάζεται ἀγνώσσων σκολιὴν ὁδὸν ὅπποθι βαίνει.
Ἄχρι φάος δέρκεσθε, σοφῷ πιστεύετε μύθῳ
Εἰς φάος, ὄφρα γένοισθε φεραυγέος υἱέες αἴγλης.
Ζωοδότης γόνος ἀνθρώπου τάδε πάντα βοήσας
Κεύθετ', Ἰουδαίων χορὸν ἀγκυλόμητιν ἐάσας.
Τόσσα δέ οἱ τελέσαντι πολύτροπα φάρμακα νούσων,
Αὐτῷ δερκομένων αὐτώπιον, ἐκτὸς ἀκουῆς,
Οὔτις ἀνὴρ πίστευεν· ὅπως πληρούμενον εἴη
Ἡσαΐας τόπερ εἶπε, χέων πρωτόθροον ὀμφήν,
Κοίρανε, τίς μετὰ τόσσα τεῇ πίστευσεν ἀκουῇ
Ἢ τίνι παγγενέταο θεοῦ γυμνοῦτο βραχίων;
Οὐ χάριν οὐκ ἐδύναντο θεουδέα πίστιν ἀέξειν·
Ὅττι καὶ Ἡσαΐας πάλιν ἔννεπε θεσπίδι φωνῇ,
Ὀφθαλμοὺς ἀλάωσεν ἐμῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων,
Καὶ νόον ἰθυκέλευθον ἐθήκατο τυφλὸν ἀλήτην,
Μὴ κραδίῃ νοέωσι, καὶ ἀθρήσωσιν ὀπωπαῖς,

Et vnde nobis dixisti oscuro tuo sermone,
Ex terrestribus cauitatibus exaltatus in cælum
veniens,
Vos ad me omnes a terra ipse traham,
Hominis inclytus filius postquã exaltatus fuerit?
Dic vero, quis est ille quem ignota quadam lege
Hominis sapientem filium tua dixisti voce?
Iesus autem simul omnibus respondit, Pusillum
inter vos
Erit adhuc solum per tempus cæleste lumen.
Non errantes autem in lumine per rectam viã
Incedite confidentes, donec lumẽ adhuc lucet,
Priusquam caliginoso turbine deprehendat vos
obscuritas.
Qui enim incedit errante pede noctu viator,
Aberrat ignorans curuam viam quo vadat.
Donec lucem videtis, sapienti credite verbo
Lucis, vt sitis luciferi filii splendoris.
Vitæ dator filius hominis hæc omnia clamans
Abscondit se, Iudæorũ cœtũ versutũ relinquẽs.
Tot autem ei perficiẽti varia remedia morborũ,
Ipsis videntibus coram extra famam
Nullus vir credidit; vt impleretur
Esaias quod dixit, fundens propheticam vocem,
Domine, quis post tanta tuo credidit auditui?
Vel cui omnium genitoris Dei nudatum est brachium?
Propter qđ nõ potuerũt religiosam fidẽ augere:
Quia & Esaias rursus dixit prophetica voce,
Oculos obcæcauit meorum testes operum,
Et mẽtem rectigradam fecit cæcam errabundã:
Ne corde intelligant, & videant oculis,

Et ad me conuertantur, mente autẽ læsos seruem
Viros peccantes meo sanante verbo, [spergens.
Medicus sine ferro cõuenientia medicamẽta in-
Esaias hæc omnia conscripsit fatidica voce,
Quia Dei Christi tempus præoccupantem vidit gloriam,
Oculo cordis omnia vidente, & propter ipsum
Futurã prçcurrẽtẽ vaticinatus est diuinã vocem.
Tamen firmi quidam viri scienti silentio
Principatus Iudæorum, superbi oculi consilii,
Filio Dei crediderunt diuina propter opera:
Sed metum & zelum vitans Pharisæorum,
Aperte nullus manifestauit suam mentem: reuerentis autem [libet
Intus latens tunc fides sub præcordiis viri cuiuf-
Improuisa, tacita occultabatur condito silentio.
Omnis enim vir præoptauit humigenitorũ gratiam virorum, [norem.
Quàm magni solius Dei multum splendentẽ ho-
Iesus autem sonuit odorato in templo,
Qui meorũ receperit diuiniloquorũ ordines ver
In me credens non cõfidit, sed patri [borum,
Qui me præmisit. & humanis oculis
Omnis me videns, & meum patrem videt.
Cælitus lux veni ego caliginoso mundo,
Cælitus lux veni, vt homo qui me honorauerit,
Fidem habens immotam, in caligine nunquam maneat. [fluxus sermonum,
Quicunque meorum susceperit a Deo impulsos
Et inuiolatæ mentis sigillum seruauerit,
Non iudico vnquã hũc ego hominẽ. nõ .n. venio
Mundum vt iudicem multũ errantẽ, sed seruare.

Qui

Καί μοι ὑποστρέψωσι, νοσβλαβέας δὲ σαώσω
Ἄνδρας ἀλιτραίνοντας ἐμῷ παιήονι μύθῳ,
Ἰητὴρ ἀσίδηρος ἐχέφρονα φάρμακα πάσσων.
Ἡσαΐας τάδε πάντα κατέγραφε θέσπιδι φωνῇ,
Ὅττι θεοῦ Χριστοῖο προώριον ἔδρακε τιμὴν
Ὀφθαλμῷ κραδίης πανδερκέϊ, καὶ χάριν αὐτοῦ
Ἐσσομένην προκέλευθον ἐθέσπισεν ἔνθεον ὀμφήν.
Ἔμπης ἀπλανέες τινὲς αἰέρες ἴδμονι σιγῇ
Ἀρχὴ Ἰουδαίων, ὑψαύχενος ὄμματα βουλῆς.
Παιδὶ θεοῦ πείθοντο θεηγενέων χάριν ἔργων·
Ἀλλὰ φόβον καὶ ζῆλον ἀλυσκάζων Φαρισαίων
Ἀμφαδὸν οὔτις ἔφηνεν ἑὸν νόον. αἰδομένου δὲ
Ἐνδόμυχος τότε πίστις ὑπὸ φρένα φωτὸς ἑκάστου,
Ἀπροϊδής, ἀβόητος ἐκεύθετο φωλάδι σιγῇ.
Πᾶς γὰρ ἀνὴρ προβέβουλε χαμαιγενέων χάριν ἀνδρῶν
Ἢ μεγάλου μούνοιο θεοῦ πολυφεγγέα τιμήν.
Ἰησοῦς δ' ἰάχησε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ,
Ὅστις ἐμῶν δέξοιτο θεοφραδέων στίχα μύθων,
Εἰς ἐμὲ πιστεύων οὐ πείθεται, ἀλλὰ τοκῆϊ
Ὅστις ἐμὲ προέηκε· καὶ ἀνδρομένησιν ὀπωπαῖς
Πᾶς ἐμὲ παπταίνων, καὶ ἐμὸν γενετῆρα δοκεύει.
Οὐρανόθεν φάος ἦλθον ἐγὼ λιποφεγγέϊ κόσμῳ·
Οὐρανόθεν φάος ἦλθον, ἵνα βροτὸς ὅς με γεραίρῃ
Πίστιν ἔχων ἀτίνακτον, ἐν ἀχλύϊ μήποτε μίμνῃ.
Ὅστις ἐμῶν δέξοιτο θεόσσυτα χεύματα μύθων,
Καὶ μὴ ἀσυλήτοιο νόου σφρηγῖδα φυλάξῃ,
Οὐ κρίνω ποτὲ τοῦτον ἐγὼ βροτόν· οὐ γὰρ ἱκάνω
Κόσμον ἵνα κρίνειμι πολύπλανον, ἀλλὰ σαώσαι.

Ὅς με παραγράψαιτο καὶ ἡμετέρης θρασὺς ἀνὴρ
Ἔμπνοα μὴ δέξαιτο βιοσσόα χεύματα φωνῆς,
Οὗτος ἔχει κρίνοντα δικασπόλον. ἡμέτερος γὰρ
Ὃν λαλέω λόγος οὗτος ἀπειθέα τοῦτον ἐλέγξει
Κρίνων, ὀψιτέλεστος ὅτε δρόμος ἔσχατος ἠοῦς,
Ἐρχομένοις ὅτε πᾶσι πέλει κρίσις. ἐξ ἰδίων γὰρ
Οὐ μαθὸν αὐτοκέλευστος ἐγὼ ποτὲ μῦθον ἐνίψαι,
Ἀλλὰ θεοῦ ζείδωρον ἔχω παρὰ πατρὸς ἐφετμὴν,
Ἀνδράσιν ἀρχομένοις τί φθέγξομαι, ἢ τί βοήσω.
Οἶδα δὲ παμμεδέοντος ἐφημοσύνην γενετῆρος,
Ζωὴν ἀθανάτην, τὴν ἔλλαχε σύνδρομος αἰὼν
Ἀενάῳ στροφάλιγγι· καὶ ὑμέας ὅσσα διδάσκω,
Ὥσπερ ἐμοὶ κατέλεξε πατὴρ ἐμὸς, ὡς ἀγορεύω.
Καὶ ναέτης πρὶν Πάσχα μολεῖν, πρὶν βωμὸν ἀνά-
Ἰησοῦς νοέων ὅτι καίριος ἤλυθεν ὥρη [ψαι, Κ.ιγ'.
Ὀφρὰ κεν ἐκ κόσμοιο μετάτροπος αἰθέρα δύων,
Νόσιμος ὑψιμέδοντι συναστράψειε τοκῆϊ,
Πάντας ἀεὶ παρεόντας ἑοὺς ἑτάρους ἀγαπήσας
Ἐξ ἀρχῆς, ἀγάπαζε καὶ εἰς τέλος. ἑσπερίου δὲ
Δείπνου γινομένοιο φιλοστόργοιο τραπέζης,
Δούλιον ἔργον ἔτευξεν ἑοῖς ἑτάροισιν ὑφαίνων·
(Δαίμονος ἀντιπάλοιο φιλοκτεάνῳ τινὶ κέντρῳ
Ἀνδρομέην ἐπὶ λύσσαν αἰοιστρήσαντος Ἰούδαν,
Τολμήεις ἵνα κεῖνος Ἰουδαίοισι προδοίη
Χρυσὸν, ἑὸν θρεπτῆρα, δεδεγμένος ὦνον ὀλέθρου)
Αὐτὸς ἑῇ κραδίῃ δεδαημένος ὅττιπερ αὐτοῦ
Ὑψιμέδων ἅμα πάντα θεὸς πόρε χειρὶ νομεύειν,
Ὅττι καὶ οὐρανόθεν καὶ ἐς αἰθέρα δίζυγι θεσμῷ

Καὶ

Qui me reiecerit,& nostræ audax vir
Viuos nō receperit vitam seruantes fluxus vocis,
Hic habet iudicantem iudicem. noster enim
Quē loquor sermo,hic incredulū hūc redarguet
Iudicans, sero perfectus quando cursus vltimus auroræ,
Excitatis quando omnibus est iudicium. ex propriis enim [loqui,
Nō didici sponte iussus ego vnquā sermonē pro-
Sed Deo vitale habeo a patre mandatum,
Viris congregatis quid loquar,aut quid clamem.
Noui autem omnia regentis mandata patris,
Vitam [esse] æternam, quam sortitum est cōcurrens seculum
Æterna cum vertigine:& vos quæcūque doceo,
Sicut mihi commemorauit pater meus,sic dico.
Et ciuibus priusquam Pascha ve- *Cap.XIII.*
niret,priusquam aræ accenderentur,
Iesus cognoscēs quod opportuna venisset hora,
Vt ex mundo reuersus, cælum subiens,
Redux altiregēte pariter coruscaret cum patre,
Omnes semper præsentes suos socios diligens
Ab initio,sic dilexit & ad finem.vespertina autē
Cœna facta beneuolæ mensæ,
Seruile opus fecit suis sociis texens:
(Dæmone aduersario,auaro quodam stimulo
Humanam ad rabiem incitante Iudam,
Audax vt ille Iudæis proderet
Christum,suū nutritorē,accipiens pretiū exitii)
Ipse suo corde sciens quod illius [tribuere,
Altiregens simul omnia De⁹ dedisset manu dis-
Quod & e cælis & in cælum duplici lege
Et

Et a Deo prius venisset,& ad Deũ reuerteretur.
Et tunc conuiuis seruile opus texens
Iesus,opere prõptus surrexit cœnam relinquens,
Et corpore a splendido suas deposuit tunicas,
Et lineam circa lumbos spuriam cinxit fasciam:
Stringens durã telam,quam dixit sepulcralis vox
Linteum,humidi pedis subsidium virorum.
Et concauum in pollubrum fundens subterraneam aquam
Christus, suorum sociorum caros pedes incepit lauare,
Ad vltimum a primo transiens ad alium ab alio,
Incipiens a Simone, vsque ad suum homicidam.
Seniori autem Simoni astitit, & pedes eius
Vtrosque arripuit.celer autem retraxit Simon,
Iesumque inhibuit, caram venerationem oculis monstrans:
Et ipsum detinens forti demulsit voce,
Tui ministri, Rex omnibus imperans, [vero
Lauas tuis manibus meos pedes? Suauiloquus
Sedenti Simoni diuiniloquus dixit Iesus,
Iam quidem quod perficio seruile opus texens,
Non potes intelligere,deinceps autẽ hoc scies.
Et ei Petrus dixit,fundens suaues minas,
Nunquam expurgabis meos pedes,donec repit
Æuum multum volutum. Rex autem respondit sermone,
Nunquam tibi mecum pars custodita erit,
Nisi ego lauẽ te,fundẽs administratoriã aquam.
Et ei verbum dixit mente credula Simon,
Ita precor,nõ solum meos pedes,vtrasq; verum
Laua Rex & manus meas,& circulare caput,
Et rursus

Καὶ θεόθεν πάρος ἦλθε, καὶ εἰς θεὸν αὖτις ἱκάνει.
Καὶ τότε δαιτυμόνεσσι διάκτορον ἔργον ὑφαίνων
Ἰησοῦς, ταχυεργὸς ἀνίστατο δεῖπνον ἐάσας,
Καὶ χροὸς αἰγλήεντος ἑοὺς ἀπέθηκε χιτῶνας,
Καὶ λινέην λαγόνεσσι νόθην ἐζώσατο μίτρην·
Σφίγξας σκληρὸν ὕφασμα, τόπερ φάτο θυμβραίας
Λέντιον, ἰκμαλέοιο ποδὸς ἀλκτήριον ἀνδρῶν· [αὐδὴ
Καὶ γλαφυρῷ νιπτῆρι βαλὼν ὑποκόλπιον ὕδωρ
Χειρὸς, ἑῶν ἑτάρων φιλίους πόδας ἤρξατο νίπτειν,
Λοίσθιον ἐκ πρώτου μετανεύμενος ἄλλον ἀπ' ἄλλου,
Ἀρχόμενος Σίμωνος, ἕως ἰδίοιο φονῆος.
Πρεσβυτέρῳ δὲ Σίμωνι παρίστατο, καὶ πόδας αὐτοῦ
Ἀμφοτέρους κρατέεσκε. ταχὺς δ' ἀντέσπασε Σίμων,
Ἰησοῦ δ' ἀνέκοψε, φίλον σέβας ὄμμασι φαίνων·
Καί μιν ἐρητύων βεβαρῆ μειλίξατο φωνῇ,
Ὑμετέρου θεράποντος ἄναξ πάντεσσι κελεύων
Νίπτεις σῇς παλάμῃσιν ἐμοὺς πόδας; Ἡδυεπὴς δὲ
Ἑζομένῳ Σίμωνι θεηγόρος εἶπεν Ἰησοῦς,
Ἄρτι μὲν ὡς τελέω δρηστήριον ἔργον ὑφαίνων,
Οὐ δύνασαι νοέειν, μετέπειτα δὲ τοῦτο νοήσεις.
Καί οἱ Πέτρος ἔλεξε, χέων ἡδεῖαν ἀπειλὴν,
Οὔποτε φαιδρυνέεις ἐμοὺς πόδας, εἰς ὅσον ἕρπει
Αἰὼν πουλυέλικτος. Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Οὔποτε σοὶ μετ' ἐμεῖο μέρος πεφυλαγμένον ἔσται,
Εἰ μὴ ἐγὼ νίψω σε, χέων μεταχείριον ὕδωρ.
Καί οἱ μῦθον ἔλεξε νόῳ πειθήμονι Σίμων,
Ναὶ λίτομαι, μὴ μοῦνον ἐμοὺς πόδας, ἀμφοτέρας δὲ
Νίψον ἄναξ καὶ χεῖρας ἐμὰς, καὶ κυκλάδα κόρσην·

Ναὶ πάλιν, ὡς ἐθέλῃς, καὶ ὅλον δέμας. Εἶπεν Ἰησοῦς,
Οὐ χατέει νεαροῖο λελουμένος ὕδατος ἀνὴρ,
Εἰ μὴ μοῦνα πόδεσσι καθάρσια νίπτρα πορείης
Εἰνοδίης. καθαρὸν γὰρ ὅλον δέμας· ἀνδρομέης δὲ
Ἄμμοροι ἀμπλακίης καθαροὶ νόον ἐστὲ καὶ αὐτοί·
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντες. ἐπεὶ πάρος ᾔδεε θυμῷ
Τίς μιν ἀνὴρ ἤμελλεν Ἰουδαίοις παραδώσειν
Ὤνιον ἀντιβίοισι· τίς ἔμπορος ἦεν ὀλέθρου.
Οὗ χάριν ἀγχιθέοισιν ἄναξ ἀγόρευε μαθηταῖς,
Ἄμμορον ἀμπλακίης καθαρὸν νόον ἐστὲ καὶ αὐτοὶ,
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντες. ὑποδρηστῆρι δὲ θεσμῷ
Ὁππότε δαιτυμόνων δυοκαίδεκα κύκλον ἀμείβων,
Νίψεν ἑῶν ἑτάρων ὁσίους πόδας ἁγνὸς Ἰησοῦς
Κεκλιμένους, παλίνορσος ἑοὺς ἔνδυνε χιτῶνας·
Καὶ παλάμης ἀγκῶνα παλινδίνητον ἐρείσας
Ἀκρότατον περὶ κύκλον ὁμοστέργοιο τραπέζης,
Εἶπεν ἑοῖς ἑτάροις, Γινώσκετε τοῦτο καὶ αὐτοὶ
Ὑμῖν οἷον ἔρεξα, διάκτορον ἔργον ὑφαίνων;
Ὑμεῖς διχθαδίῳ με σοφῷ κικλήσκετε μύθῳ
Κοίρανον, ὑμείων τε διδάσκαλον· ἀπλανέες δὲ
Τοῦτο καλῶς φθέγγεσθε δαήμονες· εἰμὶ γὰρ ἄμφω
Ὡς ἐμὲ μυθίζεσθε· φιλοστόργῳ δὲ μενοινῇ
Εἰ πόδας ὑμείων καθαρῷ φαίδρυνα λοετρῷ,
Ἡγητὴρ καὶ ἄναξ περιδέξιος· ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
Ἀντίτυπον θέμις ἐστὶν ἐμὸν μίμημα μαθόντας
Ὑμέας, ἀλλήλων φιλίους πόδας ὕδατι νίπτειν.
Δεῖγμα γὰρ ἔπλετο τοῦτο διδάσκαλον, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Ἔργον ὅπερ ποίησα σοφὸν τελέσητε καὶ αὐτοὶ

Πάντες

Et rurſus,ſi volueris,& totum corp⁹.Dixit Ieſus,
Non indiget noua lotus aqua vir,
Niſi ſolum pedibus puro lauacro pro itinere
Compitali. purum enim totum corpus: humani autem
Expertes errati,puri mente eſtis & ipſi:
Sed non ſimul omnes. quia antea ſciebat animo
Quis illum vir eſſet Iudæis proditurus
Venalem hoſtibus;quis negotiator eſſet exitii.
Propter quod Deo propinquis Rex dixit diſcipulis,
Expertem errati purum animum ſcitis & ipſi,
Sed non ſimul omnes.ſeruili autem lege
Quando conuiuarum duodecim circulum pertuadens
Lauit ſuorũ ſociorum puros pedes ſanctus Ieſus
Recumbentes,reciprocus ſuam induit tunicam:
Et manus cubitum volutum firmans
Summum circa ambitum concordis in amore menſæ,
Dixit ſuis ſociis,Cognoſcitis hoc & ipſi
Vobis quid fecerim,ſeruile opus texens?
Vos duplici me ſapienti vocatis verbo
Dominum,& veſtrũ magiſtrum: nõ errãtes autẽ
Hoc bene dicitis prudentes.ſum enim vtrunque
Vt me vocatis.beneuolo autem animo
Si pedes veſtros puro expurgaui lauacro,
Dux & rex ſapiens:ſed & ipſos
Ad expreſſam fas eſt meam imitationẽ diſcentes
Vos,inuicem caros pedes aqua lauare.
Exemplum enim erat hoc docens,vt & vos
Opus quod feci ſapiens,faciatis & ipſi

Omnes

Omnes inuicem mutua quadam lege,
Compar exemplum periti ducis.
Non est minister rege superior, neque aliquis vir
Duce mittente legatus est melior.
Si vero ratione hæc omnia intellexistis, & mens
cum opere
Certauerit, vtiq; estis beatiores. nõ de omnibus
Dixi vobis alio puro lauacro
Egẽtibus; sed sermo vnius gratia est. noui & ipse
Quales fidelissimos & irreprehẽsibiles viros ele-
Sed vt modulatrix quod dixit diuina cãtio, [gerim
Auro insaniens immitis vir meũ panẽ comedẽs,
Calcaneum fraudulentum contra me attollens,
Nostræ conuictor petulanter insultauit mensæ.
Lingua præcurrente, quod futurũ est, iã prędico,
Vt ipsũ si perfecerit volubile tẽpus prope repẽs,
Verbum recordemini antiquum, quod vobis
Futurum vaticinata sit mea prophetica vox.
Testificans firmiloquus Amen Amen sermo sit,
Quicunque meum receperit ministrum quem-
cunque misero, [ipsum
Placidum oculum ferens, me suscipit: qui vero &
Missum a Deo me recipiens amplectitur vir,
Recipit æternum meum mittentem patrem.
Dixit Rex sociis: & fatidicum os soluens,
Spiritus cælestis agitatus prudenti vibratione
Christus, non tacentis mentis turbabatur flãma.
Testimonium autem proprium proferens eru-
ctauit vocem,
Vnus homo inter vos caros socios me prodet:
Vnus amicus mutabilis contubernalis me do-
mabit.
Iesus

Πάντες ἐν ἀλλήλοισιν ἀμοιβαίῳ ἑνὶ θεσμῷ,
Ἰσοφυὲς μίμημα δαήμονος ἡγεμονῆος.
Οὐ πέλε λάτρις ἄνακτος ὑπέρτερος· οὐδέ τις ἀνὴρ
Ἡγεμόνος πέμψαντος ἀπόστολός ἐστιν ἀρείων.
Εἰ δὲ λόγῳ τάδε πάντα νοήσατε, καὶ νόος ἔργῳ
Ἤλασε, καί περ ἔφυτε μακάρτεροι. οὐ περὶ πάντων
Ἔννεπον ὑμείων ἑτέρους καθαροῖο λοετροῦ
Δευομένων· ὁ δὲ μῦθος ἑνὸς χάριν. οἶδα καὶ αὐτὸς
Οἵους πιστοτάτους καὶ ἀμεμφέας ἄνδρας ἐδέγμην.
Ἀλλ' ἵνα φορμίζουσα τόπερ φάτο θέσπις ἀοιδή,
Χρυσομανὴς ἄσπορος ἀνήρ, ἐμὸν ἄρτον ἐρέπτων,
Πτέρνην κερδαλέην ἐμέθεν καθύπερθεν ἀείρας,
Ἡμετέρῃ σύνδορπος ἐπεσκίρτησε τραπέζῃ.
Γλώσσῃ προφθαμένῃ τόπερ ἔσσεται ἄρτι βοήσω,
Ὄφρα μιν ἣν τελέσειεν ἕλιξ χρόνος ἐγγύθεν ἕρπων,
Μῦθον ἀναμνήσαιτε παλαίφατον, ὅττιπερ ὑμῖν
Ἐσσόμενον θέσπιζεν ἐμὴ πρωτόθροος ὀμφή.
Μάρτυρος ἐμπεδόμυθος ἀμὴν ἀμὴν λόγος ἔστω,
Ὅστις ἐμὸν δέξοιτο διάκτορον ὅντινα πέμψω,
Ἵλαον ὄμμα φέρων, ἐμὲ δέχνυται· ὃς δὲ καὶ αὐτὸν
Πεμπόμενον θεόθεν με λαβὼν προσπτύξεται ἀνήρ,
Δέχνυται αὐτογένεθλον ἐμὸν πέμψαντα τοκῆα.
Εἶπεν ἄναξ ἑτάροισι· καὶ ὀμφῆεν στόμα λύσας,
Πνεύματος οὐρανίου δεδονημένος ἔμφρονι παλμῷ
Χερσὸς ἀσιγήτοιο νόου κυμαίνετο πυρσῷ.
Μαρτυρίην δ' ἰδίην προφέρων ἠρεύγετο φωνήν·
Εἷς βροτὸς ὑμείων με φίλων ἑτάρων παραδώσει·
Εἷς φίλος ἀλλοπρόσαλλος ὁμωρόφιός με δαμάσσει.

Ἰησοῦς

Ἰησοῦς μὲν ἔειπεν. ὁμόζυγες ἦ μαθηταὶ
Ἀλλήλους σκοπίαζον ἀμειδέι πάντες ὀπωπῇ,
Εἰωῇ ἀμηχανέοντες· ἐμαστίζοντο ἦ σιγῇ
Ἀμφὶ τίνος κατέλεξεν. ἀνὴρ δέ τις ὃς παρὰ κόλπον
Ἀγχιφανὴς ἀνέκειτο φιλοστόργου βασιλῆος,
Τούτῳ Πέτρος ἔνευσε· λάλῳ δ᾽ ἠρέεινε σιωπῇ,
Τίς πέλεν οὗ χάριν εἶπεν· ὁ ἦ θρασὺς ὀξέι παλμῷ
Στήθεσιν ἀγχιάντοισι πεσὼν πεφιλημένος ἀνὴρ
Δαινυμένου βασιλῆος, ἐπεψιθύριζεν ἀκουῇ,
Τίς πέλεθ᾽; Καὶ Χριστὸς ἐφώνεεν, Ὧι χερὶ βάψας
Οἴνῳ ἐπὶ ῥαθάμιγξι δεδευμένον ἄρτον ὀπάσσω,
Αὐτὸς ἐμὲ προδίδωσι. Καὶ εἰς δέπας ἔμπλεον οἴνου
Βάψας ὕστατον ἄρτον, ἀναιδέι δῶκεν Ἰούδᾳ,
Ἄρτον ἑοῦ κήρυκα φιλοκτεάνοιο φονῆος.
Καὶ μετὰ θέσκελον ἄρτον ὑπὸ σπείρων πόθον ὄλβου
Πομπὸς ἀλιτροσύνης, ὅλον ἀνέρα δύσατο δαίμων·
Καί οἱ Χριστὸς ἔλεξε, δαήμονι νεύματι πέμπων,
Ἔρξον ὅπερ τελέεις ταχινώτερον. οὐδέ τις ἔγνω
Δαιτυμόνων, ἀΐδηλον ἐν οὔασι μῦθον ἀκούων·
Ὅττι τινὲς δοκέεσκον ἀσημάντῳ τινὶ μύθῳ,
Δουρατέην ὅτι χηλὸν ἀνηέρταζεν Ἰούδας,
Μή οἱ κοίρανος εἶπεν ἑῷ σημάντορι μύθῳ
Ὄφρα κεν ἐντύνειεν ὅσων χρέος εἶχεν ἑορτή,
Ἢ ἵνα τι πτωχοῖσι βιοπλανέεσσιν ὀπάσσῃ.
Καὶ μεθύων, μετὰ δόρπον ἀνὴρ φιλοκερδέι λύσσῃ
Ἔνθεον ἄρτον ἔχων, ἀνεχάζετο νυκτὸς ὁδίτης.
Ἀλλ᾽ ὅτε νόσφι βέβηκε δυωδεκάριθμος Ἰούδας,
Ἕνδεκα δαιτυμόνεσσι θεηγόρος εἶπεν Ἰησοῦς,

Iesus quidem dixit. Coniuncti autem discipuli
Inuicem aspexerunt tristi omnes vultu,
Æqualiter perplexi. affligebantur autem tacite
De quo dixisset. vir autem quidã, qui iuxta sinum
Vicinus recumbebat beneuoli regis,
Huic Petrus innuit: loquẽte autem interrogauit silentio,
Quis esset cuius gratia dixisset. ille vero audax acuta vibratione
Pectori impolluto incumbens dilectus vir
Conuiuantis Regis, insusurrauit auribus,
Quis est? Et Christus dixit, Cui manu intingens
Nigro liquore madefactum panem prabuero,
Ipse me prodit. Et in poculum plenum vino
Intingens extremũ panis, impudenti dedit Iudæ,
Panem sui præconem auari homicidæ.
Et post diuinum panem occulte seminans desiderium opum
Dux iniquitatis, in totum virum subiit dæmon.
Et ei Christus dixit, scienti nutus emittens,
Fac quod facis citius. neque aliquis intellexit
Conuiuarum, incertum auribus sermonem audiens.
Nam quidã putabant obscuro quodã sermone,
Ligneam quia arcam portabat Iudas,
Quod ei Christ⁹ dixisset suo significãte sermone
Vt præpararet ea quibus opus esset ad festum,
Vel vt aliquid pauperibus vagis daret.
Et ebrius post cœnam vir auara rabie
Diuinum panem habens, recessit noctis viator,
Sed quum recessisset duodecimus Iudas,
Vndecim conuiuis diuiniloquus dixit Iesus,

Iam filius hominis hominibus lucentem recepit gloriam,
Et Deus æternus recepit gloriam in ipso.
Si vero Deus pater exaltatus est per ipsum,
Et Deus exaltabit pater filium honorans.
Filii, vobiscum paruum tempus adhuc maneo,
Et sermonem Hebræis quem dixi, iam & vobis
Dico, nostra rursus cõgregatum consueta voce:
Multum me quæretis reuersum sero videre;
Vos vero non licet comites quo vado
Nostræ incõprehensibilem habere cursum viæ.
Recentius omnibus mandatum præcipio,
Vos vt dilexi æquali & irreprehensibili lege,
Inuicem amicitiam sancto vt obsignetis ritu,
Fœdus concordiæ insolubili ligantes loro.
Vos simul cuncti vt cognoscant videntes
Inuicẽ vos diligentes, quod diuino quodã animo
Omnia illustrãtis Christi religiosi sitis discipuli.
Christi autẽ quũ audiisset sermonẽ procul ituri,
Placido sermone audiendi cupidus dixit Simon,
Domine, quo festinas? in quem mihi locũ venis?
Iesus autem respondit, & interroganti dixit Petro,
Non potes præcurrentis quo pedis vestigium impello
Socius pedissequus meam viam iam transire:
Sed reuolubile quando tempus opportunum venerit,
Ipse sequeris in posterum. Dixit vero Simon,
Non possum veloci insequente pede incedens
Vestræ inaccessæ secare cauitatem viæ?
Etiam animam volentem pro te præbebo.

Νῦν πάϊς ἀνθρώπου φαεσίμβροτον ἔλλαχε τιμήν,
Καὶ θεὸς αὐτογένεθλος ἐδέξατο κῦδος ἐν αὐτῷ.
Εἰ δὲ θεὸς γενέτης ὑψούμενός ἐστι δι' αὐτοῦ,
Καὶ θεὸς ὑψώσειε πατὴρ υἷα γεραίρων.
Τέκνα, μεθ' ὑμείων ὀλίγον χρόνον εἰσέτι μίμνω,
Καὶ λόγον Ἑβραίοισιν ὃν ἔννεπον, ἄρτι καὶ ὑμῖν
Φθέγγομαι ἡμετέρῃ παλινάγρετον ἤθεϊ φωνῇ·
Πολλάκι με μαστεύσητε παλίνδρομον ὀψὲ νοῆσαι·
Ὑμέας δ' οὐ θέμις ἐστὶ συνήλυδας ὁππόθι βαίνω,
Ἡμετέρης ἀκίχητον ἔχειν δρόμον ἀτραπιτοῖο.
Ὁπλοτέρην ἐν ἅπασιν ἐφημοσύνην ἐπιτέλλω,
Ὑμέας ὡς ἀγάπαζον ἴσῳ καὶ ἀμεμφέι θεσμῷ,
Ἀλλήλων φιλίην ὁσίῳ σφρηγίσατε θεσμῷ,
Ἀρθμὸν ὁμοφροσύνης ἀλύτῳ δήσαντες ὀχῆϊ·
Ὑμέας ἐν ἑνὶ πάντες ἵνα γνώωσιν ἰδόντες
Ἀλλήλους φιλέοντας, ὅτι ζαθέῳ τινὶ θυμῷ
Παμφαέος Χριστοῖο θεουδέες ἐστὲ μαθηταί.
Χριστοῦ δ' ὡς κλύε μῦθον ἑκὰς μέλλοντος ὁδεύειν,
Μειλιχίοις ὀάροισι φιλήκοος ἔννεπε Σίμων,
Κοίρανε, πῇ σὺ ὁδεύεις; τίνα μοι τίνα χῶρον ἱκάνεις;
Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο καὶ εἰρομένῳ φάτο Πέτρῳ,
Οὐ δύνασαι προθέοντος ὅπῃ ποδὸς ἴχνος ἐπείγω
Ξυνὸς ὀπισθοκέλευθος ἐμὴν ὁδὸν ἄρτι περῆσαι·
Ἀλλὰ παλινδίνητος ὅτε χρόνος ὥριος ἔλθῃ,
Αὐτὸς ὁμαρτήσειας ἐσύστερον. Εἶπε δὲ Σίμων,
Οὐ δύναμαι ταχύγουνος ὀπισθοπόρῳ ποδὶ βαίνων
Ὑμετέρης ἀβάτοιο ταμεῖν κενεῶνα κελεύθου;
Καὶ ψυχὴν ἐθέλουσαν ὑπὲρ σέθεν ἐγγυαλίξω.

Ἰησοῦς δ' ἀδίκητον ἔπος μυθήσατο Πέτρῳ,
Ψυχὴν ὑμετέρην ἐμέθεν χάριν αὐτίκα θήσεις;
Τρὶς δὲ μόνης δασπλῆτι μιῆς ἐνὶ νυκτὸς ἀνάγκῃ
Χείλεσιν ἀπαρνήσειας, πρὶν αὐχένα κυρτὸν ἀείρας
Ὀξὺ μέλος κλάγξειεν ἐγερσιβόητος ἀλέκτωρ.
Μὴ νόος ὑμείων δεδονημένος ἄστατος εἴη, K. ιδ'.
Ἀλλὰ θεῷ καὶ ἐμοὶ πιστεύσατε. θεσπεσίην δὲ
Υἱέϊ καὶ γενετῆρι μίαν ξυνώσατε τιμήν.
Πολλαὶ δ' ὑψιμέδοντος ἐμοῦ κατὰ δῶμα τοκῆος
Εἰσὶ μοναὶ στιχηδὸν ὁμόζυγες· εὐρυτενὴς δὲ
Εἰ μὴ πουλυμέλαθρος ἐμὴ πέλε πάνδοκος αὐλή,
Ὑμῖν καί κεν ἔειπον ὅτι προκέλευθος ὁδεύσω,
Ὄφρα κεν ἐντύνω πολυχανδέος ἔνδιον αὐλῆς.
Ἄξιον ὑμείων νεοτευχέα χῶρον ὑφαίνων·
Καὶ μετὰ θέσκελον οὖδας ἑτοιμοτέτοιο μελάθρου
Νοστήσω παλίνορσος, ἐς ἄμβροτον οὖδας ἀνέλκων
Ὑμέας, ὄφρα μένητε συνήλυδες ὁππόθι μίμνω
Ἀθάνατοι ναετῆρες· ἐμὴν ὁδὸν ἴστε καὶ αὐτοί.
Ἔννεπεν. Εἰσαΐων δὲ διώνυμος ἴαχε Θωμᾶς,
Ὃν Δίδυμον γενετῆρες ἐφήμισαν ἐξότε κούρου
Ὀγδοάτης ἀνέτελλε φιλοτμήτου δρόμος ἠοῦς·
Οὔπω ἄναξ ἐδάημεν ὅπῃ ποδὸς ἴχνος ἐπείγεις·
Μέτρα πόθεν δυνάμεσθα μαθεῖν ἀκίχητα κελεύ-
Ἰησοῦς δ' ἴαχησε, φιλήκοον ἄνδρα διδάσκων, [θου;
Ζωή, ἀληθείη τε, καὶ ὄρθιός εἰμι πορείη·
Ζωὴ ἐγώ, βιότοιο καὶ ἀτραπός· οὐ δύναται δὲ
Εἰς θεὸν εἰς γενετῆρα μολεῖν γαιήιος ἀνήρ,
Εἰ μή τις δι' ἐμεῖο θεόσσυτον ἴχνος ἐπείγει,

Σπί-

Iesus autem inexpectatum verbum dixit Petro,
Animam tuam propter me statim pones?
Ter quidem vnicæ graui in noctis necessitate
Christum abnegabis, priusquam ceruicem curuam attollens
Acutum cantum clāget sua voce excitās gallus.
Ne mēs vestra turbata instabilis sit, *Cap. XIIII.*
Sed Deo & mihi credite: diuinum vero
Filio & patri vnum communicate honorem.
Multæ altiregentis mei in domo patris
Sunt mansiones ordine compares: spatiosa vero
Nisi atrio amplo p̄dita mea esset hospitalis aula,
Vobis vtiq; dixissem quod præcursor iturus sim,
Vt præparem percapacis domicilium aulæ,
Dignum vobis nouiter factum locum texens:
Et post diuinum solum paratissimæ domus
Reuertar reciproc⁹, in æternum solum attrahēs
Vos, vt maneatis comites vbi maneo
Immortales habitatores: meā viam scitis & vos.
Dixit. Audiens vero binominis sonuit Thomas,
Quem Didymū parēᵗes vocarunt, ex quo pueri
Octauæ oriebatur cupidæ circumcisionis cursus auroræ,
Nondū Rex scimus quo pedis vestigium incitas:
Dimensionem vnde sciremus inuestigabilē viæ?
Iesus autem sonuit, audiēdi cupidum virum docens,
Vita, & Veritas, & recta sum Via:
Vita ego, & Vitæ via non potest autem
Ad Deum patrem venire terrestris vir,
Nisi quis per me a Deo impulsum vestigium incitauerit,

Peruadens rectam viam per filium ad patrem.
Si vero deiloquo me sapiente cognouissetis sermone,
Ex me cognosceretis & altiregentem patrem:
Iã vero ipsum cognouistis, & altiregentẽ edocti.
Iesum vero Philippus suo demulsit verbo,
O Rex, tuum patrem tuis ostende discipulis:
Ostende tuum parentem, & sufficiat nobis.
Iesus autem dixit, Inuisibilis patris
Cognatã diuinam formã habens humana specie,
Tanto sum Philippe longo tempore hic manẽs
Consors vester, & meam non vidisti faciem?
Omnis homo qui me nouit, etiam æternum vidit patrem..
Nondum fidem habes quod compar sum patris,
Et pater continet me vna conueniente forma?
Et vnde postulas a me diuisa quadam lege,
Mõstra mihi patrem? quem vidisti me aspiciens,
Ex corde [meo] quando verbum eructo, In me manens,
Adiutor mihi loquenti pater meus opus texit,
Nondum testificantem sermonem confirmastis mente:
Et mecum est pater meus, quia & ipse
Insitus sum patri: ego, loquens; ille vero, faciens.
Si non mihi creditis, sapientibus credite solis
Operibus nostris: vt cognoscatis & vos
Societatem indiuisam vno cõiunctam repagulo,
Filii in patre manentis, in filio patris existentis.
Testificans firmiloquus Amen Amen sermo sit,
Omnis homo nostram immotam fidem augens,
Opera quæ facio, imitans ipse perficiet,

Et

Στείχων ὀρθὰ κέλευθα δι᾽ υἱέος εἰς γενετῆρα.
Εἰ γὰρ θεορρήτῳ με σοφῷ γινώσκετε μύθῳ,
Ἐξ ἐμέθεν γνώσεσθε καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα·
Ἄρτι δέ μιν φράσσασθε, καὶ ὑψιμέδοντα μαθόντες.
Ἰησοῦν δὲ Φίλιππος ἑῷ μειλίξατο μύθῳ,
Ὦ ἄνα, σὸν γενετῆρα τεοῖς ἀνάφαινε μαθηταῖς·
Δείκνυε σὸν γενετῆρα, καὶ ἄρκιον ἄμμι γενέσθω.
Ἰησοῦς δ᾽ ἀγόρευεν, ἀθηήτοιο τοκῆος
Συμφυὲς ἔνθεον εἶδος ἔχων βροτοειδέι μορφῇ,
Τηλίκον εἰμὶ Φίλιππε πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνων
Ξυνόνομος ὑμείων, καὶ ἐμὴν οὐκ εἶδες ὀπωπήν;
Πᾶς βροτὸς ὅς με νόησε, καὶ ἄφθιτον εἶδε τοκῆα.
Οὔπω πίστιν ἔχεις ὅτι σύζυγός εἰμι τοκῆος,
Καὶ γενέτης μεθέπει με μιῇ συναρηρότα μορφῇ;
Καὶ πόθεν αἰτίζεις με μεριζομένῳ τινὶ θεσμῷ,
Δεῖξον ἐμοὶ γενετῆρα; τὸν ἔδρακες εἰς ἐμὲ λεύσσων
Ἐκ κραδίης ὅτε μῦθον ἐρεύγομαι, εἰς ἐμὲ μίμνων
Ξυνὸς ἐμοὶ λαλέοντι πατὴρ ἐμὸς ἔργον ὑφαίνει·
Οὔπω μάρτυρα μῦθον ἐπιστώσασθε μενοινῇ·
Καὶ σὺν ἐμοὶ τελέθει γενέτης ἐμός, ὅττι καὶ αὐτὸς
Σύμφυτός εἰμι τοκῆος· ἐγὼ λαλέων, ὃ γάρ, ῥέζων.
Εἰ μὴ ἐμοὶ πείθεσθε, σοφοῖς πιστεύσατε μούνοις
Ἔργοις ἡμετέροισιν· ἵνα γνώσησθε καὶ αὐτοὶ
Συζυγίην ἀμέριστον ἑνὶ ζευχθεῖσαν ὀχῆι,
Υἱοῦ πατρὶ μένοντος, ἐν υἱέι πατρὸς ἐόντος.
[Μάρτυρος ἐμπεδόμυθος ἀμὴν ἀμὴν λόγος ἔστω]
Πᾶς βροτὸς ἡμετέρην ἀστεμφέα πίστιν ἀέξων,
Ἔργα τάπερ τελέω, μιμούμενος αὐτὸς ἀνύσσει,

Καὶ τούτων πολὺ μᾶλλον ὑπέρτερα θαύματα ῥέξει,
Ὅττι μολεῖν ἀκίχητος ἐπείγομαι εἰς γενετῆρος.
Ὁππόσα δ' αἰτίζητε παρ' ὑψίστοιο τοκῆος,
Οὔνομα κικλήσκοντες ἐμὸν, ξύμπαντα τελέσσω,
Ὄφρα πατὴρ ἄχραντος ἐν υἱέι κύδιμος εἴη.
[Εἴ τι κεν αἰτίζητε παρ' ὑψιμέδοντος ἄνακτος,
Οὔνομα κικλήσκοντες ἐμὸν, ξύμπαντα τελέσσω.]
Εἰ δέ με πιστοτάτης φιλίης ξυνώσατε θεσμῷ,
Ἡμετέρην πραπίδεσσι φυλάξατε πᾶσαν ἐφε-
Καὶ θεὸν αἰτήσω γενέτην ἐμὸν, ὄφρα κεν ὑμῖν [τμήν·
Οὐρανόθεν πέμψειε παράκλητον μετανάστην,
Χερσὶ σύγγονον ἄλλον, ὁμοίιον, ἔμπεδον αἰεὶ,
Ἀτρεκίης ὀχετηγόν· ὅπερ πολύμορφος ἀείρειν
Οὐ δύναται ποτὲ κόσμος. ὅτι βροτὸς οὔποτε λεύσσει
Τηλίκον ἀνδρομέοισιν ἐν ὄμμασιν ἀρχέγονον φῶς,
Πνεῦμα θεοῦ γενετῆρος. ἐσαθρήσητε δὲ μοῦνοι
Ὑμεῖς ἔνθεον εἶδος ἀθηήτοιο προσώπου.
Ὅττι μεθ' ὑμείων μενέει, καὶ ὁμόστολον ἔσται
Ὑμῖν, πάντας ἔχον νοερὸν δόμον. οὐ γὰρ ἐάσω
Ὑμέας οὐρανίης ἰσόζυγας ἐκτὸς ἀρωγῆς
Ὀρφανικούς· ταχινὸς δὲ πρὸς ὑμέας αὖθις ἱκάνω.
Βαιὸς ἔτι χρόνος ἐστὶν, ἐμὴν ὅτε θέσπιδα μορφὴν
Οὐκέτι κόσμος ἄπιστος ἐσόψεται, ἀλλ' ἐμὲ μοῦνοι
Λεύσσετε, καὶ μετὰ γαῖαν ἀεὶ ζώων ὅτι μίμνω,
Καὶ δι' ἐμὲ ξύμπαντες ἀεὶ ζώοιτε καὶ ὑμεῖς.
[Ὡς ἐν ἐγὼ γενετῆρι πέλω γνωτόθ' ἐν ἐκείνῃ,
Ὑμεῖς καὶ παρ' ἐμοὶ, καὶ ἐγὼ θ' ὁμόπλοκος ὑμῖν.]
Ὅστις ἔχων πραπίδεσσιν ἐμὰς τελέσειεν ἐφετμὰς,

Οὗτος

Et his multo præstantiora miracula faciet,
Quia venire incōprehensibilis festino ad patrē.
Quæcunque vero petieritis ab altissimo patre,
Nomen inuocantes meum, omnia perficiam,
Vt pater purus in filio gloriosus sit.
Si quid etiam petieritis ab altiregente patre,
Nomen inuocantes meum, omnia perficiam.
Si vero me fidelissimę amicitię coniunxistis lege,
Nostrum pectoribus seruate omne præceptum,
Et Deum precabor patrem meum, vt & vobis
Cælitus mittat paracletum aduenam,
Christo congenitū alium, similem, firmū semper
Veritatis deductorē: quē multiformis accipere
Non potest vnquam mundus: quia homo nunquam videbit
Tale humanis oculis primigenium lumen,
Spiritum Dei patris. inspicietis autem soli
Vos diuinam speciem inuisibilis faciei.
Nam vobiscum manebit, & comes erit
Vobis, omnes [vos] habens spiritualem domum. non sane relinquam
Vos cælesti compare absque auxilio
Orphanos: celer vero ad vos rursus venio.
Pusillum adhuc tempus est, meam quando diuinam formam
Nō amplius mūdus incredul' videbit: sed me soli
Videbitis, & post terrā semp viuēs quia maneo,
Et per me omnes viuetis & vos.
Quod ego in patre sim cognoscetis in illo [die,]
Vos & mecum, & ego quod complicatus vobis.
Quicunque habens in pectore mea perfecerit mandata,

Hic

Hic vir diligit me;& pure diligens,
Erit meo patri Deo dilectus vir: [dere,
Hāc æqualis beneuolētię & ego amplectar fœ-
Et ei diuinam speciem mei corporis statim monstrabo.
Iesu vero respondit & dixit alius Iudas
Filius Iacobi,& non audax Iscariotes,
Domine, quomodo tuam speciem consentiens ostendis
Solis tuis sociis,& non inspicienti mundo?
Iesus autem dixit,concordem virum docens,
Quicunque vir me magis celebrans diligit,
Sermonem meum pectoribus firmis custodit,
Et sapientem virum hunc meus pater diliget.
Ambo vero ad vnum virū pater & ego veniētes,
Domicilium per se fundatum erigemus in ipso,
Humana manentes in vocali domo.
Qui vero non diligit me,frustra meum hic sinet
Obliuiosis neglectum verbum delatum ventis.
Et verbum non meum illud quod dixi,sed patris,
Cælitus qui misit me opitulatorem mundi.
Vester autem comes super terram adhuc manēs
Dixi ego hæc omnia: paracletus vero quādo ve-
Vos testificante sermone omnia docebit:(nerit,
Ipse in memoriam reuocabit rursus vobis quæcunque apud vos
Dixi.pacem autem vitam-seruātem vobis relinquam:
Pacem immotam meam comitem præbebo.
Non sicut vobis dat consuetam mundus errans,
Sic cōmune vos habere & ego munus prębebo.
Ne turbatio vestrum cor,ne formido cōmoueat.
Nunc

Οὗτος ἀνὴρ φιλέει με, καὶ ἀζηχέως ἀγαπάζων,
Ἔσσεται ἐμῷ γενετῆρι θεῷ πεφιλημένος ἀνήρ·
Τοῦτον ὁμοστόργῳ καὶ ἐγὼ προσπτύξομαι θεσμῷ,
Καί οἱ θέσκελον εἶδος ἐμοῦ χροὸς αὐτίκα δείξω.
Ἰησοῦν δ' ἀπάμειπτο καὶ ἔννεπεν ἄλλος Ἰούδας
Υἱὸς Ἰακώβοιο, καὶ οὐ θρασὺς Ἰσκαριώτης,
Κοίρανε, πῶς τεὸν εἶδος ὁμοφρονέων ἀναφαίνεις
Μούνοις σοῖς ἑτάροισι, καὶ οὐ θνήτορι κόσμῳ;
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν, ὁμόφρονα φῶτα διδάσκων,
Ὅστις ἀνὴρ ἐμὲ μᾶλλον ἀδιάζων ἀγαπάζει,
Μῦθον ἐμὸν πραπίδεσσιν ἀσυλήτοισι φυλάσσει.
Καὶ σοφὸν ἀνέρα τοῦτον ἐμὸς γενέτης ἀγαπήσει·
Ἄμφω δ' εἰς ἕνα φῶτα πατὴρ καὶ ἔγωγε μολόντες,
Ἔνδιον αὐτόθι μέθλον ἀναστήσοιμεν ἐν αὐτῷ,
Ἀνδρομέῳ μίμνοντες ἐν αὐδήεντι μελάθρῳ.
Ὃς δέ κε μὴ φιλέῃ με, μάτην ἐμὸν οὗτος ἐάσει
Ληθαίαις ἀκόμιστον ἔπος πεφορημένον αὔραις.
Καὶ λόγος οὐκ ἐμὸς οὗτος ὃν ἔννεπον, ἀλλὰ τοκῆος
Οὐρανόθεν πέμψαντος ἐμὲ χραισμήτορα κόσμου.
Ὑμείων δ' ὁμόφοιτος ἐπὶ χθονὸς εἰσέτι μίμνων
Εἶπον ἐγὼ τάδε πάντα· παράκλητος δ' ὅταν ἔλθῃ,
Ὑμέας ἰθυντῆρι λόγῳ ξύμπαντα διδάξει·
Αὐτὸς ἀναμνήσει πάλιν ὑμέας ὅσσα παρ' ὑμῖν
Ἔννεπον· εἰρήνην δὲ βιοσσόον ὔμμιν ἐάσω·
Εἰρήνην ἀπίνακτον ἐμὴν ὁμόφοιτον ὀπάσσω.
Οὐχ ὡς ὔμμι δίδωσιν ἐθήμονα κόσμος ἀλήτης,
Οὕτω ξυνὸν ἔχων καὶ ἐγὼ γέρας ἐγγυαλίξω.
Μὴ κλόνος ὑμετέρην κραδίην, μὴ τάρβος ὀρίνῃ.

Νῦν

Νῦν ἐμέθεν βοόωντος ἐμῆς ἠκούσατε φωνῆς,
Ὅττι παλινδίνητος ἐμῷ καλέοντι τοκῆϊ,
Εἰς πόλον ὑψιμέλαθρον ἐλεύσομαι, ἔνδιον ἄστρων.
Εἰ δέ μοι ἀκλινέας φιλίης ἐκεράσσατε θεσμούς,
Καί κεν ἀγαλλομένοιο ποδὸς σκιρτήσατε ταρσῷ,
Ξυνὸν χάρμα φέροντες, ὅτι χθονὸς οὖδας ἐάσας
Ἵξομαι ὑψικέλευθος ἐμῷ πέμψαντι τοκῆϊ.
[Οὕνεχ' ὅλων μεδέων γενέτης ἐμεῦ ἔπλετο μείζων.]
Ὑμῖν δ' ἔννεπον ἄρτι προώριον ἔνθεον ὀμφήν,
Ὄφρα μιν ἣν τελέσσειεν ἕλιξ χρόνος ἄστατος ἕρπων,
Μῦθον ἀναμνήσησθε παλαίφατον, ὅττιπερ ὑμῖν
Ἐσσόμενον θέσπισσα, προάγγελα χείλεα λύσας.
Ὑμῖν δ' οὐκέτι πολλὰ διείξομαι. ἀπροϊδὴς γὰρ
Ἀενάου κόσμοιο φανήσεται ἀρχὸς ἀγλώωρ.
Ἔρχεται οὐδὲν ἔχων ἐν ἐμοὶ μέρος, ἀλλ' ἵνα μοῦνον
Μάρτυς ἐμὸς φράσσαιτο δαήμονι κόσμος ἀκουῇ·
Ὡς φιλέω γενετῆρα, καὶ ὡς πεφυλαγμένα ῥέζω
Ὅσσα κυβερνητῆρι πατὴρ ἐπετέλλετο μύθῳ.
Στῆτε, καὶ ἴομεν ἔνθεν. Ἐγὼ παλιναυξέϊ κόσμῳ Κ.ιε'.
Ζωῆς ἄμπελός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμός ἐστιν ἀλωεύς.
Κλῆμα γὰρ καλλιπέτηλον ὃ μὴ μάθε βότρυν ἀέξειν,
Τοῦτο διατμήγει· τὸ γὰρ ποικίλον οἴνοπι καρπῷ,
Γειοπόνος βιότοιο πατὴρ ἐμὸς οἶδε καθαίρειν
Ἀρτιφύτοις πετάλοις, ἵνα μείζονα καρπὸν ἀέξῃ.
Νῦν καθαροὶ διὰ μῦθον ὃν ἔννεπον ἐστέ, καὶ αὐτοὶ
Μίμνετε συμπεφυῶτες ἐμῷ παλιναυξέϊ θάμνῳ,
Μίμνετε συμπεφυῶτες ἐμοὶ βλαστήματα κόσμου.
Ἡμερίδων ὡς κλῆμα διώξεται οὔποτε τίκτειν,

Εἰ

Nunc me clamante meam audiuistis vocem,
Quod reuersus ad meum vocantem patrem,
In cælum altas ædes habens veniam,domicilium astrorum. [leges,
Si vero mihi immobiles amicitiæ applicuissetis
Vtique gestientis pedis exultaretis planta,
Cõmune gaudiũ ferẽtes,quod terrę solo relicto
Veniam ferus ad meum mittentem patrem:
Quia omnium rector pater me est maior.
Vobis vero dixi iã pręoccupantẽ diuinã vocem,
Vt ipsam si perfecerit volubile tempus instabile tepens,
Sermonis recordemini olim dicti. ꝙ sc.vobis
Futurum vaticinatus sum prænũcia labia soluẽs.
Vobis vero nõ ampli⁹ multa edisserã.im ꝑuisuse-
Æterni mũdi apparebit princeps superbus:[nim
Venit nullam habens in me partem, sed vt solũ
Testis meus intelligat prudẽti mundus sermone
Quod diligo patrem,& quod obseruata facio
Quæcunque gubernante pater præcepit verbo.
Surgite,& eamus hinc. Ego recre- *Cap.XV.*
scenti mundo
Vitæ vitis sum; pater vero meus est agricola.
Palmitem autem frondescentem qui non nouit racemum ferre,
Hunc resecabit: varium autẽ nigricante fructu,
Agricola vitæ pater meus nouit purgare
Recẽs natis foliis,vt copiosiorẽ fructũ cumulet.
Nunc puri propter sermonẽ quẽ dixi estis,& ipsi
Manete insiti in meo recrescente frutice,
Manete insiti mihi germina mundi.
Satiuus vt palmes poterit nunquã fructũ ferre
Nisi

Nisi vitiferæ plantæ insitus arborescat:
Racemosi instar multos ramos habẽtis corymbi,
Nisi simul insiti mihi maneatis & ipsi,
Vos non potestis pium fructum proferre.
Vitis loquens sum,& coniugati vos
Palmites vocales, sapiente degrauati fructu.
Omnis homo firmi consilii complicatus in me manens,
Hic auget Deo credentem maiori mensura
Fructum semper virescentem, & non temporalem oporam.
Si vero quis nostros inter agnos nõ amplius manens;
Vitis instar in terram eiicitur extra,
Domesticus vt palmes: & extensæ super terram
Iacens,aridus siccatur vt ramus:
Et ipsum colligentes proiiciunt in furnum
Cęlestes ministri:ille vero flammeo ignis æstu
Vritur,vitiferos meos ramos relinquens.
Si vero in me manseritis,& nostræ riuus vocis
Vos irrigans cor subiens firmus fuerit,
Quęcunque accipere volueritis,& petieritis patrem,
Vobis in vniuersum omnia perficientur. in hoc autem
Noster pater altiiugum sortitus est honorem,
Vos vt feratis Dei vitali verbo
Fidei prudentẽ fructum.mei autẽ eritis discipuli
Moribus immutabilibus veri. sublimis vero
Sicut me pater dilexit indesinente quadam lege,
Sic vos dilexi.in meo autẽ manete amoris affectu,
Si quidẽ peruigilibus mea lex aures subiẽs,
Vestris præcordiis semper custodita fuerit,

Vin-

Εἰ μὴ ἐν ἀμπελόεντι φυτῷ δενδρούμενον εἴη·
Βοτρυόεν μίμημα πολυπτόρθοιο κορύμβου
Εἰ μὴ συμπεφυῶτες ἐμοὶ μίμνητε καὶ αὐτοὶ,
Ὑμέας οὐ σθένος ἐστὶ θεουδέα καρπὸν ἀέξειν.
Ἄμπελος αὐδήεσσα πέλω, καὶ ὁμόζυγες ὑμεῖς
Κλήματα φωνήεντα, σοφῷ βεβριθότα καρπῷ.
Πᾶς βροτὸς ἐμπεδόμητις ὁμόπλοκος εἰς ἐμὲ μί-
Οὗτος ἀναλδαίνει θεοπειθέα μείζονι μέτρῳ [μνων,
Καρπὸν ἀεὶ θαλέθοντα, καὶ οὐ μινύθουσαν ὀπώρην.
Εἰ δέ τις ἡμετέροισιν ἐν ἔρνεσι μηκέτι μίμνων,
Ἀμπελόεν μίμημα χυτῇ χθονὶ βάλλεται ἔξω,
Ἡμερίδων ὡς κλῆμα· καὶ ἐκταδὸν ὑψόθι γαίης
Κείμενος, ἀζαλέῳ ξηραίνεται ἶσα κορύμβῳ·
Καί μιν ἀναλλέξαντες ἔσω βάλλουσι καμίνου
Αἰθέριοι δρηστῆρες· ὁ δὲ φλογέῳ πυρὸς ἀτμῷ
Καίεται, ἀμπελόεντας ἐμοὺς ὅρπηκας ἐάσας.
Εἰ δ' ἐν ἐμοὶ μίμνητε, καὶ ἡμετέρης ῥόος αὐδῆς
Ὑμέας ἐνδοθέων ὑποκάρδιος ἔμπεδος εἴη,
Ὅσσα λαβεῖν ἐθέλητε, καὶ αἰτίζητε τοκῆα,
Ὑμῖν εἰν ἑνὶ πάντα τελείεται. ἀμφὶ δὲ τούτῳ
Ἡμέτερος γενέτης ὑψίζυγον ἔλλαχε τιμὴν,
Ὑμεῖς ὄφρα φέρητε θεοῦ ζωαρκέϊ μύθῳ
Πίστος ἔμφρονα καρπόν· ἐμοὶ δ' ἔσσεσθε μαθηταὶ
Ἤθεσιν ἀτρέπτοισιν ἀληθέες. ὑψινεφὴς δὲ
Ὥς με πατὴρ ἐφίλησεν ἀλωφήτῳ τινὶ θεσμῷ,
Ὑμέας ὡς ἀγάπαζον. ἐμῷ δ' ἐπιμίμνετε φίλτρῳ,
Αἴκεν ἀκοιμήτοισιν ἐμὸς νόος οὔατα δινῶν,
Ὑμετέραις πραπίδεσσιν ἀεὶ φρουρούμενος εἴη,
Δεσμὸς

Δεσμὸν ἐμῆς φιλότητος ὑπὸ φρένας αἰὲν ἀέξων.
Ὥς κεν ἐγὼ γενετῆρος ἀμεμφέα θεσμὰ φυλάσ-
Πατρῴης ἀγάπης ἀπονόσφι μὲν εἰσέτι μίμνω. [σων
Ὑμῖν δ' ἔμπεδα ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύω
Ὑμείων ἵνα χάρμα πέλοι, καὶ πᾶσιν ἐν ὑμῖν
Χάρμα πολυσφρήγιστον ἐμὸν τετελεσμένον εἴη.
Ἀπλανέος σοφὸς οὗτος ἐμὸς ὅρος ἐστὶν ἐφετμῆς,
Ἀλλήλους ἵνα πάντες ἀεὶ φιλέοιτε καὶ ὑμεῖς.
Δεσμὸν ἐς ἀλλήλους φιλίης ἀλύτοιο φυλάσσειν,
Ὑμέας ὡς ἀγάπαζον. ἐγὼ δ' ἄρα μείζονα ταύτης
Τοσσατίης ἀγάπης ἑτέρην οὐκ οἶδα νοῆσαι,
Λύτρον ἑῶν ἑτάρων ζωάγριον ὄφρα τις αὐτὴν
Ψυχὴν πᾶσι μέλουσαν ἀλεξήτειραν ὀπάσσῃ.
Ὑμεῖς ἦν ἑνὶ πάντες ἐμοὶ φίλοι, αἴκεν ἐφετμὰς
Ἡμετέρας τελέσητε βιαρκέας ἃς ἐπιτέλλω.
Ὑμέας οὐκέτι πάντας ἐμοὺς θεράποντας ἐνίψω.
Δοῦλος ἀνὴρ οὐκ οἶδε τί κοίρανος ἔργον ὑφαίνει,
Δοῦλος ἀνὴρ οὐκ οἶδεν· ἐμοὺς δ' ὀνόμηνον ἑταίρους
Ὑμέας. ὅσσα γὰρ αὐτὸς ἐπουρανίης ἀπὸ φωνῆς
Ἔκλυον ἡμετέροιο φιλοστόργοιο τοκῆος,
Ὑμῖν πᾶσιν ἔφηνα· καὶ οὐ βροτέη με μενοινῇ
Ὑμεῖς ἐξελέγεσθε· διακρίνων δὲ μαθητὰς
Ὑμέας ἐκ πολέων νοερῇ φρενὶ πάντας ἐδέγμην
Πιστοτέρους, καὶ ἔθηκα συνήλυδας, ὄφρα μολόντες
Καρπὸν ἀεξήσητε, καὶ ὑμείων σπόρος εἴη
Κάρπιμος εἰς αἰῶνα· καὶ ἱκεσίῳ τινὶ μύθῳ
Ὅττι κεν αἰτίζητε παρ' ὑψίστου βασιλῆος,
Οὔνομα κικλήσκοντες ἐμὸν, ξύμπαντα τελέσσω.

Ταύτῃ

Vinculum meæ amicitiæ mente ſemper augens:
Sicut & ego patris irrephẽſibiles leges cuſtodiẽs
Paternã in dilectionẽ me inclinãs adhuc maneo.
Vobis autem firma hæc amica ſentiens dico,
Vobis vt gaudium ſit,& omnibus in vobis
Gaudium bene ſigillatum meum perfectum ſit.
Firmi ſapiens hic meus terminus eſt præcepti,
Inuicem vt omnes ſemper diligatis & vos,
Vinculum inuicem amicitiæ firmę cuſtodiendo,
Sicut vos dilexi.ego ſane maiorem hac
Tanta dilectione aliam non noui intelligere,
Pretium redemptionis pro ſuorum ſociorum vita vt quis ipſam
Animam omnibus caram adiutricem præbeat:
Vos ſimul omnes mei amici [eſtis,] ſi præcepta
Noſtra facietis vitam ferentia quæ præcipio.
Vos nõ amplius omnes meos miniſtros vocabo.
Seruus vir non nouit quod dominus opus texit,
Seruus vir non nouit: meos autem nominaui ſocios
Vos.quæcunque enim ipſi cæleſti a voce
Audiui noſtri beneuoli patris,
Vobis omnibus manifeſtaui. & non mortali me animo
Vos elegiſtis:diſcernens autem diſcipulos
Vos ex multis intelligente mente omnes ſuſcepi
Fideliores,& feci comites,vt venientes
Fructum accumuletis,& veſtrum ſemen ſit
Fructiferum in æternum.& ſupplici quodam ſermone
Quodcunque petieritis ab altiſſimo patre,
Nomen inuocantes meum,omnia perficiam.

Ταῦτα θεοπρεπέων ἐπιτέλλομαι ἔμφρονι μύθῳ
Δεσμὸν ἐς ἀλλήλους φιλίης ἀλύτοιο φυλάσσειν.
Ὑμέας εἰ στυγέει σφαλερῇ φρενὶ κόσμος ἀγήνωρ,
Τοῦτο χαμαιγενέων γινώσκετε μάρτυρες ἔργων,
Ὑμείων ὅτι μᾶλλον ἐπεσβολίῃσιν ἐλέγχων,
Πρῶτον ἐμὲ στυγέεσκε· καὶ ἐγχθονίων τύπον ἀνδρῶν
Ἦθος ἀλιτροβίοιο βιοπλανὲς εἴχετε κόσμου,
Ὑμέας ὡς ἰδίους ἐταιρίζετο κόσμος ἀλήτης·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀμπλακίην βροτέης οὐκ ἴστε γενέθλης,
Καὶ σκολιὰς κόσμοιο μεληδόνας, ἀφραδέος δὲ
Ὑμέας ἐκ κόσμοιο νοήμονας αὐτὸς ἐδέγμην,
Ὡς νόθον ἀνδρομέης οὐ γνήσιον αἷμα γενέθλης,
Ὑμέας ἔστυγε κόσμος. ἐν ἀτρέπτῳ δὲ μενοινῇ
Ἡμετέρου μέμνησθε σαόφρονος εἰσέτι μύθου,
[Εἷς ἐν ἀγγρομένοις τὸν πρώτην ἔννεπον ὑμῖν,]
Δοῦλος ἀνὴρ οὐκ ἔστιν ἑοῦ βασιλῆος ἀρείων·
Οὐδὲ ἑνὸς πέμψαντος ἀπόστολος ἔπλετο μείζων.
Εἰ βροτέη με δίωκεν ἀπειλήτειρα γενέθλη,
Ἐξελάσει μετόπισθε καὶ ὑμέας· εἰ δὲ καὶ αὐτὸν
Μῦθον ἐμῶν πραπίδων φρουρούμενον ἔνδοθι κεύθει,
Καὶ λόγον ὑμείων κραδίης ἔντοσθε φυλάξει.
Ταῦτα δὲ πιστὸν ἐμεῖο δι' οὔνομα φῶτες ἀλιτροὶ
Ζηλομανεῖς τελέσουσιν ἐς ὑμέας. ἀμφοτέρους γὰρ
Οὔτ' ἐμὲ γινώσκουσι, καὶ οὐ πέμψαντα τοκῆα.
Εἰ μὴ πατρὸς ἱκανὸν ἐγὼ ζωαρκέι πομπῇ,
Πᾶσι θεουδείης ὁδὸν ἔννεπον, οὐκ ἂν ἐκεῖνοι
Εἶχον ἀλιτροσύνην νεμεσήμονα· νῦν δὲ μαθόντες
Οὐ πρόφασιν μεθέπουσιν ἐλεύθερον ἄφρονος ἄτης.

[Ὅστις ἀπεχθαίρῃ με καὶ ἡμέτερον γενετῆρα,
Οὗτος ἀτασθάλλων, ἀλιτήμονος ἔμπλεος ὀργῆς,
Μισεῖ παμμεδέοντα θεὸν, τεχνήμονα κόσμου.]
Εἰ μὴ ἐγὼ κάμον ἔργα τὰ μὴ μάθεν ἄλλος ἀνύσσαι,
Αὐτῶν δερκομένων ὅτι μάρτυρες ἦσαν ὀπωπαὶ,
Οὐκ ἂν ἀτασθαλίης ποινήτορας εἶχον ἀμοιβάς·
Νῦν δὲ καὶ εἰσορόωσι, καὶ ἀμφοτέρους ἐνὶ θεσμῷ
Αὐτὸν ἐμὲ στυγέουσι καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα.
Ἀλλὰ νόμου γραφικοῖο τόπερ φάτο θέσκελος ὀμφὴ
Ἀνέρος ἐκ φόρμιγγος ὅπως τετελεσμένον εἴη,
Προικὸς ἐμὲ στυγέεσκον. ἐπὴν δ᾽ ἐπιδήμιον ἔλθῃ
Πνεῦμα θεοῦ νοεροῖο διορνύμενον γενετῆρος,
Πνεῦμα τόπερ παρὰ πατρὸς ἐς ὑμέας αὐτὸς ἰάλλω,
Πολλά με κηρύξειε παρ᾽ ἀνδράσι· πολλὰ καὶ ὑμεῖς
Ἀμφ᾽ ἐμέθεν φθέγξεσθε δαήμονι μάρτυρι μύθῳ.
Καὶ γὰρ ἐμοὶ παρεόντες, ὁμόφρονές ἐστε μαθηταὶ,
Ἐξ ἀρχῆς γεγαῶτες ὅλων θηήτορες ἔργων. [Κ.ιβ΄.
Ὑμῖν δ᾽ ἔμπεδα ταῦτα προθεσπίζων ἀγορεύω,
Μὴ θρασὺς οἶστρος ἄπιστος ἐς ὑμετέρην φρένα βαίνῃ.
Ὑμέας ἐξελάσουσι θεοκλήτοιο μελάθρου.
Ἀλλὰ ταχὺς χρόνος οὗτος ὅτε φρεσὶ πᾶς βροτὸς ἀνὴρ
Ὑμέας ὃς κτείνειεν ἀλοιητῆρι σιδήρῳ,
Δουλοσύνην ἔλπιτο θεῷ φιλέοντι τελέσσαι,
Ἄνδρα θυηπολέων βοέης μίμημα γενέθλης,
Ἰσάζων θυέεσσι βοῶν φθισήνορα λοιβήν.
Καὶ τὰ μὲν οἰστρηθέντες ἀμερσινόῳ τινὶ λύσσῃ
Δυσσεβέες τελέσουσιν ἐς ὑμέας. οὐδὲ γὰρ αὐτοὶ
Υἱέα γινώσκουσι καὶ ὑψιμέδοντα τοκῆα.

Ἀλλὰ

Qui odit me & nostrum parentem,
Hic iniuste agens, scelerata plenus execratione,
Odit omnium rectorem Deum, opificem mūdi.
Nisi ego fecissē opera quę nō didicit aliꝰ pficere,
Ipsis videntibus quando testes erant oculi,
Non sane impietatis vindices haberent pœnas:
Nunc autem & vident, & ambos vna lege
Ipsum me oderunt, & altiregentem patrem.
Sed legis scriptæ quod dixit diuina vox
Viri pulchram citharam habentis vt impleretur,
Gratis me oderunt. Postquā vero aduena venerit
Spiritus Deo intelligenti procedēs a patre,
Spiritus quem a patre ad vos ipse mittam,
Multum me prædicabit apud homines: multum & vos
De me loquemini prudenti testificāte sermone.
Etenim mecū pręsentes, cōcordes estis discipuli,
Ab initio facti omnium inspectores operum.*

Vobis autem firma hęc prædicens *Cap. XVI.* narro,
Ne audax stimulus incredulus in vestram mētem
Vos expellent diuino e templo: veniat.
Sed velox tempus erit id quum mente quilibet mortalis vir
Vos qui interfecerit pernicioso gladio,
Seruitutem speret Deo caro perficere,
Virum mactans bouini instar generis,
Æquiparans sacrificiis boum hominibus exitiosam libationem.
Et hæc quidem incitati vecorde quadam rabie
Impii perficient in vos. neque enim ipsi
Filium cognoscunt & celsiregem patrem.

Ἀλλὰ τὰ μὲν ξύμπαντα προέννεπον, ὄφρα κεν αὐτὸς
Ὄψιμος ἀγχιτέλεστος ὅτε χρόνος ὥριος ἔλθῃ,
Ἡμετέρων μνήσησθε προάγγελα θέσφατα μύθων.
Ταῦτα δὲ μυθοτόκου κραδίης κεκαλυμμένα σιγῇ
Ἐξ ἀρχῆς νοέων οὐκ ἔννεπον, εἰσέτι μίμνων
Ὑμείων ὁμόφοιτος ἐπὶ χθονί· νῦν δὲ τοκῆι
Ἵξομαι ὀψικέλευθος ἐς αἰθέρα, γαῖαν ἐάσας.
Οὐδέ τις ὑμείων με παρεδρήσσων ἐρεείνει,
Κοίρανε, πῆ προβιβᾷς; τίνα μοι τίνα χῶρον ἱκάνεις;
Ἀλλ' ὑμῖν ὅτι ταῦτα διήιον, ἠνίδε πολλὴ
Ὑμετέρην ἔπλησεν ὅλην φρένα πενθὰς αἰνή.
Ἀτρεκίην δ' ἀγόρευον ἀμεμφέα. τηλεφανὴ δὲ
Ὑμῖν λώιόν ἐστιν ἐς οὐρανὸν ὄφρα περήσω.
Εἰ μὴ γὰρ παλίνορσος ἐς αἰθέρα νόστιμος ἔλθω,
Πνεῦμα θεοῦ ζώοντος ἐς ὑμέας οὔποτε βαίνει·
Ἢν δὲ μόλω, μετὰ γαῖαν ἀπ' αἰθέρος αὐτὸς ἰάλλω.
Ἐλθὼν δ' ἐνθάδε κεῖνο, ἀπειθέα κόσμον ἐλέγξει,
Εἵνεκα δυσσεβίης ἀλιτήμονος· ἀλλὰ καὶ αὐτῆς
Ἀμφὶ δικαιοσύνης καὶ κρίσιος. ἀμπλακίης μὲν,
Ὅτι κεν εἰς ἐμὲ πάντες ἀπειθέες· εὐσεβέος δὲ
Ἀμφὶ δικαιοσύνης, ὅτι νόστιμός εἰμι τοκῆι,
Οὐδέ με θηήσεσθε συνέστιον εἰσέτι φωτῶν·
Εἵνεκα δὲ κρίσιος ποινήτορος, εἵνεκα κόσμου
Κέκριται ἀενάοιο πολύτροπος ἀρχὸς ἀγήνωρ.
Πολλὰ δ' ἔχων ἐνέπειν, ἀναδύομαι. οὐ γὰρ ἀκούειν
Πλειόνος ἔτι δύνασθε. ὁ παράκλητος δ' ὅταν ἔλθῃ,
Πάντα κυβερνήσει· ἀληθείῃ δ' ἐνὶ πάσῃ
Ὑμείων ὀχετηγὸς ἐς ἀτραπὸν ἡγεμονεύσει.

Οὐδὲ γὰρ αὐτοκέλευστος, ἀνήκοος οὐδὲν ἐνίψει,
Ἀλλ' ὅπερ εἰσαΐει, καὶ φθέγξεται· ἐσσομένων δὲ
Ὑμῖν ἐν ἑνὶ πᾶσι προθεσπίζει τέλος ἔργων.
Οὗτος ἰὼν παρὰ πατρὸς, ἀνυψώσει με γεραίρων·
Ὅττι κεν ἡμετέροιο δεδεγμένος ἐκ γενετῆρος
Ὑμῖν συμμιγέεσσι προώρια θέσφατα φαίνει
Ὅσσα περ ἔσσεται ὔμμι. καὶ ἀρχεγόνῳ τινὶ θεσμῷ
Κλῆρος ἐμὸς πέλε πάντα, πατὴρ ἐμὸς ὅσσα κομίζει.
Οὗ χάριν ὔμμιν ἔειπον ὅτι ζαθέοιο τοκῆος
Δεγμένος ἡμετέροιο προαγγέλλει τέλος ἔργων.
Βαιὸς ἔτι χρόνος ἐστὶ λελειμμένος, εὖτέ με κόσμου
Οὐκέτι θηήσεσθε συνέμπορον. ἀγχιφανὴς γὰρ
Λείπεται εἰσέτι βαιὸς ἕλιξ χρόνος, εὖτέ με μοῦνοι
Ἔμπαλιν ἀθρήσητε, καὶ αἰθερίων ἐπὶ κόλπων
Ἵξομαι εἰς γενετῆρα. Καὶ ἐφθέγγοντο μαθηταὶ,
Μῦθον ὑποκλέπτοντες ἔσω φρενὸς, ἔγγυον αὐδῆς,
Γλώσσης ἀγχικέλευθον, ἀμιλλητῆρα σιωπῆς,
Τίς πέλεται λόγος οὗτος ὃν ἔννεπεν, ὡς ἔτι βαιὸς,
Βαιὸς ἔτι χρόνος ἐστὶ λελειμμένος, εὖτέ με κόσμου
Οὐκέτι θηήσεσθε συνέμπορον· ἀγχιφανὴς γὰρ
Λείπεται εἰσέτι βαιὸς ἕλιξ χρόνος, εὖτέ με μοῦνοι
Ἔμπαλιν ἀθρήσητε, καὶ ἵξομαι εἰς γενετῆρα;
Ἰησοῦς δ' ἑτάρων δεδαημένος αἰόλον ἦτορ,
Ὅττι συνεφθέγγοντο, καὶ ἤθελον ἐξερεείνειν,
Προφθαδίην ἀγόρευε πευσονόοισι μαθηταῖς.
Τίπτε μετ' ἀλλήλων μαστεύετε γείτονι γλώσσῃ
Εἰ μὴ βαιὸν ἔειπον ἀπὸ βλεφάρων μεταβαίνω·
Καὶ πάλιν εἰσέτι βαιὸν ἐσαθρήσητε φανέντα;

Ὅρκιον

Nam per se iussus, expers auditus nihil dicet;
Sed quodcunque audit, etiam loquetur: futurorum vero
Vobis simul omnib. vaticinabitur finē operum.
Hic exiens a patre exaltabit me honorans:
Quia nostro recipiens a patre
Vobis promiscuis tempus præoccupantia oracula ostendet
Quæcunque euenient vobis. & prisca quadam sanctione
Sors mea sunt omnia pater meus quæ habet.
Propter quod vobis dixi quod diuino a patre
Recipiens nostro prænunciabit finem operum.
Pusillū adhuc tēpus est relictū, ex quo me mundi
Non amplius videbitis comitem: vicinum vero
Deest adhuc pusillū volubile tēp⁹, ex quo me soli
Rursus aspicietis, & cælestes per sinus
Veniam ad patrem. Et dixerunt discipuli,
Sermonem supprimentes intra mentem, promissorem vocis,
Linguæ propinquum, æmulum silentii;
Quis est sermo hic quem dixit, ꝙ adhuc pusillū,
Pusillū adhuc tēpus est relictū, ex quo me mundi
Non amplius videbitis comitē: propinquū vero
Deest adhuc pusillū volubile tēp⁹, ex quo me soli
Rursus aspicietis, & veniam ad patrem?
Iesus vero sociorum intelligens varium cor,
Quod colloquuti essent, & volebāt interrogare,
Anteuertēs sermone dixit solertibus discipulis,
Cur inuicem inquiritis vicina lingua
Quod post pusillum dixi ab oculis recedo:
Et rursus post pusillum aspicietis apparentem?
Iusiu-

Ὅρκιον ἐμπεδόμυθον ἀμὴν ἀμὴν ἀγορεύω,
Κλαύσετε, καὶ θρήνους ἐπαείσετε· λυσσαλέος δὲ
Κόσμος ἐπ' οὐχ ὁσίοισι χαρήσεται· ἀλλὰ καὶ αὖθις
Πένθιμος ὑμετέρης μεταμείσεται οἶστρος ἀνίης,
Ὅττι γυνὴ βαρύφορτος ἄχος περὶ θυμὸν ἑλίσσει,
Ὀξυτέροις βελέεσσιν ἱμασσομένη τοκετοῖο·
Ὥρην γὰρ τρομέει βαρυώδινον· ἣν δὲ λοχεύσῃ,
Δεσμὸν πεπηγνομένης ἀποσείεται ἄχθος ἀνίης,
Καὶ προτέρης ὀδύνης οὐ μνώεται, ὅττι καὶ ἄλλον
Ἀρτιφανὴς βλάστησεν ἀνὴρ παλιναυξέι κόσμῳ.
Ἀγχιτόκου μίμημα λεχωΐδος, ἔστι καὶ ὑμεῖς
Πρῶτα μὲν ἀγρύπνοισιν ἀμύξετε θυμὸν ἀνίαις·
Ἀλλά που ἀθρήσω πάλιν ὑμέας· ὑμετέρη δὲ
Γηθήσει κραδίη παλινάγρετος· ὑψιφανὲς δὲ
Χάρμα παρ' ὑμείων ἀμετάτροπον οὔτις ἀμέρσει
Εἰς χρόνον οὐ λήγοντα· καὶ ὡς πάρος ἤματι κείνῳ,
Οὐδὲν ἔτι προτέρῳ με σοφῷ προσπτύξετε μύθῳ.
Ὅσσα γὰρ αἰτήσητε θεοκλήτῳ τινὶ φωνῇ,
Ἔσσεται ἔμπεδα ταῦτα χαριζομένοιο τοκῆος.
Μέχρι δὲ νῦν οὔπω βιοτήσιον ἔργον ἀνύσσαι
Πατρόθεν ᾐτήσασθε φίλον γέρας· ἀλλὰ τελέσσαι
Ἄρτι πάλιν λίσσεσθε, καὶ ὑμέας ὁππόσα θέλγει,
Πάντα παρ' ὑψιμέδοντος ἐμοῦ δέξεσθε τοκῆος,
[Χάρμα ὅπως γλυκὺ ὑμέτερον τετελεσμένον εἴη.]
Νῦν σκολιοῖς ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύω·
Ἤδη δ' ἀγχιτέλεστος ἐλεύσεται ἔνθεος ὥρη,
Ἀμφαδίην ὅτε πάντα θεοῦ περὶ πατρὸς ἀκούσεις
Ἵξομαι ἀγγέλλων ἐπιρότροπα λευκάδι φωνῇ

Μύθων

Μύθων ὀρθὰ κέλευθα, καὶ οὐκέτι δόχμιον ὀμφῶ.
Καὶ θεὸν αἰτήσητε πολύλλιτον ἤματι κείνῳ
Εὐχωλαῖς ὁσίοισι· καὶ οὐκέτι τοῦτο ἐνίψω
Ὡς πάρος ἠθάδα μῦθον, ἐμὸν ζώοντα τοκῆα
Εἵνεκεν ὑμείων μειλίξομαι. ὑψιμέδων γὰρ
Ἀντίτυπον πόθον ἁγνὸν ἐμοῖς φίλτροισι φυλάσσων
Ὑμέας αὐτοκέλευστος ἐμὸς γενέτης ἀγαπάζει·
Ὅττι θεοῦ λόγον εἷα σοφῷ καὶ ὁμόφρονι δεσμῷ
Θέσκελον εἰς ἐμὲ φίλτρον ἐπιστώσασθε καὶ ὑμεῖς
Ἤθεσιν ἀπλανέεσσιν· ἐπεφράσσασθε δὲ μύθῳ
Ὅττι φερεζώοιο θεοῦ παρὰ πατρὸς ἱκάνω.
Ἦλθον ἐγὼ παρὰ πατρὸς, ἐφωμίλησα δὲ κόσμῳ·
Καὶ πάλιν ἀμπλακίης ἐγκύμονα κόσμον ἐάσω·
Καὶ ταχὺς ἵξομαι αὖθις ἐμῷ πέμψαντι τοκῆι.
Καὶ οἱ πάντα μαθόντες ἐπεφθέγξαντο μαθηταὶ,
Ἀμφαδὰ νῦν λαλέεις, οὐ φθέγγεαι ὄργια μύθων
Λοξὰ παρατροπέων, ἑτέρης ἐπιδευέα φωνῆς.
Νῦν ἄρα νῦν ἐδάημεν ὅτι βροτέης ἀπὸ φωνῆς
Οὐ χατέεις ἵνα τίς σε παραφθάσσας ἐρεείνῃ·
Οὗ χάριν ἀσφαλέως γινώσκομεν ὅττι σὺ κόσμῳ
Χριστὸς ἐπουρανίοιο θεοῦ γόνος αὐτὸς ἱκάνεις.
Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο, προθεσπίζων τέλος ἔργων,
Ἄρτι μεταστρεφθέντες ἐμῷ πιστεύετε μύθῳ;
Ἐγγύθι δὲ χρόνος οὗτος ὅτε σκίδνασθε φυγόντες
Εἰς ἑὸν οἶκον ἕκαστος, ἀπόσσυτος ἄλλος ἀπ' ἄλλου,
Μοῦνον ἐμὲ προλιπόντες· ἐγὼ δ' ὅτε λαὸς ἱκάνει
Δήϊος, οὐ μόνος εἰμὶ, καὶ εἰ φεύγουσι μαθηταί·
Ἀλλὰ μένων μετ' ἐμεῖο πατὴρ ἐμὸς οὔποτε λήγει.

Sermonum rectas vias,& nõ amplius obliquam
vocem. (dic illo
Et Deum orabitis multis precibus inuocandum
Precationibus sanctis,& non amplius hũc dicam
Vt antea consuetũ sermonem;meum viuẽtẽ pa-
Propter vos demulcebo.altiregens enim (trem
Expressum desiderium sanctum mei amoris cu-
stodiens
Vos sponte meus pater diligit:
Quia Dei verbum filium sapienti & cõcordi vin-
culo
Diuinum in me amorem coniunxistis & vos
Moribus non errãtibus: & cognouistis sermone
Quod vitam ferente a Deo patre venio.
Veni ego a patre,& conuersatus sum in mundo:
Et rursus peccato refertum mundum relinquo:
Et celer veniam rursus ad meum mittentẽ patrẽ.
Et ei omnia edocti responderunt discipuli,
Aperte nũc loqueris, nõ loqueris mysteria ver-
Curua peruertẽs,aliena indigentia voce.(borum
Nunc sane nunc scimus quod humana voce
Non indiges,vt quis te præueniens roget.
Propter quod certo cognoscimus qđ tu mundo
Christus cælestis Dei filius ipse venis.
Iesus autem respondit,prænũcians finẽ operum,
Iam conuersi meo creditis sermoni?
Prope vero est tẽpus hoc quãdo dispergimini fu-
gientes
Ad suam domũ quilibet,abscedens alius ab alio,
Solũ me relinquẽtes:ego aũt quãdo popul' venit
Hostilis,non solus sum,etiamsi fugiant discipuli;
Sed manere mecũ pater meus nunquam desinit.
Sed

Ἀλλὰ τάδε ξύμπαντα δίηιον, ὄφρα κεν αἰεὶ
Εἰρήνην ἀτίνακτον ἐμοὶ σὺ δ' ἐν σῆτι φυλάσσειν
Εἰς χρόνον οὐ λήγοντα. πολυφλοίσβῳ δ' ἐνὶ κόσμῳ
Θλιβόμενοι τεύχεσθε μεληδόσιν· ἀλλὰ καμόντες
Θαρσαλέοι γίνεσθε, βροτῶν ὅτι μείζονα ῥέξω.
Κόσμον ἐγὼ νίκησα. Καὶ αὐτίκα τοῦτο βοήσας, Κ. ιζ.
Εἰς πόλον ὄμμα τίταινεν, ἑῷ δ' ἰάχησε τοκῆϊ,
Υἷα πάλιν κύδαινε τεὸν πάτερ, [ὄφρα γεραίρῃ
Οὐράνιον σε τοκῆα τεὸν τέκος,] ὡς πόρες αὐτῷ
Σαρκὸς ὅλης βροτέης πρυμνήσιον ἡνιοχεύειν.
Βούλομαι εἶν ἑνὶ πάντας ὅσους πάρος ὤπασας αὐτὸς,
Ζωὴν θεσπεσίην αἰώνιον ἀμφιπολεύειν,
Ὄφρα σε γινώσκωσι θεὸν μόνον ἐλπίδα κόσμου,
Καὶ τεὸν ὃν προέηκας ἐπὶ χθόνα Χριστὸν Ἰησοῦν.
Αὐτὸς ἐγώ σε γέραιρον ἐπὶ χθονὸς ἔργον ἀνύσσας
Νεύμασιν ὑμετέροισι, τό μοι πόρες ὄφρα τελέσσω·
Καὶ σύ με νῦν κύδαινε τεῇ πάτερ ἠθάδι τιμῇ,
Ἣν παρὰ σοὶ πάρος εἶχον ὅτε ζαθέῳ σέο μύθῳ
Οὔπω κλιζομένοιο θεμείλια πήγνυτο κόσμου.
Οὔνομα σὸν κήρυξα παρ' ἀνδράσιν οὓς ἀπὸ κόσμου
Υἱέϊ σῷ παρέδωκας, ἀφεγγέος ὄμματι κόσμου·
Ὑμέτεροι γεγάασι, σὺ δὲ σφέας ἡνιοχεύεις·
Δῶκας ἐμοὶ, καὶ πιστὸν ἐν ἀτρέπτῳ τινὶ θεσμῷ
Μῦθον σεῖο φύλαξαν· ἐπεφράσαντο δὲ μύθῳ
Ἐκ σέθεν ὡς πέλε πάντα τά μοι πόρες· ὅττιπερ αὐτοῖς
Μύθους σοὺς παρέδωκα βιαρκέας. ἀσπάσιοι δὲ
Σὸν λόγον ἰθυντῆρι νόῳ δέξαντο καὶ αὐτοὶ,
Καὶ μάθον ὡς παρὰ σεῖο προήλυθον, ὑμέτερον δὲ

Μῦθον

Sermonem firmis infixerunt animis,
Quod tu me præmisisti in terrã.nũc propter illos
Non errantes, non totum errantem propter
mundum,
O pater a te peto & oro:sed pro his
Quos dedisti filio tuo: tui sunt. vtrumque autẽ,
Quæcunque habes, mea sunt omnia: & rursus
quæ fero,
Omnia tua sunt. ego vero in sociis
Comitem in terra omnem habeo recrescentem
gloriam.
In mundo illi quidem sunt:ego vero terra relicta
Ad te pater reuersus veniam:sed discipulos
Nostros tu custodi concordes ab ipsa
Dæmonis aduersarii propugnatoris scutica.
Sancte pater,tu custodi concordes ab ipsa,
Omnes vnum vt sint,compares sicuti nos.
Propinquus quando illis conuersabar in mũdo,
Ipse omnes seruabã illæsos:neque aliquis ex his,
Quos[mihi]dedisti filio tuo,humani saluatori ge
Periit,impietatis fallaci agitatus œstro, [neris,
Nisi dæmonis exitiosi filius pestiferi:
Vt legis scriptæ sermo perfectus sit.
Nunc vero pater a terra reuersus ad te transibo.
Et hæc tibi omnia percurri vt semper
Commune gaudiũ ferant meis perfectũ operib⁹.
Et ipsis diuinum præbui tuum sermonem: sed in-
Ipsos odit mundus,quia diuini parentis [uidens
Legitimi cæli sunt,spurii mundi ciues,
Sicut & ego in mundo sum hospes.non humani
enim [mone
Sũ nuptias perficientis generis terrestris.nõ ser-

O pater rogo te remotum cœtum sociorum
Vt auferas infinito ex mundo;
Sed vt ipsum oculis vigilibus custodias
Dæmonis malorum autoris auersandis a legib'.
Tuis diuinis verbis meos sanctifica discipulos,
Omnes veritatis intelligentibus radiis purgans.
Veritas tuus sermo.coniunctis autem pro ipsis
Ipsum me primarium ex meis sociis sanctifico,
Vt mundentur tuo vitali verbo,
Et puri sint veritatis sanctificatione,
Spirituali igne membris loti. non pro ipsis
Solis tuam peto gratiam, sed pro omnibus
Quicunq; rabiem incredulam abiicientes vẽtis,
Rectam fidem habent meorum ob sermonem sociorum,
Omnes vnum vt sint,coniuncti sicut nos:
Sicut in me es, & ego pater in te sum,
Compares inuicem coagmentati,vt & ipsi
Nobiscum omnes sint coniuncti nati;
Mundus vt intelligat versutus quod me mundo
Humanę præmiseris totius redemptorem generationis.
Et ipsis gloriam præbui quam mihi dedisti,vt in nobis
Omnes coniuncti perfecti sint & ipsi
Compares,vt vnum solum sumus inuicem existentes;
Nobis vt fiant socii prognati:
Vt tu quidem sis in me pater, vt & ipse
Communis omnibus sociis ego adductus sim.
Mundus vt cognoscat excors scienti verbo [do,
Quod tu me præmisisti defensorẽ testificãti mũ-

Huma-

Ὦ πάτερ αἰτίζω σε μεζότερον ἑσμὸν ἑταίρων
Ὄφρα μεταστήσαντας ἀπείρμονος ἔκτοθι κόσμου·
Ἀλλ᾽ ἵνα μιν βλεφάροισιν ἀκοιμήτοισι φυλάξῃς
Δαίμονος ἀρχεκάκοιο δυσαντήτων ἀπὸ δεσμῶν.
Σοῖς ζαθέοις ἐπέεσσιν ἐμοὺς ἁγίαζε μαθητάς,
Πάντας ἀληθείης νοεραῖς ἀκτῖσι καθαίρων.
Ἀτρεκίη, σέο μῦθος. ὁμοζυγέων δ᾽ ὑπὲρ αὐτῶν
Αὐτὸν ἐμὲ πρώτιστον ἐμῶν ἑτάρων ἁγιάζω,
Ὄφρά κε φαιδρυνθέντες τεῷ ζωαρκέϊ μύθῳ,
Καὶ καθαροὶ τελέθοιεν ἀληθείης ἁγιασμῷ,
Πνευματικῷ πυρὶ γυῖα λελουμένοι. οὐχ ὑπὲρ αὐτῶν
Μουνῶν ὑμετέρην δέχομαι χάριν, ἀμφὶ δὲ πάντων
Ὅσσοι λύσσαν ἄπιστον ἀπορρίψαντες ἀήταις,
Ὀρθὴν πίστιν ἔχουσιν ἐμῶν διὰ μῦθον ἑταίρων,
Πάντες ἓν ὄφρα πέλοιεν, ὁμόζυγες οἷάπερ ἡμεῖς·
Ὡς ἐν ἐμοὶ τελέθεις, καὶ ἐγὼ πάτερ ἐν σοὶ ὑπάρχω,
Σύζυγες ἀλλήλοισιν ἀρηρότες, ὄφρα καὶ αὐτοὶ
Ἡμῖν πάντες ἔωσιν ὁμόζυγες ἐγγεγαῶτες·
Κόσμος ἵνα γνοίη πολυμήχανος ὅττι με κόσμῳ
Ἀνδρομέης προέηκας ὅλης λυτῆρα γενέθλης.
Καὶ σφίσι κῦδος ὅπασσα τό μοι πόρες, ὥς κεν ἐν ἡ-
Πάντες ὁμοζυγέες τετελεσμένοι ὦσι καὶ αὐτοὶ [μῖν
Σύζυγες. ἓν μόνον ἐσμὲν ἐν ἀλλήλοισιν ἐόντες,
Ἡμῖν ὄφρα γένοιντο συνήλυδες ἐγγεγαῶτες·
Ὄφρα σὺ μὲν τελέθοις ἐν ἐμοὶ πάτερ, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Ξυνὸς ὅλοις ἑτάροισιν ἐγὼ πεφορημένος εἴην·
Κόσμος ἵνα γνοίη βαρυκάρδιος ἴδμονι μύθῳ
Ὅττι σύ με προέηκας ἀρηγόνα μάρτυρι κόσμῳ,

Ἀνδρομέου βιότοιο λυτήριον· ὅτι καὶ αὐτοὺς
Ὡς τεὸν ἦα φίλησας, ἐμοὺς ἑτάρους ἀγαπάζων.
Βούλομαι οὓς παρέδωκας ἐμοὶ πάτερ, ὄφρα καὶ αὐτοὶ
Ἧχι πέλω μίμνωσιν, ἵνα βροτέησιν ὀπωπαῖς
Πάντες ἐσαθρήσωσιν ἐμὴν ὑψίθρονον ἀρχήν,
[Ἣν πόρες αὐτὸς ἐμοί, ὅτι με πάτερ ἀμφαγάπαζες
Πρὶν ζοφεροῦ κόσμου βαθύκολπα θέμεθλα γενέ-
Ἀνδρομέοιο δίκαιε πάτερ βιότοιο σαωτήρ, σθαι.]
Οὔ σε πάτερ μάθε κόσμος· ἐγὼ δέ σε σύμφυτος ἔγν-
Καί σε σοφὸς χορὸς οὗτος ἐμῶν δεδάηκεν ἑταίρων [ων
Ἤθεσιν εὐσεβέεσσιν, ὅτι σφίσιν ὄργια μύθων
Ὑμετέρων ἀνέφηνα· καὶ ἔμπαλιν εἰσέτι δείξω,
Ὄφρα σε γινώσκωσι πολὺ πλέον· ὥς κεν ἐν αὐτοῖς
Δεσμὸς ἐμῆς ἀγάπης, καὶ ἐγὼ πεφορημένος εἴην [Κ.ιη.
Ὣς φάμενος τάδε πάντα, διέστιχεν ἔμφρονι ταρ-
Πέζαν ἐς ἀντιπέραιαν· ἐϋπρέμνων ὅθι κέδρων [σῷ
Οἴδματι λυσσήεντι κυλίνδεται ὄμβρος ἀλήτης,
Οἰδαίνων θερασοῦ χεῦμα χαραδραίου ποταμοῖο·
Ἀγχιφανὴς ὅθι κῆπος εὔχλοος· ὃν παραμείβων
Κοίρανος, ἔνδον ἵκανεν, ἐθήμονος οἷά τε βαίνων
Φυταλιὴν εὔοδμον ἀειθαλέος παραδείσου.
Καὶ θρασὺς ᾔδεε κεῖνο φυτήκομον ἄλλος Ἰούδας,
Χερσὸς ὅτι σκιόεσσαν ἐρημάδα πέζαν ὁδεύων,
Πολλάκι χῶρον ἐκεῖνον ἐπήλυθε· κεῖθι καὶ αὐτὴν
Σύννομος ἀρχομένων ηὐλίζετο λαὸς ἑταίρων.
Καὶ στρατὸν ἀσπιστῆρα δεδεγμένος ἀρχιερήων,
Καὶ πολὺν οἰστρήεντα παρ' ἀρχεκάκων Φαρισαίων
Σύνδρομον ἄλλον ἔχων κορυνηφόρον ἑσμὸν ὁδίτην,

Ἤλυθεν

Humanæ vitæ liberatorem: quod & ipsos
Vt tuum filium dilexisti, meos socios diligens.
Volo quos dedisti mihi pater, vt & ipsi
Vbi sum maneant, vt mortalibus oculis
Omnes aspiciant meum sublimem principatũ,
Quem dedisti ipse mihi. quia me pater dilexeras
Priusquã caliginosi mundi profunda fundamenta fierent.
Humanæ iuste pater vitæ saluator, [nitus noui.
Non te pater nouit mundus: ego autem te cõge-
Et te sapiens cœtus hic meorum didicit sociorũ
Moribus piis, quia ipsis mysteria verborum
Tuorũ manifestaui: & rursus amplius mõstrabo,
Vt te cognoscant multo magis: vt in ipsis
Vinculum meæ dilectionis, & ego adductus sim.

Cap. XVIII.

Sic loquutus hæc omnia, transi-
uit prudenti pede [ad cedros
In terrã e regione sitã: pulchrorum ramorũ vbi
Æstu rabioso voluitur imber errans,
Concitans impetuosum fluxum torrentis fluuij:
Vicinus vbi hortus virescens: in quẽ progrediẽs
Dominus, ingressus est, consueti tanquam vadẽs
In hortum bene odoratum semper virescẽtis paradisi.
Et audax nouerat illum locum plantis consitum
alius Iudas, [uadens,
Christus quod vmbrosam desertam regionẽ per-
Sæpius in locum illum introiit: ibi & ipsorũ [rũ.
Cõtubernalis collectorũ manebat turba socio-
Et exercitũ scutatum accipiens pontificũ, [sæis
Et multũ furentem ab autoribus malorũ Phari-
Cõcurrentẽ aliũ habens clauigerũ cœtũ viatorẽ.

Venit mutabilis in consuetum hortum Iudas,
Arma & faces habens: & simul missus vir
Manibus multum diuisis sublimis ali⁹ super aliū
Luminum intus latentium ventum arcētem lucum attollens,
Lucum quem arundinibus alternis coniungens
Crebro diuisis senex circumdedit structor,
Astri instar, & similem volubili mundo.
In medio apparens vbi lychnus coniunctum per sinum
Acutū lumen multifore operculū extra mittēs,
In summo apparens splendebat varie diuisum saliens lumen. [cessitatē,
Iesus vero non ab alio edoctus vidēs venturā ne-
Intrepidus sponte accurrit, hortum relinquens.
Et exercitum interrogauit scutum quatientem acuto sermone,
Qualem inuestigantes venitis virum capere?
Iesum vero respōdit ensiferorū exercit⁹ virorū,
Nazareth habitatorem quærimus omnes Iesum.
Et audax hostibus astitit dux Iudas,
Qui ipsum vilissimi temporalis causa lucri
Filium Dei tradidit, infiniti spem mundi,
Filium Dei tradidit. Et quū responderet populo
Molliter vestitus, ferro carēs Rex bellicosa voce,
Omnes super se inuicem pugnaces bellatores
Sponte cadentes, prosternebantur in puluerem,
Proni, stimulati inermi procella vocis. [mone,
Iesus vero interrogauit secundario prudenti ser-
Qualem congregati quæritis virum capere? [ne,
Hostes vero sonuerūt respōsiuo quodā sermo-
Nazareth habitatorē quærimus Christū Iesum.
Iesus

Ἤλυθεν ἀλλοπρόσαλλος ἐς ἠθάδα κῆπον Ἰούδας,
Τεύχεα καὶ λαμπτῆρας ἔχων· καὶ ὁμόστολος ἀνὴρ
Χερσὶ πολυσπερέεσσι μετάρσιος ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ
Λύχνων ἐνδομύχων ἀνεμοσκεπὲς ἄλσος ἀείρων,
Ἄλσος ὅπερ δονάκεσσιν ἀμοιβαίοισι σωλήνων
Πυκνὰ μεριζομένοισι γέρων κυκλώσατο τέκτων,
Ἀστερόεν μίμημα, καὶ εἴκελον ὀξέι κόσμῳ·
Μεσσοφανὴς ὅθι λύχνος ὁμοζυγέος διὰ κόλπου
Ὀξὺ φάος πολυωπὸν ὑπὸ σκέπας ἔκτοθι πέμπων,
Ἀκροφανὲς σελάγιζε πολυσχιδὲς ἀλλόμενον φῶς.
Ἰησοῦς δ' ἀδίδακτος ἰδὼν μέλλουσαν ἀνάγκην,
Ἄτρομος αὐτοκέλευστος ἀνέδραμε, κῆπον ἐάσας·
Καὶ στρατιὴν ἐρέεινε σακέσπαλον ὀξέι μύθῳ,
Ποῖον ἀνιχνεύοντες ἱκάνετε φῶτα πιέζειν;
Ἰησοῦν δ' ἀπάμειβε σιδηροφόρων στρατὸς ἀνδρῶν,
Ναζαρὲθ ναέτην διζήμεθα πάντες Ἰησοῦν.
Καὶ θρασὺς ἀντιβίοισι παρίστατο πομπὸς Ἰούδας,
Ὅς μιν ἀφαυροτάτοιο μινυνθαδίου χάριν ἔργου
Υἷα θεοῦ παρέδωκεν, ἀτέρμονος ἐλπίδα κόσμου,
Υἷα θεοῦ παρέδωκε. Καὶ ὡς ἐφθέγξατο λαῷ
Ἀβροχίτων, ἀσίδηρος ἄναξ ῥηξήνορι φωνῇ,
Πάντες ἐπ' ἀλλήλοισι μαχήμονες ἀσπιδιῶται
Αὐτόματοι πίπτοντες, ἐπεστόρνυντο κονίῃ,
Πρηνέες, οἰστρηθέντες ἀτευχέι λαίλαπι φωνῆς.
Ἰησοῦς δ' ἐρέεινε τὸ δεύτερον ἔμφρονι μύθῳ,
Ποῖον ὁμηγυρέες μαστεύετε φῶτα πιέζειν;
Δυσμενέες δ' ἰάχησαν ἀμοιβαίῳ τινὶ μύθῳ,
Ναζαρὲθ ναέτην διζήμεθα Χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἰησοῦς δ' ἀγόρευεν ἀδαμάντῳ τινὶ φωνῇ,
Ναζαρὲθ ναέτης τελέθω Γαλιλαῖος Ἰησοῦς·
Ἰησοῦς Γαλιλαῖος ἐγὼ πέλον. εἰ δ' ἐμὲ μοῦνον
Ἤλθετε μαστεύοντες, ὑπότροπον οἴκαδε βαίνειν
Τούτων ἐμῶν ἄψαυστον ἐάσατε λαὸν ἑταίρων·
Ὄφρα κεν ἀστυφέλικτον ἔπος τετελεσμένον εἴη,
Χριστὸς ὅπερ πάρος εἶπεν ἑῷ ζώοντι τοκῆϊ,
Τούτων οὐδὲν ὄλωλα τά μοι πόρες. ἀγχιφανὴς δὲ
Σίμων ἄορ ἔχων, θρασὺς ἔσπασεν· ἄνδρα δὲ νύξας
Λάτριν ἀμαιμακέτοιο διάκτορον ἀρχιερῆος,
Δεξιὸν οὖας ἔταμνεν ἀοσσητῆρι σιδήρῳ·
Καὶ ξιφέϊ πληγέντος ὀπάονος οὔνομα Μάλχου.
Ἰησοῦς δ' ἀνέκοψε φιλήτορα Πέτρον ἰωῇ,
Λῆγε χόλου, κολεῷ τε τίθει ξίφος. ἡμετέρου δὲ
Οὐ πίομαι γενέταο φίλον δέπας ἡδέι θυμῷ,
Αὐτὸς ὅπερ μοι ὄπασσε; φύλαξ δ' ἱεροῖο μελάθρου,
Χιλιάδος ζαθέης στρατιῆς πρόμος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Συμπρομάχῳ δασπλῆτι φερεσσακέων στρατὸς αὐ-
Χριστὸν ὀπισφίγξαντες ἀμεμφέα νηλέι δε- [δρῶν
Ἑσπερίην ἀβόητον ἐποιήσαντο πορείην, [σμῷ,
Ἄννα Χριστὸν ἄγοντες ἐς οἰκίον ἀρχιερῆος.
Καϊάφα γὰρ ἔην ἑκυρὸς θρασὺς, ὃς πέλε κείνου
Ἀρχιερεὺς λυκάβαντος, ὃς Ἑβραίῳ ποτὲ λαῷ
Ζῆλον ἔχων Χριστοῖο, θεημάχον ἴαχε φωνήν,
Καλὸν ὑπὲρ λαοῖο θανεῖν ἕνα· μὴ φθόνος ἕρπων,
Ἑβραίων ὅλον ἔθνος ἑνὸς χάριν ἀνδρὸς ὀλέσσῃ.
Ἰησοῦν δὲ φέροντες ἐπέρρεον ἀσπιδιῶται·
Καί οἱ ὀπισθοκέλευθος ὁμάρτεε τηλόθι Σίμων,

Καὶ

Iesus vero dixit intrepida quadam voce,
Nazareth habitator sum Galilæus Iesus:
Iesus Galilæus ego sum. si vero me solum
Venistis quærentes, redeuntem domum ire
Hunc meorum intactum sinite populũ sociorũ:
Vt immotum verbum perficeretur,
Christus quod ante dixit suo viuenti patri,
Horũ nihil perdidi quæ mihi dedisti. vicin' autẽ
Simon gladium habens, audax eduxit: virumque
percutiens
Seruum impetuosi ministrum pontificis,
Dextram eius aurem abscidit adiutore ferro:
Et gladio percussi serui nomen Malchus.
Iesus autem repressit amante Petrum voce,
Cessa ab ira, in vaginam autem pone gladiũ. nostri enim
Non bibã patris carum poculũ lubenti animo,
Ipse quod mihi dedit? Custos autẽ sacri templi,
Milleni eximii exercit' prim' bellator, sed & ipse
Cum antesignano graui scutiferorum exercitus
virorum,
Christum cõstringentes inculpatũ sęuo vinculo,
Serotinum tacitum fecerunt iter,
Annæ Christum ducentes in domum Pontificis.
Caiaphæ enim erat socer audax, qui erat illius
Pontifex anni, qui Hebræo quondam populo
Zelum habens contra Christum, Deo aduersariam sonuit vocem, [pens,
Bonum est pro populo mori vnum: ne inuidia re
Iudæorũ totam gentẽ propter vnũ virũ perdat.
Iesum autem ducentes affluxerunt bellatores.
Et eum a tergo sequebatur procul Simon,

Et iuuenis alius socius, qui piscatoris ex arte
Cognitus existens manifestus cōsueto pontifici,
Christo comes venit in Deum recipientem aulā.
Et tardus ibi Petrus relinquebatur extra ianuam.
Christi vero alius discipulus domesticū genu vi-
Prosiliit e domo, & ministræ ianitrici [brans,
Loquutus est, & duxit Petrum intra capacē aulā,
Manu tenēs: & famula cōuiciatrix oculo obliquō
Videns ianitrix, dixit vicino Petro
Tale verbum, Num & tu es Christi discipulus?
Simon vero respondit metus indice voce,
O mulier, non Christi comes sum discipulus.
Promiscui vero steterunt ministri pontificis,
Operarii simul & ministri. calefiebāt autē circu-
Prunas sternentes. sub scintilla autem tenui [lo
Ignem accensum habēs conciderat parca flāma.
Nox enim erat obscura tempestuosa: vespertini
autem
Terram refrigerantes perflabant venti:
Famuli vnde calefiebāt caro igne. & medi' inter
ipsos
Tacitus stetit Petrus habens incognitam faciem.
Iesum autē interrogauit sacrific' acuto sermone
Annas ampla barba, consueto manus motu
Non complexum contrectans relaxatum sum-
mum barbæ,
De sapientibus sociis quos Dominus haberet di-
scipulos, (ne
Et de doctrina sancta: forti vero respōdit sermo-
Iesus immotus, Ego sciscitanti mundo
Aperte loquutus sum in puris domibus,
Ipsis in triuiis, & in quo Deus inuocatur templo,

Vbi

Καὶ νέος ἄλλος ἑταῖρος, ὃς ἰχθυβόλου παρὰ τέχνης
Γνωτὸς ἐὼν ἐρίδηλος ἐθήμονι δεξιερῆος,
Χριστῷ σύνδρομος ἦλθεν ἔσω θεοδέγμονος αὐλῆς.
Καὶ βραδὺς αὐτόθι Πέτρος ἐλείπετο νόσφι θυράων.
Χριστοῦ δ' ἄλλος ἑταῖρος ὑπωρόφιον γόνυ πάλλων,
Ἄνθορεν ἐκ μεγάροιο, καὶ ἀμφιπόλῳ πυλαωρῷ
Εἶπε, καὶ ἤγαγε Πέτρον ἔσω πολυχανδέος αὐλῆς,
Χειρὸς ἔχων. καὶ δμωὶς ἐπεσβόλος ὄμματι λοξῷ
Δερκομένη πυλαωρὸς, ἀνίαχε γείτονι Πέτρῳ
Τοῖον ἔπος, Μὴ καὶ σὺ πέλεις Χριστοῖο μαθητής;
Σίμων δ' ἀντιάχησε φόβου σημάντορι φωνῇ,
Ὦ γύναι, οὐ Χριστοῖο συνέμπορος εἰμὶ μαθητής.
Συμμιγέες δ' ἵσταντο διάκτοροι δεξιερῆος,
Θῆτες ὁμοῦ καὶ δμῶες. ἐθερμαίνοντο δὲ κύκλῳ
Ἀνθρακιὴν στορέσαντες. ὑπὸ σπινθῆρι δὲ λεπτῷ
Πυρσὸν ἄναπτον ἔχουσα μαραίνετο φειδομένη φλόξ.
Νὺξ γὰρ ἔην σκοτίη, δυσπέμφελος· ἑσπέριοι δὲ
Γαῖαν ἐπιψύχοντες ἀνερρίπιζον ἀῆται,
Δμῶες ὅθεν θάλποντο φίλῳ πυρί. καὶ μέσος αὐτῶν
Ἄψοφος ἵστατο Πέτρος, ἔχων ἄγνωστον ὀπωπήν.
Ἰησοῦν δ' ἐρέεινε θυηπόλος ὀξέϊ μύθῳ
Ἄννας εὐρυγένειος, ἐθήμονι χειρὸς ἐρωῇ
Ἄπλοκον ἀμφαφόων κεχαλασμένον ἄκρον ὑπήνης,
Ἀμφὶ σοφῶν ἑτάρων οὓς κοίρανος εἶχε μαθητάς.
Καὶ διδαχῆς ὁσίης. βελαρῷ δ' ἀντίαχε μύθῳ
Ἰησοῦς ἀδόνητος, Ἐγὼ φιλοπευθέϊ κόσμῳ
Ἀμφαδίην ὀάριζον ἐν εὐαγέεσσι μελάθροις,
Αὐτῆς ἐν τριόδοισι, θεοκλήτῳ τ' ἐνὶ νηῷ,

Ἧχι

Ἧχι πολυσπερέων αὐλίζεται ἔθνεα λαῶν,
Οὐδὲν ἀποκρύφιον λαλέων ληΐστορι μύθῳ
Δειμαλέῳ· τί με ταῦτα διείρεαι; ἠνίδε κύκλῳ
Οὗτοι πάντες ἔασιν ἐμῆς ἐπιμάρτυρες αὐδῆς·
Πάντες ἐμῶν δεδάασι νοήματα ποικίλα μύθων,
Ὅσα παρ' Ἑβραίοις ἐφάμην θεοπειθέϊ λαῷ.
Ταῦτα δέ οἱ λαλέοντι διάκτορος ἄγριος ἀνὴρ
Τολμηρῇ παλάμῃ ζαθέην ἐπάταξε παρειήν,
[Τῇδ' (ἐνέπων) μεγάλον σὺ ἀμείβεαι ἀρχιερῆα;]
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε, τανύτριχα λάτριν ἐλέγχων,
Εἰ θρασὺς ὡμίλησα κακῶς ἀεσίφρονι μύθῳ,
Μάρτυρος ἔσσο κακοῖο τεῇ νεμεσήμονι φωνῇ·
Εἰ δὲ καλῶς κατέλεξα, τί με πληγῇσι δαμάζεις;
Ἄννας μὲν φονίης πεφυλαγμένον ἐς λίνον ἄγρης
Χεῖρας ὀπισθοτόνῳ πεπεδημένα δίζυγι δεσμῷ
Ἰησοῦν προέηκεν ἑῷ λυσσώδεϊ γαμβρῷ
Ἀρχιερῆϊ, ἑτάρῳ πεφορημένον ἀρχιερῆϊ.
Σίμων δ' ἐσχαρεῶνι παριστάμενος καὶ ἀλύων,
Ψυχρὸν ἐπ' ἀνθρακόεντι δέμας θερμαίνετο πυρσῷ.
Θαλπόμενον δ' ἐρέεινον ὀπάονες ἀρχιερῆος
Ἀλλοφανῆ Σίμωνα νεήλυδα, Μὴ σὺ καὶ αὐτὸς
Ἐξ ἑτάρων Χριστοῖο πέλεις; καὶ ἀμοιβάδι φωνῇ
Δμώων πευθομένων ἠρνήσατο Πέτρος ἀκούων,
Οὐ Χριστοῦ γνώμην, ἐνέπων ψευδήμονι μύθῳ.
Καὶ θεράπων ἱερῆος ἀμείβετο, Πέτρον ἐλέγχων,
Νυκτιπόλου θεράποντος ὁμόγνιος οὗ ποτε Σίμων
Δεξιὸν οὖας ἔταμνε παρήορον, ἄορι νύξας,
Οὐ σὺ πέλεις Χριστοῖο διάκτορος; οὔ σε μετ' αὐτοῦ

Εἶδον

Vbi variorum morâtur generationes populorũ;
Nihil occultatum loquẽs de prædatore ſermone
Timido: q̃d me hæc interrogas?ecce circũquaq;
Hi omnes ſunt meæ teſtes vocis:
Omnes meorum norũt cogitata varia ſermonũ,
Quæcũq; apud Iudæos dixi Deo credẽti populo.
Hæc vero eo loquente, miniſter agreſtis vir
Audaci manu diuinam percuſſit malam,
Sic(dicens)magno tu reſpondes pontifici?
Ieſus autem dixit, comatum famulum redarguẽs,
Si audax alloquutus ſum male demẽti ſermone,
Teſtis ſis mali tua vindice voce:
Si vero bene dixi, quid me verberibus domas?
Annas quidem homicidialis cuſtoditum fune captura [culo
Manus ad poſteriora trahẽte ligatũ duplici vin-
Ieſum præmiſit ad ſuum rabioſum generum
Pontifex, ſocio adductum pontifici.
Simon autem foco aſtans & mœrens,
Frigidum ex carbonibus facto corpus calefaciebat igne.
Calefactũ vero interrogabant miniſtri põtificis
Alienum Simonem nuper aduenientem, Nũ tu & ipſe
Ex ſociis Chriſti es?Et reſponſiua voce
Famulis ſciſcitantibus negauit Petrus vocatus,
Non Chriſti ſum, dicens mendaci ſermone.
Et famul⁹ ſacerdotis reſpondit, Petrũ redarguẽs,
Noctiuagi miniſtri conſanguineus cuius Simon
Dextram aurem reſecuit protenſam, gladio percutiens,
Non tu es Chriſti miniſter?nonne te cum ipſo
Vidi

Vidi ego arborib. consito cohabitantẽ iñ horto?
Et tertia reciprocus consueta Petrus voce
Iesum abnegauit, & clamauit statim gallus.
Caiaphæ autem domũ accusans cœt' relinquẽs,
Ad domum elati accessit præsidis,
Iesum volentẽ vitam ferentẽ ad mortem trahẽ:
Tunc vero diuinæ noctis vmbrosam caliginem
Lux immensa dissipauit roseis vlnis præditæ
auroræ:
Non quidem intra ingressus est resonantẽ domũ
Pedibus cautis, ne membra inquinaret,
Pascha comedere volens puro corpore: procul
vero stetit
Fatuus, putans quod tantam ad cædem repens,
Puram mala pellentium custodiisset domũ legũ.
Et Pilatus promptus sua eduxit aula: [lege,
Sacerdotes autem interrogauit debita quadam
Sermonem inquirens homicidialis testem vocis,
Quale verbum loquimini accusans contra virũ
hunc?
Quæ causa mortis? quid tã magnũ peccauit vir?
Qualẽ sermonẽ dicitis, accusantem virũ mortis?
Et inuido ore responderunt pontifices,
Nisi fecisset ineffabile malum, non sane violẽtia
Traxissemus ad te ferẽtes, insontẽ virũ domare,
Manui tuæ tradentes. Ille vero inuidiam celeri-
ter intelligens,
Christum iudicare renuit testificante sermone,
Vos hunc accipite: sacrifici autem libri
Iudicate paternis legibus, & consueta pœna.
Et audax cœtus dixit, Interficere aliquẽ ex homi-
Nobis non fas est. vt sermo firmus esset [nibus
Chri-

Εἶδον δενδρώεντος ὁμέστιον ἔνδοθι κήπου;
Καὶ τρίτατη πάλιν ὅρκος ἐθήμονι Πέτρος ἰωῇ
Ἰησοῦ ἀπέειπε, καὶ ἔκραγεν ὄρθιος ἀλέκτωρ.
Καϊάφα δὲ μέλαθρα κατήγορος ἑσμὸς ἐάσας,
Εἰς δόμον αὐχήεντες ἐκώμασεν ἡγεμονῆος,
Ἰησοῦν ἐθέλοντα φερέσβιον εἰς μόρον ἕλκων.
[Τῆμος δ' ἀμβροσίης νυκτὸς σκοτίεσσαν ὀμίχλην
φέγγος ἀπηέριον κέδασε ῥοδοπήχεος ἠοῦς·]
Οὐδὲ μὲν ἔνδον ἔβαινε πολυφλοίσβοιο μελάθρου
Ποσσὶ φυλασσομένοισιν, ὅπως μὴ γυῖα μιήνῃ,
Πάσχα φαγεῖν ἐθέλων καθαρῷ χερί· τηλόθι δ' ἔστη
Νήπιος, ἀγνώσσων ὅτι τηλίκον ἐς φόνον ἕρπων,
Ἁγνὸν ἀλεξικάκων ἐφυλάσσετο δῶμα θεμίστων.
Καὶ Πιλάτος ταχυεργὸς ἑῆς ἐξήλασεν αὐλῆς·
Νηοπόλους δ' ἐρέεινεν ὀφειλομένῳ ἐνὶ θεσμῷ,
Μῦθον ἀπαιτίζων φονίης ἐπιμάρτυρα φωνῆς,
Ποῖον ἔπος φθέγγεσθε κατήγορον ἀνέρι τούτῳ;
Τίς πρόφασις θανάτοιο; τί τηλίκον ἤλιτεν ἀνήρ;
Ποῖον ἔπος φθέγγεσθε, κατήγορον ἀνδρὸς ὀλέθρου;
Καὶ φθονεροῖς στομάτεσσιν ἀνίαχον ἀρχιερῆες,
Εἰ μὴ ἔην τελέσας ἄφατον κακὸν, οὐκ ἂν ἀνάγκῃ
Εἱλκομενὲς σε φέροντες ἀναίτιον ἄνδρα δαμάσσαι,
Χειρὶ τεῇ παρέδοντες. Ὁ δὲ, φθόνον ὀξὺ νοήσας,
Χριστὸν ἀνακρίνειν ἀπιστείου μάρτυρι μύθῳ,
Ὑμεῖς τοῦτον ἕλεσθε θεμιστοπόλοιο δὲ βίβλου
Κρίνατε πατρῴοισι νόμοις, καὶ ἐθήμονι ποινῇ.
Καὶ θρασὺς ἑσμὸς ἔειπε, Κατακτείνειν ἕνα φωτῶν
Ἡμῖν οὐ θέμις ἐστίν. ὅπως ἔπος ἔμπεδον εἴη

Χριστὸς

Χριστὸς ὅπερ κατέλεξε, προθεσπίζων τίνι πότμῳ
Μέλλε θανεῖν. Πιλάτος δὲ δολοπλόκον ἑσμὸν ἐάσας
Ἀγχίθυρον, παλίνορσος ἐδύσατο θέσμιον αὐλήν·
Ἰησοῦν δ' ἐκάλεσσε, καὶ εἴρετο μάρτυρι φωνῇ,
Αὐτὸς Ἰουδαίων βασιλεὺς πέλεις; Εἰρομένῳ δὲ
Εἴκελος ἀγνώσσοντι θεηγόρος εἶπεν Ἰησοῦς,
Εἴρεο γινώσκων ζαθέῃ φρενί, τοῦτο πιφαύσκεις
Αὐτόματος, σκηπτοῦχον Ἰουδαίων με καλέσσας,
Ἠέ σοι ἄλλος ἔειπε; Καὶ ἴαχεν ὄρχαμος ἀνήρ,
Μὴ γὰρ Ἰουδαῖος κἀγὼ πέλον; ὑμέτερον δὲ
Ἔθνος, ἵνα κρίνω σε, καὶ ἀρχιερῆες
Αὐτοὶ ἐμοὶ παρέδωκαν ἀναιδέες· εἰπὲ καὶ αὐτός,
Ἔργον ποῖον ἔρεξας. Ἄναξ δ' ἀντίαχε μύθῳ,
Οὐ χθονίη τελέθει τις ἐμὴ βασιλήιος αὐλή·
Οὐ πέλον ἐκ κόσμου μινυώριος. ἡμετέρη γὰρ
Εἰ πέλε κοιρανίη γαιήιος, εἰ πέλε κόσμου,
Καί κεν ἐμοὶ δρηστῆρες ἐνόπλιον εἶχον ἀγῶνα,
Ὄφρα μὴ Ἑβραίοις μεταχείριος ἔκδοτος εἴην.
Νῦν δέ μοι οὐκ ἐντεῦθεν ἔην βασιλήιος ἀρχή.
Καὶ Πιλάτος πάλιν εἶπεν ἀμοιβαίῃ τινὶ φωνῇ,
Ἦ ῥά νυ κοίρανός ἐσσι; Καὶ ἀντιάχησεν Ἰησοῦς,
Καὶ γενόμην εἰς τοῦτο καὶ ἤλυθον, ὄφρά κεν αἰεὶ
Μάρτυς ἐτητυμίης πανθελγέος ἀνδράσιν εἴην·
Καὶ πᾶς ὃς προβέβουλεν ἀληθείης ζυγὸν ἕλκειν,
Γλώσσης ἡμετέρης ἀψευδέα μῦθον ἀκούει.
Καὶ Πιλάτος θάμβησε, καὶ ἔμπαλιν εἴρετο μύθῳ,
Ἀτρεκίη τί πέλει; καὶ ἑὸν θρόνον ὀξὺς ἐάσας,
Δώματος ἐκτὸς ἔβαινε, καὶ ἔννεπεν ἄφρονι λαῷ,

Νηποι-

Christus quem dixit prædicens qua morte
Moriturus esset. Pilatus autem, versuto cœtu relicto
Ad fores, reciprocus subiit consuetam aulam,
Iesumque vocauit, & interrogauit testificante voce,
Ipse Iudæorum rex es? Interroganti autem,
Similis nesciEnti diuiniloquus dixit Iesus,
Interrogauit cognoscẽs diuina mente, Hoc dicis
A te ipso, sceptriferum Iudæorum me vocans;
Vel tibi alius dixit? Et sonuit princeps vir,
Num Iudæus ego sum? tua quidem
Gens, vt iudicem te, & viri pontifices
Ipsi mihi tradiderunt impudentes: dic & ipse,
Opus quale fecisti. Rex vero respõdit sermone,
Non terrestris est aliqua mea regia aula:
Non sum ego ex mundo temporali. nostrum enim
Si esset imperium terrestre, si esset mundanum,
Vtiq; mei ministri armatum haberent certamẽ,
Ne Iudæis manibus tractatus traderer:
Nunc vero mihi non hinc est regium imperiũ.
Et Pilatus rursus dixit responsiua quadam voce,
Igitur rex es? Et respondit Iesus,
Et natus sum ad hoc & veni, vt semper
Testis veritatis omnia demulcentis viris sim:
Et omnis qui præoptat veritatis iugum trahere,
Linguæ nostræ verum sermonem audit.
Et Pilatus stupuit, & rursus interrogauit verbo,
Veritas quid est? suumque thronum celeriter relinquens
Extra domum iuit, & dixit insipienti populo,

Et sacerdotes reprehēdit suo multisciosermone;
Iudicans, causam nullam in viro hoc video:
Non occasionē vllam inueni certam. priscū vero
Vobis patrium est anniuersarium, vt vobis
E carcere vocans vnum vinctum virum soluam:
Num igitur vultis rursus solutum vobis præbeā
Constrictum vincûlis Iudæorum regem?
Iudæi vero vociferabantur, infinitum concordē sonum
Clamātes, Non hunc quem dixisti, sed Barrabā:
Qui erat latro letifer. Insanientem vero *Cap. XIX.*
Princeps insipientium orum clamorem audiēs,
Prædonem loro non cæsum, non vinctum præbuit populo,
Et fustib. non signatum: alternantibus autē ictib.
Horrens Christi corpus rubefecerat flagello.
Et exercitus hostilis conuiciis gaudens tenebat Iesum:
Acute secantis autem ramum circūplicans spinę
Coronam spuriam Regis imposuit capiti.
Et ipsum vestiebant corpus pallio circumdantes,
Sidonii fulgente sapiente scintilla maris:
Nota principatus etiā in doloribus. solida vero
Genua flectentes in terram ceruice curua,
Regem salutarunt mendaci appellatione,
Supplicationis præcone: & iuit alius post alium,
Manibus alternantibus maxillę summū pulsans.
Et Pilatus celeris consilii accurrit extra domum
Pedibus reciprocis, & sonuit insipienti populo,
Exterius virum hunc ad vos iam duco.
Vt autē cognoscatis, mentis erratū nullū in ipso
In-

Νηοπόλυς δ' ἤλεγξεν ἑῷ πολυειδέϊ μύθῳ,
Κεῖνας, εἶπον οὐδὲν ἐν ἀνέρι τῷδε δοκεύω·
Οὐ πρόφασιν μίαν εὗρον ἐπήβολον. ἐρχόμενον δὲ
Ὑμῖν πάτριόν ἐστιν ἐτήσιον, ὄφρα κεν ὑμῖν
Ἐκ φυλακῆς καλέσας ἕνα δέσμιον ἀνέρα λύσω·
Ἦ ῥα νύ μοι βούλεσθε παλίλλυτον ὔμμιν ὀπάσσω
Σφιγγόμενόν δεσμοῖσιν Ἰουδαίων βασιλῆα;
Ἑβραῖοι δ' ἀλάλαξαν ἀπείρονα σύνθροον ἠχὼ
Φθεγγόμενοι, Μὴ τοῦτον ὃν ἔννεπες, ἀλλὰ Βαραββᾶν·
Ὃς πέλε ληϊστὴρ θανατηφόρος. Αἰνομανὴς δὲ Κ.ιθ.
Ὄρχαμος ἀφραδέων στομάτων ἀλαλητὸν ἀκούων,
Ληϊστὴν αἵμαστον ἀδέσμιον ὤπασε λαῷ,
Καὶ ῥοπάλοις ἀχάρακτον· ἀμοιβαίῃσι δὲ ῥιπαῖς
Ῥιγεδανῇ χερσοῖο δέμας φοίνιξεν ἱμάσθλῃ.
Καὶ στρατὸς ἀντιβίων φιλοκέρτομος εἶχεν Ἰησοῦν·
Ὀξυτόμου δὲ κόρυμβα περιπλέξαντες ἀκάνθης,
Στέμμα νόθον βασιλῆος ἐκυκλώσαντο καρήνῳ.
Καί μιν ἀνεχλαίνωσαν ἐπὶ χροῒ πέπλα βαλόντες,
Σιδονίης στίλβοντα σοφῷ ἀσινθῆει θαλάσσης·
Σύμβολα κοιρανίης καὶ ἐν ἄλγεσιν. ἀμφιπαγῆ δὲ
Γούνατα δοχμώσαντες ἐπὶ χθονὸς αὐχένι κυρτῷ,
Κοίρανον ἠσπάζοντο σὺν ψευδήμονι κλήσει,
Ἱκεσίῃς κήρυκι· καὶ ἤιεν ἄλλος ἐπ' ἄλλῳ,
Χερσὶν ἀμοιβαίῃσι παρηΐδος ἄκρον ἀράσσων.
Καὶ Πιλάτος ταχύμητις ἀνέδραμε δώματος ἔξω
Ποσσὶ παλιννόστοισι, καὶ ἴαχεν ἄφρονι λαῷ,
Ἔκτοθεν ἀνέρα τοῦτον ἐς ὑμέας ἐξεπικομίζω.
Ὄφρα δὲ γιγνώσκητε, νεοπλανὲς οὐδὲν ἐν αὐτῷ

Εὗρον ἐγὼ, τετραπόδεσσιν ἀμωμήτοισι δικάζων.
Ἀχράντοις δὲ πόδεσσι διέστιχε νόσφι μελάθρου,
Καὶ στέφος ὀξυέθειρον ὁμόπλοκον εἶχεν ἀκάνθης,
Πορφυρέην τ᾽ ἐσθῆτα διάβροχον αἵματι κόχλου,
Καὶ Πιλάτος κατέλεξε πάλιν ζηλήμονι λαῷ,
Ἠνίδε, ποικιλόνωτος ἀναίτιος ἵσταται ἀνήρ.
Καί μιν ἐσαθρήσαντες ἀθέσμιοι ἀρχιερῆες,
Καὶ βλοσυροὶ δρηστῆρες, ἐπέβρεμον ἄσπετον ἠχὼ,
Σταυρῷ σύμπλοκος οὗτος ἐπήορος ὄρθιος ἔστω,
Καὶ ποσὶ καὶ παλάμῃσι σιδήρεα κέντρα κομίζων.
Καὶ Πιλάτος λαοῖσιν ἐχέφρονα ῥήξατο φωνήν,
Ὑμεῖς τετραπόρῳ σφηκώσατε τοῦτον ὀλέθρῳ·
Οὐ γὰρ ἐγὼ θανάτου πρόφασιν μίαν εὗρον ἐν αὐτῷ.
Καὶ Πιλάτῳ φθέγξαντο μεμηνότες ἀρχιερῆες,
Πάτριος Ἑβραίοις φέρεται νόμος, ὅν ποτε βίβλῳ
Θεσμοθέται γράψαντο, καὶ οἷά τε θεσμὸς ἀνώγει,
Οὗτος ἀνὴρ ὤφειλε θανεῖν ποινήτορι πότμῳ,
Εἵνεκα δυσσεβίης, ὅτι θέσκελον αὐτὸς ἑαυτὸν
Υἱὸν ἀειζώοιο θεοῦ κίκλησκε τοκῆος.
Καὶ σοφὸς ὡς κλύε τοῦτο δικασπόλος ἔτρεμεν ἀνήρ·
Σπερχομένοις δὲ πόδεσσιν ἐδύσατο πάνδοκον αὐλήν·
Ἰησοῦν δ᾽ ἐρέεινε τὸ δεύτερον ἠθάδι μύθῳ,
Τίς πελέθεις; πόθεν εἶ σύ; Κατηπιόων δ᾽ ἐπὶ γαίῃ
Κοίρανος ὄμματα πῆξε, καὶ οὐ Πιλάτῳ στόμα λύσας,
Ἀντίδοτον μύθοισιν ἀμοιβαίην πόρε φωνήν.
Καὶ Πιλάτος βαρύμηνιν ἀπερροίβδησεν ἰωὴν,
Οὔ με τεοῖς ἐπέεσσιν ἀμείβεαι; οὐδέπω ἔγνως
Ὅττι κεν εἰς σὲ φέρω δίδυμον κράτος; ἀμφότερον γὰρ,

Καὶ

Inueni ego pręcordiis irreprehēſibilib. iudicās.
Incontaminatis autem pedibus incedebat extra
domum,
Et coronam acutos capillos habentem complicatam habebat ſpinæ,
Purpuream & veſtem, irriguā ſanguine muricis.
Et Pilatus dixit iterum inuido populo,
Ecce, varium dorſum habens inſons aſtat vir.
Et ipſum aſpicientes iniqui pontifices,
Et truculenti miniſtri, fremuerunt immenſum
ſonum,
Cruci affixus hic ſublimis erectus ſit,
Et pedibus & manibus ferreos ſtimulos ferens.
Et Pilatus populo prudentem dixit vocem,
Vos quadrifori torquete hunc exitio.
Nō enim ego mortis cauſam vllā inueni in ipſo.
Et Pilato dixerunt furentes pontifices,
Hæreditaria Iudæis fertur lex, quam in libro
Legiferi ſcripſerunt: & ſicut ſanctio iubet,
Hic vir debet mori vindice morte,
Propter impietatem, quod diuinū ipſe ſeipſum
Filium ſemper viuentis Dei vocauit patris.
Et ſapiens quum audiret hoc iudex tremuit vir:
Feſtinantibus autē pedib. ſubiit capacem aulam,
Ieſumque interrogauit iterū cōſueto ſermone,
Quis es? vnde es tu? Mitis vero in terram
Dominus oculos fixit, & non Pilato os ſoluens,
Reſponſiuam verbis alternantem dedit vocem.
Et Pilatus grauiter minacē cū ſono emiſit vocē,
Non mihi tuis verbis reſpondes? nondū nouiſti
Quod in te fero duplicem poteſtatem? vtrumq; enim,

Et cruce domare possũ; &, si voluero, te dimittã.
Et ei Christus dixit, superbum fastum redarguẽs,
Nullam haberes per se collectã in me potentiã,
Si non desuper esset donata. propter quod vir
Qui me capiens tradidit, peccatũ maius retinet.
Inde decernens Pilatus cogitauit dimittere
Iesum indemnatum, dimissum e pernicie.
Populus vero contra clamauit non tacẽtis strepitu soni
Infinito ore, Illæsum hunc relinquens,
Cæsaris non amicus es solius sceptriferi regis.
Omnis enim seipsum regem dicens mendaci sermone,
Cũ Cęsare Tiberio falso nominat⁹ hic contẽdit.
Et Pilatus trementibus auribus sermonẽ audiẽs,
Extra excelsas ædes eduxit Iesum,
Recens extructo autẽ sedit lithostroto in loco,
Nomen hoc ferente dictum Græca voce,
Quasi lapidibus stratis elaborato: indigena autẽ
Gabatha strepitanti Syro vocatur vocabulo.
Sexta autem quam dicunt initium sabbati erat aurora:
Eratque protensa tertia letifera hora.
Et Pilatus promptus e lapidosa sede
Iudæis clamauit, Ecce prope stat vir,
Dominus vester, regiam vestem ferens.
Populus autẽ respondit consentiẽte ex gutture,
Hunc accipiens crucifige maxime ignominiosa aliqua morte:
Erectus hic pereat ferriferis a clauis,
In ligno facta morte extẽsus quadriiugo vinculo.
Et Pilatus rursus dixit toti inspicienti populo,

Ligno

Καὶ σταυρῷ δαμάσαιμι, καὶ, ἢν ἐθέλω, σε μεθήσω.
Καὶ οἱ Χριστὸς ἔλεξεν, ἀγήνορα κόμπον ἐλέγχων.
Οὐδεμίαν μεθέπεις αὐτάγγετον εἰς ἐμὲ τιμήν,
Εἰ μὴ ἄνωθεν ἦν κεχαρισμένον. οὐ χάριν ἀνὴρ
Ὅς με λαβὼν παρέδωκεν, ἁμαρτάδα μείζονα τίσ-
Ἔνθεν ἐπικρίνων Πιλάτος μενέαινεν ἐᾶσαι [σει.
Ἰησοῦν ἀδίκαστον ἀνειμένον ἐκτὸς ὀλέθρου.
Λαοὶ δ᾽ ἀντιάχησαν ἀσιγήτου κλόνον ἠχοῦς
Νηρίθμοις στομάτεσσιν, Ἀπήμονα τοῦτον ἐάσας,
Καίσαρος οὐ φίλος ἐσσὶ μονοσκήπτρου βασιλῆος.
Πᾶς γὰρ ἑαυτὸν ἄνακτα λέγων ψευδήμονι μύθῳ,
Καίσαρι Τιβερίῳ ψευδώνυμος οὗτος ἐρίζει.
Καὶ Πιλάτος τρομεροῖσιν ἐν οὔασι μῦθον ἀκούων,
Ἐκ τόθεν ὑψορόφων μεγάρων ἐκόμισσεν Ἰησοῦν.
Ἀρτιδόμῳ δ᾽ ἐκάθητο λιθοστρώτῳ παρὰ χώρῳ,
Οὔνομα τοῦτο φέρονται βοώμενον Ἑλλάδι φωνῇ,
Οἷα λίθοις στρωτοῖσι τετυγμένῳ· ἐνδαπίῳ δὲ
Γαββαθᾶ παφλάζοντι Σύρῳ κικλήσκετο μύθῳ.
Ἕκτη δ᾽ ἦν ἐνέπουσι προσάββατος ἔπλετο ἠώς·
Ἦν δὲ πιπταινομένη τριτάτη θανατηφόρος ὥρη·
Καὶ Πιλάτος ταχυεργὸς ἐπ᾽ εὐλάϊγγι θοώκῳ
Ἑβραίοις ἐβόησεν, Ἴδε σχεδὸν ἵσταται ἀνὴρ,
Κοίρανος ὑμείων, βασιλήϊον εἷμα κομίζων.
Λαοὶ δ᾽ ἀντιάχησαν ὁμοφθόγγων ἀπὸ λαιμῶν,
Τοῦτον ἑλὼν σταύρωσον ἐλεγχίστῳ ἐνὶ πότμῳ·
Ὄρθιος οὗτος ὄλοιτο σιδηροφόρων ἀπὸ γόμφων,
Δουρατέου θανάτοιο παγεὶς τετραζύγι δεσμῷ.
Καὶ Πιλάτος πάλιν εἶπεν ὅλῳ θηήτορι λαῷ,

Δούρασι γομφοτόμοισιν ἐγὼ γομφωτὸν ἐλάσσας
Κοίρανον ὑμείων, ὀλέσω ποινήτορι πότμῳ;
Καὶ δολίοις στομάτεσσιν ἀνέκραγον ἀρχιερῆες·
Ἄλλον ἔχειν οὐκ ἴδμεν ἀνθέα κοίρανον ἡμεῖς,
Κοίρανον αὐτοκέλευστον, ὃν οὐκ ἐστέψατο Ῥώμη,
Εἰ μὴ Καίσαρα μοῦνον, ἀπείρονα ποιμένα κόσμου.
Καὶ Πιλάτος λαοῖο βοὴν ἄσβεστον ἀκούων,
Χερσὶν ἑκὼν ἀέκων ἀδίκῳ παρέδωκεν ὀλέθρῳ.
Καὶ θανάτῳ χαίροντες ἀναιδέες ἀρχιερῆες
Ἰησοῦν ἐδέχοντο θελήμονες. ὠκύμοροι δὲ
Ἀθανάτου χείρεσσι βροτοὶ γεράασι φονῆες
Πάντες ὁμοῦ. καὶ σταυρὸν ἔχων ἑὸν αὐτὸς Ἰησοῦς,
Εἰς μόρον ἀπτοίητος ἑκούσιον εἶχε πορείην,
Εἰσόκε χῶρον ἵκανε φαλιζομένοιο κρανίου,
Ἀδὰμ πρωτογόνοιο φερώνυμον ἄντυγι κόρσης·
Γολγοθὰ τὸν καλέεσκε Σύρων στόμα· κεῖθι φονῆες
Εἰς δόρυ τετράπλευρον ἐπήορον ὑψόθι γαίης
Ὄρθιον ἐξετάνυσσαν ἐπισφίγξαντες ἀνάγκῃ
Πεπταμένας ἑκάτερθε σιδηρείῳ τινὶ δεσμῷ
Χεῖρας· ὁμοτρήτῳ δὲ πεπαρμένον ἄζυγι γόμφῳ,
Διπλόον ἦτορ ἔχοντα μιῇ τετορημένον ὁρμῇ,
Ποσσὶν ὁμοπλεκέεσσιν ἀκαμπέα δεσμὸν ὀλέθρου.
Κέντροις δ' ἀντιτύποισιν ἐπὶ σταυροῖο δεθέντας
Νυκτιλόχους δύο φῶτας ἐνὶ ξυνῶσαν ὀλέθρῳ
Γείτονας ἀλλήλοισι· μέσον δ' ἔστησαν Ἰησοῦν.
Καὶ Πιλάτος θητὴν ἐπέγραφε μάρτυρι γόμφῳ
Γράμμα, τόπερ καλέουσι Λατινίδι τίτλον ἰωῇ.
Ἦν δὲ σοφῷ καλάμῳ τετυπωμένον, Οὗτος Ἰησοῦς,

Οὗτος

Ligno clauis traiecto ego clauis astrictũ adigens
Regem vestrum perdam vindice morte?
Et doloso ore acclamarunt pontifices,
Alium habere nescimus inconsuetum regẽ nos,
Regem iniussum, quem non coronauit Roma,
Nisi Cæsarem solum, infinitum pastorem mũdi.
Et Pilatus populi clamorem inextinguibilem
audiens,
Christum volens nolens iniusto tradidit exitio.
Et morte gaudentes impudentes Pontifices
Iesum receperunt prompti; citoque afferentes
exitium
Imortalis Christi mortales facti sunt homicidæ
Omnes simul. & crucem baiulãs suam ipse Iesus,
Ad mortem imperterritus volentem habuit viã,
Donec in locum venit nominati Cranii,
Adam prisci nomen ferentem ambitu capitis:
Golgotha hunc vocabat Syrorũ os. ibi homicidę
In tignum quadratum sublimem supra terram
Erectum extenderunt astringentes violentia
Explicatas vtrinque ferreo quodam vinculo
Manus; simul foratoq. trãsfixum singulari clauo,
Duplex summum habẽs vno traiectum impetu,
Pedibus complicatis inflexile vinculum exitii.
Stimulis autem renitentibus ad crucem ligatos
Nocturnos latrones duos viros vna simul affe-
cerunt morte
Vicinos inuicem: medium autem statuerunt Ie-
sum.
Et Pilatus visibilem scripsit testificante stilo
Inscriptionem, quam vocant Latina titulũ voce.
Erat autem sapienti calamo expressus, Hic Iesus,
Hic

Hic Iudæorum rex Galilæus Iesus.
Et multus Iudæorum peregrinus cœtus legit
Titulum videns, quia locus erat collis ciuitati
vicinus,
Vbi ipsum crucis concluserunt repagulo.
Erat autem vnius manus scĩcti signatus tractu,
Romana lingua, Syriaca & Græca voce.
Et Pilatum rogarunt simul venientes pontifices,
Ne scribas, ne scribas hunc Iudæorum regem,
Sed quod ille dixit sua mendaci voce,
Rex Iudæorum sum, sceptriger Iesus.
Et Pilatus dixit sermonem, immites viros redar-
guens,
Scripsi certo quod scripsi. Sublimem vero
Iesum immotum ministri mortis
Explicate erigentes ad crucem ligatum,
Diuinam vestem a Deo geniti Regis
Stantes diuiserunt, & splendidam tunicam,
Quæ integra supra simul & infra gestantem
Insutilis erat contexta, a ceruice ad malleolos
desinens. [mone,
Inter se autem loquebãtur concordi quodã ser-
Purpuream ne dissecemus veram hanc tunicam,
Diuinam habentem formam peregrinam: sed
pro ipsa [ctoriæ,
Digitos manus iacientes, procul iacta signa vi-
Sorte omnes videamus contẽtionis experte cui'
Vt sermo ille ferus verus existeret, [erit:
Quem cithara cantans diuiniloquus dixit cãtus,
Nostri terribiles inter se homicidæ,
Communes aduersarii meas diuiserunt vestes,
Et sortem iecerunt chlænæ cupida quadã sorte,

Nostri

Οὗτος Ἰουδαίων βασιλεὺς Γαλιλαῖος Ἰησοῦς.
Καὶ πολὺς Ἑβραίων ἐπιδήμιος ἑσμὸς ἀνέγνω
Τίτλον ἰδὼν, ὅτι χῶρος ἔην λόφος ἄστεϊ γείτων,
Ὁππόθι μιν σταυροῖο συνεκλήϊσσαν ὀχῆϊ.
Ἦν δὲ μιῆς παλάμης νοερῷ κεχαραγμένον ὁλκῷ
Αὐσονίῃ γλώσσῃ τε, Σύρῳ καὶ Ἀχαιΐδι φωνῇ.
Καὶ Πιλάτον λιτάνευον ὁμήλυδες ἀρχιερῆες,
Μὴ γράφε, μὴ γράφε τοῦτον Ἰουδαίων βασιλῆα,
Ἀλλ᾽ ὅτι κεῖνος ἔνισπεν ἑῇ ψευδήμονι φωνῇ,
Κοίρανος Ἑβραίων τελέθω, σκηπτοῦχος Ἰησοῦς. [χων
Καὶ Πιλάτος φάτο μῦθον, ἀπηνέας ἄνδρας ἐλέγ-
Ἔγραφον ἀσφαλέως ὅπερ ἔγραφον. Ὑψιφανῆ δὲ
Ἰησοῦν ἀπίνακτον ὑποδρηστῆρες ὀλέθρου
Ἐκτάδον ὀρθώσαντες ἐπὶ σταυροῖο δεθέντα,
Θεσπεσίην ἐσθῆτα θεηγενέος βασιλῆος
Ἱστάμενοι δάσαντο, καὶ αἰγλήεντα χιτῶνα,
Ὅστις ὅλος καὶ ὕπερθεν ὁμοῦ καὶ ἔνερθε φορῆος [γων.
Ἄρραφος ἦεν ὑφαντὸς, ἀπ᾽ αὐχένος εἰς σφυρὰ λή-
Ἀλλήλοις δ᾽ ὀάριζον ὁμοφθόγγῳ τινὶ μύθῳ,
Οἴνοπα μὴ σχίζοιμεν ἀληθέα τόνδε χιτῶνα,
Θέσκελον ἀμφιέποντα τύπον ξένον· ἀλλ᾽ ὑπὲρ αὐτοῦ
Δάκτυλα χειρὸς ἀφέντες, ἐκηβόλα σύμβολα νίκης,
Λαχμῷ πάντες ἴδοιμεν ἀδηρίτῳ τίνος ἔσται·
Ὄφρα κε μῦθος ἐκεῖνος ἐτήτυμος ὄψιμος εἴη,
Ὃν κιθάρῃ ψάλλουσα θεηγόρος ἔννεπε μολπή,
Ἡμέτεροι δασπλῆτες ἐπ᾽ ἀλλήλοισι φονῆες,
Ξυνοὶ ἀμιλλητῆρες, ἐμοὺς δάσαντο χιτῶνας,
Καὶ κλήρους ἐβάλοντο φιλοχλαίνῳ τινὶ λαχμῷ,
Ἡμετέ-

Ἡμετέρης ἐσθῆτος ἕως ἐγένοντο φορῆες.
Καὶ τὰ μὲν ἔργα τέλεσσεν ἀθεσμοβίων στρατὸς ἀν-
Ἐγγύθι δὲ σταυροῖο συνήλυδες ἦσαν ἑταῖροι, [δρῶν·
Καὶ Μαρίη, Χριστοῖο θεητόκος· οἷς ἅμα κείνη
Σύγγονος ἦν Μαρίη καὶ ὁμώνυμος· ἦν δὲ καὶ αὐτὴ
Μαγδαληνὴ Μαρίη φιλοδάκρυος. ὡς δὲ τεκοῦσαν
Χριστὸς ἴδεν θεόπαιδα, καὶ ὃν φιλέεσκε μαθητὴν,
Μητέρι μῦθον ἔλεξε, Γύναι φιλοπάρθενε μῆτερ,
Ἠνίδε παρθένον υἷα. καὶ ἔμπαλιν εἶπε μαθητῇ,
Ἠνίδε παρθενικὴ φιλοπάρθενε σεῖο τεκοῦσα
Νόσφι τόκου. Κείνης δὲ μετὰ δρόμον εὔποδος ὥρης
Παρθένον ἀδῖνα συνέστιον ἔσχε μαθητὴς
Ἔνδον ἑοῦ μεγάροιο· καὶ ἄσπορος ἔσκε τεκούσης
Υἱὸς, ἀνὴρ ἀλόχευτος ἀπειρώδινος ἀνάσσης.
Ἰησοῦς δ᾽ ἅμα πάντα παρειπωθέντα νοήσας
Ὅττι θοῶς τετέλεστο, θοώτερον ἤθελεν εἶναι
Τέρμα λόγου ἱσταμένοιο τὸ λείψανον· εἶπε δὲ λαῷ,
Διψώω. καὶ ἑτοῖμον ἔην παρὰ γείτονι χώρῳ
Ὄξεος ἔμπλεον ἄγγος· ἀνὴρ δέ τις ὀξὺς ἀκούσας,
Σπόγγον ὑποβρυχίων ἀδύτων βλάστημα θαλάσσης
Πλήσας δριμυτάτοιο ποτοῦ καὶ διψάδος ἅλμης,
Ἰθυπόρου καλάμου παρὰ νείατον ἄκρον ἐρείσας,
Ὤρεγεν ὑσσώπῳ κεκερασμένον ὄξος ὀλέθρου,
Ἀντίδοτον βασιλῆϊ μελισταγέος νιφετοῖο
Ἄρτου θεσπεσίοιο, δι᾽ ἠέρος ὑψόσε τείνων
Ἄκρον ἀειρομένου καλάμου, καὶ σπόγγον ἀλήτην.
Ἀλλ᾽ ὅτε πικρὸν ἔδεκτο ποτὸν καὶ δίψιον ἅλμην,
Ἀγχιθανὴς, Τετέλεστο, καὶ ὑστατίῳ φάτο μύθῳ·
Καὶ

Noſtri veſtimenti donec facti ſunt geſtatores.
Et hęc quidem opera fecit facinoroſorũ exercit⁹
Prope vero crucem comites erãt ſocii, [virorũ:
Et Maria Chriſti deipara: quibus ſimul illa
Cognata erat Maria & cognominis:aderat autẽ
& ipſa [matrem
Magdalena Maria libenter lacrymans. Quũ vero
Chriſtus vidit deiparam & quem diligebat diſci-
pulum, [mater,
Matri verbum dixit, Mulier virginitate gaudens
Ecce virginem filium. & rurſus dixit diſcipulo,
Ecce virgo virginitatis ſtudioſe tua mater
Abſque partu. Illius autem poſt curſum velocis
horæ [diſcipulus
Virginem partu felicem cohabitantem habebat
Intra ſuã domum:& nõ ſatus erat matris[regina.
Filius,vir nõ genit⁹ a partus dolorẽ non experta
Ieſus autem ſimul omnia prætergreſſa intelligẽs
Quod cito perfecta ſint,citius voluit eſſe
Finis ineuntis reliqua:dixitque populo,
Sitio.& paratũ erat apud vicinum locum [diẽs,
Aceto plenum vas: vir autem quidam acute au-
Spongiã ſubriguorũ penetralium germẽ maris
Implẽs acerrimo potu & ſiticuloſa muria,[figẽs,
Recta procedẽtis arundinis ad extremũ cacumẽ
Præbuit hyſſopo mixtum acetum exitii,
Compenſationem Regi pro melliflua niue
Panis diuini,per aerem alte protendens
Summum ſublatæ arundinis, & ſpongiam vagã.
Sed poſtquam amarum recepit potum & ſitibũ-
dam muriam,
Vicin⁹ morti,Perfectũ eſt,vltimo dixit ſermone:
Et

Et caput inclinauit, volentique cessit morti.
Et furentes sacerdotes, postquam circa vespertinam horam
Cucurrit agniuori prænuncius dies festi,
In domum elati affluxerunt præsidis:
Et Pilatum precabantur congregati, vt ipsorum,
Christi diuini, & sero morientium duorũ virorũ,
Trinorum, multos dẽtes habẽte pedes secarẽtur
Ne etiã in cruce fixa corpora manerent, [ferro:
Septimum quando lumen veniret. erat enim illa
Omnibus Iudæis immensa legitima aurora
Lucis septimæ, quam nouerunt honorare.
Et exercitus prope accessit sanguinarius. alte ex-
Primi quidẽ dissecuit penetrabili ferro [tẽsum v.
Placidi pedem duplicem: in cruce etiam positi
Alterius nocturni latronis geminos pedes gladio tundens,
Alterum præcipitauit cõuiciatorẽ celeri morte.
Iesum vero quãdo mortuũ viderũt, tãquã mortui
Nõ pedes percusserũt coniugatos cõsueto ferro:
Sed currens incomprehensibilis vir leui lancea
Latus carum non parcenti vulnerauit gladio:
Et geminis liquoribus ex latere percusso,
Primum quidem sanguis effusus est, deinde vero diuina aqua.
Vir autem qui vidit, suo confirmauit sermone
Testimonium immotum: Mente autem optima præditi illius
Scimus quod diuina & vera est vox.
Hæc autem omnia fiebant, vt dictum firmũ esset
Quod diuinâ citharâ suauiter spirans dixit cãtus,
Corporis irreprehensibilis prænuncium, Nullũ ex ipso Discre-

Καὶ κεφαλὴν ἔκλινε, θελήμονι δ' εἴκαθε πότμῳ.
Καὶ ζαμενεῖς ἱερῆες, ἐπεὶ περὶ δείελον ὥρην
Ἔσχε μηλοφάγοιο προάγγελον ἦμαρ ἑορτῆς,
Ἐς δόμον αὐχήεντος ἐπέρρεον ἡγεμονῆος·
Καὶ Πιλάτον λίσσοντο συνήλυδες, ὄφρα κεν αὐτῶν,
Χριστοῦ θεσπεσίοιο, καὶ ὀψιμόρων δύο φωτῶν,
Τρισσῶν, πουλυόδυνοι πόδες τέμνοιντο σιδήρῳ·
Μὴ καὶ ἐπὶ σταυροῖο πεπηγότα σώματα μίμνῃ,
Ἕβδομον ὁππότε φέγγος ἐλεύσεται. ἦν γὰρ ἐκείνη
Πᾶσιν Ἰουδαίοισιν ἀθέσφατος ἔννομος ἠὼς
Φέγγεος ἑβδομάτοιο, τό περ δεδάασι γεραίρειν.
Καὶ στρατὸς ἐγγὺς ἵκανε μιαιφόνος. ὑψιτενῆ δὲ
Πρώτου μὲν διέτεμνεν ἀλοιητῆρι σιδήρῳ
Μειλιχίου πόδα δισσόν· ἐπὶ σταυρῷ δὲ δεθέντος
Ἄλλου νυκτιλόχου διδύμους πόδας ἄορι κόψας,
Δεύτερον ἐπρήνιξεν ἐπεσβόλον ὀξέϊ πότμῳ.
Ἰησοῦν δ' ὅτε νεκρὸν ἐσέδρακον, οἷα θανόντος,
Οὐ πόδας ἠλοίησαν ὁμόζυγας ἠθάδι χαλκῷ.
Ἀλλὰ θορὼν ἀκίχητος ἀνὴρ ἀνεμώδεϊ λόγχῃ,
Πλευρὴν πᾶσι μέλουσαν ἀφειδέϊ νύξε μαχαίρῃ·
Καὶ διδύμοις λιβάδεσσιν ἀπὸ πλευροῖο τυπέντος
Πρῶτα μὲν αἷμα χύθη, μετέπειτα δὲ θέσκελον ὕδωρ.
Ἀνὴρ δ' ὅστις ὄπωπεν, ἑῷ πιστώσατο μύθῳ
Μαρτυρίην ἀτίνακτον· ἀριστονόοιο δὲ κείνου
Ἴδμεν ὅτι ζαθέη καὶ ἐτήτυμος ἔπλετο φωνή.
Ταῦτα δὲ πάντα πέλεσκεν, ὅπως ἔπος ἔμπεδον εἴη
Ὃ ζαθέῃ φόρμιγγι μελίπνοος ἔννεπε μολπή,
Χριστὸς ἀμωμήτοιο προάγγελος, Οὐδὲν ἀπ' αὐτοῦ

Κεκρι-

Κεκριμένων μελέων τετριμμένον ὀστέον ἔσται.
Καὶ φέρεται λόγος ἄλλος, ὃν ἔννεπε θέσκελος ἀνήρ,
Ὄψονται πρὸς ἐκεῖνον ὃν οὔτασαν, ὅστις ὀπάσσει
Ποινὴν ὀψιτέλεστον ἀμοιβάδα κέντορι λόγχῃ.
Καὶ Πιλάτον μετέπειτα λαθὼν ἱκέτευεν Ἰωσήφ,
Τάρβος Ἰουδαίων πεφυλαγμένος· ὅς ῥα καὶ αὐτὸς
Ἀπτερίδης Χριστοῖο φιλήκοος ἔσκε μαθητής,
Ἐκ στόματος ζαθέοιο σοφὸν γάλα πιστὸν ἀμέλγων.
Οὗτος ἰὼν ἱκέτευεν, ὑπωρόφιον γόνυ κάμπτων,
Ὄρχαμον αἰτίζων νέκυν ἔνθεον. αὐτὰρ ὁ χαίρων
Νεκρὸν ἀειζώοντα θεουδέϊ δῶκε φορῆϊ.
Καὶ ποδὶ σιγαλέῳ νεκυοστόλος ἤλθεν Ἰωσήφ.
Ἐγγύθι δὲ σταυροῖο πεπηγμένον ἄκρον ἐρείσας,
Δίζυγα χαλκὸν ἔλυσεν ἀνακχυμένον ἐξ ἑ δεσμῶν,
Καὶ νέκυν ἑστηῶτα κατήγαγε δείελος ἀνήρ,
Φόρτον ἐλαφρίζων θεοδέγμονι κείμενον ὤμῳ.
Ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος, ὃς ἤλυθε νυκτὸς ὁδίτης
Ἐς μέγαρον Χριστοῖο, φυλασσομένῳ ποδὶ βαίνων,
Σμύρναν ἄγων θυόεσσαν, ἐρυθραίοιο δὲ κήπου
Ἰνδῴης ἀλόης δονακοτρεφὲς ἔρνος ἀέρρης,
Λίτρας τὰς καλέουσι φατιζομένῳ τινὶ μέτρῳ
Ἄχρι μιῆς ζαθέης ἑκατοντάδος· ὧν ἅμα καρπῷ
Λεπταλέαις ὀθόνῃσιν ἐμιτρώσαντο θανόντος
Σῶμα, πολυπλέκτῳ ἑλίκων εὐώδει δεσμῷ,
Ὡς ἔθος Ἑβραίοις ἐπιτύμβια θεσμὰ φυλάσσειν.
Ἦν δέ τις αὐτόθι τύμβος ἀερσιλόφῳ παρὰ χώρῳ,
Χριστὸν ὅπῃ σταυροῖο συνεκλήϊσαν ἐχῆϊ
Νηλὴς ἐχθρὸς ὅμιλος· ἔην δ᾽ ἐνὶ γείτονι κήπῳ

Τύμβος

Diſcretorum membrorum contritum os erit.
Et fertur ſermo alius quem dixit diuinus vir,
Videbunt eum quem vulnerarunt, qui præbebit
Pœnam ſero perfectam compẽſationem ſtimulanti lanceæ.
Et Pilatum deinceps clam precabatur Ioſeph,
Præ timore Iudæorum cautus: qui ſane & ipſe
Improuiſus Chriſti audiẽdi cupid⁹ erat diſcipul⁹,
Ex ore diuino ſapiens lac fidele mulgens.
Hic abiens ſupplicabat, domeſticũ genu flectẽs,
A principe petens mortuum diuinum. ſed ille gaudens,
Mortuũ ſemper viuẽtẽ religioſo dedit geſtatori.
Et pede tacito mortuos trãſmittẽs venit Ioſeph.
Iuxta autem crucem fixum veſtigium fulciens,
Duplex ferrũ ſoluit perferratum acuto vinculo,
Et mortuum innixum deduxit veſpertinus vir,
Onus leuans Deum recipienti iacẽs in humero.
Venit autẽ & Nicodem⁹, q̃ venerat noctu viator
In domum Chriſti, cauto pede incedens,
Myrrham ferẽs fragrantẽ, rubicũdi etiam horti
Indicæ aloes in arundinib. creſcens germẽ terræ,
Libras quas vocant nominata quadam menſura
Vſq. ad cẽtenariũ numerũ: quorũ ſimul cũ fructu
Tenuibus linteis cinxerunt mortui
Corpus, multiplici circumuolutionum fragranti vinculo,
Vt mos eſt Iudæis ſepulcrales ritus ſeruare.
Erat autem quoddã ibi ſepulcrum ſublimis collis iuxta locum,
Chriſtum vbi crucis concluſit repagulo
Immitis hoſtilis cœtus. erat etiã in vicino horto

Sepulcrum rudi cauato e ſaxo,
Sculptum totum, nouiter extructum. in lapidoſo
autem ſepulcro [quutus:
Nondum mortu' iacuerat ſepulcralẽ terrã alle-
Sed ſepulcri puri peruadens hortenſis aura
Locum perflabat: quo laborioſus Ioſeph
Ieſum detulit ſuo geſtatum humero. [milẽ lectũ,
Et mortuũ nõ manentẽ in lapidoſum poſuit hu-
Mortuum ſemperviuum, triduanũ in tumulo,
Ad ſepulcrum ſuis radicibus innitens, nõ teſtifi-
catum opus texens:
Quia apud Iudæos obſeruatę curſũ horæ, [rora:
Vicinã noctẽ ferens initium ſabbati cucurrit au-
Et ruri' domũ iuit latẽs incõprehẽſibilis Ioſeph.
Vna autem præuertente poſt ſabba- *Cap. XX.*
tum aurora
Magdalena Maria lugubre prope tumulũ [terrã
Matutinum veſtigiũ flexit, quãdo vmbroſam per
Noctu apparẽs nõ ſignata matutina iuerat ſtella:
Et lapidem liminari tranſmotum ab oſtio
Ingẽtem in pauimento reuolutum, pond' terrę,
Et ſepulcrum videt nudum, quo onuſtus Ioſeph
Ieſum in paruũ arenoſum poſuit humilẽ lectũ.
Ibi mulier nocturna pedes ad quietẽ collocauit:
in ſinu autem [ctum
Luctuoſum vnguentum habebat, deſertumq. le-
Attigit, inquirens mortuum fugitiuum inũgere.
Sed ipſum nõ deprehendit: feſtinante autẽ pede
Reuerſa in domum venit, placidoque Petro
Nuncium & alteri cohabitanti diſcipulo,
Dominus quem dilexit, vna communicauit voce
De ſepulcro vacuo. & quum Petrus audiſſet,
Reſpi-

Τύμβος ἀδμήτοιο βαθυνομένης ἀπὸ πέτρης,
Γλυπτὸς ὅλος νεότευκτος. ἐν ᾧ λάϊγγι δὲ τύμβῳ
Οὔπω νεκρὸς ἔκειτο χυτῆς ψαμάθοιο τυχήσας·
Ἀλλὰ τάφου καθαροῖς φυτῶν ἐπικήπιος αὔρῃ
Χῶρον ἀερρίπιζεν, ὅπῃ παλαιεργὸς Ἰωσὴφ
Ἰησοῦν ἐκόμισσεν ἑῷ πεφορημένον ὤμῳ.
Καὶ νέκυν οὐ μίμνοντα λιθώδεϊ θῆκε χαμεύνῃ,
Νεκρὸν ἀειζώοντα, τριήμερον ἔνδοθι τύμβου,
Σῆμα παρ' αὐτόρριζον, ἀμάρτυρον ἔργον ὑφαίνων·
Ὅττι παρ' Ἑβραίοισι φυλασσομένης δρόμον ὥρης,
Γείτονα νύκτα φέρουσα προσάββατος ἔτρεχεν ἠώς·
Καὶ πάλιν ἐς δόμον ἦλθε λαθὼν ἀκίχητος Ἰωσήφ.
Τῇ δὲ μιῇ φθιμένῃ μετὰ σάββατον ἠριγενείῃ, Κ.κ
Μαγδαληνὴ Μαρίη φιλοδάκρυος ἤλυθε τύμβου
Πρώϊον ἴχνος ἔκαμπτεν, ὅτε σκιοειδέϊ γαίῃ
Νυκτιφανὴς ἀχάρακτος ἑώϊος ᾔιεν ἀστήρ·
Καὶ λίθον οὐδαίοιο μετοχλισθέντα θυρέτρου
Ἄπλετον ἐν δαπέδῳ κεκυλισμένον, ἄχθος ἀρούρης,
Καὶ τάφον ἔδρακε γυμνόν, ὅπῃ βαρύφορτος Ἰωσὴφ
Ἰησοῦν ὀλίγῃ ψαμαθώδεϊ θῆκε χαμεύνῃ.
Κεῖθι γυνὴ νυχίη πόδας εὔνασεν· ἀμφὶ δὲ κόλπῳ
Πενθαλέον μύρον εἶχεν. ἐρημαίης δὲ χαμεύνης
Ἥψατο, μαστεύουσα νέκυν φυξήλιν ἀλεῖψαι.
Ἀλλά μιν οὐκ ἐκίχησεν· ἐπειγομένῳ δὲ πεδίλῳ
Νόστιμος εἰς δόμον ἦλθε· κατηφιόωντι δὲ Πέτρῳ
Ἀγγελίην ἑτέρῳ τε συνέμπορον ἀΐοντι μαθητῇ,
Κοίρανος ὃν φιλέεσκε, μιῇ ξυνώσατο φωνῇ
Ἀμφὶ τάφοιο κενοῖο. καὶ ὡς ἔχε Πέτρος ἀκούσας,

Ἔμπνοος οἰστρηθέντι ποδῶν διφήτορι ταρσῷ
Ἄνθορεν ἐκ μεγάροιο. καὶ ὡμάρτησε μαθητὴς
Ἄλλος ὁμῶς ἐπὶ σῆμα, καὶ εἰς δρόμον ἔτρεχον ἄμφω.
Καὶ φθάμενος Σίμωνα ποδώνεμος ἦλθε μαθητὴς,
Πέτρου ἀπερχομένοιο θοώτερος. ἀγχιφανὴς δὲ
Ἱστάμενος παρέκυψε, καὶ ἔδραμεν ἔνδοθι τύμβου,
Αὐτωποῖς βλεφάροισι κενήριον ὀξὺ δοκεύων
Κεκλιμένας ὀθόνας χιονώδεας ὑψόθι γαίης.
Οὐ μὲν ἔσω διέβαινε, καὶ εἰ ταχὺς ἦλθεν ὁδεύων.
Ἑσπόμενος δὲ πόδεσσιν ὀπίστερος ἵκετο Σίμων,
Καὶ ταχὺς ἔνδον ἵκανεν. ὑπὲρ δαπέδοιο δὲ γυμνοῦ
Σύζυγας ἀλλήλοις λινέους ἐνόησε χιτῶνας,
Καὶ κεφαλῆς ζωστῆρα παλίλλυτον ἅμματι χαίτης·
Σουδάριον τόπερ εἶπε Σύρων ἐπιδήμιος αὐδὴ,
Οὐ ταφίαις ὀθόναις παρὰ κείμενον, ἀμφιλαφῆ δὲ
Μουναδὸν αὐτοέλικτον, ὁμόπλοκον ἐν ἑνὶ χώρῳ.
Ἦλθε καὶ ὁ πρώτιστος ἰὼν ἐπὶ σῆμα μαθητὴς,
Καὶ βραδὺς ἔνδον ἵκανε λιθογλυφέος κενεῶνος·
Καὶ λίθον ἀδίνητον ἐοικότα χάσματι τύμβου,
Ἀντίτυπον στήριγμα χαραδραίου πυλεῶνος,
Καὶ πλοκάμων τελαμῶνα, καὶ εἵματα κείμενα γαίῃ
Ἔδρακε· καὶ πίστευεν ὅτι χθονίων ἀπὸ κόλπων
Οὐρανίην ἐπὶ πέζαν ὑπηνέμιος νέκυς ἔπτη.
Οὐ γάρ πω δεδάασι δύω Χριστοῖο μαθηταὶ
Ὅττι ταχὺς μετὰ πότμον ἀνόστιμον οὖδας ἐάσας,
Εἰς τρία φάεα μοῦνον ἐγέρσιμον ὕπνον ἰαύων,
Νόστιμος ἐκ νεκύων ἀναβήσεται εἰς πόλον ἄστρων,
Ἀκλινέος θανάτοιο παλίλλυτα δεσμὰ πατήσας.

Πυκνὰ

Respirans incitato pedum indagatore tarso
Proruit e domo,& sequebatur discipulus
Alius simul ad sepulcrum, & ad domum cucurrerunt ambo.
Et præueniens Simonem leuis venit discipulus
Petro festinante celerior. vicinus autem
Stans inclinatus introspexit, & spectauit intra tumulum,
Contra intuentib. oculis vacuũ monumentũ celeriter videns,
Iacentia & lintea alba supra terram. [bulãs.
Nõ quidẽ interius peruenit,etsi celer venit am-
Sequens vero pedibus posterior venit Simon,
Et celer int⁹ venit.super pauimentũ autẽ nudum
Coniunctas inuicẽ lineas animaduertit tunicas,
Et capitis cingulũ rursus solutũ nexu capillorũ,
Sudarium quod dixit Syrorum popularis vox,
Non sepulcralibus linteis adiacẽs, sed duplicatũ
Separatim p se inuolutũ, cõplicatũ in vno loco.
Venit & prior vadens ad sepulcrum discipulus,
Et tardus venit lapidib. sculptam intra cauitatẽ:
Et lapidẽ mobilẽ conuenientẽ voragini tumuli,
Expressum fulcimentum lapidosi ostii,
Et capillorum ligamẽtum, & indumenta iacentia in terra
Vidit:& credidit quod terrestribus e finibus
Cælestem in regionem leuis mortuus volauit.
Nondum enim didicerant duo Christi discipuli
Quod celer post mortẽ irremeabili solo relicto,
Ad tres dies solum excitabilem somnũ dormiẽs,
Rẽdux ex mortuis ascendet in cælum astrorum,
Ineuitabilis mortis rurſ⁹ soluta vincula cõculcãs.

Crebro autem admirantes ſpectatores ſocii,
Inſtabiles in ſuis morabantur domibus,
Tacitũ relinquentes nõ luctuoſi ambitũ tumuli.
Magdalena vero relinquebatur mulier apud ſepulcrum ſola,
Calidum fundens flebilis imbrem faciei,
Lugens viuentem. per pellucidum autem oſtiũ
Quum adhuc deploraret loquentem mortuum prope exiſtentem, [dem, in ſummo
Angelicã animaduertit cõiugationem: aliũ qui-
Dexterum oppoſitum ſuper Chriſti caput,
Splendorem emittẽtem a diuinis oculis prædita facie: [tacitus,
Alium vero, pedum ad regionẽ, vbi mortu' erat
Niueas ſcintillas iaculantem a tunica. [lierẽ,
Vtriq. autem interrogarunt intra tumulum mu-
Cur mulier gemis? Maria verò reſpõdit ſermone,
Quod quidam raptores viri meum regem clam
Nocturni ſpoliatũt: ego v. non poſſũ intelligere
Quo ipſum tranſpoſuerunt. Conuerſa vero illa
Ieſum animaduertit quem lugebat: ſtantemque
Vidit, & nõ cognouit quod diuinũ apud tumulũ
Chriſtus eſſet. & peregrinus quaſi vir hortum peruadens, [lierem:
Quid mulier ploras? luctuoſam interrogauit mu
Dic, quid quæris? Maria autem ſonuit vocem,
Putans ſe horti ſatorem virum videre;
Si tu mortuum caliginoſo eleuaſti ex ſepulcro,
Dic quo tranſpoſuiſti: ego vero ipſum inde tollã.
Ieſus vero reſpõdit, fundẽs valde manifeſtã vocẽ,
Et clamauit, Maria. Conuerſa illa,
Magiſter, dixit. Deus autem repreſſit mulierem
Dex-

Πυκνὰ δὲ θαμβήσαντες ὀπιπευτῆρες ἑταῖροι,
Ἀσταθέες σφετέροισιν ἐναυλίζοντο μελάθροις,
Ἄψοφα καλλείψαντες ἀπενθέος αἴτια τύμβου.
Μαγδαληνὴ δ' ἐλέλειπτο γυνὴ παρὰ σήματι μούνη,
Θερμὸν ἀναβλύζουσα γυήμονος ὄμβρον ὀπωπῆς,
Μυρομένη ζώοντα. δι' ἀφαέος δὲ θυρέτρου
Ὡς ἔτι δακρυχέεσκε λάλον νέκυν ἐγγὺς ἐόντα,
Ἀγγελικὴν ἐνόησε συνωρίδα· τὸν μὲν, ἐπ' ἄκρου
Δεξιὸν ἀντικέλευθον ὑπὲρ Χριστοῖο καρήνου,
Μαρμαρυγὴν πέμποντα θεογλήνοιο προσώπου·
Τὸν δὲ, ποδῶν παρὰ πέζαν, ὅπῃ νέκυς ἦεν ἐχέφρων,
Χιονέους ἀπιθῆρας ἀκοντίζοντα χιτῶνος.
Ἀμφότεροι δ' ἐρέεινον ἔσω τύμβοιο γυναῖκα,
Τίπτε γύναι στενάχεις; Μαρίη δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Ὡς τινὲς ἁρπάγες ἄνδρες ἐμὸν βασιλῆα λαθόντες
Ἐννύχιοι σύλησαν· ἐγὼ δ' οὐκ οἶδα νοῆσαι
Ὁππόθι μιν μετέθηκαν. Ὑποστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη
Ἰησοῦν ἐνόησεν ὃν ἔστενεν· ἱστάμενον δὲ
Εἶδε, καὶ οὐ γίνωσκεν ὅτι ζαθέῳ παρὰ τύμβῳ
Χριστὸς ἔην. καὶ ξεῖνος ἀνὴρ ἅτε κῆπον ὁδεύων,
Τίπτε γύναι στενάχεις; κινυρὴν ἐρέεινε γυναῖκα·
Εἰπὲ, τί μαστεύεις; Μαρίη δ' ἐφθέγξατο φωνήν,
Ἐλπομένη κήποιο φυτηκόμον ἄνδρα νοῆσαι,
Εἰ σὺ νέκυν ζοφόεντος ἐκούφισας ἔνδοθι τύμβου,
Ἔννεπε ποῦ μετέθηκας· ἐγὼ δέ μιν ἔνθεν ἀείρω.
Ἰησοῦς δ' ἀπάμειπτο, χέων ἀρίδηλον ἰωήν,
Καὶ Μαριὰμ ἰάχησε. Μεταστρεφθεῖσα δ' ἐκείνη,
Ῥαββουνὶ, κατέλεξε. Θεὸς δ' ἀνέκοψε γυναῖκα·

Δεξιτερὴν μέλλουσαν ἐς ἄμβροτον εἷμα πελάσσαι·
Καί οἱ μῦθον ἔλεξεν, Ἐμῶν μὴ ψαῦε χιτώνων·
Οὔπω γὰρ μετὰ πότμον ἐμῷ νόστησα τοκῆϊ·
Ἀλλὰ κασιγνήτοισιν ἐμοῖς ἀγόρευε μαθηταῖς,
Πρὸς γενέτην ἐμὸν εἶμι, καὶ ὑμέτερον γενετῆρα·
Καὶ θεὸν ὑμείων, καὶ ἐμὸν θεὸν, αὖτις ἱκάνω.
Καὶ Μαριὰμ πεπότητο, καὶ ἕνδεκα μάρτυρι φωνῇ
Πᾶσιν ὑπωροφίοισιν ἔπος ζώωσε μαθηταῖς
Ὅττι μεταχθονίου γυμνούμενα γυῖα χιτῶνος,
Χρυσὸν ἴδε στίλβοντα θεοκμήτῳ τινὶ πέπλῳ.
Καί οἱ ἔφη τάδε πάντα, χέων αὐτώπιον αἴγλην.
Καὶ σκιερὴν ὅτε γαῖαν ὅλην ἐμέλαινεν ὀμίχλη,
Ἀκλινέες δὲ θύρετρα συνεκλήϊσσαν ὀχῆες,
Ὁππόθι φωλεύοντες ἐναυλίζοντο μαθηταὶ,
Ὡς πτερὸν ἠὲ νόημα μετάρσιος εἰς μέσον ἔστη
Μιτρωθεὶς ἑτάροισι, καὶ ἔννεπε, Σιώνομος ὑμῖν
Εἰρήνη· καὶ ἄεθλον ἔπος βραχὺ τοῦτο βοήσας,
Δεῖξε πόδας καὶ χεῖρας ὁμηγυρέεσσι μαθηταῖς
Ἡλοτύπους, πλευρήν τε νεούτατον. ὀψιφανῆ δὲ
Κοίρανον ἀθρήσαντες ἐγήθεον αὖτις ἑταῖροι.
Καί σφιν ἄναξ ἀγόρευε ποδεύτερον ὀξέϊ μύθῳ,
Εἰρήνη πάλιν ὔμμι· καὶ ὡς πετράζυγι κόσμῳ
Πέμψεν ἐμὸς γενέτης με, καὶ ὑμέας αὐτὸς ἰάλλω.
Εἶπε, καὶ ἀμβροσίων στομάτων φύσημα πιτάνων,
Χεῖλος ἀναπτύξας βιοτήσιον, εἶπε μαθηταῖς,
Ἁγνὸν πνεῦμα δέχεσθε· καὶ ὧν μερόπων ἐνὶ γαίῃ
Δυσσεβίην ἀφέητε, βιοπλανὲς ἄχθος ἀνάγκης,
Ἀμπλακίης ἄμνηστος ἐπουρανίη λύσις ἔσται·

Dexteram volentem immortali vesti adiũgere:
Et ei verbum dixit, Meam non tange tunicam.
Nondum enim post mortẽ ad meũ redii patrẽ:
Sed fratribus meis dic discipulis,
Ad patrem meum vado,& vestrum patrem;
Et ad Deũ vestrũ,& meum Deum, rursus venio.
Et Maria volabat,& vndecim testificante voce
Omnibus contubernalibus verbum communicauit discipulis,
Quod terrestri nudatum membris a tunica
Christum vidisset splendentem a Deo laborato quodam pallio.
Et ei dixit hæc omnia,fundens oppositũ splẽdo-[rem.
Et vmbrosam quando terram totam nigrefecerat caligo,
Immoti & fores concluserant vectes,
Vbi delitescentes commorabantur discipuli,
Sicut ala vel cogitatio,sublimis in medium stetit,
Cinctus sociis,& dixit,Communis vobis
Pax.Et insperatum verbum breue hoc clamans,
Monstrauit pedes & manus simul cõgregatis discipulis
Clauo traiectas,& latus recẽs vulneratũ.fero ap-[parentem autẽ
Dominum videntes lætati sunt rursus socii.
Et ipsis Rex dixit iterum celeri sermone,
Pax rursus vobis: & sicut quadriiugo mundo
Misit meus pater me,& vos ipse mitto.
Dixit:& immortalis oris flatum tendens,
Labia aperiens vitalia,dixit discipulis,
Spiritum sanctum accipite: & quorũ hominũ in [terra
Impietatẽ dimiseritis,in vita errãs on⁹ necessita-[tis,
Peccati obliuione deleta cęlestis solutio erit:
Quo-

Quorũ v. rurſus tenueritis hominũ peccatricem
Opera vitæ errantis manẽt ligata vinculo.[noxã,
Thomas autem int' latentib.deerat ſolus ſociis,
Vicinus quando ad omnes per aerem venit Ieſus,
Dominus per auras ambulans, non teſtificatam
ſemitam alternans.
Et ei ſpectatores dixerunt diſcipuli [periens,
Dominũ quod vidiſſent: ille vero audax labiũ a-
Dixit ſermonem incredulum,quia tardo ad mo-
tum verbo [nem;
Teſtimonii inflexilẽ quærebat maiorẽ perſuaſio-
Niſi manus videam, profundum autem ferro
Fixero digitum ſummũ acute fixorum in typum
Et manum cauato lateri admouero, [clauorũ,
Nunquam credam.Diuiniloqui autem diſcipuli
Octauæ poſt lucem aduenientis auroræ
Omnes erant ordine intra occultam domum,
Horridum Iudæorum vitantes faſtum minarum.
Congregatis autem ſimul his conuictor ſedebat
Thomas, [autem
QuemDidymũ vocarunt,binominẽ.improuiſus
Chriſtus intra domum ruens veloci pede [los:
Sine alis,diuinos apparebat medi' inter diſcipu-
Et tertia reciprocus ſonuit conſueta voce,
Pax rurſus vobis. & ſimul omnes relinquens,
Thomã vicinũ alloquut' eſt teſtificãte ſermone,
Da mihi huc amice tuum digitum,vt adiungam
Teſtem indubitatum in acute fixorum typum
clauorum:
Et man' vtrinq.meas vide:dexterã autẽ [catricis:
In latus manũ extẽde,meæ ſpontaneũ nunciũ ci-
Et tuos mores incredulos renue:magis credẽs ẽt
In

Ὧν δὲ πάλιν κρατέοιτε βροτῶν ἀλιτήμον᾽ ἄτην,
Ἔργα βίης σφαλεροῖο μένει πεπεδημένα δεσμῷ.
Θωμᾶς δ᾽ ἐνδομύχων ἀπελείπετο μοῦνος ἑταίρων,
Ἀγχιφανὴς ὅτε πᾶσι δι᾽ ἠέρος ἦλθεν Ἰησοῦς,
Κοίρανος ἠνεμόφοιτος, ἀμάρτυρον οἶμον ἀμείβων.
Καὶ οἱ ὀπιπευτῆρες ἐπεφθέγξαντο μαθηταί,
Κοίρανον ὡς ἐνόησαν. ὁ δὲ θρασὺ χεῖλος ἀνοίξας,
Ἔννεπε μῦθον ἄπιστον, ἐπεὶ βραδυδινέϊ μύθῳ
Μαρτυρίης ἄγναμπτον ἐδίζετο μείζονα πειθώ,
Εἰ μὴ χεῖρας ἴδοιμι, βαθυνόμενόν τε σιδήρῳ
Πήξω δάκτυλον ἄκρον ἐς ὀξυτόρων τύπον ἥλων,
Καὶ παλάμην γλαφυροῖο κατὰ πλευροῖο πελάσσω,
Οὔ πω πιστεύσοιμι. Θεοφραδέες δὲ μαθηταί,
Ὀγδοάτης μετὰ φέγγος ἐπήλυδος ἠριγενείης
Πάντες ἔσαν στοιχηδὸν ἔσω κρυφίοιο μελάθρου,
Φρικτὸν Ἰουδαίων πεφυλαγμένοι ὄγκον ἀπειλῆς.
Ἀγρομένοις δ᾽ ἅμα τοῖσι συνέστιος ἕζετο Θωμᾶς,
Ὃν Δίδυμον καλέσαντο, διώνυμον. ἀψευδὴς δὲ
Χριστὸς ἔσω μεγάροιο θορὼν ἀνεμώδεϊ ταρσῷ
Ἄπτερος, ἀγχιθέων ἀνεφαίνετο μέσσος ἑταίρων·
Καὶ τριτάτῃ παλίνορσος ἀνίαχεν ἡδέϊ φωνῇ,
Εἰρήνη πάλιν ὔμμι. καὶ ἐν ἑνὶ πάντας ἐάσας,
Θωμᾶν ἀντικέλευθον ἀμείβετο μάρτυρι μύθῳ,
Δός μοι δεῦρο πέπον σέο δάκτυλον, ὄφρα πελάσσῃ
Μάρτυρ ἀναμφήριστον ἐς ὀξυτέρων τύπον ἥλων·
Καὶ παλάμας ἑκάτερθεν ἐμὰς ἴδε· δεξιτερὴν δὲ
Πλευρῆς χεῖρα τάνυσσον ἐμῆς αὐτάγγελον ὁλκῆς·
Καὶ τεὸν ἦθος ἄπιστον ἀναίνεο· πιστότερον δὲ

Εἰς

Εἰς ἐμὲ διπλόος ἔσσο, καὶ εἰσορόων καὶ ἀφάσσων.
Θωμᾶς δ' ὑστερόμητις ἀμοιβάδα ῥήξατο φωνήν,
Κοίρανος ἡμέτερος καὶ ἐμὸς θεός. Εἶπε καὶ αὐτὸς
Ἰησοῦς, Διδύμοιο νόον διχόμητιν ἐλέγχων,
Πείθεαι ἀθρήσας με, καὶ ὄμμασι δέξαο πειθώ;
Κεῖνοι μᾶλλον ἔασι μακάρτεροι οἱ μὴ ἰδόντες
Μείζονα πίστιν ἔχουσι, καὶ οὐ χατέουσιν ὀπωπῆς.
Ἄλλα δὲ θαύματα πολλὰ σοφῶν προπάροιθεν ἑταί-
Ἰησοῦς ἐτέλεσσε, πολύτροπα σήματα φαίνων· [ρων
Μάρτυς ἀληθείης τάπερ ἔγραφε θέσπιδι βίβλῳ,
Ὃς τάδε πάντα χάραξε, θελήμονι κάλλιπε σιγῇ.
Ταῦτα δὲ πάντα πέλει τετυπωμένα μάρτυρι δέλ-
Ὄφρά κε πίστιν ἔχοιτε βιοσσόον, ὅττι τοκῆος [τῳ,
Χριστὸς ἀειζώοιο θεοῦ γόνος ἐστὶν Ἰησοῦς·
Ὕμμι δὲ πειθομένοισιν ἐπουρανίης χάριν ἀρχῆς
Ζωῆς θεσπεσίης αἰώνιός ἐστιν ἀμοιβή.
Τὸ τρίτον ἄμβροτον εἶδος ἑοῖς ἀνέφηνε μαθηταῖς K. κα
Χριστὸς, ἀσιγήτοιο πέρην Τιβεριάδος ἅλμης.
Οὕτω δ' εἶδος ἔφηνεν· ἔσω κρυφίοιο μελάθρου
Πέτρος ἔην, ὁ πρόσθε βοώμενος οὔνομα Σίμων,
Καὶ σοφὸς Ἀνδρείας, ὁμογάστριος ὃς πέλε Πέτρου·
Καὶ τροχαλοὶ δύο παῖδες ἁλιτρεφέος Ζεβεδαίου,
Καὶ Θωμᾶς μετὰ τοῖσι Διώνυμος· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς
Ναθαναὴλ, ἕτεροί τε δύω θεοπειθέες ἄνδρες.
Καί σφιν ἀγρομένοισι λινοπλόκος ἔννεπε Σίμων,
Ἔρχομαι ἰχθυόεσσαν ἐς ἠϊόνα πόντιον ἄγρην.
Καί οἱ μῦθον ἔλεξαν ὁμήλυδες ἀσπαλιῆες,
Σὺν σοὶ ἐς ἰχθυόεντα χύτης ἁλὸς ἔργα καὶ ἡμεῖς
Ἱέμεθα

In me dupliciter ſis,& videns & tangens.
Thomas autem poſt-ſapiens reſponſiuam rupit
vocem,
Dominus meus,& meus Deus.Dixit & ipſe
Ieſus,Didymi mentem ancipitem reprehendẽs,
Credis viſo me,& oculis cepiſti perſuaſionem?
Illi ſunt beatiores qui non videntes
Maiorem fidem habent,& non indigent intuitu.
Alia vero miracula multa ſapientibus corā ſociis
Ieſus perfecit,varia ſigna oſtendens,
Teſtis veritatis quæ ſcripſit diuino in libro:
Qui hæc omnia ſignauit, volenti prætermiſit ſi-
lentio.
Hæc vero omnia ſunt expreſſa teſtificante libro,
Vt fidem habeatis vitam ſeruantem, quod patris
Chriſtus ſemper viuentis Dei filius eſt Ieſus:
Vobis vero credentibus cæleſtis donum princi-
patus
Vitæ diuinæ æterna ſit retributio.

Tertio immortalem formam ſuis *Cap. XXI.*
manifeſtauit diſcipulis
Chriſtus,reſonans trans Tiberiadis mare.
Sic vero formam oſtendit:intra occultam domũ
Petrus erat,prius vocatus nomine Simon;
Et ſapiens Andreas,vterinus qui erat Petri;
Et celeres duo filii ex mari viuentis Zebedæi,
Et Thomas cum his binominis: erat vero & ipſe
Nathanael,& alii duo Deo credentes viri.
Et ipſis congregatis retia plicans dixit Simon,
Vado ad piſcoſam conſuetam marinam capturā.
Et ei ſermonem dixerunt comites piſcatores,
Tecum ad piſcoſa fuſi maris opera & nos

Vadi-

Vadimus omnes comites. E domo autem
Conferti mouebantur, & vicini aditum lacus,
Nauim ingredietes, nauigarunt. per nocte vero
Nihil in mari laborantib. potuit manib. capere
Cœtus omnis. & crebro identide molestabatur
Manib. ambabus leue rete trahens. [Simon,
Et roseis radiis quādo caliginem diuiserat aurora,
Christus ad pulchros lapides habens litus stetit maris, [tum lacum,
Matutinū vestigium ducens peregrinū ad cōsue-
Tanquā cibo indigēs q in mari voluitur. neq. di-
Vidētes cognouerūt q prope erat Iesus. [scipuli
Viuentes in locis humidis vero interrogauit cōsuetos piscatores,
Aquatilem prolifici affertis cœnam maris,
Pueri maris ministri? Respōdentes autē discipuli,
Aliquid se habere abnuebant. Rex vero respondit verbo,
In piscosum relaxantes procul iacta retia mare,
Mittite impetuosæ ad dexteram nauis promptę.
Et vela curuantes in retia cadentia, [cœtum,
Marinū per se volutū sursum traxerūt immēsum
Pisces intus latentes cærulei saltatores maris.
Non amplius vero robur habebant submersum rete trahere,
Præ copia pisciū profundo multū capiēte onere.
Et madido Simoni profundi indagatori maris,
Dominus quem dilexit comes dixit discipulus,
Ipse Rex est hic. Ille vero prope prosiliens,
Veste varia lumbos cinxit Simon,
Et lineo tectus est multifori circa corpus pallio,
Marinum indumentum circa nates voluens.
Cori-

Ἱέμεθα ξύμπαντες ὁμήλυδες. ἐκ δὲ μελάθρου
Ἀμφιλαφῆς ῥώοντο, καὶ ἀγχιπόρου στόμα λίμνης,
Νηὸς ἐπεμβαίνοντες, ἐπέπλεον. ἐννύχιον δὲ
Οὐδὲν ἀλιτρεύτῃσι δυνήσατο χερσὶ πιέζειν
Ἐσμὸς ἅπας· καὶ πυκνὰ παλιμπετὲς ἄχνυτο Σίμων,
Χερσὶν ἐπ' ἀμφοτέρῃσιν ὑπωλυέμιον λίνον ἕλκων.
Καὶ ῥοδέης ἀκτῖσιν ὅτε ζόφον ἤλασεν ἠώς,
Χερσὸς ἐϋκροκάλοισι παρ' ἠόσιν ἵστατο πόντου,
Πρώϊον ἴχνος ἄγων ἐπιδήμιον ἠθάδι λίμνῃ,
Οἷα βορῆς χατέων ἁλιδινέος. οὐδὲ μαθηταὶ
Δερκόμενοι γίγνωσκον ὅτι σχεδὸν ἦεν Ἰησοῦς.
Ὑγροβίους δ' ἐρέεινεν ἐθήμονας ἰχθυβολῆας,
Πλωτὰ τελεσιγόνοιο κομίζετε δεῖπνα θαλάσσης,
Παῖδες ἁλὸς δρηστῆρες; Ἀμειβόμενοι δὲ μαθηταί,
Οὐδὲν ἔχειν ἀνένευον. Ἄναξ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Ἰχθυβόλῳ χαλάσαντες ἐκηβόλα δίκτυα πόντῳ
Βάλλετε φοιταλέης παρὰ δεξιὰ νηὸς ἐπίμης.
Καὶ λίνα κολπώσαντες ἐς ἀμφίβληστρα πεσόντα,
Πόντιον αὐτοκύλιστον ἀνείρυον ἄσπετον ἐσμὸν,
Ἰχθύας ἐνδομύχους χαροπῆς βητάρμονας ἅλμης.
Οὐκέτι δὲ σθένος εἶχον ὑποβρύχιον λίνον ἕλκειν,
Πληθύος ἐκ νεπόδων βυθίῳ πολυχανδέϊ φόρτῳ.
Καὶ διερῷ Σίμωνι βυθίου διφήτορι πόντου
Κοίρανος ὃν φιλέεσκε συνέμπορος εἶπε μαθητής,
Αὐτὸς ἄναξ πέλει οὗτος. Ὁ δὲ σχεδὸν ἐγγὺς ὀρούσας,
Εἵματι δαιδαλέῳ λαγόνας μιτρώσατο Σίμων,
Καὶ λινέῳ πεπύκαστο πολυτρήτῳ χρέα πέπλῳ,
Πόντιον ἀμφίβλημα περὶ γλουτοῖσιν ἑλίξας,

Δέρμα

Δέρμα, τόπερ διδύμων κεχαλασμένον ἐς πτύχα μη-
Ἰχθυβόλοι φορέουσιν, ἀθήτου σκέπας αἰδοῦς. [ρῶν,
Γυμνὸν γὰρ δέμας εἶχεν, ἐς ἠόνα δίκτυον ἕλκων·
Καὶ ταχὺς εἰς ῥόον ἆλτο, καὶ ἤθαδα πόντον ἀμείβων,
Χεῖρας ἐρετμώσας, κεφαλὴν εἰς ὕψος ἀείρων,
Ποσσὶν ἀμοιβαίοισιν ὀπίστερον ὤθεεν ὕδωρ·
Ἀκτῆς δ' ἐγγὺς ἵκανε, θεηδόχον ἠόνα βαίνων,
Ἰησοῦς ὅθι μίμνε δεδεγμένος. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Εἰν ἑνὶ πάντες ἵκοντο μιῆς ἐπὶ νηὸς ἑταῖροι,
Ἑσπόμενον σύροντες ἐν ὕδασι δίκτυον ἄγρης.
Οὐ γὰρ ἔην περίμετρος ἁλὸς πλόος ἔκτοθι γαίης,
Ἀλλὰ διηκοσίοις ἐνὶ πήχεσι κύματος ὁλκῷ
Ἀφρὸν ἀνηκόντιζον ἐς ἠόνα θυιάδες αὖραι,
Γείτονος αἰγιαλοῖο περιρρανθέντος ἐέρσῃ.
Καὶ χθονὸς ὡς ἐπέβησαν ἐπ' ἠόνι διψάδος ἀκτῆς,
Πυρκαϊὴν φλογόεντι μαραινομένην ἴδον ἀτμῷ·
Ἀνθρακιῆς δ' ἐφύπερθεν ἐπ' ὀφρύσι κείμενον ἰχθὺν,
Ὄψον, καὶ νέον ἄρτον. ἄναξ δ' ἐκέλευε μαθηταῖς,
Ἄξατε νῦν βυθίων νεπόδων ἐπιρρόχθεον ἄγρην,
Οὕστινας ἐκ λαγόνων ἐπιάσατε φορβάδος ἅλ-
Καὶ διεροῖσι πόδεσσι θορὼν ἀνεβήσατο Σίμων, [μης.
Χερσὶν ὁμοσθενέεσσιν ἐπὶ χθόνα δίκτυον ἕλκων
Ἔγκυον ἀλλομένων νεπόδων ἐπιβήτορι παλμῷ
Μηκεδανῶν. καὶ νῶτα κεκυφότα τεῖρετο Σίμων,
Πάντοθεν ἰκμαλέης ἀγέλης ἑκατοντάδα σύρων,
Οἷσιν ὁμοπλεκέεσσιν ἐπέτρεχον ἰχθύες ἄλλοι
Σὺν τρισὶ πεντήκοντα. καὶ οὐ λίνον ἔνδοθι πόντου
Σχίζετο, ποσσατίων νεπόδων βεβαρημένον ὁλκῷ.

Οὔ τι

Corium, quod geminorum demissum ad sinus
femorum [dendorum.
Piscatoresgestant,occultorũ munimentum pu-
Nudũ .n. corpus habebat, in litus rete trahense
Et celer in pontũ insiliit,&cõsuetũ mare trãsiẽs,
Manibus remigans,caput in altum attollens,
Pedibus alternantibus posterioré trusit aquam.
Ad oram autem prope venit, Deũ recipiens li-
Iesus vbi mansit receptus.alii vero [tus scãdens,
Simul omnes venerunt vna in naũ socii,
Sequens trahentes in aqua rete capturæ.
Non enim erat magna maris nauigatio a terra,
Sed ducentos cubitos fluctuum tractu
Spumam eiaculabantur ad litus furentes venti,
Vicinæ oræ maritimæ circumspersæ rore.
Et quum conscendissent in litus sitibundæ re-
gionis,
Rogum flammeo marcescentem viderunt æstu:
Super autem prunas in superciliis positũ piscem
Assum, & recentem panem. Rex vero iussit di-
scipulis, [pturam,
Afferte nunc profundorũ piscium diuersam ca-
Quos ex finibus cepistis fœcundi maris.
Et madidis pedibus ruens ascendit Simon,
Manibus equaliter robustis in terrã rete trahens
Refertum salientium piscium agili vibratione
Oblongorũ.& dorso curuato affligebatur Simõ.
Vndique humidi gregis centenarium numerum
trahens:
Quibus complicatis inhærebant pisces alii
Cũ tribus [&] quinquaginta:& nõ rete in mari
Scindebatur, tantorum piscium grauatũ tractu.

Non tunc audens aliquis vir comes sociorum
Oppositis oculis Deum præsentem videns,
Quis es? interrogauit: nec audax quæsiuit Simõ,
Cominus cognoscens quod dominus esset Iesus.
Et ipsis Rex apposuit ferens oblongum piscem,
Piscem & nouum panem: suis autem iussit discipulis, [lo mensæ
Adeste, rursus conuiuemini vnius sub circu-
Assum inexpectatũ consuetũ conuiuium maris.
Hoc rursus tertium aliud ostendit omnibus discipulis
Iesus post diuinum excitabilẽ somnum mortis,
Redux ex mortuis, terrestres secessus relinquẽs,
Consuetũ pisces nutriens trans Tiberiadis mare
Epulum attigit: & simul omnes relinquens
Piscosum post conuiuium indiuisæ mensæ,
Vicino Simoni diuinam sonuit vocem,
Simon, legitimus ramus Ioannis patris,
Promiscuis me magis omnibus sociis diligis.
Et ei Petrus dixit, Ita domine, & tu animo
Nouisti quantum diligam te, & non sermone indiges.
Et diuino ore Rex præcepit Petro,
Pasce mihi prudẽtes agnos nõ tacẽte tuo baculo.
Iesus autem interrogauit mutua Petrum voce,
Simon, claros liberos habentis Ioañis ex genere,
Solum coniunctis diligis me magis sociis?
Et soluens Regi secundó mentum [.i. os]
Humani gregis piscator respondit Simon,
Etiam Rex: tu vero testis meæ mentis, scis & ipse
Quantum ego dulcem amorem immensum erga te portem.

Et

Οὔ τότε τολμήσας τὶς ἀνὴρ ὁμόφοιτος ἑταίρων
Ἀντωποῖς βλεφάροισι θεὸν παρεόντα δοκεύων,
Τίς τελέθεις ἐρέεινε, καὶ οὐ θρασὺς εἴρετο Σίμων,
Ἐγγύθι γιγνώσκων ὅτι κοίρανος ἦεν Ἰησοῦς.
Καί σφιν ἄναξ παρέθηκε φέρων πυριμήκετον ἰχθὺν,
Ἰχθὺν καὶ νέον ἄρτον. ἑοῖς δ' ἐκέλευε μαθηταῖς,
Δεῦτε, πάλιν δαίνυσθε μιῆς ὑπὸ κύκλα τραπέζης
Ὀπταλέην ἀδόκητον ἐθήμονα δαῖτα θαλάσσης.
Τοῦτο πάλιν τρίτον ἄλλο ἐφαίνετο πᾶσι μαθηταῖς
Ἰησοῦς μετὰ θεῖον ἐγέρσιμον ὕπνον ὀλέθρου,
Νόστιμος ἐκ νεκύων, χθονίους κευθμῶνας ἐάσας,
Ἠθάδος ἰχθυβότοιο πέρην Τιβεριΐδος ἅλμης
Εἰλαπίνης ἔψαυσε· καὶ ἐν ἑνὶ πάντας ἐάσας
Ἰχθυόεν μετὰ δεῖπνον ἀδαιτρεύτοιο τραπέζης,
Ἀγχιπόρῳ Σίμωνι θεηγόρον ἴαχε φωνὴν,
Σίμων, γνήσιον ἔρνος Ἰωάνναο τοκῆος,
Συμμιγέων ἐμὲ μᾶλλον ὅλων ἑτάρων ἀγαπάζεις;
Καὶ οἱ Πέτρος ἔφη, Ναὶ κοίρανε· καὶ σὺ γὰρ θυμῷ
Οἶδας ὅσον φιλέω σε, καὶ οὐ μύθοιο χατίζεις.
Καὶ ζαθέοις στομάτεσσιν ἄναξ ἐπετέλλετο Πέτρῳ,
Βόσκε μοι ἔμφρονας ἄρνας ἀσιγήτῳ σέο ῥάβδῳ.
Ἰησοῦς δ' ἐρέεινεν ἀμοιβάδι Πέτρον ἰωῇ,
Σίμων, ἀγλαόπαιδος Ἰωάνναο γενέθλης,
Μοῦνον ὁμοζυγέων φιλέεις ἐμὲ μᾶλλον ἑταίρων;
Καὶ πεζάσας βασιλῆϊ τὸ δεύτερον αἰθερεῶνα,
Ἀνδρομέης ἀγέλης ἁλιεὺς ἐφθέγξατο Σίμων, [τὸς
Ναὶ βασιλεῦ· σὺ γὰρ μάρτυς ἐμῆς φρενὸς, οἶσθα καὶ αὐ-
Ὅσσον ἐγὼ γλυκὺ φίλτρον ἀθέσφατον εἰς σὲ κο-
μίζω.

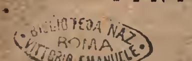
Καὶ πινυτῷ παλίνορσος ἄναξ μυθήσατο Πέτρῳ,
Ἡμετέρων ποίμαινε νοήμονα πώεα μήλων.
Ἰησοῦς δ' ἀγόρευε παλίσσυτον ἤθαδα φωνήν,
Πατρὸς Ἰωάνναο θεουδέος ἔκγονε Σίμων,
Ἀσφαλέως ποθέεις με πολὺ πλέον ἤπερ ἄλλοι;
Καὶ θρασὺς ἄχνυτο Πέτρος ὅτι τρίτον εἶπεν Ἰησοῦς,
Μᾶλλον ἐμῶν ἑτάρων με φιλοστόργων ἀγαπάζεις;
Ἰησοῦ δ' ἀπαμείβετο κατηφέι Πέτρος ἰωῇ,
Πάντα σὺ γιγνώσκεις ὅσα μήδομαι, ὄρχαμε κόσμου,
Καὶ νοέεις φιλότητος ἐμῆς ἀτίνακτον ὀχῆα,
Οἷον ἔχων φιλέω σε. Θεὸς δ' ἀντίαχε μύθῳ,
Οὐρανίῃ ποίμαινε καλαύροπι μῆλα καὶ ἄρνας.
Κουρίζων ἔτι Πέτρε τεὴν ἐζώννυσο μίτρην,
Καὶ ποδὸς ἴχνος ἔκαμπτες ὅπῃ μενέαινες ὁδεύειν·
Ὀψὲ δὲ γηράσκων, τανύσεις σέο χεῖρας ἀνάγκῃ·
Καί σε περισφίγξουσιν ἀφειδέες ἀνέρες ἄλλοι,
Εἰς ἵνα χῶρον ἄγοντες ὃν οὐ σέο θυμὸς ἀνώγει.
Εἶπε προθεσπίζων θανάτου τέλος ἴδμονι φωνῇ
Οἵῳ Πέτρος ἔμελλε θανὼν βασιλῆα γεραίρειν.
Καὶ σοφίης πλήθοντι θεὸς πάλιν ἔννεπε Πέτρῳ,
Ἄρνας ἐμοὺς ποίμαινε σαόφρονας ἄνθεσι βίβλων.
Καί οἱ Χριστὸς ἔλεξεν, Ἐφέσπεο. Καὶ τότε βαίνων,
Ἐντροπαλιζομένης ἐπιταίνετο κύκλον ὀπωπῆς
Σίμων αἰολόμητις. ὀπισθιδίην δέ τε ταρσῷ
Κοίρανος ὃν φιλέεσκεν ὀπίστερον οἶδε μαθητήν,
Ὃς καὶ δαινυμένοιο θεηγενέος βασιλῆος
Λοξὸς ἐπὶ στέρνοιο πεσών, φιλοπευθέϊ μύθῳ
Ἰησοῦν ἐρέεινε δαήμονα, Τίς πέλεν ἀνὴρ

Ὅς σε

Et prudenti reciprocus Rex dixit Petro,
Noſtrarum paſce intelligentes greges ouium.
Ieſus autem dixit rurſus motam conſuetam vo-
Patris Ioannis pii fili Simon, [cem,
Certo amas me multo plus quam alii?
Et audax moleſtabatur Petrus quod tertio dixiſ-
ſet Ieſus,
Magis meis ſociis me animo beneuolo diligis?
Ieſu autem reſpondit ſubtriſti Petrus voce,
Omnia tu noſti quæ cogito, princeps mundi,
Et intelligis amoris mei immotum repagulum,
Quale habens diligam te. Deus autem reſpondit
ſermone,
Cæleſti paſce baculo paſtorali oues & agnos.
Adoleſcens adhuc Petre tua cingebaris faſcia,
Et pedis veſtigium flectebas quo volebas ire:
Sero aũt ſeneſcens, extendes tuas manus violen-
Et te circũconſtringent immites viri alii, [tia:
In quendam locum ducentes quem tuus animus
non iubet.
Dixit vaticinans mortis finem ſcienti voce
Qua Petrus futurus erat moriẽs Regẽ honorare.
Et ſapientia pleno Deus rurſus dixit Petro,
Agnos meos paſce prudẽtes floribus librorum.
Et ei Chriſtus dixit, Sequere. Et tunc incedens
Retrouerſorum dirigebat circulum oculorum
Simon varii conſilii: inſequentem autem pede
Dominus quem dilexit poſteriorem vidit diſci-
pulum,
Qui & cœnante a Deo genito Rege,
Obliquus ſupra pect⁹ cadẽs, ſciſcitante ſermone
Ieſum interrogauerat ſcientem, Quis eſt vir

Qui te Deo exoſis Iudæis tradet?
Hunc videns tunc Petrus, interrogauit, Et quid faciet
Hic meus commilito? Rex vero increpauit eum ſermone,
Si ipſum donec veniam deſidero hic manere,
Ad te quid hoc ſpectat? tu me ſequere. Et ſermo hic
Cõſanguineis ex ſociis occulta p̃dicabatur voce
Glorioſus, quod ille inſuperabilis diſcipulus
Non communis mortis finem videbit. Non quidem Ieſus
Dixit, Non vita priuabitur; ſed quod ſolum,
Si ipſum hic manere adhuc volo donec veniam,
Ad te q̃d hoc ſpectat? quid interrogas? hic oculis
Adſpiciens comes errantem extra famam,
Operum diuinorum teſtificans eſt diſcipulus:
Et intelligens hæc omnia, conſcripſit diuino in libro.
Alia autem miracula multa ſapienti obſignauit ſilentio
Teſtis veritatis, quæ perfecit ipſe Ieſus,
Quæ particulatim ordine vir mortalis ſi conſcriberet,
Libros tot recens factos neque ipſe,
Opinor, ſplendidæ formę rotundus mundus caperet.

FINIS.

Ὅς σε θεοστυγέεσσιν Ἰουδαίοις παραδώσει;
Τοῦτον ἰδὼν τότε Πέτρος, ἀνείρετο, Καὶ τί πελέσσει
Οὗτος ἐμὸς συνάεθλος; Ἄναξ δ' ἠνίπαπε μύθῳ,
Εἴ μιν ἕως ἔλθοιμι λιλαίομαι ἐνθάδε μίμνειν,
Πρός σε τί τοῦτο πέλει; σύ μοι ἕσπεο. Καὶ λόγος οὗτος
Γνωτῶν ἐξ ἑτάρων κρυφίῃ κηρύσσετο φωνῇ
Αὐχήεις, ὅτι κεῖνος ἀνικήτοιο μαθητὴς
Οὐ ξυνοῦ θανάτου τέλος ὄψεται. οὐ μὲν Ἰησοῦς
Ἔννεπεν, Οὐ βιότου νοσφίσσεται, ἀλλ' ὅτι μοῦνον,
Εἴ μιν δεῦρο μένειν ἔτι βούλομαι εἰσόκεν ἔλθω,
Πρός σε τί τοῦτο πέλει; τί πεύθεαι; οὗτος ὀπωπῇ
Ἀθρήσας ὁμόφοιτος ἀλήμονος ἐκτὸς ἀκουῆς,
Ἔργων θεσπεσίων ἐπιμάρτυρός ἐστι μαθητής·
Καὶ νοέων τάδε πάντα, κατέγραφε θέσπιδι βίβλῳ.
Ἄλλα δὲ θαύματα πολλὰ σοφῇ σφρηγίσσατο σιγῇ
Μάρτυς ἐτητυμίης, τάπερ ἤνυσεν αὐτὸς Ἰησοῦς,
Ὅσσα καθ' ἓν στοιχηδὸν ἀνὴρ βροτὸς αἴκε χαράξῃ,
Βίβλους τοσσατίας νεοτευχέας οὐδὲ καὶ αὐτὸν
Ἔλπομαι ἀγλαόμορφον ἀπέρμονα κόσμον ἀεῖραι.

ΤΕΛΟΣ.

AD NONNI PARAPHRASIN

F. SYLBVRGII NOTÆ.

PAGINA 4, v. 18, in Palatino codice manuscripto, duplicis scripturæ vestigia sunt, δεσμοί, & θεσμοί, vt infra 28,13. In eodem mox sequenti participio ξυνώσας superscriptum γράφεται καὶ φύσιν. quæ scriptura quomodo huc congruat non video.

P.7, v.9, ὃ κἀμβροσίῃ, habet etiam P. margo: at textus, ἐν ἀμβροσίῃ: non minus aptum, ὃν ἀμβροσίῃ: quia relatiuus articulus hic magis quàm coniunctio requiritur.

P. 11, v. 17, μίμνε etiam P. ms. ac ferri potest. sed legi tamen potest etiam μίμνον, vt apud Ioann. καὶ μένον ἐπ' αὐτόν.

P.12, v.10, P. ms. ἀθρήσαιτε, temp. aoristo. V.27, idem P. σὺ π-πόλις: & superscriptum μοι.

P.15, v.26, metrum postulat ἐπιδείκνυε, vt supra 8,27. V.28, sunt qui malint, μηδ' ὑφαίνων, vt infra 152,14, μήτι ὕφαινον.

P.16, v.2, P. γινώσκεις absque γ, vt Etymologicum nostrum, & in sequentibus passim. cum γ tamen & P. infra 55,17.

P. 20, v. 8, P. οἰνωπῇ, (ad φωνῇ, opinor, relatum; repetitum etiam infra 176, 10) & in marg. οἰνώπῃ. apud Athenæum & Pollucem οἰνόπτης est *inspector vini*. V.26, P. ἀκερσικόμων, per iota in tertia syllaba: itidemque 88,8.

P.27, v.12, P. νυκτιφαῆ: & superscriptum νυκτιφανῆ.

P.31, v.2, ad verbum ἴδμεν, appositum in P. scholion οἴδαμεν itemque λαλοῦμεν ad sequens φθεγγόμεθα. V. 9, eidem P. in marg. apposita hæc, εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ οὐράνια, πιστεύσητε; quæ euangelistæ verba sunt. V. 17, ἀνθέα P. margo: textus ἄνθεϊ, datiuô casu, retracto accentu. V.20, in eodem P. ad oram adscripta hæc euangelistæ; καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, οὐ μὴ ἀπόληται.

P.35, v.23, P. margo γρ. προτόθροις.

P.36, v.23, P. θεηγόρον, accus. casu: minus conuenienter.

P.40, v.22, P. ἀπημάντῳ: & superscriptum ἀσημάντῳ.

P.44, v.10, P. θαμβαλέης: & superscriptum θαμβαλέῃ: vsitatius.

P. 48, v. 2, P. ἤρεπ, augmento communi: eodemque modo infra 59,25. V.10, idem ἀγγελίης, genit. casu: & superscriptum ἀγγελίην, casu accus. V.20, haud scio an verius ἑνὶ μύθῳ, *vt vno verbo dicam*, sicut mox v.27.

P.51, v.6, P. πελέθουσιν: & superscriptum θαλέθουσιν. V.12, interpres πελέσσῃ inaluit, tertia persona. V. 28, παῦσιν agnoscit idem interpres: in P. est πᾶσιν, *omnibus*: parum ad rem.

P.56, v.15, in P. duplex scriptura est, δαιδαλέων, & aduerbialiter δαιδαλέως. Sequenti versu haud scio an verius κιγχαλάμοις. V.19, P. λύματα, & superscriptum κύματα. V.22, idem P. παρελκύσας: vt sit, *tribus decadibus in morbo ceu furno ardente transactis*.

P. 59, v. 16, in P. duplicis lectionis sunt vestigia, ἐπώμιδι, & ἐπώμιδα. Præcedenti versu post ἔσχε subaudienda præpositio εἰς.

P.71, v.14, ἀχολόων P. ms. pro ἀχολέων. opinor, id est, *eo negotio anxius*. sunt qui ἀχαλόων legant; quod tamen pro ægre ferre atque indignari frequentius vsurpatur. V.16, idem P. ἄρχιον, & superscriptum ἄρχιοι. recte vtrumque.

P. 75, v.3, P. ms. ἀμφικέλευθον, & superne ἀγχικέλευθον. V. 20 idem P. μόρον, & μόρος: quorum prius sensu quidem, sed loquendi genere non æque consentaneum est. V. 26, idem P. αὐτώπιος, & αὐτώπιδος: illud ad λαός, huc ad ἄλμης relatum.

P.79, v.9, ἰλόντες etiam P. sed cum indicio alterius scripturæ, ἰδόντες. V.13, πολύμυθος idem P. ad oram habet: at in textu πόρε μῦθος, cum plurali relatiuo ἅπερ. Vulgata lectio conuenientior erit, si γραπτὺς reponamus, id est γραφή, *scriptura*, retento singulari relatiuo. Præcedenti versu aptius videtur ἐθοινήσαντο. vti apud Ioannem est, οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν ἐρήμῳ. sed excusari tamen per synecdochicam metalepsin potest etiam ἐθηήσαντο: vt sit, *in quotidiano cibo spectarunt*. atq; ita etiam infra 83,3.

P. 80, versu 19, post ἠερόφοιτος Ioannis Bordati editio, quæ Parisiis anno 1561, ex Caroli Perierii officina prodiit, inserit XXXVIII versus, qui nec in P. ms. nec in aliis impressis leguntur, neque adeo (vt mihi quidem videtur) Nonni stilum referunt. tamen eos, ne qua boni laboris parte lectorem fraudare videamur, hic cum Latina eiusdem Bordati versione subiungemus. Sunt autem hi:

Καὶ

Καὶ τότε λαὸς Ἰουδαίων γόγγυζε, χολωθείς
Ἀμφὶ θεοῦ, ὅτ' ἔειπεν ἑῇ ζωαρκέϊ φωνῇ,
Κεῖνος ὁ οὐρανόθεν καταβὰς ἐγὼ ἄρτος ὑπάρχω.
Κόσσην ὀμφήεντος ἀνήρυγεν αἰθεριῶνος,
Ἦ ῥά νυ κεῖνος ἔφυ θεοειδέος υἱὸς Ἰωσήφ,
Οἴδαμεν οὗ γενετῆρα φίλον καὶ μητέρα κεδνήν;
Πῶς γὰρ οὗτος ἔλεξεν ἑῇ σημάντορι φωνῇ,
Ἤλυθον οὐρανόθεν; Καὶ ἄναξ ἠμείβετο μύθῳ,
Βυκτάων ἀνέμων γογγυσμὸν ἰάσατ' ἀέλλαις.
Οὐ δύναται μερόπων τις ἐκούσιος εἰς ἐμὲ βαίνειν,
Εἰ μὴ ὁ με πέμψας γενέτης ἐμὸς αὐτὸν ἐρύσσῃ,
Καί μιν ἀναστήσω ὅτε λοίσθιον ἦμαρ ἱκάνει.
Ἔστι θεογλώσσων βίβλοις κεχαραγμένον ἀνδρῶν,
Καὶ μεγάλοιο θεοῖο διδακτοὶ ἅπαντες ἔσονται·
Πᾶς γὰρ ὁ παμμεδέοντος ἐμοῦ παρὰ πατρὸς ἀκούσας
Καὶ ὁ μαθών, ἑὸν ἴχνος ἐπήτυμον εἰς ἐμὲ κάμπτει.
Οὐχ ὅτι ἀνθρώπων τις ἐν ὄμμασιν εἶδε τοκῆα,
Εἰ μὴ ὁ μουνογενὴς θεόθεν πεφορημένος ἐλθών.
Μάρτυρος ἐμπεδόμυθος Ἀμὴν ἀμὴν λόγος ἔστω,
Εἰς με ὁ πιστεύων ζωὴν αἰώνιον ἴσχει,
Τὴν ἀμέλει δρεπανηφόρος οὐ χρόνος οἶδεν ὀλέσσαι.
Ζωῆς ἄφθιτος ἄρτος ἐγὼ πέλον. Ὑμέτεροι δὲ
Μάννα πολυκλήϊστον ἐθοινήσαντο τοκῆες,
Καὶ θάνον ἐν σκοπέλοισιν ἐρημάδος ἔγγυθι πέτρης.
Ἄρτος ὁ οὐρανόθεν καταβὰς ἐγὼ αὐτὸς ἀκούω·
Εἴ τις ἀνὴρ ἐφάπαξ σὺν πίστει τοῦτον ἐρέψῃ,
Ὄψεται οὐ κεῖνος ποτὲ μόρσιμον ἦμαρ ὀλέθρου.
Ἡμετέρη πέλεται σὰρξ ἄρτος ὃν ὔμμιν ὀπάσσω,
Ἣν περ ἀλιτροβίου ζωῆς κόσμοιο παρέξω.
Ἀλλήλοις δ' ὀάριζον Ἰουδαῖοι τινὶ μύθῳ.
Οὗτος ἑὴν ἡμῖν δύναται πῶς σάρκα πορῆσαι
Εἰλαπιναζέμεναι; Καὶ ἄναξ ἠρεύγετο φωνήν,
Μάρτυρος ἀστυφέλικτος Ἀμὴν ἀμὴν λόγος ἔστω,
Εἰ μὴ σάρκα φάγητε γλυκύ τε καὶ αἷμα πίητε
Υἱέος ἀνθρώπου, ζωὴν ἔχετ' οὐκ ἐν ἑαυτοῖς.
Ὃς δέ κε σαρκὸς ἐμῆς γεύσαιτο καὶ αἵματος ἀνήρ,
Οὔποτε λήγουσαν ζωὴν πανακήρατον ἕξει·
Καί μιν ἀναστήσω ὅτε λοίσθιον ἦμαρ ἱκάνει.

Bordatus ita vertit.

Et tunc populus Iudaeorum murmurabat iratus
De Deo, quod dixisset sua viuifica voce:
Ille qui de caelo descendit, ego panis sum.
Et vocem vocali eructauit a mento,
Numquid ille est deiformis filius Iosephi,
Nouimus cuius genitorem charum & matrem sedulam?
Quomodo ergo hic dixit sua designatrice voce,
Veni de caelo? Et dominus respondebat verbo,
Sonororum ventorum murmur dimittite procellis.
Non potest hominum quisquam volens ad me venire,
Nisi qui me misit pater meus ipsum traxerit,
Et eum suscitabo quando nouissimus dies venit.
Est diuinam linguam habentium in libro scriptum virorum
Et magno a Deo docti omnes erunt.
Omnis enim qui cunctis imperante meo a patre audiuit
Et didicit, suum vestigium vere ad me flectit:
Non quod hominum quisquam in oculis viderit patrem,
Nisi vnigenitus a deo gestatus qui venit.
Testis firmi sermonis Amen amen sermo sit,
In me qui credit, vitam aeternam habet,
Quam profecto falciferum non tempus nouit perdere.
Vitae incorruptus panis ego sum. Vestri autem
Manna percelebre comederunt patres.
Et mortui sunt in scopulis desertam prope rupem.
Panis qui de caelo descendi ego ipse sum:
Si quis vir semel cum fide hunc comederit,
Videbit numquam ille fatalem diem mortis.
Nostra est caro panis quem vobis dabo;
Quam pro inique viuentis vita mundi praebebo.
Inter se autem confabulabantur Iudaei quodam sermone
Hic suam nobis potest quomodo carnem dare
Ad edendum? Et rex eructabat vocem,
Testis inconcussus Amen amen sermo sit,
Nisi carnem ederitis, dulcemque sanguinem biberitis
Filii hominis, vitam non habetis in vobis.
Qui autem carnem meam gustauerit & sanguinem vir,
Nunquam desinentem vitam omnino immortalem habebit.
Et eum suscitabo quando vltimus dies veniet.

V. 20, ad metrum explendum deest ἀνδρὶ, vel simile quid. Bondati editio habet, Ζωῆς γὰρ πέλεν ὕδωρ ἐτήτυμον.

P. 83, v. 3, de ἰθυνόντων idem ſentiendum videtur quod ſupra 79,12. Seq. v. P. ἀργαλεώτερος, & ſuperne ἀργαλ.

P 84, v. 5, P. δέξοιτο, fut. temp.

P. 87, v. 19. idem P. ῥέζεις, præſ. temp.

P. 92, v. 2, ἀρηγόνει etiam P. mſ. ſed congruentius ἀρηγόνη, accuſ. caſu, relatum ad τὸν φῶτα.

P. 95, v. 17, P μαστεύετε, præſ. temp.

P, 99, v. 2, P. δημαγορευόντων: & ſuperſcriptum δημηγορεόντων. Idem mox v. 6, ἢ κεῖνοι. Poſt 26, Bordati editio caput hoc verſu claudit, Καὶ μετέπειτα ἴδεν κακκείων εἰκαδ' ἴκησος.

P. 100, v. 3, καθωράζειν etiam P. mſ. ſed analogia poſtulat καθωράσειν, vt v. 1 ὁμαρτήσειν, aor. tempore. V. 11, idem P. πόσι, & deſuper πόθι. V. 20, idem ἐστί, conſueto accentus poſitu. Præcedenti verſu idem συνάεθλον, & ſuperne ἀνάεθλον. V. 25, idem πατὴρ ἐμός: & in margine γρ. πατὴρ τεός.

P. 103, v. 26. P. ὁμιλήσετε, indic. modo, itemque vulg ed. ſed metrum poſtulat ſubiunctiuum ὁμιλήσητε, vt v. 9, & infra 107, 1, 11: aut optatiuum ὁμιλήσαιτε, vt v. 16, & infra 111, 12.

P. 104, v. 28, P. εἴπῃς, aoriſto ſecundo, vt infra 164, 1.

P. 107, v. 25, P. πον, & ſuperſcriptum ποι.

P. 111, v. 5, haud ſcio an verius, μεθέπομαι δαίφρονος. alioqui magis analogum μελανόφρονος.

P. 120, v. 27, P. ἐνίψει, & deſuper ἐνίψῃ: illud, indicatiuo; hoc, ſubiunctiuo modo: diuerſum vtrumque a præcedenti δέξαιτο, quod optatiui eſt.

P. 127, v. 7, γνῶντ) P. quoque ſubiunctiuo modo: ſed metri lex poſtulat optatiuum γνώοιτο, ea modi enallage qua modo notatum eſt. Similis vero modi variatio & infra vſurpata eſt 128, 20: 163, 3: 184, 16: 191, 17: 194, 14: 231, 1. Subiunctiua porro pro indicatiuis cum alibi vſurpantur, tum 179, 8: 200, 14, 22, 28: 204, 2: Sic optatiua pro indicatiuis 179, 4, 25. 187, 14: 194, 14: 199, 27: 231, 1.

P. 128, v. 1, P. πάνδηκός εἰμι θύρη, per enclisin: itidemq: mox v. 15. V. 27, idem P. θύσει, *ſacrificabit, immolabit*. quod de Chriſto verum eſt. ſed θήσει repetitum infra 131, 12, 18, 26.

P. 131, v. 19, P. mſ. ἄρω, aoriſto 1 ſubiunctiuo.

P 135, v. 24, idem P. θεὸν ἱμάψαι, accuſ. caſu, ſtructura minus bella. Seq. v. idem μυθήσατο λαιμαδ. & ſuperne, λααδ.

P. 136, v. 16, P. Ἰορδάνοιο, & ſuperſcriptum Ἰορδανίοιο. V. 23, idem ἔρεξε, *fecit*.

P.139,v.7,P. χιτονι πότμῳ: & superscriptum χιτονα πότμον.

P.143, v.15, εἴπερ τις etiam P. mſ. sed melius εἰ παρέης, infra 147,1.

P.144,v.5,P. ἰψιδίεροσι: & inferne, ἰψιδίεροις. V.21,idem P. χώρης,& superne χῶρον. Sic v.23,idem αὖθι,aduerbialiter: & superscriptum αὖθιν.

P.148, v.3, P. mſ. interrogationis notam in fine periodi collocat post ἄμμι, non in præced. membro: vt inf.quoq; 200,22.

P.151 ,v.5, non minus apte μιγάδες legeris; vt feratur ad præcedens λαοί. V.19,P. ῥέζομεν,præſ.temp.

P.155,v.14,P ἄλλον: & ſeq.v. μύνηδες ὧραι. Ab eodem P. abeſt penultimus versus ὅς μιαρῆς. pro παρδώοις ſane παρδώοις legitur cum alibi,tum infra 175,27:231,5:232,8.

P.159,versus 12 & 13 abſunt a mſ.P.nec a Nonni vena manaſſe mihi quidem videntur. V.28,idem P. ὅτι,quod,quia.

P.160,versus nonusdecimus μάρτυς ἐπητυμίης, a P.abeſt,non inelegans alioqui.

P.163, versus vigeſimusſecundus cum tribus ſequentibus, a P. abeſt: ſed ſignum tamen in eo appoſitum ad finem vigeſimi primi;& in margine,ζήτει:de eo loco quærendum monens.

P.164,versus ſextusdecimus cum ſequenti,a P. abeſt:ſed ibi quoque ad finem 15 appoſitum ſignum;& in margine,ζήτει.

P.167, v. 15, P. ἔργων pro ἀνδρῶν: minus apte. Nec magis apte idem præcedente verſu ad marginem habet φυλάδι σιγῇ. V. 26,καὶ μὴ etiam P. perperam. ſententia poſtulat καί μοι, & mihi. V.28,nota ἱκάνω cum duobus verbi modis,optat. & infinitiuo.

P.168,v.7,P. ἐγώ ποτε,cum enclisi. V.26,idem P. ἐνὶ κραδίῃ, & superscriptum ἐνὶ κρ.

P 172,v.1, καὶ πάλιν P.mſ.at vulg. ed. & interpres καὶ πάλιν, & rurſus.

P.176,v.10, in P. indicium eſt etiã alterius ſcripturæ, οἰνωπῇ, a maſc. οἰνωπός,vt ſupra 20,8:& inf. αὐτωποῖς βλεφάροισι,244,7.

P.179,octauus versus a P.abeſt:& ſequenti v.in eo absq; coniunctione legitur, ὑμέας οὐ θέμις ἐστί.

P.180,v.3, P. τῆς δὲ μόνης:parum conuenienter.

P.183,v.11,P. σεώνυμος, more communi. V.13, idem P. σύζυγος εἰμί,retento vtriusque accentu:& mox tamen v.21, σύμφυτός εἰμι,cum enclisi. Ab eodem abeſt versus XXVI.

P.184, versus 3 & 4 infra repetuntur 192,27,principio tantum mutato. Sextus & ſeptimus a P.abſunt: itidemq; XXVI & XXVII.

xxvii. nec sane posteriores duo e Nonni officina videntur prodiisse. ¶ P.188, octauus versus a P. abest.

P.191, v.10, participiũ ꝓ verbo indic. positũ, μίμνων ꝓ μίμνει. V.17, si μίμνοιτε optatiue legas, maior erit modorũ cõueniẽtia.

P.192, v.5, P. μῦθοι, & superscriptum πάλαι. V.18, analogia vel ὀνόμηνα postulat vt ἔφηνα v.21: vel, ὀνόμηνον.

P.195, quintus decimus versus a P. abest. V.19, εἰ δ' P. codicis scriptura est: vulgati habent εἴ τι, itemq; interpres: minus apte.

P.196, tres priores versus a P. absunt. V.14 & 15, & modi & temporis variatio est: regula enim postulat κηρύξει, & φθέγξεται: vtrumq; indicatiuo modo, futuro tempore.

P.199, v.13, in P. duplici accentu scriptum, ὑμῖν λώϊόν ἐάν, pro λώϊόν ἐστι, vel λώϊον ἐστι. Seq. v. idem P. νοσφιν ἔλθω: quod aduerbialiter fieri potest. V.23, posterius εἵνεκα positum pro οὕνεκα, propterea quod.

P.203, v.17, P. προσεπλήσατο, præs. temp. Ab eodem abest versus xxiiii.

P.204, v.28, P. λείπῃ: & superscriptum λήγῃ.

P.207, v.5, in P. ambiguum est sitne ῥέξω an ῥίζω. Ab eodem P. abest finis octaui, & initium noni versus. Vigesimiquarti acroteleution exstat etiam supra 204,10.

P.208, v.14, P. post ὁμόζυγας distinguit, non ante. Ab eodem abest versus xvii.

P.211, v.14, P. ἔχωσιν, habuerint. Idẽ v.21, Καί σφισι, cũ enclisi.

P.212, v.3, P. ὡς πόρις ἐμοί: vt forte legendum sit, οὕς πόρις αὐτὸς ἐμοί. Ab eodem P. absunt sextus & septimus versus.

P.216, v.8, P. ὄλωλας, periit. V.14, in illa phrasi, καλὰς δ' ἤθει ξίφος, ellipsis est ꝓpositionis ἐν, vt & inf. 243,7,20. V,16, μοι absq; accentu scriptum in P. nec in ꝓcedenti ὄσσε toni geminatio est.

P.219, v.16, P. πυρσὸν ἄκηπτον ἔχουσα.

P.220, nonus versus a P. abest. V.28, in eodem, vt & in vulg. ed. est ἤ σύ, erecto accentu; & mox cum enclisi, ἤ σε.

P.223, v.1, P. Εἶδον ἐγὼ δ' ἀνδρ. per synizesin videlicet, siue δηϊωθέντος scribamus, siue ἀνδρώσεντος. V.12, interpres pro ἀγνώσσων aliud quid legisse videtur, dum vertit putans. Alii retento ἀγνώσσων sequens ἐφυλάσσετο accipiunt pro vetabat. Si quis malit ἐβιάζετο, violabat, per me licet. V.23, P. φθόνον: & superscriptum φθόνον, vsitatius. ¶ P.224, v.10, P. ἐγώ. sed metrum vel κἀγὼ, vel καὶ ἐγώ, vel aliam eiuscemodi lectionem postulat. V.12, idem P. ἀναυδὴς, quasi absque elogio, id est

absque legitima criminis expositione. sed ἀναιδὲς repetitum etiam infra 232, 9. V. 21, P. ἦ ῥα νυ, secunda particula graui; tertia, nullo accentu insignita contra grammaticorum regulas.

P. 227, v. 1, P. Νηοπόλυς δ' ἤλεγξεν· Ἐγὼ πολυειδέϊ μύθῳ Κρίνας, *Sacerdotesq́; sic redarguit: Ego, multiformi sermone cognita & diiudicata re.* V. 6, idem, ἦ ῥα νύ μοι, secunda grauata; tertia acuta. Sic

P. 228, v. 16, idem P. οἷά τε, absque enclisi.

P. 231, v. 2, P. ἀγήνορα κόσμον: parum apte. Neç magis apte idem v. 17 πεπυμένον.

P. 236, v. 23, ὑσσώπῳ κεχαρασμένον ὄξος, consonat cum vulg. ed. sed valde verisimilis videtur coniectura, legendum esse apud Ioannem, πλήσαντες σπόγγον ὄξους, καὶ ὑσσῷ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι, *spongiam aceto impletam & pilo circumpositam, ori eius admouerunt.* videtur enim Ioannes id vocabulum de industria vsurpasse, quia fuit αὐτόπτης, & suo nomine rem exprimere voluit. *pila* vero ὑσσὸς dici, & Romanis vsitata fuisse, cum ex aliis, tum e Polybio clarum est. ὑσσώπου vocabulū sane minus huc congruere videtur, & ab iis inuectum fortasse fuit, qui minus illud quam hoc cognitum habebant, vt in aliis sępenumero accidit.

P. 240, v. 14, vulgata lectio ad P. marginem apposita est: in text. est, Δίζυγα δεσμὸν ἔλυσεν ἀναχθέντος ὀξέϊ χαλκῷ.

P. 243. v. 28, melius sonat P. lectio, ἀμφὶ τάφου κενεοῖο, vt v. 4, ἀλλὰ τάφου κενεοῖο. Idem P. v. 15, σκιοειδέϊ γαίης: vt sit, τῷ σκιοειδεῖ τῆς γῆς.

P. 244, v. 3, P. ὅπως: quod etsi per ellipsin excusari posse videtur, aptius tamen ὁμῶς, *simul.*

P. 247, v. 27, constructionis ordo est, καὶ ἰάχησε, Μαριάμ: interpres male verterat, *& Mariam vocauit.*

P. 248, v. 27, P. δυσσεβίης, sublata distinctione post ἀφίησι: vt sit, τὸ βιοπλανὲς τῆς δυσσεβίης.

P. 251, v. 12, P. μετά, & superscriptum κατά. V. 28 πιστότερον & seq. v. διπλόος habet etiam P. sed inuerse legendum videtur potius, πιστότερος διπλόον, *duplo fidelior.* Si quis etiam præcedenti versu πλευρῇ malit datiuo casu, per me licet. in P. sane datiuo scriptum δεξιτερῇ, præpostera opinor librariorum negligentia.

P. 252, v. 28, P. σὺ σοί, emphatice.

P. 255, v. 14, interrogationis nota e P. inserta est; recte, vt declarat verbum ἐρέεις v. 12. interpres quoque κομίζεις imperatiue

siue reddiderat *afferte*, minus conuenienter. V.17, pro βάλλετε P. habet κίτονα: quod structura ferre nequit, nisi præcedenti versu legas χαλάσατε. V. 19 in eodem P. alia scriptura est, ἱσμὸν ἀλήτην. V. 23, pro βυθὶν metrum postulat χθὸν, vel simile quidpiam disyllabum.

P.256, v.1, in P. vestigia sunt etiam alterius lectionis, διδύμοις μηροῖς, datiuo casu. V.25, idem P. πόντοθεν, *e ponto, e mari*: aptius.

P.259, v.4, γιγνώσκων. sic etiam P. v.13. Εἰλαπίνης δ' ἔψαυσε.

P.260, v.11, οἷον ἔχων φιλίων σε. ex vestigiis mſ. Palat. legendum putat Commelinus, οἷον ἔχω φιλίων σε. vt pag. 243, 28, auctor noster dixit ἔχεν ἀκούσας, audiuit. V.25, forte ἠδὲ μαθητήν.

P.263, f. τί νυ πεύθεαι.

INDEX
AD NONNI PARAPHRASIN.

ἀεική-

ἀλε-

ἀμφα-

ἀντι-

βιοτῆς

δμῶες

ἐτη

Z

ἠω

κάγελος

μανιά-

μιγά-

ὁμήλυ-

ὀρεωπο-

Υ

FINIS.

